JASHER

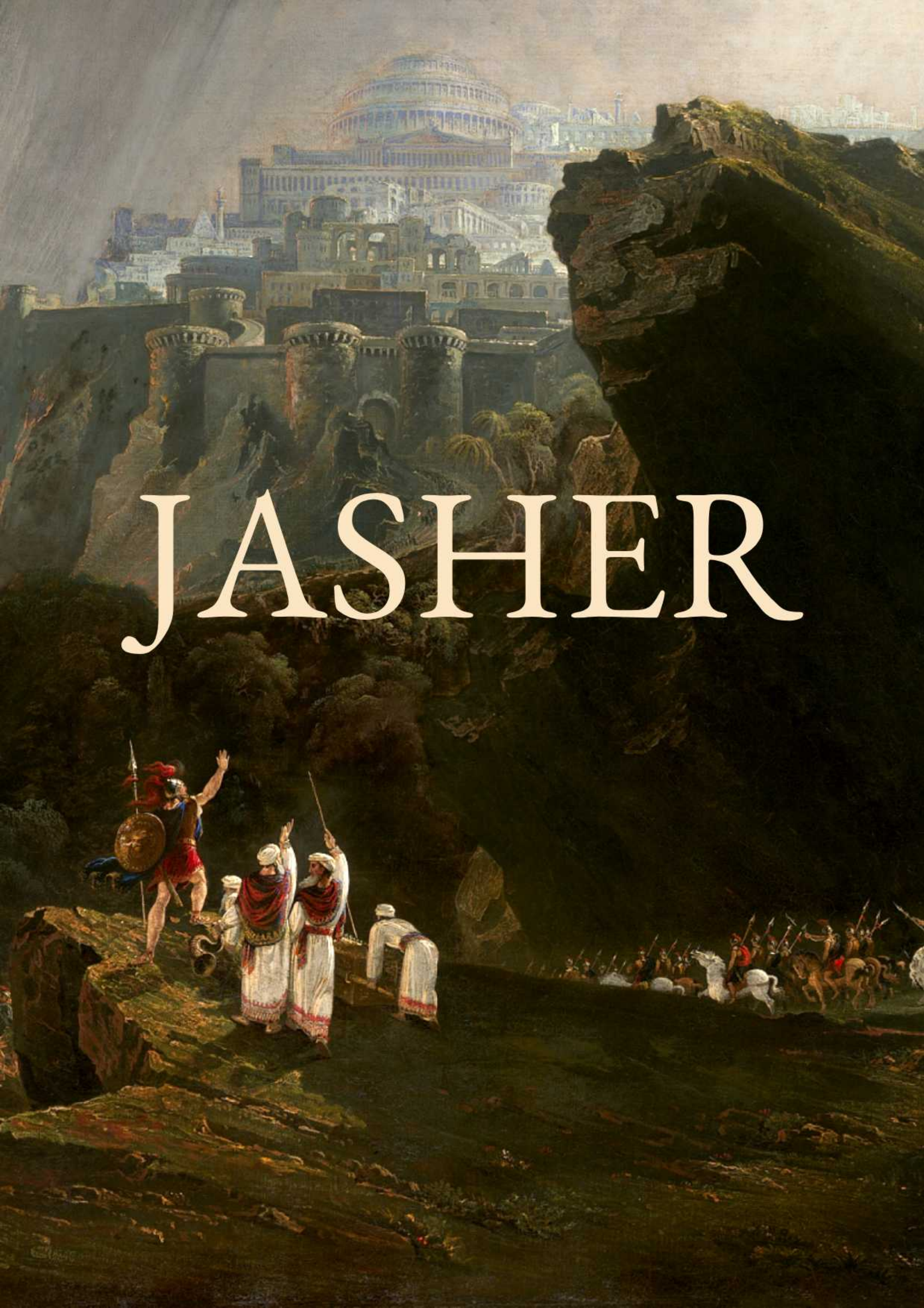

KAPITTEL 1

1 Gud sa: «La oss skape mennesker i vårt bilde, etter vår likhet!» Og Gud skapte mennesket i sitt bilde.
2 Og Gud formet mennesket av jord og blåste livspust inn i nesen hans, og mennesket ble en levende sjel med et språk.
3 Herren sa: «Det er ikke godt for mennesket å være alene. Jeg vil gjøre ham en medhjelp som passer ham.»
4 Og Herren lot en dyp søvn falle over Adam, og han sov. Han tok bort et av ribbeina hans og bygde kjøtt på det, formet det og brakte det til Adam. Adam våknet av søvnen, og se, en kvinne sto foran ham.
5 Og han sa: Dette er et bein av mine bein, og det skal kalles kvinne, for det er tatt fra mannen. Og Adam kalte henne Eva, for hun ble mor til alle levende.
6 Og Gud velsignet dem og ga dem navnene Adam og Eva den dagen han skapte dem. Og Herren Gud sa: Vær fruktbare og bli mange og fyll jorden!
7 Og Herren Gud tok Adam og hans hustru og satte dem i Edens hage for å dyrke og vokte den. Han befalte dem og sa: «Dere kan ete av alle trær i hagen, men treet som gir kunnskap om godt og ondt, skal dere ikke ete av. For den dagen du eter av det, skal du visselig dø.»
8 Og da Gud hadde velsignet og befalt dem, gikk han bort fra dem, og Adam og hans hustru bodde i hagen i henhold til den befalingen Herren hadde befalt dem.
9 Og slangen, som Gud hadde skapt sammen med dem på jorden, kom til dem for å egge dem til å overtre Guds befaling som han hadde gitt dem.
10 Og slangen lokket og overtalte kvinnen til å spise av kunnskapens tre, og kvinnen lyttet til slangens røst, og hun brøt Guds ord, og tok av kunnskapens tre om godt og ondt, og hun spiste, og hun tok av det og ga også til sin mann, og han spiste.
11 Og Adam og hans hustru overtrådte Guds befaling som han hadde gitt dem, og Gud visste det, og hans vrede ble opptent mot dem og han forbannet dem.
12 Og Herren Gud drev dem den dagen ut av Edens hage for å dyrke jorden som de var tatt av, og de gikk og bosatte seg øst for Edens hage. Og Adam kjente sin kone Eva, og hun fødte to sønner og tre døtre.
13 Og hun kalte den førstefødte Kain og sa: Jeg har fått en mann fra Herren. Og den andre kalte hun Abel, for hun sa: Med tomhet kom vi til jorden, og med tomhet skal vi tas fra den.
14 Guttene vokste opp, og faren deres ga dem eiendom i landet. Kain ble jordbruker, og Abel var sauegjeter.
15 Og det skjedde etter noen få år at de brakte et tilsvarende offer til Herren, og Kain brakte av jordens frukt, og Abel brakte av sin flokks førstefødte av dens fett, og Gud vendte seg og bøyde seg mot Abel og hans offer, og en ild kom ned fra Herren fra himmelen og fortærte det.
16 Og Herren vendte seg ikke til Kain og hans offer, og han bøyde seg ikke til det, for han hadde brakt frem for Herren noe av jordens dårlige frukt. Kain ble sjalu mot sin bror Abel på grunn av dette, og han søkte et påskudd til å drepe ham.
17 Og en tid etter gikk Kain og hans bror Abel en dag ut på marken for å gjøre sitt arbeid; og de var begge på marken, Kain dyrket og pløyde jorden sin, og Abel gjette flokken sin; og flokken gikk forbi den delen som Kain hadde pløyd i jorden, og det gjorde Kain stor sorg på grunn av dette.
18 I sinne gikk Kain bort til sin bror Abel og sa til ham: «Hva er det mellom meg og deg, siden du kommer for å bo der og henter din hjord for å vokte i mitt land?»
19 Abel svarte sin bror Kain og sa til ham: «Hva er det mellom meg og deg, siden du skal ete kjøttet av min hjord og kle deg i ullen deres?»
20 Og nå, legg av deg ullen fra sauene mine som du har kledd deg med, og gi meg lønn for frukten og kjøttet som du har spist. Når du har gjort dette, vil jeg dra fra ditt land, slik du har sagt.
21 Kain sa til sin bror Abel: «Hvis jeg slår deg i hjel i dag, hvem vil da kreve ditt blod av meg?»
22 Og Abel svarte Kain og sa: Sannelig, Gud, som har skapt oss på jorden, han skal hevne min sak, og han skal kreve mitt blod fra deg hvis du dreper meg, for Herren er dommer og voldgiftsmann, og det er han som skal gjengjelde mennesket etter dets ondskap, og den ugudelige mannen etter den ondskap han måtte gjøre på jorden.
23 Og nå, hvis du skulle drepe meg her, så kjenner Gud sannelig dine hemmelige tanker, og han vil dømme deg for det onde du har sagt at du vil gjøre mot meg i dag.
24 Og da Kain hørte ordene som hans bror Abel hadde talt, se, Kains vrede ble opptent mot hans bror Abel fordi han hadde sagt dette.
25 Og Kain skyndte seg og reiste seg, og tok jerndelen av plogredskapen sin, som han plutselig slo sin bror med og drepte ham, og Kain utøste sin bror Abels blod på jorden, og Abels blod strømmet på jorden foran flokken.
26 Og etter dette angret Kain at han hadde drept sin bror, og han ble dypt bedrøvet, og han gråt over ham, og det plaget ham overmåte.
27 Kain sto opp og gravde et hull på marken, hvor han la brorens kropp, og han veltet støvet over den.
28 Og Herren visste hva Kain hadde gjort mot broren sin, og Herren åpenbarte seg for Kain og sa til ham: Hvor er Abel, din bror, som var med deg?
29 Kain fordekte og sa: «Jeg vet ikke, skal jeg vokte min bror?» Herren sa til ham: «Hva har du gjort? Din brors blod roper til meg fra jorden der du drepte ham.»
30 For du har drept din bror og holdt deg skjult for meg, og du trodde i ditt hjerte at jeg ikke så deg og ikke visste om alle dine gjerninger.
31 Men du gjorde dette og drepte din bror for ingenting, og fordi han talte rett til deg. Forbannet være du nå fra jorden som åpnet sin munn for å motta din brors blod fra din hånd, og hvor du begravde ham.
32 Og når du dyrker den, skal den ikke lenger gi deg sin kraft som i begynnelsen. For jorden skal bære torner og tistler, og du skal vandre og fare omkring i jorden inntil din dødsdag.
33 På den tiden gikk Kain bort fra Herrens åsyn, fra det stedet hvor han var, og han vandret og faret omkring i landet øst for Eden, han og alt han tilhørte.
34 I de dager kjente Kain sin kone, og hun ble med barn og fødte en sønn. Han kalte ham Enok. For han sa: «På den tiden begynte Herren å gi ham ro og ro på jorden.»
35 Og på den tiden begynte også Kain å bygge en by. Han bygde byen og kalte byen Enok, etter sønnens navn. For i

de dager hadde Herren gitt ham hvile på jorden, og han flyttet ikke omkring og vandret ikke som i begynnelsen.
36 Og Irad ble født av Enok, og Irad fikk Mekujael, og Mekujael fikk Metusael.

KAPITTEL 2

1 Og det var i det hundre og trettiende året av Adams liv på jorden at han igjen kjente Eva, sin hustru, og hun ble med barn og fødte en sønn i hans likhet og bilde. Hun kalte ham Set og sa: Fordi Gud har gitt meg en annen ætt i Abels sted, for Kain slo ham ihjel.
2 Set levde i ett hundre og fem år og fikk en sønn. Set kalte sønnen sin Enos. Han sa: «Fordi på den tiden begynte menneskenes sønner å bli mange og plage sine sjeler og hjerter ved å overtre og gjøre opprør mot Gud.»
3 Og det var i Enos' dager at menneskenes sønner fortsatte å gjøre opprør og overtre Gud, for å øke Herrens vrede mot menneskenes sønner.
4 Og menneskenes sønner gikk bort og dyrket andre guder, og de glemte Herren, som hadde skapt dem på jorden. Og i de dager laget menneskenes sønner bilder av kobber og jern, tre og stein, og de bøyde seg ned og dyrket dem.
5 Og hver mann laget seg sin gud og tilba seg for dem, og menneskenes sønner forlot Herren alle Enos' og hans barns dager. Og Herrens vrede ble opptent på grunn av deres gjerninger og vederstyggeligheter som de gjorde på jorden.
6 Og Herren lot vannet i elven Gihon oversvømme dem, og han ødela og fortæret dem, og han ødela tredjedelen av jorden, og til tross for dette vendte ikke menneskenes sønner seg fra sine onde veier, og deres hender var fortsatt utstrakte til å gjøre det som var ondt i Herrens øyne.
7 Og i de dager var det verken såing eller høsting i jorden, og det var ikke mat for menneskenes sønner, og hungersnøden var svært stor i de dager.
8 Og frøet som de sådde i jorden i de dager, ble til torner, tistler og tistler. For fra Adams dager av kom denne erklæringen om jorden om Guds forbannelse, som han forbannet jorden på grunn av den synd som Adam begikk for Herren.
9 Og det var da menneskene fortsatte å gjøre opprør og overtre Gud og forderve sine veier, at også jorden ble fordervet.
10 Enosj levde i nitti år og fikk sønnen Kenan.
11 Og Kenan vokste opp og ble førti år gammel, og han ble vis og hadde kunnskap og dyktighet i all visdom, og han hersket over alle menneskenes sønner, og han ledet menneskenes sønner til visdom og kunnskap; for Kenan var en svært vis mann og hadde forståelse i all visdom, og med sin visdom hersket han over ånder og demoner;
12 Og Kenan visste av sin visdom at Gud ville ødelegge menneskenes sønner fordi de hadde syndet på jorden, og at Herren i de siste dager ville bringe flommens vann over dem.
13 Og i de dager skrev Kenan på steintavler hva som skulle skje i tiden som kom, og han la dem i skattkamrene sine.
14 Og Kenan regjerte over hele jorden, og han vendte noen av menneskenes sønner til Guds tjeneste.
15 Og da Kenan var sytti år gammel, fikk han tre sønner og to døtre.
16 Og dette er navnene på Kenans barn: den førstefødte het Mahlallel, den andre Enan og den tredje Mered. Søstrene deres var Ada og Silla. Dette er Kenans fem barn som han fikk.
17 Lamek, Metusaels sønn, ble i slekt med Kenan ved ekteskap, og han tok hans to døtre til koner. Ada ble med barn og fødte Lamek en sønn, og hun kalte ham Jabal.
18 Hun ble med barn igjen og fødte en sønn og kalte ham Jubal. Silla, søsteren hennes, var ufruktbar i de dager og hadde ingen barn.
19 For i de dager begynte menneskenes sønner å synde mot Gud og overtre de budene han hadde gitt Adam, at de skulle være fruktbare og bli mange på jorden.
20 Og noen av menneskenes sønner lot sine koner drikke en drikk som ville gjøre dem ufruktbare, slik at de kunne beholde sin skikkelse og slik at deres vakre utseende ikke skulle falme.
21 Og da menneskenes sønner lot noen av konene sine drikke, drakk Silla med dem.
22 Og de fødende kvinnene fremsto som avskyelige i ektemennenes øyne, som enker, så lenge ektemennene levde, for bare de barnløse var de knyttet til seg.
23 Og da dager og år var til ende, da Silla var blitt gammel, åpnet Herren hennes morsliv.
24 Hun ble med barn og fødte en sønn, og hun kalte ham Tubal-Kain. Hun sa: «Etter at jeg hadde visnet, har jeg fått ham fra Gud den allmektige.»
25 Og hun ble med barn igjen og fødte en datter, og hun kalte henne Naama, for hun sa: Etter at jeg var borte, har jeg fylt med glede og fryd.
26 Og Lamek var gammel og høy i alder, og øynene hans var så svake at han ikke kunne se, og Tubal-Kain, hans sønn, ledet ham. Og det skjedde en dag at Lamek gikk ut på marken, og Tubal-Kain, hans sønn, var med ham. Og mens de gikk på marken, kom Kain, Adams sønn, mot dem. For Lamek var svært gammel og kunne ikke se mye, og Tubal-Kain, hans sønn, var svært ung.
27 Og Tubal-Kain ba faren sin om å spenne buen sin, og med pilene slo han Kain, som ennå var langt unna, og han drepte ham, for han så ut til å være et dyr for dem.
28 Og pilene gikk inn i Kains kropp, selv om han var langt unna dem, og han falt til jorden og døde.
29 Og Herren gjengjeldte Kains ondskap etter den ondskap han hadde gjort mot sin bror Abel, etter det ord Herren hadde talt.
30 Og det skjedde da Kain var død, at Lamek og Tubal gikk for å se dyret de hadde slaktet, og de så, og se, Kain, deres bestefar, lå død omkranset på jorden.
31 Og Lamek ble svært bedrøvet over å ha gjort dette, og ved å klappe hendene sammen slo han sønnen sin og forårsaket hans død.
32 Lameks koner hørte hva Lamek hadde gjort, og de forsøkte å drepe ham.
33 Og Lameks koner hatet ham fra den dagen, fordi han hadde drept Kain og Tubal-Kain, og Lameks koner skilte seg fra ham og ville ikke høre på ham i de dager.
34 Lamek kom til sine koner, og han bønnfalt dem om å høre på ham om denne saken.
35 Og han sa til sine hustruer Ada og Silla: Hør min røst, Lameks hustruer, legg merke til mine ord! For nå har dere innbilt dere at jeg drepte en mann med mine sår og et barn

med mine striper, fordi de ikke har gjort noe vold. Men vit at jeg er gammel og gråhåret, og at mine øyne er tunge av alderdom, og jeg gjorde dette uten å vite det.
36 Og Lameks koner lyttet til ham i denne saken, og de vendte tilbake til ham etter sin far Adams råd, men de fødte ham ingen barn fra den tid, for de visste at Guds vrede i de dager økte mot menneskenes sønner, så han ville ødelegge dem med flommens vann for deres onde gjerninger.
37 Mahlallel, Kenans sønn, levde i sekstifem år og fikk Jared, og Jared levde i sekstito år og fikk Enok.

KAPITTEL 3

1 Enok levde i sekstifem år og fikk Metusalah. Etter at Enok hadde fått Metusalah, vandret han med Gud. Han tjente Herren og foraktet menneskenes onde veier.
2 Og Enoks sjel var oppslukt av Herrens veiledning, av kunnskap og av forståelse; og han trakk seg klokelig tilbake fra menneskenes sønner og skjulte seg fra dem i mange dager.
3 Og det skjedde etter mange år, mens han tjente Herren og ba for ham i sitt hus, at en Herrens engel ropte til ham fra himmelen og sa: «Her er jeg!»
4 Og han sa: «Stå opp, gå ut fra ditt hus og fra det stedet hvor du gjemmer deg, og vis deg for menneskenes sønner, så du kan lære dem veien de skal gå og det arbeidet de må utføre for å komme inn på Guds veier.»
5 Og Enok reiste seg i samsvar med Herrens ord og gikk ut av sitt hus, fra sin plass og fra kammeret hvor han var skjult; og han gikk til menneskenes sønner og lærte dem Herrens veier, og på den tiden samlet han menneskenes sønner og gjorde dem kjent med Herrens instruksjoner.
6 Og han befalte at det skulle forkynnes på alle steder der menneskenes sønner bodde: Hvor er den mannen som vil kjenne Herrens veier og gode gjerninger? La ham komme til Enok.
7 Og alle menneskenes sønner samlet seg da til ham, for alle som ønsket dette gikk til Enok, og Enok regjerte over menneskenes sønner i henhold til Herrens ord, og de kom og bøyde seg for ham og hørte hans ord.
8 Og Guds ånd var over Enok, og han lærte alle sine menn Guds visdom og hans veier, og menneskenes sønner tjente Herren alle Enoks dager, og de kom for å høre hans visdom.
9 Og alle menneskenes konger, både de første og de siste, sammen med sine fyrster og dommere, kom til Enok da de hørte om hans visdom, og de bøyde seg for ham, og de krevde også at Enok skulle regjere over dem, noe han samtykket i.
10 Og de samlet seg i alt ett hundre og tretti konger og fyrster, og de gjorde Enok til konge over seg, og de var alle under hans makt og kommando.
11 Og Enok lærte dem visdom, kunnskap og Herrens veier, og han stiftet fred blant dem, og fred var over hele jorden mens Enok levde.
12 Og Enok regjerte over menneskenes sønner i to hundre og førtitre år, og han gjorde rett og rettferdighet med hele sitt folk, og han ledet dem på Herrens veier.
13 Og dette er slektshistorien til Enok, Metusalah, Elisja og Elimelek, tre sønner; og deres søstre var Melka og Nahma, og Metusalah levde i åttisju år og fikk Lamek.
14 Og det var i Lameks femtisjette leveår at Adam døde; ni hundre og tretti år gammel var han da han døde, og hans to sønner, sammen med Enok og hans sønn Metusalah, begravde ham med stor pomp og prakt, slik som ved kongers begravelse, i hulen som Gud hadde sagt ham.
15 Og på det stedet holdt alle menneskenes sønner en stor sørgestund og gråt over Adam; derfor er det blitt en skikk blant menneskenes sønner den dag i dag.
16 Og Adam døde fordi han spiste av kunnskapens tre, han og hans barn etter ham, slik som Herren Gud hadde sagt.
17 Og det var i Adams dødsår, som var det to hundre og førtitre år av Enoks regjeringstid, at Enok på den tiden bestemte seg for å skille seg fra menneskenes sønner og holde seg skjult som i begynnelsen for å tjene Herren.
18 Og Enok gjorde det, men skjulte seg ikke helt for dem, men holdt seg unna menneskenes sønner i tre dager og gikk deretter til dem i én dag.
19 Og i de tre dagene han var på kammeret sitt, ba han til og lovpriste Herren sin Gud. Den dagen han gikk og viste seg for sine undersåtter, lærte han dem Herrens veier, og alt de spurte ham om Herren, fortalte han dem.
20 Og han gjorde dette i mange år, og deretter skjulte han seg i seks dager og viste seg for sitt folk én dag av syv; og deretter én gang i måneden, og så én gang i året, inntil alle konger, prinser og menneskenes sønner søkte ham og igjen ønsket å se Enoks ansikt og høre hans ord; men de kunne ikke, ettersom alle menneskenes sønner var svært redde for Enok, og de fryktet å nærme seg ham på grunn av den guddommelige ærefrykt som hvilet på hans ansikt; derfor kunne ingen se på ham, i frykt for at han kunne bli straffet og dø.
21 Og alle kongene og prinsene bestemte seg for å samle menneskenes sønner og komme til Enok, i den tro at de alle kunne tale til ham når han skulle komme frem blant dem, og de gjorde det.
22 Og dagen kom da Enok gikk ut, og de samlet seg alle og kom til ham, og Enok talte Herrens ord til dem, og han lærte dem visdom og kunnskap, og de bøyde seg ned for ham og sa: Kongen leve! Kongen leve!
23 Og en tid etter, da kongene og prinsene og menneskenes sønner talte til Enok, og Enok lærte dem Guds veier, se, da kalte en Herrens engel på Enok fra himmelen og ønsket å føre ham opp til himmelen for å la ham regjere der over Guds sønner, slik han hadde regjert over menneskenes sønner på jorden.
24 Da Enok på den tiden hørte dette, gikk han og samlet alle jordens innbyggere og lærte dem visdom og kunnskap og ga dem guddommelige instruksjoner. Han sa til dem: «Jeg har blitt bedt om å stige opp til himmelen, derfor vet jeg ikke dagen for min avreise.»
25 Og nå vil jeg lære deg visdom og kunnskap og gi deg veiledning før jeg forlater deg, hvordan du skal handle på jorden, slik at du kan leve. Og han gjorde det.
26 Og han lærte dem visdom og kunnskap, og ga dem instruksjon, og han irettesatte dem, og han la for dem lover og dommer å gjøre på jorden, og han stiftet fred blant dem, og han lærte dem evig liv, og han bodde en tid hos dem og lærte dem alle disse tingene.
27 Og på den tiden var menneskenes sønner hos Enok, og Enok talte til dem, og de løftet blikket, og et bilde av en

stor hest steg ned fra himmelen, og hesten fór frem og tilbake i luften;
28 Og de fortalte Enok hva de hadde sett, og Enok sa til dem: For min skyld stiger denne hesten ned til jorden; tiden er kommet da jeg må gå fra dere, og jeg skal ikke lenger bli sett av dere.
29 Og hesten steg ned på den tiden og stilte seg foran Enok, og alle menneskenes sønner som var med Enok, så ham.
30 Og Enok beordret så igjen at en røst skulle ropes ut og si: Hvor er mannen som fryder seg over å kjenne Herren sin Guds veier? La ham komme til Enok i dag før han blir tatt fra oss.
31 Og alle menneskenes sønner samlet seg og kom til Enok den dagen, og alle jordens konger med sine fyrster og rådgivere ble hos ham den dagen. Og Enok lærte så menneskenes sønner visdom og kunnskap og ga dem guddommelig instruksjon. Og han ba dem tjene Herren og vandre på hans veier alle sine levedager, og han fortsatte å stifte fred blant dem.
32 Og det var etter dette at han reiste seg og red på hesten; og han dro avsted, og alle menneskenes sønner fulgte ham, omkring åtte hundre tusen mann; og de reiste med ham én dagsreise.
33 Og den andre dagen sa han til dem: «Gå hjem til teltene deres, hvorfor vil dere dra? Kanskje dere dør.» Noen av dem dro fra ham, og de som var igjen, fulgte ham en seks dagsreise. Og Enok sa til dem hver dag: «Gå tilbake til teltene deres, for at dere ikke skal dø.» Men de ville ikke vende tilbake, og de dro med ham.
34 Og på den sjette dagen ble noen av mennene igjen og holdt seg til ham. De sa til ham: «Vi vil gå med deg dit du går. Så sant Herren lever, bare døden skal skille oss.»
35 Og de insisterte så sterkt på å få bli med ham at han holdt opp med å snakke til dem; og de fulgte etter ham og ville ikke vende tilbake.
36 Og da kongene vendte tilbake, lot de det bli foretatt en folketelling for å vite antallet gjenværende menn som hadde fulgt Enok; og det var på den syvende dagen at Enok steg opp til himmelen i en virvelvind, med hester og vogner av ild.
37 Og på den åttende dagen sendte alle kongene som hadde vært med Enok bud for å hente tilbake antallet menn som var med Enok, på det stedet hvorfra han steg opp til himmelen.
38 Og alle disse kongene dro til stedet, og de fant jorden der fylt med snø, og på snøen lå det store snøsteiner, og den ene sa til den andre: Kom, la oss bryte gjennom snøen og se. Kanskje mennene som ble igjen med Enok er døde og nå ligger under snøsteinene. De lette, men kunne ikke finne ham, for han hadde steget opp til himmelen.

KAPITTEL 4

1 Og alle Enoks levedager på jorden var tre hundre og sekstifem år.
2 Og da Enok var steget opp til himmelen, reiste alle jordens konger seg og tok hans sønn Metusalah og salvet ham, og de satte ham til konge over seg i sin fars sted.
3 Metusalah handlet rettskaffent i Guds øyne, slik som hans far Enok hadde lært ham. Likeledes lærte han menneskenes sønner visdom og kunnskap og frykt for Gud hele sitt liv. Han vek ikke av fra den gode vei, verken til høyre eller venstre.
4 Men i Metusalahs siste dager vendte menneskenes sønner seg bort fra Herren, de fordervet jorden, de ranet og plyndret hverandre, og de gjorde opprør mot Gud og de overtrådte, og de fordervet sine veier, og ville ikke lytte til Metusalahs røst, men gjorde opprør mot ham.
5 Og Herren ble overmåte vred på dem, og Herren fortsatte å ødelegge sæden i de dager, slik at det verken ble sådd eller høstet i jorden.
6 For da de sådde jorden for å skaffe seg mat til sitt underhold, se, da vokste det torner og tistler som de ikke hadde sådd.
7 Men menneskenes sønner vendte seg ikke fra sine onde veier, og deres hender var fortsatt utstrakte til å gjøre det som var ondt i Guds øyne, og de provoserte Herren med sine onde veier. Herren ble storlig vred og angret at han hadde skapt mennesket.
8 Og han tenkte å ødelegge og utslette dem, og han gjorde det.
9 I de dager da Lamek, Metusalahs sønn, var hundre og seksti år gammel, døde Set, Adams sønn.
10 Alle Sets dager var ni hundre og tolv år, så døde han.
11 Lamek var hundre og åtti år gammel da han tok Asmua, datter av Elisja, sønn av sin onkel Enok, og hun ble med barn.
12 Og på den tiden sådde menneskenes sønner jorden, og det ble produsert litt mat, men menneskenes sønner vendte ikke om fra sine onde veier, og de syndet og gjorde opprør mot Gud.
13 Lameks kone ble med barn og fødte ham en sønn på den tiden, ved årets omdreining.
14 Metusalah kalte ham Noah, for han sa: Jorden var i ro og fri fra fordervelse i hans dager. Og Lamek, hans far, kalte ham Menakem, for han sa: Denne skal trøste oss i vårt arbeid og vår elendige strev på jorden som Gud hadde forbannet.
15 Og barnet vokste opp og ble avvent, og han vandret i sin far Metusalahs veier, uskyldig og rettskaffen for Gud.
16 Og alle menneskenes sønner vek av fra Herrens veier i de dager, da de ble mange på jorden med sønner og døtre, og de lærte hverandre sine onde gjerninger og fortsatte å synde mot Herren.
17 Og hver mann laget seg en gud, og de ranet og plyndret hver sin nabo så vel som sin slektning, og de fordervet jorden, og jorden ble fylt med vold.
18 Og deres dommere og herskere gikk til menneskenes døtre og tok deres koner med makt fra deres ektemenn etter eget valg, og menneskenes sønner tok i de dager fra jordens kveg, markens dyr og himmelens fugler, og lærte å blande dyr av den ene arten med den andre, for dermed å provosere Herren. Og Gud så hele jorden, og den var fordervet, for alt kjød hadde fordervet sine veier på jorden, alle mennesker og alle dyr.
19 Og Herren sa: Jeg vil utslette mennesket som jeg skapte fra jordens overflate, ja, fra mennesket til himmelens fugler, sammen med kveget og ville dyr som er på marken, for jeg angrer at jeg skapte dem.
20 Og alle menn som vandret på Herrens veier, døde i de dager, før Herren lot det onde komme over menneskene som han hadde forkynt. For dette var fra Herren, for at de

ikke skulle se det onde som Herren hadde talt om mot menneskenes sønner.
21 Og Noah fant nåde for Herrens øyne, og Herren utvalgte ham og hans barn til å oppreise ætt fra dem over hele jorden.

KAPITTEL 5

1 I Noahs åttifjerde leveår døde Enok, Sets sønn. Han var ni hundre og fem år gammel da han døde.
2 I Noahs hundre og syttiniende leveår døde Kenan, Enos' sønn. Kenans levedager ble ni hundre og ti år. Så døde han.
3 I Noahs to hundre og trettifire leveår døde Mahallel, Kenans sønn. Mahallel ble åtte hundre og nittifem år gammel, så døde han.
4 I de dager døde Jared, Mahallels sønn, i Noahs tre hundre og trettiseks år. Alle Jareds dager ble ni hundre og sekstito år. Så døde han.
5 Og alle som fulgte Herren, døde i de dager, før de så det onde som Gud hadde sagt å gjøre på jorden.
6 Og etter at mange år var gått, i Noahs fire hundre og åttiende leveår, da alle de menn som fulgte Herren var døde fra menneskenes barn, og bare Metusalah var igjen, sa Gud til Noah og Metusalah og sa:
7 Tal og forkynn for menneskenes barn: Så sier Herren: Vend om fra deres onde veier og forlat deres gjerninger! Da skal Herren angre det onde han har lovet dere å gjøre, så det ikke skal skje.
8 For så sier Herren: Se, jeg gir dere en tid på hundre og tjue år. Hvis dere vender om til meg og forlater deres onde veier, da skal også jeg vende meg bort fra det onde som jeg fortalte dere, og det skal ikke være mer, sier Herren.
9 Og Noah og Metusalah talte alle Herrens ord til menneskenes sønner, dag etter dag, og talte stadig til dem.
10 Men menneskenes sønner ville ikke høre på dem og ikke lytte til ordene deres, og de var stivnakkede.
11 Og Herren ga dem en frist på hundre og tjue år og sa: Hvis de vender om, vil Gud angre det onde og ikke ødelegge jorden.
12 Noah, Lameks sønn, avsto fra å ta seg en kone i de dager for å få barn. For han sa: «Sannelig, nå skal Gud ødelegge jorden. Hvorfor skulle jeg da få barn?»
13 Og Noah var en rettferdig mann, han var fullkommen i sin generasjon, og Herren utvalgte ham til å oppreise ætt fra hans ætt på jordens overflate.
14 Og Herren sa til Noah: Ta deg en hustru og få barn, for jeg har sett deg rettferdig for meg i denne generasjon.
15 Og du skal oppreise avkom, og dine barn med deg, midt i jorden. Og Noah gikk og tok en hustru, og han valgte Naama, datter av Enok, og hun var fem hundre og åtti år gammel.
16 Noah var fire hundre og nittiåtte år gammel da han tok Naama til kone.
17 Og Naama ble med barn og fødte en sønn, og han kalte ham Jafet, for å si: Gud har latt meg vokse utover jorden. Og hun ble med barn igjen og fødte en sønn, og han kalte ham Sem, for å si: Gud har latt meg bli en levning, for å oppreise ætt på jorden.
18 Noah var fem hundre og to år gammel da Naama fødte Sem. Guttene vokste opp og vandret på Herrens veier, i alt det Metusalah og Noah, faren deres, lærte dem.
19 Og Lamek, Noahs far, døde i de dager; men han fulgte sannelig ikke sin fars veier av hele sitt hjerte, og han døde i Noahs hundre og nittifemte leveår.
20 Alle Lameks dager ble sju hundre og sytti år, så døde han.
21 Og alle menneskenes sønner som kjente Herren, døde i det året før Herren lot ulykken komme over dem. For Herren ville at de skulle dø, for at de ikke skulle se det ulykken Gud ville føre over deres brødre og slektninger, slik han hadde sagt at han skulle gjøre.
22 På den tiden sa Herren til Noah og Metusalah: «Træd frem og forkynn for menneskenes barn alle de ord jeg talte til dere i de dager. Kanskje de vender om fra sine onde veier. Da vil jeg angre det onde og ikke føre det over meg.»
23 Og Noah og Metusalah trådte frem og sa for menneskenes ører alt det Gud hadde talt om dem.
24 Men menneskenes sønner ville ikke høre, og de ville ikke lytte til alle deres ord.
25 Og det var etter dette at Herren sa til Noah: «Enden på alt kjød er kommet for meg på grunn av deres onde gjerninger, og se, jeg vil ødelegge jorden.»
26 Og du skal ta deg goferved og gå til et bestemt sted og lage en stor ark og sette den på det stedet.
27 Og slik skal du gjøre den: tre hundre alen lang, femti alen bred og tretti alen høy.
28 Du skal lage deg en dør som er åpen på siden, og ovenfra skal du fullføre den på en alen og dekke den med bek både innvendig og utvendig.
29 Og se, jeg vil føre vannflommen over jorden, og alt kjød skal bli utryddet, og alt som er på jorden skal forgå under himmelen.
30 Og du og din husstand skal gå og samle to par av alle levende vesener, hann og hunn, og bringe dem til arken, for å la det vekse sæd fra dem på jorden.
31 Og samle til deg all mat som alle dyrene spiser, så det kan være mat til deg og dem.
32 Og du skal velge tre jomfruer for dine sønner, blant menneskenes døtre, og de skal være koner for dine sønner.
33 Noah sto opp og bygde arken på det stedet hvor Gud hadde befalt ham, og Noah gjorde som Gud hadde befalt ham.
34 I sitt fem hundre og nittifemte år begynte Noah å bygge arken, og han bygde arken på fem år, slik Herren hadde befalt.
35 Så tok Noah de tre døtrene til Eljakim, sønn av Metusalah, til koner for sønnene sine, slik Herren hadde befalt Noah.
36 Og det var på den tiden Metusalah, Enoks sønn, døde. Han var ni hundre og seksti år gammel da han døde.

KAPITTEL 6

1 På den tiden, etter Metusalahs død, sa Herren til Noah: Gå inn i arken, du og din husstand! Se, jeg vil samle til deg alle jordens dyr, markens dyr og himmelens fugler, og de skal alle komme og omringe arken.
2 Og du skal gå og sette deg ved arkens dører, og alle dyrene, feene og fuglene skal samles og stille seg foran deg, og de av dem som kommer og bøyer seg foran deg, skal du ta og overgi i dine sønners hender, som skal føre dem til arken, og alle som står foran deg, skal du la være.

3 Og Herren lot dette skje dagen etter, og dyr, villdyr og fugler kom i store mengder og omringet arken.
4 Noah gikk og satte seg ved inngangen til arken, og alt kjød som lå på hvelv foran ham, førte han inn i arken, og alle som sto foran ham, lot han bli på jorden.
5 Og en løvinne kom med sine to unger, en hann og en hunn, og alle tre bøyde seg ned foran Noah. De to unger reiste seg mot løvinnen og slo henne og fikk henne til å flykte fra stedet sitt. Så gikk hun bort, og de vendte tilbake til sine steder og bøyde seg ned på jorden foran Noah.
6 Løvinnen løp av gårde og stilte seg der løvene sto.
7 Noah så dette og undret seg storlig. Han reiste seg og tok de to valpene og førte dem inn i arken.
8 Og Noah førte inn i arken noe av alle levende skapninger som var på jorden, så det ikke var noe igjen uten det Noah hadde ført inn i arken.
9 To og to kom til Noah inn i arken, men av de rene dyrene og de rene fuglene tok han med seg sju par, slik Gud hadde befalt ham.
10 Alle dyrene, villdyrene og fuglene var fortsatt der, og de omringet arken på alle steder, og regnet hadde ikke kommet før sju dager senere.
11 Og på den dagen lot Herren hele jorden skjelve, og solen formørket, og verdens grunnvoller raste, og hele jorden ble voldsomt bevet, og lynet blinket, og tordenen brølte, og alle kilder i jorden ble brutt opp, en slik som ikke var kjent for innbyggerne før. Og Gud gjorde denne mektige gjerning for å skremme menneskenes sønner, så det ikke skulle være mer ondskap på jorden.
12 Men menneskenes sønner vendte ikke om fra sine onde veier, og de økte Herrens vrede på den tiden, og de rettet ikke engang sine hjerter mot alt dette.
13 Og etter sju dager, i Noahs seks hundrede leveår, kom flommens vann over jorden.
14 Alle dypets kilder sprakk opp, himmelens sluser åpnet seg, og regnet falt over jorden i førti dager og førti netter.
15 Noah og hans husstand og alle de levende skapningene som var med ham, gikk inn i arken på grunn av flomvannet, og Herren lukket inne etter ham.
16 Og alle menneskenes sønner som var igjen på jorden, ble utmattet av ondskap på grunn av regnet, for vannet strømmet kraftigere over jorden, mens dyrene og villdyrene fortsatt omringet arken.
17 Og menneskenes sønner samlet seg, omkring syv hundre tusen menn og kvinner, og de kom til Noah i arken.
18 Og de ropte til Noah og sa: Lukk opp for oss, så vi kan komme til deg i arken! Hvorfor skal vi da dø?
19 Og Noah svarte dem med høy røst fra arken og sa: Har dere ikke alle gjort opprør mot Herren og sagt at han ikke finnes? Derfor førte Herren denne ulykken over dere, for å ødelegge og utrydde dere fra jordens overflate.
20 Er ikke dette det jeg sa til deg for hundre og tjue år siden, og du ville ikke lytte til Herrens røst, og nå ønsker du å leve på jorden?
21 Og de sa til Noah: Vi er klare til å vende om til Herren; bare lukk opp for oss, så vi kan leve og ikke dø.
22 Noah svarte dem og sa: «Se, nå som dere ser hvor vanskelig det er for dere, vil dere vende om til Herren. Hvorfor vendte dere ikke om i løpet av disse hundre og tjue årene som Herren ga dere som den fastsatte tid?»
23 Men nå kommer dere og forteller meg dette på grunn av deres sjelers trengsler. Heller ikke nå vil Herren høre på dere, og han vil heller ikke lytte til dere i dag, så deres ønsker skal ikke lykkes.
24 Og menneskenes sønner kom nærmere for å bryte seg inn i arken, for å komme inn på grunn av regnet, for de kunne ikke tåle regnet.
25 Og Herren sendte alle dyrene og villdyrene som sto rundt arken. Og dyrene overmannet dem og drev dem bort derfra, og hver mann dro sin vei, og de spredte seg igjen over jordens overflate.
26 Og regnet fortsatte å falle ned over jorden, og det falt i førti dager og førti netter, og vannet tok overhånd over jorden, og alt kjød som var på jorden eller i vannet døde, enten det var mennesker, dyr, villdyr, krypdyr og himmelens fugler. Bare Noah ble igjen og de som var med ham i arken.
27 Og vannet tok overhånd og økte sterkt over jorden, og de løftet arken, og den ble hevet fra jorden.
28 Og arken fløt oppå vannet, og den ble kastet oppi vannet, slik at alle levende skapninger inni den ble vendt og vendt som matrett i en gryte.
29 Og stor angst grep alle de levende skapningene som var i arken, og arken holdt på å bli sprengt.
30 Og alle de levende skapningene som var i arken ble skrekkslagne, og løvene brølte, og oksene buldret, og ulvene ulte, og hver levende skapning i arken talte og klaget på sitt eget språk, slik at stemmene deres nådde langt, og Noah og sønnene hans gråt og gråt i sine trengsler; de var svært redde for at de hadde nådd dødens porter.
31 Og Noah ba til Herren og ropte til ham på grunn av dette, og han sa: Herre, hjelp oss, for vi har ingen styrke til å bære dette onde som har omsluttet oss, for vannets bølger har omringet oss, ondsinnede strømmer har skremt oss, dødens snarer har kommet foran oss. Svar oss, Herre, svar oss, lyse opp ditt åsyn mot oss og vær oss nådig, forløs oss og befri oss.
32 Og Herren lyttet til Noahs røst, og Herren husket ham.
33 Og en vind fór over jorden, og vannet ble stille, og arken hvilte.
34 Og dypets kilder og himmelens sluser ble stoppet, og regnet fra himmelen holdt tilbake.
35 Og vannet sank i de dager, og arken hvilte på Araratfjellene.
36 Og Noah åpnet da arkens vinduer, og Noah ropte fortsatt til Herren på den tiden og sa: Herre, som formet jorden og himmelen og alt som er i dem, før våre sjeler ut av denne innesperringen og fra fengselet hvor du har satt oss, for jeg er meget trett av sukk.
37 Og Herren hørte Noahs røst og sa til ham: Når et helt år er til ende, skal du dra ut.
38 Og ved årets omdreining, da et helt år var tilbrakt før Noah bodde i arken, tørket vannet bort fra jorden, og Noah tok av lokket over arken.
39 På den tjuesjuende dagen i den andre måneden var jorden tørr. Men Noah og sønnene hans og de som var med ham, gikk ikke ut av arken før Herren hadde sagt til dem.
40 Og dagen kom da Herren sa at de skulle gå ut, og de gikk alle ut av arken.
41 Og de dro og vendte tilbake, hver til sin vei og sitt sted. Noah og sønnene hans bodde i det landet Gud hadde sagt

dem, og de tjente Herren alle sine dager. Og Herren velsignet Noah og sønnene hans da de gikk ut av arken.
42 Og han sa til dem: Vær fruktbare og fyll hele jorden! Bli sterke og bli mange på jorden og bli mange på den!

KAPITTEL 7

1 Dette er navnene på Noahs sønner: Jafet, Kam og Sem. De fikk barn etter flommen, for de hadde tatt seg koner før flommen.
2 Dette var Jafets sønner: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesek og Tiras, sju sønner.
3 Gomers sønner var Askinas, Refat og Tegarma.
4 Magogs sønner var Elichanaf og Lubal.
5 Madais barn var Akon, Seelo, Hasoni og Lot.
6 Javans sønner var Elisja, Tarsis, Kittim og Dudonim.
7 Tubals sønner var Arifi, Kesed og Taari.
8 Mesjeks sønner var Dedon, Saron og Sebasjni.
9 Tiras' sønner var Benib, Gera, Lupirjon og Gilak. Dette var Jafets sønner etter deres familier, og de var i tallet på den tiden omkring fire hundre og seksti menn.
10 Og dette var Hams sønner: Kusj, Mitsrajim, Put og Kanaan, fire sønner. Kusjs sønner var Seba, Havila, Sabta, Raema og Sateka, og Raemas sønner var Seba og Dedan.
11 Mitsrajims sønner var Lud, Anom og Patros, Kaslot og Kaftor.
12 Puts sønner var Gebul, Hadan, Bena og Adan.
13 Og Kanaans sønner var Sidon, Het, Amori, Gergasji, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Simodi og Chamothi.
14 Dette var Hams sønner, etter deres ætter, og de som var tallet på den tiden var omkring syv hundre og tretti menn.
15 Og dette var Sems sønner: Elam, Assur, Arpaksad, Lud og Aram, fem sønner; og Elams sønner var Susa, Makul og Harmon.
16 Asjars sønner var Mirus og Mokil, og Arpaksjads sønner var Sjelak, Anar og Askol.
17 Luds sønner var Petor og Bisajon, og Arams sønner var Us, Kul, Gether og Mas.
18 Dette var Sems sønner, etter deres slekter; og de som var tallet på den tiden var omkring tre hundre menn.
19 Dette er Sems ættetavle: Sem fikk Arpaksad, Arpaksad fikk Sjelak, Sjelak fikk Eber, og Eber fikk to sønner. Den ene het Peleg, for i hans dager ble menneskenes sønner skilt, og i de siste dager ble jorden skilt.
20 Og den andres navn var Joktan, som betyr at menneskenes sønners liv ble forringet og forringet på hans tid.
21 Dette var Joktans sønner: Almodad, Selaf, Hasarmovet, Jerak, Hadurom, Osel, Dikla, Obal, Abimael, Seba, Ofir, Havila og Jobab. Alle disse var Joktans sønner.
22 Og hans bror Peleg fikk sønnen Jeen, og Jeen fikk sønnen Serug, og Serug fikk sønnen Nakor, og Nakor fikk sønnen Terah. Da Terah var trettiåtte år gammel, fikk han sønnen Haran og Nakor.
23 Og Kush, sønn av Ham, sønn av Noah, tok seg en kone i de dager i sin alderdom, og hun fødte en sønn, og de kalte ham Nimrod. De sa: På den tiden begynte menneskenes sønner igjen å gjøre opprør og overtre Gud. Og barnet vokste opp, og hans far elsket ham overmåte, for han var hans alderdoms sønn.
24 Og skinnklærne som Gud hadde laget til Adam og hans kone da de gikk ut av hagen, ble gitt til Kusj.
25 For etter Adams og hans kones død ble klærne gitt til Enok, Jareds sønn, og da Enok ble tatt opp til Gud, ga han dem til Metusalah, sin sønn.
26 Og da Metusalah døde, tok Noah dem og førte dem til arken, og de var hos ham inntil han gikk ut av arken.
27 Og da de gikk ut, stjal Ham klærne fra sin far Noah, og han tok dem og gjemte dem for brødrene sine.
28 Og da Ham fikk sin førstefødte sønn Kush, ga han ham klærne i hemmelighet, og de var hos Kush i mange dager.
29 Og Kush skjulte dem også for sine sønner og brødre, og da Kush hadde fått Nimrod, ga han ham disse klærne av kjærlighet til ham. Nimrod vokste opp, og da han var tjue år gammel, tok han på seg disse klærne.
30 Og Nimrod ble sterk da han tok på seg klærne, og Gud ga ham makt og styrke, og han var en mektig jeger på jorden, ja, han var en mektig jeger på marken, og han jaktet på dyrene og bygde altere, og han ofret dyrene på dem for Herrens åsyn.
31 Og Nimrod styrket seg, og han reiste seg fra sine brødre, og han kjempet sine brødres slag mot alle deres fiender rundt omkring.
32 Og Herren overga alle hans brødres fiender i hans hender, og Gud lot ham lykke fra tid til annen i hans slag, og han regjerte på jorden.
33 Derfor ble det vanlig i de dager at når en mann førte frem dem han hadde trent til kamp, sa han til dem: «Likesom Gud gjorde med Nimrod, som var en mektig jeger på jorden, og som vant seieren i slagene som vant mot hans brødre, at han frelste dem fra fiendens hender, måtte Gud styrke oss og frelse oss i dag.»
34 Da Nimrod var førti år gammel, brøt det ut krig mellom brødrene hans og Jafets barn, slik at de var i fiendens vold.
35 Og Nimrod dro ut på den tiden, og han samlet alle Kushs sønner og deres familier, omtrent fire hundre og seksti menn, og han leide også rundt åtti menn fra noen av sine venner og bekjente, og ga dem lønnen deres, og han dro med dem i kamp, og da han var på veien, styrket Nimrod hjertene til folket som dro med ham.
36 Og han sa til dem: Frykt ikke, og bli ikke forferdet, for alle våre fiender skal bli gitt i våre hender, og dere kan gjøre med dem som dere vil.
37 Og alle mennene som dro var omkring fem hundre, og de kjempet mot fiendene sine, og de knuste dem og underkuet dem, og Nimrod satte faste offiserer over dem på deres respektive plasser.
38 Og han tok noen av barna deres som pant, og de ble alle tjenere for Nimrod og hans brødre, og Nimrod og alle folket som var med ham, vendte hjemover.
39 Og da Nimrod gledelig hadde vendt tilbake fra slaget, etter å ha beseiret sine fiender, samlet alle hans brødre, sammen med de som kjente ham fra før, seg for å gjøre ham til konge over dem, og de satte den kongelige kronen på hodet hans.
40 Og han satte fyrster, dommere og herskere over sine undersåtter og folk, slik det er skikk blant konger.
41 Og han satte Terah, Nakors sønn, til fyrste over sin hær, og han satte ham i ære og opphøyde ham over alle sine fyrster.

42 Og mens han regjerte slik sitt hjerte ønsket, etter å ha beseiret alle fiendene sine rundt omkring, rådførte han seg med sine rådgivere om å bygge en by til palasset sitt, og de gjorde det.
43 Og de fant en stor dal rett overfor mot øst, og de bygde ham en stor og vidstrakt by, og Nimrod kalte byen han bygde Sinear, for Herren hadde rystet hans fiender voldsomt og ødelagt dem.
44 Og Nimrod bodde i Sinear, og han regjerte trygt, og han kjempet mot sine fiender og han underkuet dem, og han hadde fremgang i alle sine slag, og hans rike ble meget stort.
45 Og alle nasjoner og tungemål hørte om hans berømmelse, og de samlet seg til ham, og de bøyde seg ned til jorden, og de brakte ham offergaver, og han ble deres herre og konge, og de bodde alle med ham i byen i Sinear, og Nimrod regjerte på jorden over alle Noahs sønner, og de var alle under hans makt og råd.
46 Og hele jorden hadde ett språk og ett ord, men Nimrod gikk ikke på Herrens veier, og han var mer ond enn alle mennene som var før ham, fra flommens dager og til de dager.
47 Og han laget guder av tre og stein, og han bøyde seg for dem, og han gjorde opprør mot Herren, og lærte alle sine undersåtter og jordens folk sine onde veier; og Mardon, hans sønn, var mer ond enn sin far.
48 Og enhver som hørte om Mardons, Nimrods sønns, gjerninger, sa om ham: Fra de ugudelige kommer ugudelighet. Derfor ble det et ordtak på hele jorden: Fra de ugudelige kommer ugudelighet. Og det var vanlig i menneskenes ord fra den tid og til nå.
49 Og Terah, Nakors sønn, Nimrods hærfører, var i de dager svært høy i kongens og hans undersåtters øyne, og kongen og fyrstene elsket ham, og de opphøyde ham.
50 Og Terah tok seg en kone, og hennes navn var Amthelo, datter av Kornebo. Og Terahs kone ble med barn og fødte ham en sønn i de dager.
51 Terah var sytti år gammel da han fikk ham, og Terah kalte sønnen som var født ham, Abram, fordi kongen hadde oppdratt ham i de dager og gitt ham høyere ære enn alle sine fyrster som var med ham.

KAPITTEL 8

1 Og det var den natten Abram ble født, at alle Terahs tjenere og alle Nimrods vismenn og hans trollmenn kom og spiste og drakk i Terahs hus, og de gledet seg med ham den natten.
2 Og da alle vismennene og tryllekunstnerne gikk ut fra Tarahs hus, løftet de blikket mot himmelen den natten for å se på stjernene. De så, og se, en veldig stor stjerne kom fra øst og løp opp på himmelen, og den slukte de fire stjernene fra himmelens fire sider.
3 Alle kongens vismenn og hans trollmenn ble forbløffet over synet, og vismennene forsto denne saken, og de kjente betydningen av den.
4 Og de sa til hverandre: Dette varsler bare barnet som er født av Terah i natt, som skal vokse opp og bli fruktbart og bli mange og eie hele jorden, han og hans barn for alltid, og han og hans ætt skal drepe store konger og arve deres land.
5 Og vismennene og trollmennene dro hjem den kvelden, og om morgenen sto alle disse vismennene og trollmennene tidlig opp og samlet seg i et innredet hus.
6 Og de talte til hverandre og sa: Se, det synet vi så i natt er skjult for kongen; det er ikke blitt gjort kjent for ham.
7 Og hvis dette blir kjent for kongen i de siste dager, vil han si til oss: Hvorfor har dere skjult denne saken for meg, og da skal vi alle lide døden? La oss nå gå og fortelle kongen synet vi så, og tydningen av det, så skal vi holde oss rene.
8 Og de gjorde så, og de gikk alle til kongen og bøyde seg ned for ham til jorden, og de sa: Kongen leve, kongen leve!
9 Vi hørte at Tarah, sønn av Nakor, din hærfører, hadde fått en sønn. I går kveld kom vi til hans hus og spiste og drakk og gledet oss med ham den kvelden.
10 Og da dine tjenere dro ut fra Terahs hus for å dra til våre respektive hjem for å overnatte der, løftet vi blikket mot himmelen, og vi så en stor stjerne komme fra øst, og den samme stjernen løp med stor fart og slukte fire store stjerner fra himmelens fire sider.
11 Og dine tjenere ble forbløffet over det synet vi så, og ble svært skrekkslagne, og vi felte vår dom ut fra synet, og ved vår visdom visste vi den rette tolkningen av det, at dette gjelder barnet som blir født av Terah, som skal vokse opp og bli svært mange og bli mektig og drepe alle jordens konger og arve alle deres land, han og hans ætt for evig.
12 Og nå, vår herre og konge, se, vi har virkelig gjort deg kjent med det vi har sett angående dette barnet.
13 Dersom kongen synes det er godt å gi faren sin en verdi for dette barnet, skal vi drepe ham før han vokser opp og blir mange i landet, og hans ondskap mot oss øker, så vi og våre barn går til grunne ved hans ondskap.
14 Kongen hørte ordene deres, og de syntes han var velkomne til. Han sendte bud og kalte på Terah, og Terah kom til kongen.
15 Kongen sa til Terah: «Jeg har fått vite at du fikk en sønn i går, og at det på denne måten ble sett i himmelen ved hans fødsel.»
16 Gi meg nå barnet, så vi kan drepe det før ondskapen hans kommer over oss. For det skal du få huset ditt, fullt av sølv og gull, som det er verdt.
17 Og Terah svarte kongen og sa til ham: Min herre og konge, jeg har hørt dine ord, og din tjener skal gjøre alt det hans konge ønsker.
18 Men herre og konge, jeg skal fortelle deg hva som hendte meg i går kveld, så jeg kan se hvilket råd kongen vil gi sin tjener, og så skal jeg svare kongen på det han nettopp har sagt. Kongen sa: «Tal!»
19 Terah sa til kongen: «Ajon, Moreds sønn, kom til meg i går kveld og sa:
20 Gi meg den store og vakre hesten som kongen ga deg, og jeg vil gi deg sølv og gull og halm og fôr for dens verdi. Og jeg sa til ham: Vent til jeg får se kongen angående dine ord, og se hva enn kongen sier, det vil jeg gjøre.
21 Og nå, min herre og konge, se, jeg har kunngjort dette for deg, og det råd som min konge vil gi sin tjener, det vil jeg følge.
22 Kongen hørte Tarahs ord, og hans vrede ble opptent, og han anså ham for å være en dåre.

23 Kongen svarte Terah og sa: «Er du så dum, uvitende eller forstandsløs at du gjør dette, at du gir din vakre hest for sølv og gull eller for halm og fôr?»
24 Har du så lite sølv og gull at du skulle gjøre dette, fordi du ikke kan få tak i halm og fôr til å fø hesten din? Hva betyr sølv og gull for deg, eller halm og fôr, siden du skulle gi bort den fine hesten jeg ga deg, som det ikke finnes maken til på hele jorden?
25 Da kongen hadde holdt opp å tale, svarte Tarah kongen og sa: «Slik har kongen talt til sin tjener.
26 Jeg ber deg, min herre og konge, hva er dette du sa til meg: Gi din sønn, så vi kan drepe ham, og jeg vil gi deg sølv og gull for hans verdi. Hva skal jeg gjøre med sølv og gull etter min sønns død? Hvem skal arve meg? Når jeg dør, skal sølvet og gullet da vende tilbake til min konge, som ga det.
27 Da kongen hørte Tarahs ord og lignelsen han hadde fortalt om kongen, ble han svært forarget, og han ble rasende over dette.
28 Da Terah så at kongens vrede var opptent mot ham, svarte han kongen og sa: Alt jeg eier, er i kongens makt. Alt kongen vil gjøre mot sin tjener, det skal han gjøre. Ja, selv min sønn er i kongens makt uten noe i bytte, han og hans to brødre som er eldre enn ham.
29 Kongen sa til Tarah: «Nei, jeg vil kjøpe din yngste sønn for en bestemt pris.»
30 Og Terah svarte kongen og sa: Jeg ber deg, min herre og konge, om å la din tjener tale et ord foran deg, og la kongen høre sin tjeners ord. Og Terah sa: La min konge gi meg tre dagers tid til jeg overveier denne saken for meg selv og rådfører meg med min familie angående min kongens ord. Og han presset sterkt på kongen for å gå med på dette.
31 Kongen lyttet til Terah, og han gjorde det, og han ga ham tre dagers tid, og Terah gikk ut fra kongens nærvær, og han kom hjem til sin familie og talte til dem alle kongens ord; og folket ble svært redde.
32 Og det skjedde på den tredje dagen at kongen sendte bud til Tarah og sa: Send meg sønnen din for en betaling, slik som jeg sa til deg. Og hvis du ikke gjør dette, skal jeg sende bud og drepe alt du har i huset ditt, slik at du ikke engang skal ha en hund igjen.
33 Da skyndte Tarah seg, (siden saken var presserende fra kongen), og han tok et barn fra en av tjenerne sine, som hans tjenestepike hadde født ham den dagen. Tarah brakte barnet til kongen og tok imot betaling for det.
34 Og Herren var med Terah i denne saken, så Nimrod ikke skulle forårsake Abrams død, og kongen tok barnet fra Terah og slo hodet hans i bakken med all sin kraft, for han trodde det hadde vært Abram; og dette var skjult for ham fra den dagen, og det ble glemt av kongen, ettersom det var Forsynets vilje å ikke lide Abrams død.
35 Og Tarah tok Abram, sønnen sin, i hemmelighet, sammen med moren og ammen hans, og gjemte dem i en hule, og han brakte dem deres forsyninger hver måned.
36 Herren var med Abram i hulen, og han vokste opp. Abram var i hulen i ti år. Kongen og hans fyrster, spåmennene og vismennene, trodde at kongen hadde drept Abram.

KAPITTEL 9

1 Haran, sønn av Terah, Abrams eldste bror, tok seg en kone i de dager.
2 Haran var trettini år gammel da han tok henne til ekte, og Harans kone ble med barn og fødte en sønn, og han kalte ham Lot.
3 Hun ble med barn igjen og fødte en datter, og hun kalte henne Milka. Hun ble med barn igjen og fødte en datter, og hun kalte henne Sarai.
4 Haran var førtito år gammel da han fikk Sarai, i Abrams tiende leveår. I de dager gikk Abram og moren hans og barnevakten ut av hulen, ettersom kongen og undersåttene hans hadde glemt Abrams sak.
5 Da Abram kom ut av hulen, gikk han til Noah og sønnen hans Sem. Han ble hos dem for å lære Herrens veier og lære dem å kjenne. Ingen visste hvor Abram var. Abram tjente Noah og sønnen hans i lang tid.
6 Og Abram var i Noahs hus i trettini år, og Abram kjente Herren fra han var tre år gammel, og han vandret på Herrens veier til sin dødsdag, slik Noah og hans sønn Sem hadde lært ham. Og alle jordens sønner i de dager overtrådte sterkt mot Herren, og de gjorde opprør mot ham og tjente andre guder, og de glemte Herren som hadde skapt dem på jorden. Og jordens innbyggere gjorde seg på den tiden sin gud, guder av tre og stein som verken kunne tale, høre eller frelse, og menneskenes sønner tjente dem, og de ble deres guder.
7 Kongen og alle hans tjenere, og Terah med hele hans husstand, var da de første som dyrket guder av tre og stein.
8 Terah hadde tolv store guder, laget av tre og stein, for årets tolv måneder, og han tjente hver av dem månedlig, og hver måned bar Terah sitt matoffer og drikkoffer til sine guder; slik gjorde Terah alle dager.
9 Og hele den generasjonen var onde i Herrens øyne, og de gjorde dermed hver mann til sin gud, men de forlot Herren som hadde skapt dem.
10 Og det fantes ikke et menneske på hele jorden i de dager som kjente Herren – for de tjente hver sin Gud – uten Noah og hans husstand. Alle som var under hans råd kjente Herren i de dager.
11 Abram, Tarahs sønn, ble en mektig mann i Noahs hus i de dager, og ingen visste om det, og Herren var med ham.
12 Og Herren ga Abram et forstandig hjerte, og han visste at alle den generasjonens gjerninger var forgjeves, og at alle deres guder var forgjeves og til ingen nytte.
13 Og Abram så solen skinne over jorden, og Abram sa til seg selv: Sannelig, denne solen som skinner over jorden, er Gud, og ham vil jeg tjene.
14 Abram tjente solen den dagen og ba til ham. Da kvelden kom, gikk solen ned som vanlig. Abram sa til seg selv: «Dette kan da ikke være Gud?»
15 Og Abram fortsatte å si ved seg selv: Hvem er han som har skapt himmelen og jorden? Han som har skapt på jorden? Hvor er han?
16 Og natten falt i mørket over ham, og han løftet blikket mot vest, nord, sør og øst. Da så han at solen var forsvunnet fra jorden, og dagen var blitt mørk.
17 Abram så stjernene og månen foran seg, og han sa: Sannelig, dette er Gud som skapte hele jorden så vel som mennesket, og se, disse hans tjenere er guder rundt ham. Og Abram tjente månen og ba til den hele natten.

18 Og om morgenen, da det ble lyst og solen skinte over jorden som vanlig, så Abram alt det Herren Gud hadde skapt på jorden.
19 Og Abram sa til seg selv: «Dette er sannelig ikke gudene som har skapt jorden og hele menneskeheten, men dette er Guds tjenere.» Og Abram ble værende i Noahs hus og kjente der Herren og hans veier. Og han tjente Herren alle sitt livs dager. Men hele den generasjonen glemte Herren og tjente andre guder av tre og stein, og gjorde opprør alle sine dager.
20 Og kong Nimrod regjerte trygt, og hele jorden var under hans kontroll, og hele jorden hadde ett språk og samme ord.
21 Og alle Nimrods fyrster og hans stormenn rådførte seg med hverandre; Put, Mitsrajim, Kusj og Kanaan med sine familier, og de sa til hverandre: Kom, la oss bygge oss en by og i den et sterkt tårn, hvis topp når himmelen, og vi vil gjøre oss berømte, slik at vi kan herske over hele verden, slik at våre fienders ondskap kan opphøre fra oss, slik at vi kan herske mektig over dem, og slik at vi ikke blir spredt over jorden på grunn av deres kriger.
22 Og de gikk alle frem for kongen og fortalte ham disse ordene, og kongen samtykket med dem i denne saken, og han gjorde så.
23 Og alle familiene samlet seg, bestående av omtrent seks hundre tusen menn, og de dro for å lete etter et stort landområde for å bygge byen og tårnet, og de lette i hele jorden, og de fant ikke noe som en eneste dal øst for Shinars land, omtrent to dagers gange, og de reiste dit og bosatte seg der.
24 Og de begynte å lage murstein og brenne ild for å bygge byen og tårnet som de hadde tenkt seg å fullføre.
25 Og byggingen av tårnet var for dem en overtredelse og en synd, og de begynte å bygge det, og mens de bygde mot Herren, himmelens Gud, tenkte de i sine hjerter å krige mot ham og stige opp til himmelen.
26 Og alle disse folkene og alle familiene delte seg i tre deler. Den første sa: «Vi vil stige opp til himmelen og kjempe mot ham.» Den andre sa: «Vi vil stige opp til himmelen og sette våre egne guder der og tjene dem.» Den tredje sa: «Vi vil stige opp til himmelen og slå ham med buer og spyd.» Gud kjente til alle deres gjerninger og alle deres onde tanker, og han så byen og tårnet som de bygde.
27 Og mens de bygde, bygde de seg en stor by og et svært høyt og sterkt tårn; og på grunn av dens høyde nådde ikke mørtel og murstein frem til bygningsarbeiderne på vei opp til den, før de som dro opp hadde fullført et helt år, og deretter rakte de til bygningsarbeiderne og ga dem mørtel og murstein; slik ble det gjort daglig.
28 Og se, disse steg opp og andre gikk ned hele dagen; og hvis en murstein skulle falle fra hendene deres og bli knust, gråt de alle over den, og hvis en mann falt og døde, så ingen av dem på ham.
29 Og Herren kjente deres tanker, og det skjedde at mens de bygde, kastet de pilene mot himmelen, og alle pilene falt på dem fulle av blod. Og da de så dem, sa de til hverandre: Sannelig, vi har drept alle dem som er i himmelen.
30 For dette var fra Herren for å føre dem vill, og for å utrydde dem fra jordens overflate.
31 Og de bygde tårnet og byen, og de gjorde dette daglig inntil mange dager og år var gått.
32 Og Gud sa til de sytti englene som sto fremst foran ham, til dem som var nær ham, og sa: Kom, la oss stige ned og forvirre deres språk, så ingen mann forstår sin nestes språk. Og de gjorde slik med dem.
33 Og fra den dagen etter glemte hver mann sin nestes språk, og de kunne ikke forstå å tale ett språk. Og når bygningsarbeideren tok kalk eller stein fra sin nestes hender som han ikke hadde bestilt, kastet bygningsarbeideren det bort og kastet det på sin neste, så han døde.
34 Og de holdt på så i mange dager, og de drepte mange av dem på denne måten.
35 Og Herren slo de tre hærene som var der, og han straffet dem etter deres gjerninger og planer. De som sa: Vi vil stige opp til himmelen og tjene våre guder, ble som aper og elefanter. Og de som sa: Vi vil slå himmelen med piler, drepte Herren, den ene mannen gjennom sin nestes hånd. Og den tredje hæren av dem som sa: Vi vil stige opp til himmelen og kjempe mot ham, spredte Herren over hele jorden.
36 Og de som var igjen blant dem, da de kjente og forsto det onde som kom over dem, forlot de bygningen, og de ble også spredt over hele jordens overflate.
37 Og de holdt opp med å bygge byen og tårnet. Derfor kalte han stedet Babel, for der forvirret Herren hele jordens språk. Se, det lå øst for Sinears land.
38 Og når det gjelder tårnet som menneskenes sønner bygde, åpnet jorden sin munn og slukte en tredjedel av det, og en ild kom også ned fra himmelen og brente en annen tredjedel, og den andre tredjedelen er igjen til denne dag, og det er av den delen som var høyt, og dens omkrets er tre dagers gange.
39 Og mange av menneskenes sønner døde i det tårnet, et folk uten tall.

KAPITTEL 10

1 Peleg, Ebers sønn, døde i de dager, i Abrams, Terahs sønns, førtiåttende leveår. Pelegs levedager ble to hundre og trettini år.
2 Og da Herren hadde spredt menneskenes sønner på grunn av deres synd ved tårnet, se, de spredte seg i mange grupper, og alle menneskenes sønner ble spredt til jordens fire hjørner.
3 Og alle familiene ble hver etter sitt språk, sitt land eller sin by.
4 Og menneskenes sønner bygde mange byer etter sine slekter, på alle de stedene de dro til, og over hele jorden dit Herren hadde spredt dem.
5 Og noen av dem bygde byer på steder som de senere ble utryddet fra, og de kalte disse byene etter sine egne navn, eller navnene på sine barn, eller etter deres spesielle forekomster.
6 Og Jafets sønn, Noahs sønn, dro og bygde seg byer på de stedene hvor de var spredt, og de kalte alle byene sine etter navnene sine. Og Jafets sønner ble fordelt på jordens overflate i mange grupperinger og språk.
7 Og dette var Jafets sønner etter deres slekter: Gomer, Magog, Medai, Javan, Tubal, Mesek og Tiras. Dette var Jafets barn etter deres slektslinje.

8 Gomers barn, etter sine byer, var frankumene, som bor i Fransas land, ved elven Fransa, ved elven Senah.
9 Refats barn er bartonittene, som bor i landet Bartonia ved elven Leda, som munner ut i det store havet Gihon, det vil si Okeanos.
10 Tugarmas barn er ti familier, og dette er navnene deres: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Sebuc, Ongal og Tilmaz; alle disse spredte seg og slo seg ned i nord og bygde seg byer.
11 Og de kalte byene sine etter sine egne navn; det er de som holder til ved elvene Hitla og Italak den dag i dag.
12 Men familiene Angoli, Balgar og Parzunac bor ved den store elven Dubnee, og navnene på byene deres er også i samsvar med deres egne navn.
13 Og Javans barn er javanittene som bor i Makdonias land, og Medaiares barn er orelumene som bor i Kursons land, og Tubals barn er de som bor i Tuskanas land ved elven Pasjia.
14 Mesheks barn er Shibashni, og Tiras' barn er Rushash, Kushni og Ongolis. Alle disse dro og bygde seg byer. Det er byene som ligger ved havet Jabus, ved elven Kura, som munner ut i elven Tragan.
15 Og Elisjas barn er Almanim, og de dro også og bygde seg byer; det er byene som ligger mellom Jobs og Shibatmos fjell; og blant dem var folket fra Lumbardi som bor rett overfor Jobs og Shibatmos fjell, og de erobret Italias land og ble værende der til denne dag.
16 Kittims barn er romittene som bor i Kanopia-dalen ved elven Tibreu.
17 Og Dudonims barn er de som bor i byene ved Gihon-sjøen, i Bordnas land.
18 Dette var Jafets barns ætter, etter deres byer og språk, da de ble spredt etter tårnet, og de kalte byene sine etter navn og etter sine hjemsteder. Og dette er navnene på alle deres byer, etter deres ætter, som de bygde i de dager etter tårnet.
19 Hams barn var Kusj, Mitsrajim, Put og Kanaan, etter deres slektslinje og byer.
20 Alle disse dro avsted og bygde seg byer der de fant passende steder, og de kalte byene sine etter fedrene sine: Kusj, Mitsrajim, Put og Kanaan.
21 Mitsrajims barn var ludietene, anamittene, lehabitene, naftukittene, patrusittene, kaslukittene og kafturittene – sju familier.
22 Alle disse bor ved elven Sihor, det er Egypts bekk, og de bygde seg byer og kalte dem etter sine egne navn.
23 Patros' og Kasloks barn giftet seg med hverandre, og fra dem kom filistimene, asatimene, gerarimene, gitimene og ekronimene, i alle fem familier; disse bygde seg også byer, og de kalte byene sine etter fedrenes navn den dag i dag.
24 Kanaans barn bygde seg også byer, og de kalte byene sine etter navnene sine, elleve byer og andre uten tall.
25 Og fire menn av Hams ætt dro til landet på sletten; dette er navnene på de fire mennene: Sodoma, Gomorra, Adma og Sebojim.
26 Og disse mennene bygde seg fire byer i landet på sletten, og de kalte byene sine etter sine egne navn.
27 Og de og barna deres og alle som tilhørte dem, bodde i disse byene, og de var fruktbare og tallrike og levde fredelig.
28 Se'ir, sønn av Hur, sønn av Hivi, sønn av Kanaan, dro og fant en dal rett overfor Paran-fjellet. Der bygde han en by. Der bodde han, han og hans sju sønner og hans husstand. Byen som han bygde, kalte han Se'ir etter sitt navn. Det er Se'irs land den dag i dag.
29 Dette var Hams barns ætter, etter deres språk og byer, da de ble spredt til sine land etter tårnet.
30 Og noen av Sems sønn, Noahs sønn, far til alle Ebers barn, dro også og bygde seg byer på de stedene hvor de var spredt, og de kalte byene sine etter navnene sine.
31 Sems sønner var Elam, Assur, Arpaksad, Lud og Aram. De bygde seg byer og kalte alle byene sine etter navnene sine.
32 Og Assur, sønn av Sem, dro ut på den tiden, en meget stor mengde av dem, og de dro til et fjerntliggende land som de fant, og de møtte en meget stor dal i landet de dro til, og de bygde seg fire byer, og de kalte dem etter sine egne navn og forekomster.
33 Og dette er navnene på byene som Assurs barn bygde: Ninive, Resen, Kalak og Rehoboter, og Assurs barn bor der den dag i dag.
34 Arams barn dro også og bygde seg en by, og de kalte byen Us etter sin eldste bror, og de bor der. Det er landet Us den dag i dag.
35 I det andre året etter tårnet dro en mann fra Assurs hus, ved navn Bela, fra Ninive-landet for å bosette seg der med sin husstand hvor enn han kunne finne et sted. De kom helt til byene på sletten rett overfor Sodoma, og de bosatte seg der.
36 Mannen gjorde seg klar til å bygge en liten by der og kalte den Bela etter sitt navn. Det er landet Soar den dag i dag.
37 Og dette er Sems barns slekter etter deres språk og byer, etter at de ble spredt over jorden etter tårnet.
38 Og hvert kongerike, by og familie i Noahs barns familier bygde seg mange byer etter dette.
39 Og de etablerte myndigheter i alle sine byer, for å bli regulert etter deres ordre; slik gjorde alle Noahs barns familier for alltid.

KAPITTEL 11

1 Nimrod, sønn av Kusj, var fortsatt i Sinears land. Han regjerte over det og bodde der. Han bygde byer i Sinears land.
2 Og dette er navnene på de fire byene han bygde, og han ga dem navn etter det som skjedde med dem da tårnet ble bygd.
3 Og den første kalte han Babel, idet han sa: Fordi Herren der forvirret hele jordens språk. Og den andre kalte han Erek, fordi Gud spredte dem derfra.
4 Og den tredje kalte han Eked, for han sa at det hadde vært et stort slag der, og den fjerde kalte han Kalna, fordi hans fyrster og mektige menn ble drept der, og de forarget Herren, de gjorde opprør og overtrådte mot ham.
5 Og da Nimrod hadde bygd disse byene i Sinears land, bosatte han seg i dem resten av sitt folk, sine fyrster og sine mektige menn som var igjen i hans rike.
6 Og Nimrod bodde i Babel, og der fornyet han sitt herredømme over resten av sine undersåtter, og han regjerte trygt, og Nimrods undersåtter og fyrster kalte ham Amrafel, for de sa at ved tårnet falt hans fyrster og menn for hans skyld.

7 Og til tross for dette vendte ikke Nimrod om til Herren, og han fortsatte i ondskap og lærte menneskenes sønner ondskap. Og Mardon, hans sønn, var verre enn sin far, og fortsatte å legge til sin fars vederstyggeligheter.
8 Og han fikk menneskenes sønner til å synde, derfor sies det: Fra de ugudelige går ondskap ut.
9 På den tiden var det krig mellom Hams barns familier, mens de bodde i byene de hadde bygd.
10 Kedorlaomer, Elams konge, dro bort fra Hams barns familier, og han kjempet mot dem og underkuet dem, og han dro til de fem byene på sletten og kjempet mot dem og underkuet dem, og de var under hans kontroll.
11 Og de tjente ham i tolv år, og de krevde en årlig skatt.
12 På den tiden døde Nakor, Serugs sønn, i Abrams, Terahs sønns, førti-niende leveår.
13 I det femtiende året av Abrams, Tarahs sønns, leveår, forlot Abram Noahs hus og dro til sin fars hus.
14 Abram kjente Herren, og han vandret på hans veier og i hans forskrifter, og Herren hans Gud var med ham.
15 Og hans far Terah var på den tiden fortsatt høvding over kong Nimrods hær, og han fulgte fortsatt fremmede guder.
16 Abram kom til sin fars hus og så tolv guder som sto der i templene sine. Abrams vrede ble opptent da han så disse bildene i sin fars hus.
17 Abram sa: «Så sant Herren lever, disse bildene skal ikke bli i min fars hus. Slik skal Herren, som skapte meg, gjøre med meg dersom jeg ikke knuser dem alle om tre dager.»
18 Abram gikk bort fra dem, og hans vrede flammet opp i ham. Abram skyndte seg og gikk fra kammerset til sin fars ytre forgård. Der fant han sin far sittende i forgården, og alle tjenerne sine med ham. Abram kom og satte seg foran ham.
19 Abram spurte sin far og sa: «Far, si meg hvor Gud er, som skapte himmel og jord og alle menneskenes sønner på jorden, og som skapte deg og meg.» Terah svarte sin sønn Abram og sa: «Se, de som skapte oss, er alle med oss i huset.»
20 Abram sa til sin far: «Herre, vis meg dem!» Tarah førte Abram inn i kammeret i den indre forgården. Abram så at hele rommet var fullt av guder av tre og stein, tolv store bilder, og mange var mindre enn de andre.
21 Og Terah sa til sønnen sin: Se, dette er de som har skapt alt du ser på jorden, og som har skapt meg og deg og hele menneskeheten.
22 Og Tarah bøyde seg for gudene sine, og så gikk han bort fra dem, og Abram, sønnen hans, gikk bort med ham.
23 Da Abram hadde gått fra dem, gikk han til sin mor og satte seg foran henne. Han sa til sin mor: «Se, min far har vist meg dem som har skapt himmelen og jorden og alle menneskenes sønner.»
24 Skynd deg nå og hent et kje fra flokken og lag en velsmakende rett av det. Jeg kan ofre det til min fars guder, så de kan spise det. Kanskje jeg på den måten kan bli behaget av dem.
25 Moren hans gjorde så. Hun hentet et kje og lagde en velsmakende rett av det og bar det til Abram. Abram tok den velsmakende retten fra moren sin og bar den frem for farens guder. Han gikk bort til dem, så de kunne spise. Men faren hans, Tarah, visste ikke om det.
26 Og Abram så den dagen han satt blant dem, at de verken hadde stemme eller hørsel eller bevegelse, og ikke én av dem kunne rekke ut hånden sin for å spise.
27 Abram spottet dem og sa: «Den velsmakende retten jeg lagde til, har de sikkert ikke likt. Kanskje den var for liten for dem, og derfor ville de ikke spise. Derfor skal jeg i morgen lage til ny, velsmakende rett, bedre og mer rikelig enn denne, så jeg kan se resultatet.»
28 Neste dag ga Abram moren sin beskjed om den velsmakende retten. Moren hans reiste seg og hentet tre fine kje fra flokken. Hun lagde utsøkt velsmakende rett av dem, slik sønnen hennes likte. Hun ga den til sønnen Abram, men Tarah, faren hans, visste ikke om det.
29 Abram tok den velsmakende retten fra sin mor og bar den inn i kammeret foran sin fars guder. Han gikk bort til dem, så de kunne spise. Han satte den frem for dem. Abram satt foran dem hele dagen og tenkte at de kanskje kunne spise.
30 Og Abram så på dem, og se, de hadde verken stemme eller hørsel, og ingen av dem rakte ut hånden sin etter maten for å spise.
31 Og om kvelden den dagen i det huset ble Abram ikledd Guds ånd.
32 Og han ropte ut og sa: Ve min far og denne onde generasjon, hvis hjerter er alle hvilt mot forfengelighet, som tjener disse avgudene av tre og stein som verken kan spise, lukte, høre eller tale, som har munner uten tale, øyne uten syn, ører uten å høre, hender uten å føle og ben som ikke kan røre seg! Som dem er de som skapte dem og som stoler på dem.
33 Da Abram så alt dette, ble han vred på sin far. Han skyndte seg og tok en øks i hånden og gikk til gudenes kammer. Der knuste han alle sin fars guder.
34 Og da han var ferdig med å knuse billedstøttene, ga han øksen i hånden til den store guden som var der foran dem, og han gikk ut. Og hans far, Terah, kom hjem, for han hadde hørt lyden av øksen som ble slått i døren. Så kom Terah inn i huset for å finne ut hva dette var for noe.
35 Da Tarah hørte lyden av øksen i billedstøtterommet, løp han inn i billedstøtterommet, og han møtte Abram mens han gikk ut.
36 Så kom Tarah inn i rommet og fant alle avgudene falt ned og knust, og øksen i hånden til den største, som ikke var knust, og den velsmakende retten som Abram, sønnen hans, hadde laget, lå fortsatt foran dem.
37 Da Terah så dette, ble han veldig vred, og han skyndte seg og gikk fra rommet til Abram.
38 Og han fant sin sønn Abram sittende i huset, og han sa til ham: «Hva er dette for et arbeid du har gjort for mine guder?»
39 Abram svarte sin far Terah og sa: «Ikke slik, herre. Jeg bar frem velsmakende mat til dem. Da jeg kom bort til dem med maten, rakte de alle ut hendene sine for å spise, før den store rakte ut hånden sin.»
40 Og den store så de gjerningene de gjorde foran ham, og hans vrede ble voldsomt opptent mot dem. Han gikk og tok øksen som var i huset, og kom til dem og knuste dem alle. Og se, øksen er fortsatt i hans hånd, slik du ser.
41 Da Terah sa dette, ble han sint på sønnen Abram. I sin vrede sa han til sønnen Abram: «Hva er dette for en historie du har fortalt? Du lyver for meg.»

42 Er det i disse gudene ånd, sjel eller kraft til å gjøre alt du har sagt til meg? Er de ikke av tre og stein, og har jeg ikke selv skapt dem? Kan du lyve slik og si at den store guden som var med dem, slo dem? Det er du som ga ham stridsøksen og så sier at han slo dem alle.
43 Abram svarte sin far og sa til ham: Hvordan kan du da tjene disse avgudene som det ikke er noen makt til å gjøre noe i? Kan disse avgudene som du stoler på, frelse deg? Kan de høre dine bønner når du påkaller dem? Kan de frelse deg fra dine fienders hender, eller vil de kjempe dine slag for deg mot dine fiender, slik at du skal tjene tre og stein som verken kan tale eller høre?
44 Og nå er det sannelig ikke godt for deg eller for menneskenes sønner som er knyttet til deg å gjøre disse tingene. Er du så tåpelig, så tåpelig eller så forstandsløs at du vil tjene tre og stein og gjøre på denne måten?
45 Og glemmer Herren Gud, som skapte himmel og jord, og som skapte dere på jorden, og dermed fører et stort ulykke over deres sjeler i denne saken ved å tjene stein og tre?
46 Syndet ikke våre fedre i gamle dager i denne sak, og Herren, universets Gud, lot flommen komme over dem og ødela hele jorden?
47 Og hvordan kan dere fortsette å gjøre dette og dyrke guder av tre og stein, som ikke kan høre eller tale eller befri dere fra undertrykkelse, og dermed bringe universets Guds vrede over dere?
48 Avhold nå derfor, min far, dette, og la ikke ondt komme over din sjel og din husstands sjeler.
49 Abram skyndte seg og sprang bort fra faren sin og tok øksen fra farens største avgud. Med den slo Abram den i stykker og flyktet.
50 Da Terah så alt Abram hadde gjort, skyndte han seg å gå fra huset sitt. Han gikk til kongen, og han kom frem for Nimrod og stilte seg foran ham. Han bøyde seg for kongen. Kongen sa: «Hva vil du?»
51 Og han sa: Jeg ber deg, min herre, om å høre meg. For femti år siden ble jeg født et barn, og slik har han gjort mot mine guder, og slik har han talt. Så send bud etter ham, min herre og konge, så han kan komme frem for deg og dømme ham etter loven, så vi kan bli befridd fra hans ondskap.
52 Kongen sendte tre av sine tjenere, og de dro og førte Abram frem for kongen. Nimrod og alle hans fyrster og tjenere satt den dagen foran ham, og Terah satt også foran dem.
53 Kongen sa til Abram: «Hva er dette du har gjort mot din far og hans guder?» Abram svarte kongen med de ordene han hadde talt til sin far: «Den store guden som var med dem i huset, gjorde mot dem som du har hørt.»
54 Kongen sa til Abram: «Hadde de makt til å tale og spise og gjøre som du har sagt?» Abram svarte kongen: «Hvis de ikke har makt, hvorfor tjener du dem da og fører menneskenes sønner vill gjennom dine dårskap?»
55 Tror du at de kan frelse deg eller gjøre noe lite eller stort, så du skulle tjene dem? Og hvorfor vil du ikke føle hele universets Gud, som skapte deg og i hvis makt det er å drepe og holde i live?
56 O dåraktige, enfoldige og uvitende konge, ve deg evig.
57 Jeg tenkte at du ville lære dine tjenere den rette vei, men du har ikke gjort det. Du har fylt hele jorden med dine synder og syndene til ditt folk, som har fulgt dine veier.
58 Vet du ikke, eller har du ikke hørt, at våre forfedre syndet i fordums dager mot dette onde som du gjør, og at den evige Gud lot flommen komme over dem og ødela dem alle, og også hele jorden for deres skyld? Og vil du og ditt folk reise dere nå og gjøre som dette verk, for å nedkalle Herrens, universets Guds, vrede og bringe ulykke over deg og hele jorden?
59 Legg derfor nå bort denne onde gjerningen som du gjør, og tjen universets Gud, slik som din sjel er i hans hender, og da skal det gå deg vel.
60 Og hvis ditt onde hjerte ikke vil lytte til mine ord, så du forlater dine onde veier og tjener den evige Gud, da skal du dø i skam i de siste dager, du, ditt folk og alle som er knyttet til deg, når de hører dine ord eller vandrer på dine onde veier.
61 Da Abram hadde holdt opp å tale foran kongen og fyrstene, løftet Abram blikket mot himmelen og sa: Herren ser alle de ugudelige, og han vil dømme dem.

KAPITTEL 12

1 Da kongen hørte Abrams ord, befalte han at han skulle settes i fengsel, og Abram satt i fengsel i ti dager.
2 Og ved slutten av disse dagene befalte kongen at alle kongene, fyrstene og stattholderne i de forskjellige provinsene og vismennene skulle komme frem for ham, og de satte seg foran ham, mens Abram fortsatt var i fangehuset.
3 Kongen sa til fyrstene og vismennene: «Har dere hørt hva Abram, Tarahs sønn, har gjort mot sin far? Slik har han gjort mot ham, og jeg befalte at han skulle føres frem for meg, og slik har han talt. Hans hjerte foraktet ham ikke, og han rørte seg ikke i mitt nærvær, og se, nå er han innesperret i fengselet.»
4 Og avgjør derfor hvilken dom som fortjener denne mannen som hånet kongen, som talte og gjorde alt det du hørte.
5 Og de svarte alle kongen og sa: «Den mann som håner kongen, bør henges på et tre. Men siden han har gjort alt det han har sagt, og foraktet gudene våre, skal han brennes i hjel. For dette er loven i denne saken.»
6 Hvis det behager kongen å gjøre dette, la ham befale sine tjenere å tenne opp et bål både natt og dag i din teglovn, og så skal vi kaste denne mannen inn i den. Og kongen gjorde det, og han befalte sine tjenere å gjøre i stand et bål i tre dager og tre netter i kongens ovn, som er i Kasdim. Og kongen befalte dem å ta Abram fra fengselet og føre ham ut for å bli brent.
7 Og alle kongens tjenere, fyrster, herrer, stattholdere og dommere og alle landets innbyggere, omkring ni hundre tusen mann, sto rett overfor ovnen for å se Abram.
8 Og alle kvinnene og de små stimlet sammen på takene og i tårnene for å se hva som foregikk med Abram, og de sto alle sammen på avstand; og det var ikke en mann igjen som ikke kom den dagen for å se på synet.
9 Og da Abram kom, så kongens tryllekunstnere og vismennene Abram, og de ropte til kongen og sa: Vår herre, dette er sannelig mannen som vi vet var barnet ved hvis fødsel den store stjernen slukte de fire stjernene, som vi nå for femti år siden kunngjorde for kongen.

10 Og se, nå har også hans far overtrådt dine bud og hånet deg ved å bringe deg et annet barn, som du drepte.
11 Og da kongen hørte ordene deres, ble han overmåte vred, og han befalte at Terah skulle føres frem for ham.
12 Kongen sa: «Har du hørt hva trollmennene har sagt? Fortell meg nå hvordan du gjorde det, og hvis du snakker sant, skal du bli frikjent.»
13 Da Terah så at kongens vrede var blitt så opptent, sa han til kongen: «Min herre og konge, du har hørt sannheten, og det vismennene har sagt er rett.» Kongen sa: «Hvordan kunne du gjøre dette, å overtre mine befalinger og å gi meg et barn som du ikke har fått, og å ta imot betaling for det?»
14 Og Tarah svarte kongen: Fordi jeg den gang var kjærlig bevisst på sønnen min, tok jeg en sønn av min tjenestepike og førte ham til kongen.
15 Kongen sa: «Hvem har rådet deg til dette? Si meg, skjul ikke noe for meg, så skal du ikke dø.»
16 Terah ble svært redd for kongens ansikt, og han sa til kongen: «Det var Haran, min eldste sønn, som ga meg dette rådet. Haran var i de dager da Abram ble født, trettito år gammel.»
17 Men Haran rådet ikke faren sin til noe. Tarah sa dette til kongen for å redde sin sjel fra kongen. For han var veldig redd. Kongen sa til Tarah: «Haran, din sønn, som rådet deg til dette, skal dø gjennom ild sammen med Abram. Dødsdommen hviler over ham fordi han gjorde opprør mot kongens vilje og gjorde dette.»
18 På den tiden følte Haran lyst til å følge i Abrams fotspor, men han holdt det inne for seg selv.
19 Haran sa i sitt hjerte: «Se, nå har kongen tatt Abram til fange for disse tingene Abram gjorde. Hvis Abram får overtaket over kongen, vil jeg følge ham. Men hvis kongen får overtaket, vil jeg følge etter kongen.»
20 Da Tarah hadde sagt dette til kongen om sin sønn Haran, befalte kongen at Haran skulle tas til fange sammen med Abram.
21 Og de førte dem begge, Abram og Haran, broren hans, for å kaste dem i ilden. Og alle landets innbyggere og kongens tjenere og fyrster og alle kvinnene og småbarna var der og sto over dem den dagen.
22 Kongens tjenere tok Abram og broren hans og kledde av dem alle klærne, bortsett fra de nedre kledningene som de hadde på seg.
23 Og de bandt hendene og føttene deres med linsnorer, og kongens tjenere løftet dem opp og kastet dem begge i ovnen.
24 Herren elsket Abram og hadde medfølelse med ham. Herren steg ned og frelste Abram fra ilden, og han ble ikke brent.
25 Men alle reipene de bandt ham med, ble brent, mens Abram ble værende og gikk omkring i ilden.
26 Og Haran døde da de kastet ham i ilden, og han ble brent til aske, for hans hjerte var ikke helt med Herren. Og de menn som kastet ham i ilden, spredte seg ildens flamme over dem, og de ble brent, og tolv av dem døde.
27 Og Abram vandret midt i ilden i tre dager og tre netter, og alle kongens tjenere så ham vandre i ilden. De kom og fortalte kongen det og sa: Se, vi har sett Abram vandre midt i ilden, og selv de nedre klærne han har på seg er ikke brent, men snoren han var bundet med, er brent.
28 Og da kongen hørte ordene deres, ble han sint, og han ville ikke tro dem. Så sendte han andre trofaste fyrster for å se på denne saken. De gikk og så det og fortalte det til kongen. Kongen reiste seg for å gå og se det. Han så Abram gå frem og tilbake midt i ilden, og han så Harans kropp brent, og kongen undret seg sterkt.
29 Kongen befalte at Abram skulle tas ut av ilden, og tjenerne hans kom nærmere for å ta ham ut, men de kunne ikke, for ilden var rundt dem, og flammene steg opp mot dem fra ovnen.
30 Kongens tjenere flyktet derfra, og kongen irettesatte dem og sa: «Skynd dere og før Abram ut av ilden, så dere ikke skal dø.»
31 Kongens tjenere kom igjen for å hente Abram ut, og flammene slo over dem og brente ansiktene deres, slik at åtte av dem døde.
32 Og da kongen så at tjenerne hans ikke kunne komme nær ilden, av frykt for å bli brent, ropte kongen til Abram: «Du tjener av Gud i himmelen, gå ut fra ilden og kom hit til meg!» Og Abram lyttet til kongens røst, og han gikk ut fra ilden og kom og stilte seg foran kongen.
33 Da Abram kom ut, så kongen og alle tjenerne hans at Abram kom frem for kongen med sine underklær på seg. For de var ikke brent, men snoren han var bundet med, var brent.
34 Kongen sa til Abram: «Hvordan har det seg at du ikke ble brent i ilden?»
35 Abram sa til kongen: Himmelens og jordens Gud, som jeg setter min lit til, og som har all makt i sin hånd, han frelste meg fra ilden du kastet meg i.
36 Og Haran, Abrams bror, ble brent til aske, og de lette etter kroppen hans, og de fant den fortært.
37 Haran var åttito år gammel da han døde i ilden i Kasdim. Kongen, fyrstene og landets innbyggere så at Abram var reddet fra ilden, og de kom og bøyde seg for Abram.
38 Og Abram sa til dem: «Bøy dere ikke ned for meg, men bøy dere ned for verdens Gud som skapte dere, og tjen ham og gå på hans veier, for det er han som har frelst meg fra denne ilden, og det er han som skapte alle menneskers sjeler og ånder, og formet mennesket i mors livmor og brakte det ut i verden, og det er han som skal frelse dem som stoler på ham fra all smerte.»
39 Og dette syntes kongen og fyrstene å være meget underfullt, at Abram ble reddet fra ilden og at Haran ble brent. Kongen ga Abram mange gaver, og han ga ham sine to overtjenere fra kongens hus. Den ene het Oni og den andre Elieser.
40 Og alle kongene, fyrstene og tjenerne ga Abram mange gaver av sølv og gull og perler, og kongen og fyrstene hans sendte ham bort, og han dro i fred.
41 Abram dro ut fra kongen i fred, og mange av kongens tjenere fulgte ham, og omkring tre hundre mann sluttet seg til ham.
42 Samme dag vendte Abram tilbake til sin fars hus, han og mennene som fulgte ham. Abram tjente Herren sin Gud alle sitt livs dager. Han vandret på hans veier og fulgte hans lov.
43 Og fra den dagen av vendte Abram menneskenes hjerter til å tjene Herren.
44 På den tiden tok Nakor og Abram seg koner, døtrene til broren sin, Haran. Nakors kone het Milka, og Abrams kone

het Sarai. Abrams kone Sarai var ufruktbar; hun hadde ingen avkom i de dager.
45 Og ved utløpet av to år fra Abrams død, det vil si i hans femtiandre leveår, se, da satt kong Nimrod på tronen i Babel, og kongen sovnet inn og drømte at han sto med sine tropper og hærer i en dal rett overfor kongens ovn.
46 Og han løftet blikket og så en mann i Abrams lignelse komme ut av ovnen, og at han kom og stilte seg foran kongen med sitt dragne sverd, og så sprang han bort til kongen med sitt sverd, da kongen flyktet fra mannen, for han var redd; og mens han løp, kastet mannen et egg på kongens hode, og egget ble til en stor elv.
47 Og kongen drømte at alle troppene hans sank i elven og døde, og kongen flyktet med tre menn som var foran ham, og han unnslapp.
48 Og kongen så på disse mennene, og de var kledd i fyrstelige klær som kongelige klær, og de hadde et utseende og en majestet som konger.
49 Og mens de løp, forvandlet elven seg igjen til et egg foran kongen, og det kom en fugleunge ut av egget som kom foran kongen, fløy i hodet hans og plukket ut kongens øye.
50 Kongen ble bedrøvet ved synet, og han våknet av søvnen, og hans ånd var urolig, og han følte en stor redsel.
51 Og om morgenen sto kongen opp fra sengen sin i frykt, og han befalte alle vismennene og magikerne å komme frem for ham, da kongen fortalte dem drømmen sin.
52 Og en klok tjener av kongen, som het Anuki, svarte kongen og sa: Dette er intet annet enn Abrams og hans ætts ondskap som skal spire mot min herre og konge i de siste dager.
53 Og se, dagen skal komme da Abram og hans ætt og hans husstands barn skal krige mot min konge, og de skal slå alle kongens hærer og hans tropper.
54 Og angående det du har sagt om tre menn som du så ligne deg selv, og som unnslapp, betyr dette at bare du skal unnslippe med tre konger fra jordens konger som skal være med deg i kamp.
55 Og det du så av elven som ble til et egg slik som i begynnelsen, og fugleungen som plukket ut øyet ditt, dette betyr ikke noe annet enn Abrams ætt som skal drepe kongen i de siste dager.
56 Dette er min konges drøm, og dette er dens tydning, og drømmen er sann, og den tydningen din tjener har gitt deg, er rett.
57 Nå, min konge, du vet sannelig at det nå er femtito år siden dine vismenn så dette ved Abrams fødsel, og hvis min konge lar Abram leve på jorden, vil det være til skade for min herre og konge. For så lenge Abram lever, vil verken du eller ditt kongerike bli etablert. Dette var kjent fra hans fødsel. Hvorfor vil ikke min konge drepe ham, slik at hans ondskap kan holdes unna deg i de siste dager?
58 Og Nimrod lyttet til Anukis røst, og han sendte noen av sine tjenere i hemmelighet for å gå og gripe Abram og føre ham frem for kongen for at han skulle lide døden.
59 Og Elieser, Abrams tjener som kongen hadde gitt ham, var på den tiden i kongens nærvær, og han hørte hva Anuki hadde gitt kongen råd, og hva kongen hadde sagt for å forårsake Abrams død.
60 Og Elieser sa til Abram: Skynd deg, reis deg og frels din sjel, så du ikke dør for kongens hender, for slik så han i en drøm om deg, og slik tydet Anuki det, og slik rådet også Anuki kongen om deg.
61 Og Abram lyttet til Eliesers røst, og Abram skyndte seg og løp i sikkerhet til Noahs og hans sønn Sems hus, og han gjemte seg der og fant et trygt sted. Og kongens tjenere kom til Abrams hus for å lete etter ham, men de kunne ikke finne ham, og de lette over hele landet, men han var ikke å finne, og de gikk og lette i alle retninger, men han var ikke å finne.
62 Og da kongens tjenere ikke kunne finne Abram, vendte de tilbake til kongen. Men kongens vrede mot Abram stilnet, ettersom de ikke fant ham, og kongen drev denne saken om Abram bort fra tankene sine.
63 Abram ble gjemt i Noahs hus i en måned, inntil kongen hadde glemt denne saken. Men Abram var fortsatt redd for kongen. Terah kom i hemmelighet for å se Abram, sin sønn, i Noahs hus. Terah var svært høyt ansett i kongens øyne.
64 Og Abram sa til sin far: «Vet du ikke at kongen har tenkt å drepe meg og utslette navnet mitt fra jorden ved råd fra sine onde rådgivere?»
65 Hvem har du her, og hva har du i dette landet? Stå opp, la oss dra sammen til Kanaans land, så vi kan bli frelst fra hans hånd, så ikke også du går til grunne ved ham i de siste dager.
66 Vet du ikke, eller har du ikke hørt, at det ikke er av kjærlighet Nimrod gir deg all denne æren, men at det kun er til sin fordel at han skjenker deg alt dette gode?
67 Og hvis han gjør deg større godt enn dette, er dette sannelig bare verdens forfengelighet, for rikdom og velstand kan ikke gagne på vredens og vredens dag.
68 Lytt derfor nå til min røst, og la oss reise oss og dra til Kanaans land, unna Nimrods skade. Tjen Herren som skapte deg på jorden, og det skal gå deg vel. Kast bort alle de forfengelige ting du forfølger.
69 Og Abram holdt opp å tale, da Noah og hans sønn Sem svarte Terah og sa: Sann er det ord Abram har sagt til deg.
70 Og Terah lyttet til sin sønn Abrams røst, og Terah gjorde alt det Abram sa. For dette var et løfte fra Herren, for at kongen ikke skulle forårsake Abrams død.

KAPITTEL 13

1 Tarah tok med seg sønnen sin Abram og sønnesønnen sin Lot, Harans sønn, og Sarai, svigerdatteren sin, Abrams kone, og alle sjelene i hans husstand, og dro med dem fra Ur-Kasdim for å dra til Kanaans land. Og da de kom til Harans land, ble de der, for det var et overmåte godt beiteland og stort nok for dem som fulgte dem.
2 Folket i Harans land så at Abram var god og rettskaffen mot Gud og mennesker, og at Herren hans Gud var med ham. Noen av folket i Harans land kom og holdt seg til Abram, og han lærte dem Herrens formaning og hans veier. Disse mennene ble værende hos Abram i hans hus og holdt seg til ham.
3 Abram ble i landet i tre år, og da tre år var omme, åpenbarte Herren seg for Abram og sa til ham: Jeg er Herren, som førte deg ut fra Ur-Kasdim og frelste deg fra alle dine fienders hender.
4 Og nå, hvis du vil lytte til min røst og holde mine bud, mine forskrifter og mine lover, da vil jeg la dine fiender falle for deg, og jeg vil gjøre din ætt tallrik som himmelens

stjerner, og jeg vil sende min velsignelse over alle dine henders verk, og du skal ikke mangle noe.
5 Stå opp nå, ta din kone og alt du eide, og dra til Kanaans land og bli der. Der vil jeg være din Gud, og jeg vil velsigne deg. Abram reiste seg og tok sin kone og alt han eide, og dro til Kanaans land, slik Herren hadde sagt til ham. Abram var femti år gammel da han dro fra Haran.
6 Abram kom til Kanaans land og bosatte seg midt i byen, og der slo han opp teltet sitt blant Kanaans barn, som bodde i landet.
7 Herren åpenbarte seg for Abram da han kom til Kanaans land, og sa til ham: Dette er det landet jeg ga deg og din ætt etter deg til evig tid. Jeg vil gjøre din ætt som himmelens stjerner, og jeg vil gi din ætt til arv alle de landene du ser.
8 Abram bygde et alter på det stedet hvor Gud hadde talt til ham, og Abram påkalte der Herrens navn.
9 På den tiden, etter at Abram hadde bodd i Kanaans land i tre år, døde Noah. Det var Abrams femtiåttende leveår. Noah levde i alt ni hundre og femti år. Så døde han.
10 Abram bodde i Kanaans land, han og hans kone og alle som var med ham, sammen med de som hadde sluttet seg til ham fra landets folk. Men Nakor, Abrams bror, og Terah, hans far, og Lot, Harans sønn, og alle som var dem, bodde i Haran.
11 I det femte året Abram bodde i Kanaans land, gjorde Sodoma og Gomorra og alle byene på sletten opprør mot Kedorlaomers, Elams konges, makt. For alle kongene i byene på sletten hadde tjent Kedorlaomer i tolv år og gitt ham en årlig skatt, men i de dager, i det trettende året, gjorde de opprør mot ham.
12 I det tiende året Abram bodde i Kanaans land, ble det krig mellom Nimrod, kongen i Sinear, og Kedorlaomer, kongen i Elam. Nimrod kom for å kjempe mot Kedorlaomer og undertrykke ham.
13 For Kedorlaomer var på den tiden en av fyrstene i Nimrods hærer, og da alt folket i tårnet var spredt og de som var igjen også var spredt over hele jorden, dro Kedorlaomer til Elams land og regjerte over det og gjorde opprør mot sin herre.
14 Og i de dager da Nimrod så at byene på sletten hadde gjort opprør, kom han med stolthet og vrede til krig mot Kedorlaomer. Nimrod samlet alle sine fyrster og undersåtter, omkring syv hundre tusen mann, og dro mot Kedorlaomer. Kedorlaomer dro ut for å møte ham med fem tusen mann, og de forberedte seg til kamp i Babels dal, som ligger mellom Elam og Sinear.
15 Og alle disse kongene kjempet der, og Nimrod og hans folk ble slått av Kedorlaomers folk, og av Nimrods menn falt omtrent seks hundre tusen, og Mardon, kongens sønn, falt blant dem.
16 Og Nimrod flyktet og vendte tilbake i skam og unåde til sitt land, og han var underlagt Kedorlaomer i lang tid. Kedorlaomer vendte tilbake til sitt land og sendte sin hærs fyrster til kongene som bodde rundt ham, til Arjok, kongen av Elasar, og til Tidal, kongen av Gojim, og inngikk en pakt med dem, og de var alle lydige mot hans befalinger.
17 I det femtende året av Abrams opphold i Kanaans land, det er Abrams syttiende leveår, åpenbarte Herren seg for Abram i det året og sa til ham: «Jeg er Herren, som førte deg ut fra Ur-Kasdem for å gi deg dette landet til arv.»
18 Vandre derfor nå for mitt åsyn og vær fullkommen og hold mine bud! For deg og din ætt vil jeg gi dette landet til arv, fra elven Mitsrajim til den store elven Eufrat.
19 Og du skal komme tilbake til dine fedre i fred og i god alder, og den fjerde generasjon skal vende tilbake hit i dette landet og arve det for alltid. Og Abram bygde et alter og påkalte Herrens navn, som hadde åpenbaret seg for ham, og han bar ofre på alteret til Herren.
20 På den tiden vendte Abram tilbake til Haran for å se sin far og mor og sin fars husstand. Abram vendte tilbake til Haran, hans kone og alt han eide. Abram ble boende i Haran i fem år.
21 Mange av folket i Haran, omkring syttito menn, fulgte Abram, og Abram lærte dem Herrens veier og veier, og han lærte dem å kjenne Herren.
22 I de dager åpenbarte Herren seg for Abram i Haran og sa til ham: «Se, jeg talte til deg for tjue år siden og sa:
23 Dra ut fra ditt land, fra ditt fødested og fra din fars hus, til det landet som jeg har vist deg å gi deg og dine barn. For der i det landet vil jeg velsigne deg og gjøre deg til et stort folk og gjøre ditt navn stort, og i deg skal jordens slekter velsignes.
24 Stå derfor opp og dra ut herfra, du og din kone og alt du har, alle som er født i ditt hus, og alle sjelene du har skapt i Haran. Ta dem med deg herfra og reis deg opp og vend tilbake til Kanaans land.
25 Abram sto opp og tok med seg sin kone Sarai og alt han eide, alle som var født i hans hus, og de sjelene de hadde skapt i Haran. De dro ut for å dra til Kanaans land.
26 Abram dro og vendte tilbake til Kanaans land, slik Herren hadde sagt. Lot, sønn av sin bror Haran, dro med ham. Abram var syttifem år gammel da han dro fra Haran for å vende tilbake til Kanaans land.
27 Og han kom til Kanaans land i samsvar med Herrens ord til Abram, og han slo opp teltet sitt og bodde på Mamre-sletten. Med ham var Lot, hans brorsønn, og alt han eide.
28 Herren åpenbarte seg igjen for Abram og sa: «Til din ætt vil jeg gi dette landet.» Der bygde han et alter for Herren som hadde åpenbart seg for ham, og det står fortsatt på Mamre-sletten.

KAPITTEL 14

1 I de dager var det i landet Sinear en vis mann som hadde forstand på all slags visdom og var vakker å se til. Han var fattig og fattig, og han het Rikajon, og han hadde vanskelig for å forsørge seg selv.
2 Og han bestemte seg for å dra til Egypt, til Oswiris, sønn av Anom, kongen i Egypt, for å vise kongen hans visdom; for kanskje han kunne finne nåde for hans øyne, så han kunne oppdra ham og gi ham underhold; og Rikayon gjorde det.
3 Og da Rikajon kom til Egypt, spurte han innbyggerne i Egypt om kongen, og innbyggerne i Egypt fortalte ham hva Egypts konge hadde for vane. For det var den gang Egypts konges vane at han dro fra sitt kongelige palass og bare ble sett ute én dag i året. Etter det vendte kongen tilbake til palasset sitt for å bli der.

4 Og den dagen kongen dro ut, avsa han dom i landet, og enhver som hadde en sak, kom frem for kongen den dagen for å få hans ønske oppfylt.
5 Da Rikajon hørte om skikken i Egypt og at han ikke kunne komme inn for kongens åsyn, ble han svært sørgelig og dybt bedrøvet.
6 Og om kvelden gikk Rikajon ut og fant et hus i ruiner, tidligere et bakeri i Egypt, og han ble der hele natten i bitterhet og kvalt av sult, og søvnen ble tatt fra øynene hans.
7 Rikajon vurderte hva han skulle gjøre i byen inntil kongen kom, og hvordan han kunne klare seg der.
8 Og han sto opp om morgenen og gikk omkring, og på veien møtte han dem som solgte grønnsaker og forskjellige slags såkorn som de forsynte innbyggerne med.
9 Og Rikayon ønsket å gjøre det samme for å få noe å leve av i byen, men han var ukjent med folks skikker, og han var som en blind mann blant dem.
10 Og han gikk og kjøpte grønnsaker for å selge dem for å leve av dem, og pøbelen samlet seg rundt ham og hånet ham, og de tok grønnsakene fra ham og lot ham ingenting være igjen.
11 Og han reiste seg derfra i bitterhet og gikk sukkende til bakeriet hvor han hadde blitt værende natten før, og han sov der den andre natten.
12 Og den natten resonnerte han igjen med seg selv hvordan han kunne redde seg fra sultedøden, og han la ut en plan for hvordan han skulle handle.
13 Og han sto opp om morgenen og handlet klokt. Han gikk og leide tretti sterke menn av pøbelen, som bar våpenene deres i hendene. Han førte dem opp til toppen av den egyptiske graven og la dem der.
14 Og han befalte dem og sa: Så sier kongen: Styrk dere og vær tapre menn, og la ingen bli begravet her før to hundre sølvpenger er gitt, og da kan han bli begravet. Og disse mennene gjorde etter Rikayons ordre til folket i Egypt hele det året.
15 Og i løpet av åtte måneder samlet Rikayon og hans menn store rikdommer av sølv og gull, og Rikayon tok en stor mengde hester og andre dyr, og han leide flere menn, og han ga dem hester, og de ble værende hos ham.
16 Da året kom, på den tiden kongen dro inn i byen, samlet alle innbyggerne i Egypt seg for å snakke med ham om Rikajons og mennenes arbeid.
17 Kongen dro ut på den fastsatte dagen, og alle egypterne kom frem for ham og ropte til ham og sa:
18 Måtte kongen leve evig. Hva er dette du gjør i byen mot dine tjenere, at du ikke tillater at et lik blir begravet før det er gitt nok sølv og gull? Har noe lignende noen gang blitt gjort på hele jorden, fra tidligere kongers dager, ja fra Adams dager og frem til denne dag, at de døde ikke skulle bli begravet bare for en fastsatt pris?
19 Vi vet at det er skikk blant konger å kreve inn en årlig skatt fra de levende, men ikke bare gjør du dette, men du krever også inn en skatt fra de døde dag for dag.
20 Nå, konge, kan vi ikke lenger tåle dette, for hele byen er ødelagt på grunn av dette, og vet du ikke det?
21 Og da kongen hørte alt de hadde sagt, ble han svært vred, og hans sinne brant i ham over denne hendelsen, for han hadde ikke visst noe om det.
22 Kongen sa: «Hvem og hvor er han som våger å gjøre denne onde gjerningen i mitt land uten min befaling? Du må si meg det.»
23 Og de fortalte ham om alt Rikayons og hans menns gjerninger, og kongens sinne ble opptent, og han beordret at Rikayon og hans menn skulle føres frem for ham.
24 Og Rikajon tok omtrent tusen barn, sønner og døtre, og kledde dem i silke og broderi, og han satte dem på hester og sendte dem til kongen ved hjelp av sine menn, og han tok også en stor mengde sølv og gull og edelstener, og en sterk og vakker hest, som en gave til kongen, som han kom med til kongen og bøyde seg ned til jorden for ham; og kongen, hans tjenere og alle innbyggerne i Egypt undret seg over Rikajons arbeid, og de så hans rikdom og gaven han hadde brakt til kongen.
25 Kongen behaget det høyt, og han undret seg over det. Da Rikajon satte seg foran ham, spurte kongen ham om alt han hadde gjort, og Rikajon talte visdom til kongen, hans tjenere og alle innbyggerne i Egypt.
26 Da kongen hørte Rikayons ord og visdom, fant Rikayon nåde for hans øyne, og han møtte nåde og godhet fra alle kongens tjenere og fra alle innbyggerne i Egypt på grunn av hans visdom og utmerkede taler, og fra den tid elsket de ham overmåte.
27 Kongen svarte Rikajon: «Ditt navn skal ikke lenger være Rikajon, men Farao skal være ditt navn, siden du krevde inn skatt fra de døde.» Og han kalte ham Farao.
28 Kongen og hans undersåtter elsket Rikajon for hans visdom, og de rådførte seg med alle innbyggerne i Egypt om å gjøre ham til prefekt under kongen.
29 Alle innbyggerne i Egypt og vismennene gjorde det samme, og det ble en lov i Egypt.
30 Og de utnevnte Rikayon Farao til prefekt under Oswiris, konge i Egypt, og Rikayon Farao hersket over Egypt og utøvde daglig rettferdighet i hele byen, men Oswiris, kongen, dømte landets folk én dag i året, når han dro ut for å vise seg.
31 Farao Rikajon tilranet seg listig styret i Egypt og krevde skatt av alle innbyggerne i Egypt.
32 Alle innbyggerne i Egypt elsket Rikajon Farao høyt, og de utstedte en befaling om at hver konge som skulle regjere over dem og deres ætt i Egypt skulle kalles Farao.
33 Derfor ble alle kongene som regjerte i Egypt fra den tiden av kalt farao og helt frem til denne dag.

KAPITTEL 15

1 I det året ble det en stor hungersnød over hele Kanaans land, og landets innbyggere kunne ikke bli boende på grunn av hungersnøden, for den var svært alvorlig.
2 Abram og alle som tilhørte ham, brøt opp og dro ned til Egypt på grunn av hungersnøden. Da de var ved bekken Mitsraim, ble de der en stund for å hvile fra trettheten på veien.
3 Abram og Sarai gikk ved bredden av Misrajim-bekken, og Abram så at sin kone Sarai var meget vakker.
4 Abram sa til sin kone Sarai: «Siden Gud har skapt deg med et så vakkert ansikt, er jeg redd for at egypterne skal drepe meg og ta deg med seg. For det er ingen frykt for Gud på disse stedene.»

5 Da skal du gjøre dette: Si til alle som spør deg: «Du er min søster!», så det kan gå meg vel, og vi kan leve og ikke bli drept.
6 Abram befalte det samme til alle dem som kom med ham til Egypt på grunn av hungersnøden. Han befalte også sin nevø Lot: «Hvis egypterne spør deg om Sarai, skal du si at hun er Abrams søster.»
7 Og likevel stolte ikke Abram på dem, tross alle disse befalingene. Han tok Sarai og la henne i en kiste og gjemte den blant karene deres. For Abram var svært bekymret for Sarai på grunn av egypternes ondskap.
8 Abram og alle som tilhørte ham, brøt opp fra bekken Mitsraim og kom til Egypt. De var knapt kommet inn gjennom byens porter før vaktene sto opp mot dem og sa: «Gi tiende til kongen av det dere har, og så kan dere komme inn i byen.» Abram og de som var med ham, gjorde det samme.
9 Abram kom til Egypt med folket som var med ham. Da de kom, hentet de kisten som Sarai hadde gjemt seg i. Egypterne så kisten.
10 Kongens tjenere gikk bort til Abram og sa: «Hva har du her i denne kisten som vi ikke har sett? Åpne nå kisten og gi kongen tiende av alt den inneholder.»
11 Abram sa: «Denne kisten vil jeg ikke åpne, men alt du krever av den, skal jeg gi deg.» Faraos tjenere svarte Abram og sa: «Det er en kiste med edelstener, gi oss tiende av den.»
12 Abram sa: «Alt du begjærer, skal jeg gi deg, men du må ikke åpne kisten.»
13 Kongens tjenere presset Abram på. De rakte ut til kisten og åpnet den med makt. De så at det var en vakker kvinne i kisten.
14 Da kongens tjenere så Sarai, ble de slått av beundring over hennes skjønnhet, og alle faraos fyrster og tjenere samlet seg for å se Sarai, for hun var meget vakker. Og kongens tjenere løp og fortalte farao alt de hadde sett, og de roste Sarai til kongen. Og farao befalte at hun skulle føres frem, og kvinnen kom frem for kongen.
15 Farao så Sarai, og hun behaget ham overmåte. Han ble betatt av hennes skjønnhet. Kongen gledet seg storlig over henne og ga gaver til dem som brakte ham budskapet om henne.
16 Kvinnen ble så ført til faraos hus, og Abram sørget over sin kone og ba til Herren om å frelse henne fra faraos hender.
17 Og Sarai ba også på den tiden og sa: Herre Gud, du sa til min herre Abram at han skulle dra fra sitt land og fra sin fars hus til Kanaans land, og du lovet å gjøre vel mot ham hvis han ville utføre dine befalinger. Nå har vi gjort det du befalte oss, og vi forlot vårt land og våre familier, og vi dro til et fremmed land og til et folk som vi ikke har kjent før.
18 Og vi kom til dette landet for å unngå hungersnøden, og denne onde ulykken har rammet meg. Nå, Herre Gud, frels oss og frels oss fra denne undertrykkerens hånd, og gjør vel mot meg for din miskunnhets skyld.
19 Herren lyttet til Sarais røst, og Herren sendte en engel for å utfri Sarai fra Faraos hånd.
20 Kongen kom og satte seg foran Sarai. Da sto en Herrens engel over dem. Han viste seg for Sarai og sa til henne: «Frykt ikke, for Herren har hørt din bønn.»
21 Kongen gikk bort til Sarai og sa til henne: «Hva har du med den mannen å gjøre som har ført deg hit?» Hun svarte: «Han er min bror.»
22 Kongen sa: «Det er vår plikt å gjøre ham stor, å opphøye ham og å gjøre mot ham alt det gode du befaler oss.» På den tiden sendte kongen Abram sølv og gull og edelstener i mengde, sammen med buskap, tjenere og tjenestepiker. Kongen befalte at Abram skulle hentes, og han satte seg i forgården til kongens hus, og kongen opphøyde Abram storlig den natten.
23 Kongen kom bort for å tale til Sarai, og han rakte ut hånden sin for å røre ved henne. Da slo engelen ham hardt, og han ble forferdet og holdt seg unna med å rekke ut til henne.
24 Da kongen kom bort til Sarai, slo engelen ham til jorden og gjorde slik med ham hele natten, og kongen ble forferdet.
25 Den natten slo engelen hardt alle kongens tjenere og hele hans husstand for Sarais skyld, og det ble en stor klage den natten blant folket i faraos hus.
26 Da farao så den ulykken som rammet ham, sa han: «Det er sant på grunn av denne kvinnen at dette har hendt meg.» Han trakk seg et stykke unna henne og talte behagelige ord til henne.
27 Kongen sa til Sarai: «Fortell meg om mannen du kom hit med.» Sarai svarte: «Denne mannen er min mann, og jeg sa til deg at han var min bror, for jeg var redd for at du skulle drepe ham for en ond gjerning.»
28 Kongen holdt seg unna Sarai, og Herrens engels plager stoppet over ham og hans husstand. Farao visste at han var blitt slått for Sarais skyld, og kongen ble svært forferdet over dette.
29 Om morgenen kalte kongen Abram til seg og sa til ham: «Hva er dette du har gjort mot meg? Hvorfor sa du at hun er min søster? Derfor tok jeg henne til meg til kone? Derfor har denne store plagen rammet meg og mitt hus.»
30 Så her er din kone. Ta henne med deg og dra bort fra landet vårt, for at vi ikke alle skal dø for hennes skyld. Farao tok mer buskap, tjenere og tjenestepiker og sølv og gull for å gi Abram, og han ga ham Sarai, sin kone, tilbake.
31 Kongen tok en jomfru som han hadde fått med sine medhustruer, og ga henne til Sarai som tjenestepike.
32 Kongen sa til datteren sin: «Det er bedre for deg, min datter, å være tjenestepike i denne mannens hus enn å være frue i mitt hus, etter at vi har sett den ulykken som har rammet oss på grunn av denne kvinnen.»
33 Abram brøt opp og dro ut av Egypt, han og alle som tilhørte ham. Farao befalte at noen av mennene sine skulle følge ham og alle som dro med ham.
34 Og Abram vendte tilbake til Kanaans land, til det stedet der han hadde reist alteret, der han først hadde slått opp teltet sitt.
35 Lot, sønn av Haran, Abrams bror, hadde en stor flokk kveg, småfe og storfe og telt, for Herren var raus mot dem for Abrams skyld.
36 Og da Abram bodde i landet, kranglet Lots gjetere med Abrams gjetere, for eiendommen deres var for stor til at de kunne bli boende sammen i landet, og landet kunne ikke bære dem på grunn av buskapen deres.
37 Og da Abrams gjetere gikk for å gjete flokken sin, ville de ikke gå ut på markene til folket i landet, men Lots

gjeteres kveg gjorde noe annet, for de fikk lov til å beite på markene til folket i landet.
38 Folket i landet så dette hver dag, og de kom til Abram og kranglet med ham på grunn av Lots gjetere.
39 Abram sa til Lot: «Hva er dette du gjør mot meg, siden du gjør meg foraktelig blant landets innbyggere, siden du befaler din gjeter å gjete buskapen din på andre folks marker? Vet du ikke at jeg er en fremmed i dette landet blant Kanaans barn? Hvorfor gjør du dette mot meg?»
40 Abram kranglet daglig med Lot på grunn av dette, men Lot ville ikke høre på Abram, og han fortsatte å gjøre det samme, og landets innbyggere kom og fortalte det til Abram.
41 Abram sa til Lot: «Hvor lenge vil du være en snublestein for meg blant landets innbyggere? La det nå ikke være mer trette mellom oss, for vi er jo slektninger.»
42 Men jeg ber deg om å skille deg fra meg, gå og velg et sted hvor du kan bo med ditt buskap og alt du eier, men hold deg på avstand fra meg, du og din husstand.
43 Og vær ikke redd for å gå fra meg, for hvis noen gjør deg noe vondt, så la meg vite det, så skal jeg hevne din sak fra ham. Bare gå bort fra meg.
44 Da Abram hadde talt alle disse ordene til Lot, reiste Lot seg og løftet blikket mot Jordansletten.
45 Og han så at hele dette stedet var godt vannet og godt for mennesker, i tillegg til å gi beite for buskapen.
46 Lot dro fra Abram dit, og der slo han opp teltet sitt og bodde i Sodoma, og de ble skilt fra hverandre.
47 Abram bodde på Mamre-sletten, som ligger i Hebron, og der slo han opp teltet sitt. Abram ble værende der i mange år.

KAPITTEL 16

1 På den tiden sendte Kedorlaomer, kongen av Elam, bud til alle kongene i nabolandet, til Nimrod, kongen av Sinear, som den gang var under hans makt, og til Tidal, kongen av Gojim, og til Arjok, kongen av Elasar, som han hadde inngått en pakt med, og sa: Kom opp til meg og hjelp meg, så vi kan slå alle byene i Sodoma og dens innbyggere, for de har gjort opprør mot meg i tretten år.
2 Og disse fire kongene dro opp med alle sine leirer, omkring åtte hundre tusen mann, og de dro som de var, og drepte alle de møtte på veien sin.
3 De fem kongene i Sodoma og Gomorra, Sinab, kongen i Adma, Semeber, kongen i Sebojim, Bera, kongen i Sodoma, Bersa, kongen i Gomorra, og Bela, kongen i Soar, dro ut for å møte dem, og de samlet seg alle i Siddim-dalen.
4 Disse ni kongene førte krig i Siddim-dalen, og kongene i Sodoma og Gomorra ble slått av kongene i Elam.
5 Siddim-dalen var full av kalkgroper, og Elams konger forfulgte Sodomas konger. Kongene i Sodoma flyktet med sine leirer og falt i kalkgropene. Alle som var igjen, dro til fjells for å søke sikkerhet. Elams fem konger fulgte etter dem og forfulgte dem til Sodomas porter, og de tok alt som var i Sodoma.
6 Og de plyndret alle byene i Sodoma og Gomorra, og de tok også Lot, Abrams brorsønn, og hans eiendom, og de beslagla alle eiendelene i byene i Sodoma, og de dro av gårde. Og Unic, Abrams tjener, som var i slaget, så dette, og fortalte Abram alt det kongene hadde gjort med byene i Sodoma, og at Lot var blitt tatt til fange av dem.
7 Abram hørte dette, og han reiste seg med omkring tre hundre og atten menn som var med ham, og den natten forfulgte han disse kongene og slo dem, og de falt alle for Abram og hans menn, og det var ingen igjen uten de fire kongene som flyktet, og de dro hver sin vei.
8 Abram tok tilbake all eiendommen i Sodoma, og han tok også tilbake Lot og hans eiendom, hans koner og småbarn og alt han eide, slik at Lot ikke manglet noe.
9 Og da han kom tilbake etter å ha slått disse kongene, passerte han og mennene hans Siddim-dalen, der kongene hadde ført krig mot hverandre.
10 Bera, kongen i Sodoma, og resten av mennene hans som var med ham, gikk ut fra kalkgropene som de hadde falt i, for å møte Abram og mennene hans.
11 Adonisedek, kongen i Jerusalem, det var Sem, dro ut med sine menn for å møte Abram og hans folk, med brød og vin, og de ble værende sammen i Melek-dalen.
12 Adonisedek velsignet Abram, og Abram ga ham tiende av alt han hadde tatt med seg av fiendens bytte. For Adonisedek var prest for Gud.
13 Alle kongene i Sodoma og Gomorra som var der, kom bort til Abram med sine tjenere og ba ham om å gi dem tilbake tjenerne som han hadde tatt til fange, og ta all eiendommen sin.
14 Abram svarte kongene i Sodoma og sa: «Så sant Herren lever, han som skapte himmel og jord, og som forløste min sjel fra all nød, og som i dag fridde meg fra mine fiender og ga dem i min hånd, jeg vil ikke ta noe av det som tilhører dere, for at dere ikke skal skryte i morgen og si: Abram ble rik av vår eiendom som han sparte.»
15 For Herren min Gud, som jeg stoler på, sa til meg: Du skal ikke mangle noe, for jeg vil velsigne deg i alt dine henders verk.
16 Og se, her er nå alt som tilhører deg. Ta det og dra! Så sant Herren lever, vil jeg ikke ta fra deg, ikke en levende sjel, ikke en sko eller en tråd, bortsett fra utgiftene til maten til dem som dro ut med meg i striden, og også delene til mennene som dro med meg, Anar, Askol og Mamre, de og deres menn, så vel som de som var blitt igjen for å vokte bagasjen, de skal ta sin del av byttet.
17 Kongene i Sodoma ga Abram alt det han hadde sagt, og de presset på ham til å ta imot det han ville av det han ville, men han ville ikke.
18 Og han sendte bort kongene i Sodoma og resten av mennene deres, og han ga dem ordre om Lot, og de dro til sine respektive steder.
19 Og Lot, brorens sønn, lot han også fare med sin eiendom, og han dro med dem. Lot vendte tilbake til sitt hjem, til Sodoma. Abram og hans folk vendte tilbake til sitt hjem, til Mamre-slettene, som ligger i Hebron.
20 På den tiden åpenbarte Herren seg igjen for Abram i Hebron og sa til ham: «Frykt ikke! Din lønn er stor for meg. For jeg vil ikke forlate deg før jeg har gjort deg tallrik og velsignet deg og gjort din ætt som stjernene på himmelen, som ikke kan måles eller telles.»
21 Og jeg vil gi din ætt alle disse landene som du ser med dine øyne. Jeg vil gi dem til arv for evig. Vær bare sterk og frykt ikke, vandre for mitt åsyn og vær uskyldig.

22 I Abrams syttiåttende leveår døde Re'u, Pelegs sønn. Re'us levedager ble to hundre og trettini år. Så døde han.
23 Sarai, datter av Haran, Abrams kone, var fortsatt ufruktbar i de dager; hun fødte ikke Abram sønn eller datter.
24 Da hun så at hun ikke fikk barn, tok hun sin tjenestepike Hagar, som farao hadde gitt henne, og ga henne til sin mann Abram til kone.
25 For Hagar lærte alle Sarais veier, slik Sarai lærte henne. Hun var ikke på noen måte mangelfull i å følge hennes gode veier.
26 Sarai sa til Abram: «Se, her er min tjenestepike Hagar. Gå til henne, så hun kan føde på mine knær, så også jeg kan få barn gjennom henne.»
27 Og da Abram hadde bodd i Kanaans land i ti år, det er Abrams åttifemte leveår, ga Sarai ham Hagar.
28 Abram lyttet til sin kone Sarai og tok sin tjenestepike Hagar. Abram kom til henne, og hun ble med barn.
29 Da Hagar så at hun var blitt gravid, ble hun svært glad. Hun foraktet hennes frue. Hun sa til seg selv: «Det kan være at jeg er bedre for Gud enn min frue Sarai. For i alle de dager min frue har vært hos min herre, har hun ikke blitt gravid. Men meg har Herren latt bli gravid ved ham på så kort tid.»
30 Da Sarai så at Hagar var blitt gravid med Abram, ble hun sjalu på tjenestepiken sin. Hun sa til seg selv: «Det er sant at hun er bedre enn jeg.»
31 Sarai sa til Abram: «Min urett hviler på deg! For den gang du ba til Herren om barn, hvorfor ba du ikke for meg at Herren skulle gi meg avkom fra deg?»
32 Og når jeg taler til Hagar i dine nærvær, forakter hun mine ord, fordi hun er blitt gravid, og du sier ikke noe til henne. Måtte Herren dømme mellom meg og deg for det du har gjort mot meg.
33 Abram sa til Sarai: «Se, din tjenestepike er i din hånd. Gjør med henne som det synes godt i dine øyne.» Sarai plaget henne, og Hagar flyktet fra henne til ørkenen.
34 Og en Herrens engel fant henne på det stedet hun hadde flyktet dit, ved en brønn, og han sa til henne: Frykt ikke, for jeg vil gjøre din ætt tallrik. Du skal føde en sønn, og du skal kalle ham Ismael. Vend nå tilbake til din frue Sarai og underkast deg hennes hånd.
35 Og Hagar kalte stedet der brønnen lå Beer-Lahai-Roi; det ligger mellom Kadesj og Bered-ørkenen.
36 På den tiden vendte Hagar tilbake til sin herres hus, og da noen dager var omme, fødte Hagar Abram en sønn, og Abram kalte ham Ismael. Abram var seks og åtti år gammel da han fikk ham.

KAPITTEL 17

1 I de dager, i Abrams nittiførste leveår, førte Kittims barn krig mot Tubals barn. For da Herren hadde spredt menneskenes barn over jorden, dro Kittims barn og slo seg ned på Kanopia-sletten. De bygde seg byer der og bosatte seg ved elven Tibreu.
2 Tubals barn bodde i Tuscanah, og grensene deres nådde elven Tibreu. Tubals barn bygde en by i Tuscanah, og de kalte den Sabinah etter navnet til Sabinah, sønn av Tubal, sin far, og de bodde der den dag i dag.
3 På den tiden førte Kittims barn krig mot Tubals barn, og Tubals barn ble slått av Kittims barn, og Kittims barn slo tre hundre og sytti menn av Tubals barn.
4 På den tiden sverget Tubals barn til Kittims barn og sa: «Dere skal ikke inngå ekteskap med oss, og ingen mann skal gi sin datter til noen av Kittims sønner.»
5 For alle Tubals døtre var vakre på den tiden. Det fantes ingen kvinner på hele jorden den gang som var så vakre som Tubals døtre.
6 Og alle som frydet seg over kvinners skjønnhet, gikk til Tubals døtre og tok seg koner fra dem. Og menneskenes sønner, konger og fyrster, som frydet seg over kvinners skjønnhet, tok seg i de dager koner fra Tubals døtre.
7 Og tre år etter at Tubals barn hadde sverget overfor Kittims barn at de ikke ville gi dem døtrene sine til koner, dro omkring tjue menn av Kittims barn avsted for å hente noen av Tubals døtre, men de fant ingen.
8 For Tubals barn holdt sine eder om ikke å inngå ekteskap med dem, og de brøt ikke edene sine.
9 Og i innhøstingsdagene gikk Tubals barn ut på markene sine for å høste inn avlingen sin. Da samlet Kittims unge menn seg og dro til byen Sabina. Hver mann tok seg en ung kvinne blant Tubals døtre og kom til byene sine.
10 Tubals barn hørte om det og dro for å føre krig mot dem, men de klarte ikke å få overtaket på dem, for fjellet var overmåte høyt fra dem. Da de så at de ikke kunne få overtaket på dem, vendte de tilbake til sitt land.
11 Ved årets omveltning dro Tubals barn avsted og leide omtrent ti tusen mann fra byene som lå i nærheten av dem, og de dro i krig mot Kittims barn.
12 Tubals barn dro i krig mot Kittims barn for å ødelegge landet deres og sette dem i nød. I denne kampen vant Tubals barn over Kittims barn. Kittims barn så at de var i stor nød, og de løftet opp barna de hadde fått med Tubals døtre, på muren som var blitt bygd, for å stille dem foran Tubals barns øyne.
13 Kittims barn sa til dem: «Er dere kommet for å føre krig mot deres egne sønner og døtre? Har vi ikke blitt regnet som deres kjøtt og blod fra den gang og til nå?»
14 Da Tubals barn hørte dette, sluttet de å føre krig mot Kittims barn og dro av sted.
15 Og de vendte tilbake til byene sine, og Kittims barn samlet seg på den tiden og bygde to byer ved havet, og de kalte den ene Purtu og den andre Ariza.
16 Abram, Tarahs sønn, var da nittini år gammel.
17 På den tiden åpenbarte Herren seg for ham og sa til ham: «Jeg vil opprette en pakt mellom meg og deg, og jeg vil gjøre din ætt overmåte tallrik. Dette er den pakten jeg oppretter mellom meg og deg: Alle guttebarn skal omskjæres, du og din ætt etter deg.»
18 Når den er åtte dager gammel, skal den omskjæres, og denne pakten skal være i deres kjød som en evig pakt.
19 Derfor skal du ikke lenger hete Abram, men Abraham, og din kone skal ikke lenger hete Sarai, men Sara.
20 For jeg vil velsigne dere begge og gjøre deres ætt tallrik etter dere, så dere skal bli et stort folk, og konger skal utgå fra dere.

KAPITTEL 18

1 Abraham sto opp og gjorde alt det Gud hadde befalt ham. Han tok med seg mennene i sin husstand og dem som var kjøpt for pengene hans, og omskar dem, slik Herren hadde befalt ham.
2 Og det var ikke én igjen som han ikke omskar, og Abraham og hans sønn Ismael ble omskåret på forhuden sin. Ismael var tretten år gammel da han ble omskåret på forhuden sin.
3 På den tredje dagen gikk Abraham ut av teltet sitt og satte seg ved døren for å nyte solens hete mens han var i smerte.
4 Og Herren åpenbarte seg for ham på Mamre-sletten og sendte tre av sine tjenende engler for å besøke ham. Han satt ved teltdøren. Han løftet blikket og så: Tre menn kom langveisfra. Han reiste seg og løp dem i møte. Han bøyde seg ned for dem og førte dem inn i huset sitt.
5 Og han sa til dem: «Hvis jeg har funnet nåde for deres øyne, så kom inn og spis et stykke brød.» Så presset han dem, og de kom inn, og han ga dem vann, og de vasket føttene sine. Så satte han dem under et tre ved teltdøren.
6 Abraham løp og tok en kalv, mør og god, og skyndte seg å slakte den. Han ga den til tjeneren sin Elieser for at han skulle tilberede den.
7 Så kom Abraham til Sara i teltet og sa til henne: «Skynd deg å gjøre i stand tre mål fint mel, elt det og bak kaker til å dekke gryten med kjøttet.» Og hun gjorde så.
8 Abraham skyndte seg og kom med smør og melk, storfekjøtt og fårekjøtt til dem, og ga det til dem å spise før kalvekjøttet var gjennomstekt, og de spiste.
9 Og da de hadde spist ferdig, sa en av dem til ham: Jeg kommer tilbake til deg når livet er over, og da skal Sara, din kone, ha en sønn.
10 Deretter dro mennene av sted og dro sin vei til de stedene de var sendt til.
11 I de dager var alle innbyggerne i Sodoma og Gomorra, og i alle fem byene, overmåte onde og syndige mot Herren, og de provoserte Herren med sine vederstyggeligheter, og de ble sterkere i alderdommen, avskyelig og hånlig for Herren, og deres ondskap og forbrytelser var i de dager store for Herren.
12 Og de hadde i sitt land en svært stor dal, omtrent en halv dags gange, og i den var det vannkilder og mye urter rundt vannet.
13 Og alle innbyggerne i Sodoma og Gomorra dro dit fire ganger i året, med sine koner og barn og alt de eide, og de gledet seg der med tamburiner og dans.
14 Og i gledesstunden reiste de seg alle og tok tak i naboens koner, og noen i naboenes jomfrudøtre, og de nøt dem, og hver mann så sin kone og datter i hendene på sin nabo og sa ikke et ord.
15 Og de gjorde det fra morgen til kveld, og deretter vendte de hjem hver mann til sitt hus og hver kvinne til sitt telt; slik gjorde de alltid fire ganger i året.
16 Når en fremmed kom til byene deres og hadde med seg varer som han hadde kjøpt for å selge der, samlet folket i disse byene seg, menn, kvinner og barn, unge og gamle, og gikk til mannen og tok eiendelene hans med makt. De ga litt til hver mann inntil det var slutt på alle eierens eiendeler som han hadde brakt inn i landet.
17 Og dersom eieren av godset kranglet med dem og sa: «Hva er dette for et arbeid dere har gjort mot meg?», da gikk de bort til ham, én etter én, og hver viste ham det lille han hadde tatt, og hånet ham og sa: «Jeg tok bare det lille du ga meg.» Og når han hørte dette fra dem alle, reiste han seg og gikk fra dem i sorg og bitterhet i sjelen. Da reiste de seg alle og fulgte etter ham og drev ham ut av byen med stort støy og oppstyr.
18 Og det var en mann fra Elam-landet som gikk rolig på veien. Han satt på eselet sitt. Det bar en fin kappe i mange farger, og kappen var bundet med en snor over eselet.
19 Mannen var på vei gjennom Sodomas gate da solen gikk ned om kvelden, og han ble der for å overnatte, men ingen ville slippe ham inn i huset sitt. På den tiden var det i Sodoma en ond og ond mann, en mann som var kyndig i å gjøre ondt, og hans navn var Hedad.
20 Han løftet blikket og så den reisende på byens gate. Han kom til ham og spurte: «Hvor kommer du fra, og hvor skal du hen?»
21 Mannen sa til ham: «Jeg reiser fra Hebron til Elam, der jeg hører hjemme. Da jeg gikk bort, lot ingen meg gå inn i huset hans. Jeg hadde brød og vann, halm og fôr til eselet mitt, men manglet ingenting.»
22 Hedad svarte ham: «Alt du trenger, skal jeg dekke, men du skal ikke bli på gaten hele natten.»
23 Hedad førte ham hjem til seg, og han tok av seg kappen med snoren og brakte dem hjem til seg. Han ga eselet halm og fôr, mens den reisende spiste og drakk i Hedads hus, og han ble der den natten.
24 Og om morgenen sto den reisende tidlig opp for å fortsette reisen sin, da Hedad sa til ham: «Vent, trøst ditt hjerte med et stykke brød og gå deretter.» Mannen gjorde det, og han ble hos ham, og de spiste og drakk sammen i løpet av dagen, da mannen sto opp for å dra.
25 Og Hedad sa til ham: Se, nå går dagen mot slutten. Det er best at du blir der hele natten, så ditt hjerte kan bli trøstet. Og han presset ham inn, slik at han ble der hele natten. Og den andre dagen sto han opp tidlig for å dra av sted. Da presset Hedad ham inn og sa: Trøst ditt hjerte med et stykke brød, og dra deretter. Og han ble der og spiste med ham også den andre dagen. Så reiste mannen seg for å fortsette reisen sin.
26 Og Hedad sa til ham: Se, dagen går mot slutten. Bli hos meg for å trøste ditt hjerte, og stå tidlig opp i morgen og gå din vei.
27 Mannen ville ikke bli, men reiste seg og salet eselet sitt. Mens han salet eselet sitt, sa Hedads kone til mannen sin: «Se, denne mannen har vært hos oss i to dager og spist og drukket, og han har ikke gitt oss noe. Skal han nå gå fra oss uten å gi oss noe?» Hedad sa til henne: «Vær stille.»
28 Og mannen salet eselet sitt for å dra, og han ba Hedad om å gi ham tauet og kappen til å binde det på eselet.
29 Hedad sa til ham: «Hva sier du?» Han svarte ham: «Herre, du skal gi meg snoren og kappen, som er laget i mange farger, og som du gjemte hos deg i huset ditt, for å ta vare på den.»
30 Og Hedad svarte mannen og sa: Dette er tolkningen av drømmen din: Snoren du så betyr at livet ditt skal forlenges som en snor, og når du har sett kappen farget med alle slags farger, betyr det at du skal ha en vingård hvor du skal plante trær av alle slags frukter.
31 Og den reisende svarte og sa: Ikke slik, herre, for jeg var våken da jeg ga deg snoren og også en kappe vevd i forskjellige farger, som du tok av eselet for å legge dem

bort til meg. Og Hedad svarte og sa: Sannelig, jeg har fortalt deg tydningen av drømmen din, og det er en god drøm, og dette er dens tydning.
32 Nå gir menneskenes sønner meg fire sølvpenger, som er mitt ansvar for å tyde drømmer, og bare av deg trenger jeg tre sølvpenger.
33 Mannen ble harmet over Hedads ord, og han gråt bittert, og han førte Hedad til Serak, dommeren i Sodoma.
34 Mannen la saken sin frem for dommeren Serak, da Hedad svarte: «Det er ikke slik, men slik står saken.» Dommeren sa til den reisende: «Denne mannen Hedad forteller deg sannheten, for han er kjent i byene for å tyde drømmer nøyaktig.»
35 Da mannen ropte, sa han: «Ikke så, herre! Det var den dagen jeg ga ham tauet og kappen som var på eselet, for å legge dem i huset hans.» De to kjeftet på hverandre for dommeren. Den ene sa: «Slik sto det til», den andre sa noe annet.
36 Og Hedad sa til mannen: Gi meg fire sølvpenger som jeg tar for å tyde drømmer. Jeg vil ikke gi noen godtgjørelse, og betal meg utgiftene til de fire måltidene du spiste i mitt hus.
37 Mannen sa til Hedad: «Jeg skal gi deg lønn for det jeg spiste i huset ditt. Gi meg bare snoren og kappen som du gjemte i huset ditt.»
38 Og Hedad svarte for dommeren og sa til mannen: Fortalte jeg deg ikke tydningen av drømmen din? Snoren betyr at dine dager skal forlenges som en snor, og kappen betyr at du skal ha en vingård hvor du skal plante alle slags frukttrær.
39 Dette er den riktige tydningen av drømmen din: Gi meg nå de fire sølvmyntene jeg trenger som kompensasjon, for jeg gir deg ingen godtgjørelse.
40 Og mannen ropte ved Hedads ord, og de kranglet begge foran dommeren, og dommeren ga ordre til sine tjenere, som jaget dem hastig ut av huset.
41 Og de gikk bort fra dommeren i strid, da folket i Sodoma hørte det, og de samlet seg rundt dem og ropte ut mot den fremmede, og de drev ham hastig ut av byen.
42 Og mannen fortsatte reisen sin på eselet sitt med bitterhet i sjelen, mens han klaget og gråt.
43 Og mens han gikk videre, gråt han over det som hadde skjedd med ham i den fordervede byen Sodoma.

KAPITTEL 19

1 Sodomas byer hadde fire dommere til fire byer, og dette var navnene deres: Serak i Sodomas by, Sharkad i Gomorra, Sabnak i Adma og Menon i Sebojim.
2 Og Elieser, Abrahams tjener, brukte forskjellige navn på dem, og han omdannet Serak til Shakra, Sharkad til Shakrura, Zebnac til Kezobim og Menon til Matzlodin.
3 Og etter ønske fra sine fire dommere fikk folket i Sodoma og Gomorra reist opp senger i byenes gater, og hvis en mann kom til disse stedene, grep de ham og førte ham til en av sengene sine, og tvang ham til å ligge i dem.
4 Og når han la seg ned, sto tre menn ved hodeenden hans og tre ved føttene hans, og de målte ham etter lengden på sengen. Og hvis mannen var kortere enn sengen, strakte disse seks mennene ham ut i hver ende, og når han ropte til dem, svarte de ham ikke.
5 Og hvis han var lengre enn sengen, ville de trekke de to sidene av sengen sammen i hver ende, helt til mannen hadde nådd dødens porter.
6 Og hvis han fortsatte å rope til dem, svarte de ham og sa: Slik skal det gjøres med en mann som kommer inn i vårt land.
7 Da mennene hørte om alt det folket i byene i Sodoma hadde gjort, holdt de seg unna å komme dit.
8 Og når en fattig mann kom til landet deres, ga de ham sølv og gull, og de lot det gå ut en kunngjøring i hele byen om at han ikke skulle få et stykke brød å spise. Og hvis den fremmede skulle bli der noen dager og dø av sult, uten å kunne skaffe et stykke brød, da kom alle byens innbyggere ved hans død og tok sølvet og gullet som de hadde gitt ham.
9 Og de som kunne gjenkjenne sølvet eller gullet de hadde gitt ham, tok det tilbake, og da han døde, kledde de også av ham klærne hans, og de kranglet om dem, og den som vant over sin neste, tok dem.
10 Deretter bar de ham og begravde ham under noen av buskene i ørkenene. Slik gjorde de alle dager med alle som kom til dem og døde i landet deres.
11 Etter en tid sendte Sara Elieser til Sodoma for å se Lot og spørre hvordan det sto til med ham.
12 Elieser kom til Sodoma, og der møtte han en mann fra Sodoma som sloss med en fremmed. Mannen fra Sodoma kledde den fattige mannen av alle klærne hans og gikk sin vei.
13 Og denne fattige mannen ropte til Elieser og tryglet ham om velvilje på grunn av det mannen fra Sodoma hadde gjort mot ham.
14 Og han sa til ham: Hvorfor gjør du slik mot den fattige mannen som kom til landet ditt?
15 Mannen fra Sodoma svarte Elieser og sa: «Er denne mannen din bror, eller har Sodomas innbyggere i dag satt deg til dommer, siden du taler om denne mannen?»
16 Elieser trettet med mannen fra Sodoma på grunn av den fattige mannen, og da Elieser kom bort for å hente den fattige mannens klær fra mannen fra Sodoma, skyndte han seg og slo Elieser i pannen med en stein.
17 Blodet rant rikelig fra Eliesers panne, og da mannen så blodet, grep han tak i Elieser og sa: «Gi meg lønnen min for at jeg har kvittet deg med dette onde blodet som var i pannen din, for slik er skikk og lov i vårt land.»
18 Elieser sa til ham: «Du har såret meg og krever at jeg skal betale deg lønnen din.» Elieser ville ikke høre på mannen fra Sodoma.
19 Mannen grep fatt i Elieser og førte ham til Shakra, dommeren i Sodoma, for å få dom avsagt.
20 Mannen sa til dommeren: «Jeg ber deg, herre, slik har denne mannen gjort. Jeg slo ham med en stein så blodet rant fra pannen hans, og han vil ikke gi meg lønnen min.»
21 Dommeren sa til Elieser: «Denne mannen taler sant til deg. Gi ham lønnen hans, for dette er skikken i vårt land.» Da Elieser hørte dommerens ord, løftet han opp en stein og slo dommeren. Steinen traff ham i pannen, og blodet rant rikelig fra dommerens panne. Elieser sa: «Hvis dette da er skikken i deres land, så gi denne mannen det jeg burde ha gitt ham. For dette har vært deres avgjørelse, det er dere som bestemte.»
22 Så lot Elieser mannen fra Sodoma være hos dommeren, og han gikk sin vei.

23 Og da kongene i Elam hadde ført krig mot kongene i Sodoma, tok kongene i Elam all eiendommen til Sodoma, og de tok Lot til fange, sammen med hans eiendom. Og da det ble fortalt Abraham, dro han og førte krig mot kongene i Elam, og han tok tilbake fra deres hender all Lots eiendom, så vel som Sodomas eiendom.
24 På den tiden fødte Lots kone ham en datter, og han kalte henne Paltit. «Fordi Gud hadde frelst ham og hele hans husstand fra Elams konger.» Paltit, Lots datter, vokste opp, og en av mennene i Sodoma tok henne til kone.
25 En fattig mann kom inn i byen for å søke underhold, og han ble i byen noen dager. Alle i Sodoma lot utrope sin skikk om at de ikke skulle gi denne mannen et stykke brød å spise før han falt død om på jorden. Det gjorde de.
26 Og Paltith, Lots datter, så denne mannen ligge i gatene, utsultet av sult, og ingen ville gi ham noe for å holde ham i live, og han var like ved døden.
27 Og hennes sjel ble fylt av medlidenhet på grunn av mannen, og hun ga ham brød i hemmelighet i mange dager, og mannens sjel ble levende.
28 For når hun gikk ut for å hente vann, pleide hun å legge brødet i vannkrukken, og når hun kom til stedet der den fattige mannen var, tok hun brødet av krukken og ga ham det å spise; slik gjorde hun i mange dager.
29 Og alle i Sodoma og Gomorra undret seg over hvordan denne mannen kunne holde ut å sulte i så mange dager.
30 Og de sa til hverandre: Dette kan bare være at han spiser og drikker, for ingen kan holde ut å sulte i så mange dager eller leve som denne mannen, uten at selv ansiktet hans forandrer seg. Og tre menn gjemte seg på et sted der den fattige mannen holdt til, for å vite hvem det var som kom med brød til ham å spise.
31 Den dagen gikk Paltith, Lots datter, ut for å hente vann. Hun fylte vannkrukken sin og gikk for å hente vann ved den fattiges hus. Hun tok brødet opp av krukken og ga det til den fattige mannen, og han spiste.
32 Og de tre mennene så hva Paltith gjorde mot den fattige mannen, og de sa til henne: Det er da du som har forsørget ham, og derfor har han ikke sultet, forandret utseende eller dødd som de andre.
33 Og de tre mennene gikk ut fra stedet der de hadde gjemt seg, og de tok Paltith og brødet som var i den fattige mannens hånd.
34 Og de tok Paltith og førte henne frem for dommerne sine, og de sa til dem: «Dette gjorde hun, og det er hun som forsynte den fattige mannen med brød, derfor døde han ikke hele denne tiden. Forkynn derfor nå for oss hvilken straff denne kvinnen fortjener for å ha brutt vår lov.»
35 Men folket i Sodoma og Gomorra samlet seg og tente opp et bål på byens gate. De tok kvinnen og kastet henne på ilden, og hun ble brent til aske.
36 Og i byen Adma var det en kvinne som de gjorde noe lignende med.
37 For en reisende kom til byen Adma for å bli der hele natten, med den hensikt å dra hjem om morgenen. Han satte seg rett overfor døren til den unge kvinnens fars hus, for å bli der, ettersom solen hadde gått ned da han kom dit. Og den unge kvinnen så ham sitte ved døren til huset.
38 Og han ba henne om vann å drikke, og hun sa til ham: «Hvem er du?» Han sa til henne: «Jeg var på vei i dag og kom hit da solen gikk ned. Jeg skal bli her hele natten, og i morgen skal jeg stå tidlig opp og fortsette reisen min.»
39 Og den unge kvinnen gikk inn i huset og hentet brød og vann til mannen, så han kunne spise og drikke.
40 Og denne saken ble kjent for folket i Adma, og de samlet seg og førte den unge kvinnen frem for dommerne, for at de skulle dømme henne for denne gjerningen.
41 Og dommeren sa: «Dødsdommen må falle over denne kvinnen fordi hun har brutt vår lov, og dette er derfor dommen over henne.»
42 Folket i disse byene samlet seg og førte den unge kvinnen ut og salvet henne med honning fra topp til tå, slik dommeren hadde bestemt. De stilte henne foran en biesverm som da var i bikubene sine. Biene fløy over henne og stakk henne så hun hovnet opp i hele kroppen.
43 Og den unge kvinnen ropte på grunn av biene, men ingen brydde seg om henne eller syntes synd på henne, og hennes rop steg opp til himmelen.
44 Herren ble harmfull over dette og over alt arbeidet i Sodomas byer. For de hadde overflod av mat og ro blant seg, men likevel ville de ikke sørge for de fattige og trengende. I de dager ble deres onde gjerninger og synder store for Herrens åsyn.
45 Og Herren sendte bud etter to av englene som var kommet til Abrahams hus for å ødelegge Sodoma og byene der.
46 Og englene reiste seg fra døren til Abrahams telt, etter at de hadde spist og drukket, og de kom til Sodoma om kvelden. Lot satt da i Sodomas port, og da han så dem, reiste han seg for å møte dem og bøyde seg ned til jorden.
47 Og han presset dem sterkt og førte dem inn i huset sitt, og han ga dem mat som de spiste, og de ble hele natten i huset hans.
48 Englene sa til Lot: «Stå opp og gå ut fra dette stedet, du og alt du tilhører, så du ikke skal bli omkommet ved denne byens misgjerning. For Herren skal ødelegge dette stedet.»
49 Og englene grep tak i Lots hånd og i hans hustrus hånd og i hans barns hånd og i alt som tilhørte ham, og de førte ham ut og satte ham utenfor byene.
50 Og de sa til Lot: «Flykt for livet ditt!» Og han flyktet, og alt han eide.
51 Da lot Herren svovel og ild regne fra Herren, ned fra himmelen, over Sodoma og Gomorra og over alle disse byene.
52 Og han styrtet disse byene, hele sletten og alle innbyggerne i byene og det som vokste på marken. Og Ado, Lots kone, så tilbake for å se ødeleggelsen av byene, for hun følte medlidenhet på grunn av døtrene sine som var blitt igjen i Sodoma, for de dro ikke med henne.
53 Og da hun så seg tilbake, ble hun til en saltstøtte, og den er fortsatt på det stedet den dag i dag.
54 Og oksene som sto på det stedet slikket daglig saltet opp til føttene sine, og om morgenen spratt det frem igjen, og de slikket det opp igjen til denne dag.
55 Lot og to av døtrene hans, som var igjen hos ham, flyktet og slapp unna til Adullams hule, og de ble der en tid.
56 Tidlig om morgenen sto Abraham opp for å se hva som var blitt gjort med byene i Sodoma. Han så og fikk øye på røyken fra byene som steg opp som røyken fra en ovn.
57 Og Lot og hans to døtre ble værende i hulen, og de ga sin far vin å drikke, og de lå hos ham, for de sa at det ikke

fantes noe menneske på jorden som kunne oppfostre avkom fra dem, for de trodde at hele jorden var ødelagt.
58 De lå begge hos sin far, og de ble med barn og fødte sønner. Den førstefødte kalte sønnen sin Moab og sa: «Fra min far unnfanget jeg ham. Han er moabittenes far og er den dag i dag.»
59 Og den yngste kalte også sønnen hennes Benami; han er far til Ammons barn den dag i dag.
60 Og etter dette dro Lot og hans to døtre derfra, og han bodde på den andre siden av Jordan med sine to døtre og deres sønner. Lots sønner vokste opp, og de dro og tok seg koner fra Kanaans land, og de fikk barn, og de var fruktbare og mange.

KAPITTEL 20

1 På den tiden reiste Abraham fra Mamre-sletten og dro til filisternes land. Han bosatte seg i Gerar. I det tjuefemte året Abraham bodde i Kanaans land, i det hundrede året han levde, kom han til Gerar i filisternes land.
2 Og da de kom inn i landet, sa han til Sara, sin kone: «Si til enhver som spør deg: Du er min søster, så vi kan unnslippe landets innbyggeres ondskap.»
3 Mens Abraham bodde i filisternes land, så tjenerne til Abimelek, filisternes konge, at Sara var overmåte vakker. De spurte Abraham om henne. Han sa: «Hun er min søster.»
4 Abimeleks tjenere gikk til Abimeleks tjenere og sa: «En mann fra Kanaans land er kommet for å bosette seg i landet, og han har en søster som er overmåte vakker.»
5 Abimelek hørte ordene til tjenerne sine, som roste Sara hos ham. Abimelek sendte ut tjenerne sine, og de hentet Sara til kongen.
6 Så kom Sara til Abimeleks hus, og kongen så at Sara var vakker, og hun behaget ham overmåte.
7 Så gikk han bort til henne og sa: «Hva har du med den mannen å gjøre som du kom til landet vårt med?» Sara svarte og sa: «Han er min bror, og vi kom fra Kanaans land for å bosette oss hvor vi kunne finne et sted.»
8 Abimelek sa til Sara: «Se, landet mitt ligger foran deg. Sett din bror hvor som helst i dette landet du synes er behaglig. Det skal være vår plikt å opphøye og opphøye ham over hele folket i landet, siden han er din bror.»
9 Abimelek sendte bud etter Abraham, og Abraham kom til Abimelek.
10 Abimelek sa til Abraham: «Se, jeg har gitt deg befaling om at du skal bli æret slik du ønsker, for din søster Saras skyld.»
11 Så gikk Abraham ut fra kongen, og kongens gaver fulgte ham.
12 Som om kvelden, før folk legger seg til ro, satt kongen på sin trone, og en dyp søvn falt over ham, og han ble liggende på tronen og sov til morgenen.
13 Og han drømte at en Herrens engel kom til ham med et draget sverd i hånden, og engelen sto over Abimelek og ville drepe ham med sverdet. Kongen ble forferdet i drømmen og sa til engelen: «Hva har jeg syndet mot deg i, siden du kommer for å drepe meg med ditt sverd?»
14 Engelen svarte Abimelek: «Se, du dør for den kvinnens skyld som du i går tok med deg hjem. Hun er gift, Abrahams hustru, som kom hjem. Gi mannen hans hustru tilbake, for hun er hans hustru. Men hvis du ikke gir henne tilbake, da skal du vite at du skal dø, du og alt du eier.»
15 Den natten ble det et stort skrik i filisternes land, og landets innbyggere så en mann som sto der med et draget sverd i hånden. Han slo landets innbyggere med sverdet, ja, han fortsatte å slå dem.
16 Den natten slo Herrens engel hele filisternes land, og det ble stor forvirring den natten og den neste morgenen.
17 Og hver morsliv ble lukket, og all deres utflod, og Herrens hånd var over dem for Saras skyld, Abrahams kone, som Abimelek hadde tatt.
18 Om morgenen sto Abimelek opp, full av redsel og forvirring og stor frykt. Han sendte bud og lot tjenerne sine kalle inn. Han fortalte dem drømmen sin. Folket ble svært redde.
19 En mann som sto blant kongens tjenere svarte kongen og sa: «Å, konge, gi denne kvinnen tilbake til mannen hennes, for han er hennes mann. For det samme skjedde med kongen av Egypt da denne mannen kom til Egypt.»
20 Og han sa om sin kone: Hun er min søster, for slik gjør han vanligvis når han kommer for å bosette seg i det landet hvor han bor som fremmed.
21 Farao sendte bud og tok denne kvinnen til hustru, og Herren lot alvorlige plager ramme ham helt til han ga kvinnen tilbake til mannen hennes.
22 Nå, du konge, vit hva som skjedde i går natt med hele landet, for det var en meget stor forferdelse og stor smerte og klage, og vi vet at det var på grunn av kvinnen du tok.
23 Så gi nå denne kvinnen tilbake til hennes mann, for at det ikke skal gå oss som det gikk med farao, kongen i Egypt, og hans undersåtter, og vi ikke skal dø. Abimelek skyndte seg og kalte til seg Sara, og hun kom til ham, og han lot Abraham kalle til seg, og han kom til ham.
24 Abimelek sa til dem: «Hva er dette for et ærend dere driver med, siden dere sier at dere er bror og søster, og at jeg tok denne kvinnen til kone?»
25 Abraham sa: «Fordi jeg tenkte at jeg skulle dø for min kones skyld.» Abimelek tok småfe og storfe, tjenere og tjenestepiker og tusen sølvpenger og ga dem til Abraham, og han ga Sara tilbake til ham.
26 Abimelek sa til Abraham: «Se, hele landet ligger foran deg. Bo i det hvor du enn velger.»
27 Abraham og Sara, hans kone, gikk bort fra kongens nærvær med ære og respekt, og de bosatte seg i landet, i Gerar.
28 Alle innbyggerne i filisterlandet og kongens tjenere led fortsatt av den plagen som engelen hadde ført til hele natten for Saras skyld.
29 Abimelek sendte bud etter Abraham og sa: «Be nå til Herren din Gud for dine tjenere, så han må fjerne dette dødelige fra oss.»
30 Abraham ba for Abimelek og hans undersåtter, og Herren hørte Abrahams bønn, og han helbredet Abimelek og alle hans undersåtter.

KAPITTEL 21

1 På den tiden, etter et år og fire måneder siden Abraham hadde bodd i filisternes land i Gerar, så Gud til Sara. Herren husket henne. Hun ble med barn og fødte Abraham en sønn.

2 Abraham kalte sønnen som var født ham, den som Sara hadde født ham, Isak.
3 Abraham omskar sin sønn Isak da han var åtte dager gammel, slik som Gud hadde befalt Abraham å gjøre med sin ætt etter ham. Abraham var hundre år gammel, og Sara nitti år gammel da Isak ble født til dem.
4 Og barnet vokste opp og ble avvent, og Abraham holdt en stor fest den dagen Isak ble avvent.
5 Sem og Eber og alle de store folkene i landet og Abimelek, filisterkongen, og hans tjenere og Pikol, hærføreren hans, kom for å spise og drikke og glede seg over festen Abraham hadde holdt den dagen sønnen Isak ble avvent.
6 Terah, Abrahams far, og Nakor, hans bror, kom også fra Haran, de og alle som tilhørte dem. For de gledet seg storlig da de hørte at Sara hadde fått en sønn.
7 Så kom de til Abraham, og de spiste og drakk ved festen som Abraham hadde holdt den dagen Isak ble avvent.
8 Terah og Nakor gledet seg med Abraham, og de ble hos ham i mange dager i filisternes land.
9 På den tiden døde Serug, sønn av Re'u, i det første året etter at Isak, sønn av Abraham, var født.
10 Alle Serugs dager ble to hundre og trettini år, så døde han.
11 Ismael, Abrahams sønn, var blitt voksen i de dager; han var fjorten år gammel da Sara fødte Abraham Isak.
12 Og Gud var med Ismael, Abrahams sønn, og han vokste opp, og han lærte å bruke buen og ble bueskytter.
13 Og da Isak var fem år gammel, satt han hos Ismael i teltdøren.
14 Ismael kom til Isak og satte seg rett overfor ham. Han tok buen, spente den og stakk pilen i den. Han hadde til hensikt å drepe Isak.
15 Sara så hva Ismael ønsket å gjøre mot sin sønn Isak, og det gjorde henne svært bedrøvet på grunn av sønnen sin. Hun sendte bud etter Abraham og sa til ham: «Kast ut denne trælkvinnen og hennes sønn! For hennes sønn skal ikke arve med min sønn. For slik søkte han å gjøre mot ham i dag.»
16 Abraham lyttet til Saras røst, og han sto tidlig opp om morgenen. Han tok tolv brød og en vannflaske som han ga Hagar, og sendte henne av sted med sønnen hennes. Hagar dro med sønnen sin til ødemarken, og de bodde i Paran-ørkenen sammen med dem som bodde i ødemarken. Ismael var bueskytter, og han bodde lenge i ødemarken.
17 Deretter dro han og moren hans til Egypt og bosatte seg der. Hagar tok en kone til sønnen sin fra Egypt. Hun het Meriba.
18 Og Ismaels kone ble med barn og fødte fire sønner og to døtre. Deretter dro Ismael og moren hans og kona og barna hans tilbake til ødemarken.
19 Og de slo seg telt i ødemarken, hvor de bodde, og de fortsatte å reise og deretter hvile månedlig og årlig.
20 Og Gud ga Ismael småfe, storfe og telt for Abrahams skyld, hans far, og mannen vokste i antall kveg.
21 Ismael bodde i ørkener og i telt, og reiste og hvilte i lang tid, og han så ikke sin fars ansikt.
22 En tid senere sa Abraham til Sara, sin kone: «Jeg vil gå og se sønnen min Ismael, for jeg har lyst til å se ham, for jeg har ikke sett ham på lenge.»
23 Og Abraham red på en av kamelene sine ut i ødemarken for å lete etter sin sønn Ismael, for han hadde hørt at han bodde i et telt i ødemarken med alt han eide.
24 Abraham dro ut i ødemarken og kom til Ismaels telt ved middagstid. Han spurte etter Ismael. Der fant han Ismaels kone sittende i teltet med barna sine, og Ismael, hennes mann, og hans mor var ikke med dem.
25 Abraham spurte Ismaels kone: «Hvor har Ismael blitt av?» Hun svarte: «Han har gått ut på marken for å jakte, og Abraham satt fortsatt på kamelen. For han ville ikke komme ned på bakken, slik han hadde sverget overfor sin kone Sara at han ikke skulle komme ned fra kamelen.»
26 Abraham sa til Ismaels kone: «Min datter, gi meg litt vann å drikke! For jeg er sliten etter reisen.»
27 Ismaels kone svarte Abraham: «Vi har verken vann eller brød.» Hun ble sittende i teltet og la ikke merke til Abraham og spurte ham ikke hvem han var.
28 Men hun slo barna sine i teltet og forbannet dem, og hun forbannet også sin mann Ismael og hånet ham. Og Abraham hørte hva Ismaels kone sa til barna sine, og han ble svært vred og mislikte det.
29 Abraham ropte på kvinnen at hun skulle komme ut til ham fra teltet. Kvinnen kom og stilte seg rett overfor Abraham, for Abraham satt fortsatt på kamelen.
30 Abraham sa til Ismaels kone: «Når din mann Ismael kommer hjem, skal du si disse ordene til ham:
31 En meget gammel mann fra filisternes land kom hit for å lete etter deg, og slik var hans utseende og skikkelse. Jeg spurte ham ikke hvem han var, og da du ikke var her, talte han til meg og sa: Når Ismael, din mann, kommer tilbake, skal du si til ham: Når du kommer hjem, skal du fjerne denne naglen på teltet som du har satt opp her, og sette en annen nagl i stedet.
32 Og Abraham hadde fullført sine instruksjoner til kvinnen, og han snudde seg og dro hjem på kamelen.
33 Etter det kom Ismael hjem fra jakten, han og moren hans, og vendte tilbake til teltet. Hans kone talte disse ordene til ham:
34 En meget gammel mann fra filisternes land kom for å lete etter deg, og slik var hans utseende og skikkelse. Jeg spurte ham ikke hvem han var, og da du ikke var hjemme, sa han til meg: Når mannen din kommer hjem, skal du si til ham: Så sier den gamle mannen: Ta bort naglen på teltet som du har satt opp her, og sett en annen nagl i stedet.
35 Ismael hørte hva sin kone sa, og han visste at det var hans far, og at hans kone ikke æret ham.
36 Og Ismael forsto hva faren hans hadde sagt til sin kone, og Ismael lyttet til sin fars røst. Ismael forkastet kvinnen, og hun gikk sin vei.
37 Og Ismael dro deretter til Kanaans land, og han tok seg en annen kone og tok henne med til teltet sitt, til det stedet hvor han den gang bodde.
38 Og da tre år var omme, sa Abraham: «Jeg vil dra tilbake og se Ismael, sønnen min, for jeg har ikke sett ham på lenge.»
39 Og han red på kamelen sin og dro ut i ødemarken, og han kom til Ismaels telt ved middagstid.
40 Og han spurte etter Ismael, og hans kone kom ut av teltet, og hun sa: Han er ikke her, herre, for han har gått for å jakte på markene og for å fø kamelene. Da sa kvinnen til

Abraham: Gå inn i teltet, herre, og spis et stykke brød, for din sjel må være sliten på grunn av reisen.
41 Og Abraham sa til henne: Jeg vil ikke stanse, for jeg har hastverk med å fortsette reisen min. Gi meg litt vann å drikke, for jeg er tørst. Kvinnen skyndte seg og løp inn i teltet og bar frem vann og brød til Abraham. Hun satte det foran ham og ba ham inntrengende om å spise. Han spiste og drakk, og hans hjerte ble trøstet, og han velsignet sin sønn Ismael.
42 Så var han ferdig med måltidet og priste Herren. Han sa til Ismaels kone: «Når Ismael kommer hjem, skal du si disse ordene til ham:
43 En meget gammel mann fra filisternes land kom hit og spurte etter deg, og du var ikke her. Jeg kom med brød og vann til ham, og han spiste og drakk, og hans hjerte ble trøstet.
44 Og han sa disse ordene til meg: Når Ismael, din mann, kommer hjem, skal du si til ham: Teltnaglen du har, er svært god. Ta den ikke bort fra teltet.
45 Så var Abraham ferdig med å gi kvinnen befaling, og han red hjem til filisternes land. Da Ismael kom til teltet sitt, gikk hans kone ut for å møte ham med glede og et vellystig hjerte.
46 Hun sa til ham: «En gammel mann kom hit fra filisternes land, og slik så han ut. Han spurte etter deg, og du var ikke her. Da tok jeg ut brød og vann, og han spiste og drakk, og hans hjerte ble trøstet.»
47 Og han sa disse ordene til meg: Når Ismael, din mann, kommer hjem, skal du si til ham: Teltnaglen du har, er svært god; du må ikke ta den bort fra teltet.
48 Og Ismael visste at det var faren hans, og at kona hans hadde vist ham ære, og Herren velsignet Ismael.

KAPITTEL 22

1 Ismael reiste seg da opp og tok sin kone og sine barn og sitt buskap og alt han eide, og han reiste derfra og dro til sin far i filisternes land.
2 Abraham fortalte Ismael, sønnen sin, om alt det Ismael hadde gjort med sin første kone, alt etter hva hun hadde gjort.
3 Ismael og hans barn bodde hos Abraham i mange dager i det landet, og Abraham bodde lenge i filisternes land.
4 Dagene gikk til tjueseks år. Deretter dro Abraham med sine tjenere og alt han tilhørte fra filisternes land og flyttet langt unna. De kom nær Hebron og ble værende der. Abrahams tjenere gravde vannbrønner. Abraham og alt han tilhørte bodde ved vannet. Abimeleks tjenere, filisternes konge, hørte ryktet om at Abrahams tjenere hadde gravd vannbrønner i landets grenser.
5 Og de kom og trettet med Abrahams tjenere, og de ranet dem for den store brønnen som de hadde gravd.
6 Da Abimelek, filisterkongen, hørte om denne hendelsen, kom han til Abraham sammen med Pikol, hærføreren sin, og tjue av mennene hans. Abimelek talte til Abraham om tjenerne sine, og Abraham irettesatte Abimelek for brønnen som tjenerne hans hadde frarøvet ham.
7 Abimelek sa til Abraham: «Så sant Herren lever, han som skapte hele jorden, jeg har ikke hørt om den gjerning mine tjenere har gjort mot dine tjenere, helt til denne dag.»
8 Abraham tok sju lam og ga dem til Abimelek og sa: «Ta disse fra meg, så de kan være et vitnesbyrd for meg om at jeg gravde denne brønnen.»
9 Abimelek tok de sju lammene som Abraham hadde gitt ham, for han hadde også gitt ham kveg og storfe i overflod. Abimelek sverget til Abraham om brønnen. Derfor kalte han brønnen Be'erseba, for der sverget de begge om den.
10 Og de gjorde begge en pakt i Be'erseba, og Abimelek reiste seg opp med Pikol, hærføreren sin, og alle hans menn, og de vendte tilbake til filisternes land. Abraham og alle hans tilhørte bodde i Be'erseba, og han var i det landet i lang tid.
11 Abraham plantet en stor lund i Be'er-Sjeba, og han bygde fire porter til den som vendte mot alle fire sider av jorden, og han plantet en vingård i den, slik at hvis en reisende kom til Abraham, kunne han gå inn i hvilken som helst port som var i veien hans, og bli der og spise og drakk og mette seg, og så dro han av sted.
12 For Abrahams hus stod alltid åpent for menneskenes sønner som gikk forbi og forbi, og som daglig kom for å spise og drikke i Abrahams hus.
13 Og enhver mann som var sulten og kom til Abrahams hus, ga Abraham brød, så han kunne spise og drikke og bli mett. Og enhver som kom naken til hans hus, kledde han i klær han selv ville ha, og han ga sølv og gull og kunngjorde for ham Herren, som hadde skapt ham på jorden. Dette gjorde Abraham hele livet.
14 Abraham og hans barn og alt han eide, bodde i Be'erseba, og han slo opp teltet sitt helt til Hebron.
15 Abrahams bror Nakor og hans far og alle som tilhørte dem, bodde i Haran, for de kom ikke med Abraham til Kanaans land.
16 Nakor fikk barn, som Milka, Harans datter og søster til Sara, Abrahams kone, fødte ham.
17 Og dette er navnene på de som ble født ham: Us, Bus, Kemuel, Kesed, Haso, Pildas, Tidlaf og Betuel. De var åtte sønner. Dette er Milkas barn, som hun fødte Nakor, Abrahams bror.
18 Nakor hadde en medhustru som het Reuma. Hun fikk også Nakor sønnene Sebak, Gahasj, Tahasj og Ma'aka, fire.
19 Nakor fikk tolv sønner i tillegg til døtrene hans. De fikk også barn i Haran.
20 Barna til Us, Nakors førstefødte, var Abi, Keref, Gadin, Melus og Debora, deres søster.
21 Bus’ sønner var Berachel, Naamat, Seba og Madonu.
22 Kemuel hadde sønnene Aram og Rekob.
23 Keseds sønner var Anamlek, Mesai, Benon og Jifi, og Hazos sønner var Pildas, Meki og Ofer.
24 Pildas sønner var Arud, Kamum, Mered og Molok.
25 Tidlafs sønner var Mushan, Kushan og Mutsi.
26 Betuels barn var Sekar og Laban og Rebekka, deres søster.
27 Dette er Nakors barns ætter, som de fikk i Haran. Aram, Kemuels sønn, og Rekob, broren hans, dro bort fra Haran og fant en dal i landet ved elven Eufrat.
28 Og de bygde en by der, og de kalte byen etter Petor, Arams sønn; det er Aram Naherajim den dag i dag.
29 Keseds barn dro også for å bosette seg der de kunne finne et sted, og de dro og fant en dal rett overfor landet Sinear, og de bosatte seg der.

30 Og de bygde seg en by der, og de kalte byen Kesed etter sin fars navn. Det er landet Kasdeer den dag i dag. Kasdeene bodde i det landet, og de var fruktbare og vokste i overflod.
31 Og Tarah, far til Nakor og Abraham, gikk og tok seg en annen kone i sin alderdom, og hennes navn var Pelila. Hun ble med barn og fødte ham en sønn, og han kalte ham Soba.
32 Og Tarah levde tjuefem år etter at han hadde fått Soba.
33 Og Tarah døde i det året, det er i det trettifemte året etter at Isak, Abrahams sønn, ble født.
34 Og Tarahs dager var to hundre og fem år, og han ble gravlagt i Haran.
35 Soba, sønn av Terah, levde i tretti år og fikk sønnene Aram, Aklis og Merik.
36 Aram, sønn av Soba, sønn av Terah, hadde tre koner, og han fikk tolv sønner og tre døtre. Herren ga Aram, sønn av Soba, rikdom og gods og en mengde kveg, småfe og storfe, og mannen vokste sterkt.
37 Aram, sønn av Soba, dro fra Haran, og broren hans og hele hans husstand. De dro dit de kunne finne et sted å bo. Eiendommen deres var for stor til at de kunne bli i Haran. De kunne ikke bli værende i Haran sammen med sine brødre, Nakors barn.
38 Aram, sønn av Soba, dro med brødrene sine. De fant en dal et stykke unna, mot øst, og de slo seg ned der.
39 De bygde også en by der, og de kalte den Aram etter sin eldste bror; det er Aram Soba den dag i dag.
40 Isak, Abrahams sønn, vokste opp i de dager, og Abraham, hans far, lærte ham Herrens vei, så han kunne kjenne Herren, og Herren var med ham.
41 Da Isak var trettisju år gammel, gikk broren hans Ismael omkring med ham i teltet.
42 Og Ismael skrøt av seg selv overfor Isak og sa: Jeg var tretten år gammel da Herren talte til min far om å omskjære oss, og jeg gjorde etter Herrens ord som han talte til min far, og jeg ga min sjel til Herren, og jeg brøt ikke hans ord som han befalte min far.
43 Isak svarte Ismael og sa: «Hvorfor skryter du til meg om dette, om en liten bit av ditt kjøtt som du har tatt fra ditt legeme, som Herren befalte deg?»
44 Så sant Herren lever, min far Abrahams Gud, om Herren sa til min far: Ta nå din sønn Isak og bring ham som et offer for meg, ville jeg ikke la være, men jeg ville med glede ta imot det.
45 Herren hørte det ordet Isak talte til Ismael, og det syntes Herren godt om. Han tenkte å sette Abraham på prøve i denne saken.
46 Og dagen kom da Guds sønner kom og stilte seg for Herren, og Satan kom også med Guds sønner for Herren.
47 Herren sa til Satan: «Hvor kommer du fra?» Satan svarte Herren: «Jeg har vandret frem og tilbake på jorden og vandret frem og tilbake på den.»
48 Herren sa til Satan: «Hva er ditt ord til meg om alle jordens barn?» Satan svarte Herren og sa: «Jeg har sett alle jordens barn som tjener deg, og de husker deg når de krever noe av deg.»
49 Og når du gir dem det de krever av deg, sitter de rolig og forlater deg, og de husker deg ikke lenger.
50 Har du sett Abraham, Tarahs sønn? Han hadde ingen barn i begynnelsen. Han tjente deg og reiste altere for deg hvor enn han kom. Han bar ofre på dem, og han forkynte ditt navn stadig for alle jordens barn.
51 Og nå som hans sønn Isak er født ham, har han forlatt deg. Han har laget en stor fest for alle landets innbyggere, og Herren har han glemt.
52 For midt i alt han har gjort, har han ikke brakt til deg noe offer, verken brennoffer eller fredsoffer, verken okse, lam eller geit, av alt det han slaktet den dagen sønnen hans ble avvent.
53 Helt fra sønnen hans ble født og frem til nå, da han er trettisju år gammel, har han ikke bygget noe alter for deg eller brakt noen offergave til deg. For han så at du ga ham det han ba deg om, og derfor forlot han deg.
54 Og Herren sa til Satan: Har du sett slik på min tjener Abraham? For det finnes ingen som ham på jorden, en uskyldig og rettskaffen mann for meg, en som frykter Gud og unngår det onde. Så sant jeg lever, om jeg sa til ham: Før din sønn Isak frem for meg, ville han ikke nekte ham å komme frem for meg, langt mer om jeg ba ham om å ofre et brennoffer for meg av sin flokk eller storfe.
55 Og Satan svarte Herren og sa: Tal nå til Abraham som du har sagt, så skal du se om han ikke i dag vil overtre og forkaste dine ord.

KAPITTEL 23

1 På den tiden kom Herrens ord til Abraham, og han sa til ham: Abraham! Og han svarte: Her er jeg.
2 Og han sa til ham: Ta nå din sønn, din eneste sønn som du elsker, Isak, og dra til Moria-landet og ofre ham der som brennoffer på et av fjellene som skal vises deg, for der skal du se en sky og Herrens herlighet.
3 Abraham sa til seg selv: «Hvordan skal jeg skille sønnen min Isak fra Sara, moren hans, for å kunne ofre ham for Herrens åsyn som brennoffer?»
4 Abraham gikk inn i teltet og satte seg foran sin kone Sara og talte disse ordene til henne:
5 Min sønn Isak er blitt voksen, og han har ikke studert sin Guds tjeneste på lenge. I morgen skal jeg gå og hente ham til Sem og hans sønn Eber. Der skal han lære Herrens veier. For de skal lære ham å kjenne Herren, så vel som å vite at når han stadig ber for Herren, skal han svare ham. Der skal han derfor kjenne Herren sin Gud til tjeneste.
6 Sara sa: «Du har talt rett. Gå, herre, og gjør med ham som du har sagt. Men flytt ham ikke langt bort fra meg, og la ham ikke bli der for lenge. For min sjel er bundet i hans sjel.»
7 Abraham sa til Sara: «Min datter, la oss be til Herren vår Gud om at han må gjøre godt mot oss.»
8 Så tok Sara sønnen sin, Isak, og han ble hos henne hele natten. Hun kysset og omfavnet ham og ga ham instruksjoner til morgenen.
9 Og hun sa til ham: «Min sønn, hvordan kan min sjel skille seg fra deg?» Og hun kysset ham fortsatt og omfavnet ham, og hun ga Abraham instruksjoner om ham.
10 Sara sa til Abraham: «Herre, jeg ber deg ta vare på sønnen din og legg dine øyne på ham! For jeg har ingen annen sønn eller datter enn ham.»
11 Forlat ham ikke! Gi ham brød om han er sulten, og gi ham vann å drikke om han er tørst. La ham ikke gå til fots, og la ham ikke sitte i solen.

12 La ham ikke gå alene på veien, og tving ham ikke til å gjøre hva han enn vil, men gjør med ham som han sier til deg.
13 Sara gråt bitterlig hele natten over Isak og ga ham instruksjoner helt til morgenen.
14 Om morgenen valgte Sara et vakkert og fint klesplagg blant de klærne hun hadde i huset, som Abimelek hadde gitt henne.
15 Og hun kledde Isak, sin sønn, med dette, og hun satte en turban på hodet hans, og hun satte en dyrebar stein i toppen av turbanen, og hun ga dem proviant for veien, og de dro av sted, og Isak dro med sin far Abraham, og noen av tjenerne deres fulgte dem for å følge dem av veien.
16 Så gikk Sara ut med dem, og hun fulgte dem på veien for å følge dem av sted, og de sa til henne: Gå tilbake til teltet.
17 Da Sara hørte ordene til sin sønn Isak, gråt hun bitterlig. Abraham, hennes mann, gråt med henne, og sønnen deres gråt høylytt med dem. Også de som var med dem, gråt høylytt.
18 Og Sara grep tak i sønnen sin, Isak, og holdt ham i armene sine, og hun omfavnet ham og fortsatte å gråte med ham. Og Sara sa: Hvem vet om jeg noen gang får se deg igjen etter denne dag?
19 Og de gråt fortsatt sammen, Abraham, Sara og Isak, og alle de som fulgte dem på veien gråt med dem. Og Sara vendte seg deretter bort fra sønnen sin og gråt bitterlig, og alle hennes tjenere og tjenestepiker vendte tilbake til teltet med henne.
20 Abraham gikk med Isak, sin sønn, for å føre ham frem som et offer for Herrens åsyn, slik som han hadde befalt ham.
21 Abraham tok med seg to av sine unge menn, Ismael, Hagars sønn, og tjeneren sin, og de gikk sammen med dem. Mens de gikk på veien, talte de unge mennene disse ordene til seg selv:
22 Ismael sa til Elieser: «Min far Abraham går nå med Isak for å ofre ham til Herren, slik som han hadde befalt ham.»
23 Når han nå vender tilbake, vil han gi meg alt han eier, til arv etter seg, for jeg er hans førstefødte.
24 Elieser svarte Ismael og sa: Abraham forkastet deg og din mor og sverget at du ikke skulle arve noe av alt han eier. Hvem vil han gi alt han eier og alle sine skatter, om ikke meg, sin tjener, som har vært trofast i sitt hus og tjent ham natt og dag og gjort alt han ba meg om? Han vil testamentere til meg alt han eier når han dør.
25 Mens Abraham gikk videre med sin sønn Isak på veien, kom Satan og viste seg for Abraham i skikkelse av en svært gammel mann, ydmyk og med en angrende ånd. Han gikk bort til Abraham og sa til ham: «Er du dum eller ufornuftig, siden du i dag gjør dette mot din eneste sønn?»
26 For Gud ga deg en sønn i dine siste dager, i din alderdom, og vil du gå og slakte ham i dag fordi han ikke gjorde noe ondt, og vil du utrydde din eneste sønns sjel fra jorden?
27 Vet og forstår du ikke at dette ikke kan være fra Herren? For Herren kan ikke gjøre så ondt mot mennesket på jorden at han sier til det: Gå og slakt barnet ditt.
28 Abraham hørte dette og forsto at det var Satans ord som prøvde å få ham bort fra Herrens vei. Men Abraham ville ikke høre på Satans røst, og Abraham irettesatte ham, så han gikk sin vei.
29 Og Satan vendte tilbake og kom til Isak, og han viste seg for Isak i skikkelse av en ung mann, vakker og velstelt.
30 Så gikk han bort til Isak og sa til ham: «Vet du ikke og forstår du ikke at din gamle, dumme far fører deg i slakt i dag for ingenting?»
31 Nå, min sønn, hør ikke på ham og gi ham ikke noen oppmerksomhet, for han er en gammel, dum mann. La ikke din dyrebare sjel og vakre skikkelse gå tapt fra jorden.
32 Isak hørte dette og sa til Abraham: «Har du hørt, min far, hva denne mannen har sagt? Slik har han sagt.»
33 Abraham svarte sin sønn Isak og sa til ham: «Vær oppmerksom på ham og hør ikke på hans ord, og gi ikke akt på ham! For han er Satan, som i dag prøver å lokke oss bort fra Guds bud.»
34 Og Abraham irettesatte fortsatt Satan, og Satan forlot dem. Og da han så at han ikke kunne seire over dem, gjemte han seg for dem. Han gikk og gikk foran dem på veien. Han forvandlet seg til en stor bekk med vann på veien. Abraham, Isak og hans to unge menn kom til dette stedet, og de så en bekk, stor og kraftig som det mektige vannet.
35 Og de gikk inn i bekken og gjennom den, og vannet nådde først dem helt til beina.
36 Og de gikk dypere inn i bekken, og vannet nådde dem opp til halsen, og de ble alle forferdet på grunn av vannet. Og mens de gikk over bekken, kjente Abraham igjen stedet, og han visste at det ikke var noe vann der fra før.
37 Abraham sa til sin sønn Isak: «Jeg kjenner dette stedet hvor det ikke var bekk eller vann. Derfor er det nå denne Satan som gjør alt dette mot oss, for å lokke oss bort fra Guds bud i dag.»
38 Og Abraham irettesatte ham og sa til ham: Herren irettesette deg, Satan, gå bort fra oss, for vi følger Guds bud.
39 Og Satan ble forferdet ved Abrahams røst, og han gikk bort fra dem, og stedet ble igjen tørt land slik det hadde vært i begynnelsen.
40 Og Abraham dro med Isak til det stedet Gud hadde sagt ham.
41 På den tredje dagen løftet Abraham blikket og så langt unna det stedet som Gud hadde fortalt ham.
42 Og en ildsøyle viste seg for ham, som rakte fra jorden til himmelen, og en herlighetssky var på fjellet, og Herrens herlighet ble sett i skyen.
43 Og Abraham sa til Isak: «Min sønn, ser du på det fjellet, som vi ser på avstand, det jeg ser på det?»
44 Isak svarte og sa til sin far: «Jeg ser, og se, en ildsøyle og en sky, og Herrens herlighet ses på skyen.»
45 Og Abraham visste at sønnen Isak var tatt imot av Herren som brennoffer.
46 Og Abraham sa til Elieser og Ismael, hans sønn: Ser dere også det som vi ser på fjellet i det fjerne?
47 De svarte og sa: «Vi ser ikke noe annet enn som de andre fjellene på jorden.» Abraham visste at de ikke var godtatt av Herren til å gå med dem, og Abraham sa til dem: «Bli her med eselet mens jeg og Isak, min sønn, går til fjellet der borte og tilber der for Herren, og så vender vi tilbake til dere.»

48 Elieser og Ismael ble værende på det stedet, slik Abraham hadde befalt.
49 Abraham tok ved til brennofferet og la det på sønnen Isak, og han tok ilden og kniven, og de gikk begge dit.
50 Mens de var på vei videre, sa Isak til faren sin: «Se, jeg ser ilden og veden her. Hvor er da lammet som skal brennes for Herrens åsyn?»
51 Abraham svarte sin sønn Isak og sa: Herren har utvalgt deg, min sønn, til å være et fullkomment brennoffer i stedet for lammet.
52 Isak sa til sin far: «Jeg vil gjøre alt det Herren har sagt til deg, med glede og et godt hjerte.»
53 Abraham sa igjen til sin sønn Isak: «Har du noen tanke eller råd i ditt hjerte om dette som ikke er rett? Fortell meg det, min sønn, jeg ber deg, skjul det ikke for meg.»
54 Isak svarte sin far Abraham og sa til ham: Min far, så sant Herren lever, og så sant din sjel lever, finnes det ingenting i mitt hjerte som får meg til å vike av, verken til høyre eller til venstre, fra det ordet han har talt til deg.
55 Verken lem eller muskel har rørt seg eller berørt seg ved dette, og det finnes heller ingen tanke eller ondt råd i mitt hjerte om dette.
56 Men jeg er glad og munter i hjertet i denne saken, og jeg sier: Lovet være Herren, som i dag har utvalgt meg til å være et brennoffer for sitt åsyn.
57 Abraham gledet seg storlig over Isaks ord, og de dro videre og kom sammen til det stedet som Herren hadde talt om.
58 Abraham gikk bort for å bygge alteret på det stedet, og Abraham gråt. Isak tok steiner og mørtel inntil de var ferdige med å bygge alteret.
59 Og Abraham tok veden og la den i orden på alteret som han hadde bygget.
60 Og han tok sin sønn Isak og bandt ham for å legge ham på veden som var på alteret, for å slakte ham som brennoffer for Herrens åsyn.
61 Og Isak sa til sin far: Bind meg godt fast og sett meg på alteret, for at jeg ikke skal snu meg og røre meg og rive meg løs fra knivens kraft på mitt kjøtt og vanhellige brennofferet. Og Abraham gjorde det.
62 Og Isak sa fortsatt til sin far: «Min far, når du har drept meg og brent meg som et offer, ta med deg det som er igjen av asken min og bring det til Sara, min mor, og si til henne: Dette er Isaks velluktende duft. Men si henne ikke dette hvis hun sitter ved en brønn eller på en hvilken som helst høyplass, for at hun ikke skal kaste sin sjel etter meg og dø.»
63 Og Abraham hørte Isaks ord, og han løftet sin røst og gråt da Isak talte disse ordene. Abrahams tårer rant ned over Isak, hans sønn, og Isak gråt bitterlig. Han sa til sin far: «Skynd deg, min far, og gjør med meg Herren vår Guds vilje, slik han har befalt deg.»
64 Abrahams og Isaks hjerter gledet seg over dette som Herren hadde befalt dem, men øyet gråt bitterlig, mens hjertet frydet seg.
65 Og Abraham bandt sin sønn Isak og la ham på alteret, oppå veden. Isak strakte ut halsen mot alteret foran sin far. Abraham rakte ut hånden sin for å ta kniven for å slakte sin sønn som brennoffer for Herrens åsyn.
66 På den tiden kom nådens engler frem for Herren og talte til ham om Isak og sa:
67 0 Herre, du er en barmhjertig og medfølende konge over alt du har skapt i himmelen og på jorden, og du støtter dem alle; gi derfor løsepenger og forløsning i stedet for din tjener Isak, og ha medlidenhet med Abraham og hans sønn Isak, som i dag utfører dine befalinger.
68 Har du sett, Herre, hvordan Isak, din tjener Abrahams sønn, er bundet ned til slakting som et dyr? La nå din medlidenhet vekkes med dem, Herre.
69 På den tiden åpenbarte Herren seg for Abraham og kalte til ham fra himmelen og sa til ham: «Legg ikke hånden din på gutten og gjør ham ikke noe! For nå vet jeg at du frykter Gud ved å gjøre dette og ikke holde din sønn, din eneste, tilbake fra meg.»
70 Abraham løftet blikket og så: En vær satt fast i et kratt med hornene. Det var den væren Herren Gud hadde skapt på jorden den dagen han skapte jord og himmel.
71 For Herren hadde gjort i stand denne væren fra den dagen, som et brennoffer i stedet for Isak.
72 Og denne væren var på vei mot Abraham da Satan grep tak i ham og viklet hornene hans inn i krattet, så han ikke skulle komme frem til Abraham, slik at Abraham kunne drepe sønnen hans.
73 Og Abraham, da han så væren komme nær ham og Satan holde ham tilbake, hentet ham og førte ham frem for alteret, og han løste sin sønn Isak fra båndet, og han satte væren i hans sted, og Abraham slaktet væren på alteret, og bar den opp som et offer i stedet for sin sønn Isak.
74 Og Abraham stenket noe av værens blod på alteret, og han utbrøt og sa: Dette er på min sønns sted, og måtte dette i dag regnes som min sønns blod for Herrens ansikt.
75 Og alt det Abraham gjorde ved denne anledningen ved alteret, utbrøt han og sa: Dette er i min sønns sted, og måtte det i dag bli vurdert for Herren i min sønns sted. Og Abraham fullførte hele gudstjenesten ved alteret, og gudstjenesten ble akseptert for Herren og regnet som om det hadde vært Isak. Og Herren velsignet Abraham og hans ætt på den dagen.
76 Og Satan gikk til Sara, og han viste seg for henne i skikkelse av en gammel mann, meget ydmyk og saktmodig, og Abraham var fortsatt opptatt med brennofferet for Herren.
77 Og han sa til henne: «Vet du ikke alt det arbeidet Abraham har gjort med din eneste sønn i dag? For han tok Isak og bygde et alter, og drepte ham og bar ham opp som et offer på alteret, og Isak gråt og gråt for sin far, men han så ikke på ham, og han hadde heller ikke medlidenhet med ham.»
78 Og Satan gjentok disse ordene, og han gikk bort fra henne, og Sara hørte alle Satans ord, og hun forestilte seg at han var en gammel mann blant menneskenes sønner som hadde vært med sønnen hennes, og som hadde kommet og fortalt henne disse tingene.
79 Og Sara hevet stemmen sin og gråt og skrek bitterlig over sønnen sin. Hun kastet seg ned på jorden og kastet støv på hodet sitt og sa: «Min sønn, Isak, min sønn! Gid jeg i dag hadde dødd i ditt sted!» Og hun fortsatte å gråte og sa: «Jeg sørger over deg, min sønn, min sønn Isak, gid jeg i dag hadde dødd i ditt sted!»
80 Og hun fortsatte å gråte og sa: «Jeg sørger over deg etter at jeg har oppdratt og oppfostret deg. Nå er min glede forvandlet til sorg over deg. Jeg som lengtet etter deg og

ropte og ba til Gud inntil jeg fødte deg, nitti år gammel. Nå har du i dag tjent kniven og ilden for å bli ofret.»
81 Men jeg trøster meg med deg, min sønn, i at det er Herrens ord, for du utførte din Guds befaling. For hvem kan overtre vår Guds ord, i hvis hender enhver levende skapnings sjel er?
82 Du er rettferdig, Herre vår Gud, for alle dine gjerninger er gode og rettferdige. For også jeg gleder meg over ditt ord, som du befalte, og mens mitt øye gråter bitterlig, fryder mitt hjerte seg.
83 Og Sara la hodet sitt på brystet til en av tjenestepikene sine, og hun ble stille som en stein.
84 Etterpå reiste hun seg og gikk omkring og spurte hva som hadde skjedd med sønnen hennes, helt til hun kom til Hebron. Hun spurte alle hun møtte mens de gikk på veien. Ingen kunne fortelle henne hva som hadde skjedd med sønnen hennes.
85 Og hun kom med sine tjenestepiker og tjenere til Kireath-Arba, som er Hebron, og hun spurte om sin sønn, og hun ble der mens hun sendte noen av sine tjenere for å lete etter hvor Abraham hadde dratt med Isak. De dro for å lete etter ham i Sems og Ebers hus, og de kunne ikke finne ham, og de lette over hele landet, men han var ikke der.
86 Og se, Satan kom til Sara i skikkelse av en gammel mann, og han kom og stilte seg foran henne, og han sa til henne: Jeg talte usant til deg, for Abraham drepte ikke sin sønn, og han er ikke død. Og da hun hørte ordet, ble hennes glede så overveldende voldsom på grunn av sønnen sin at hennes sjel forsvant av glede. Hun døde og ble samlet til sitt folk.
87 Og da Abraham hadde fullført sin tjeneste, vendte han tilbake med sin sønn Isak til sine unge menn, og de brøt opp og dro sammen til Be'erseba, og de kom hjem.
88 Abraham lette etter Sara, men fant henne ikke. Han spurte om henne. De sa til ham: «Hun dro helt til Hebron for å lete etter dere begge, der dere hadde dratt. For slik ble hun fortalt.»
89 Og Abraham og Isak dro til henne i Hebron, og da de fant ut at hun var død, løftet de stemmene sine og gråt bitterlig over henne. Og Isak falt ned over sin mors ansikt og gråt over henne og sa: Å, min mor, min mor, hvordan har du forlatt meg, og hvor har du blitt av? Å, hvordan, hvordan har du forlatt meg!
90 Abraham og Isak gråt høylytt, og alle tjenerne deres gråt med dem over Sara, og de sørget over henne i stor og tung sorg.

KAPITTEL 24

1 Saras levetid var hundre og tjuesju år. Så døde Sara. Abraham stod opp fra sin dødes åsyn for å søke et gravsted hvor han kunne begrave sin kone Sara. Han gikk og talte til Hets barn, landets innbyggere, og sa:
2 Jeg er en fremmed og innflytter hos dere i deres land. Gi meg en eiendom, et gravsted i deres land, så jeg kan begrave min døde foran meg.
3 Hets barn sa til Abraham: Se, landet ligger foran deg. I våre utkårede graver kan du begrave din døde. Ingen skal nekte deg å begrave din døde.
4 Abraham sa til dem: «Hvis dere synes dette er greit, så gå og be Efron, Sokars sønn, om å gi meg Makpelah-hulen, som ligger ytterst på marken hans. Jeg vil kjøpe den av ham for hva han vil.»
5 Efron bodde blant Hets barn, og de gikk og kalte på ham. Han kom til Abraham. Efron sa til Abraham: «Se, alt det du ber din tjener om, skal du gjøre.» Abraham sa: «Nei, jeg vil kjøpe hulen og marken som du har for verdi, så den kan være et gravsted for alltid.»
6 Efron svarte og sa: «Se, marken og hulen ligger rett foran deg. Gi hva du enn ønsker.» Abraham sa: «Jeg vil kjøpe det for full verdi fra deg og fra dem som går inn gjennom porten til byen din, og fra din ætt for alltid.»
7 Da Efron og alle hans brødre hørte dette, veide Abraham opp fire hundre sekel sølv til Efron og alle hans brødre. Abraham skrev ned denne avtalen og bevitnet den med fire vitner.
8 Og dette er navnene på vitnene: Amigal, sønn av hetitten Abisja, Adikorom, sønn av hevitten Asjuna, Abdon, sønn av Akiram, gomeritten, Bakdil, sønn av Abudis, sidonitten.
9 Abraham tok kjøpeboken og la den i skattkammeret sitt. Dette er ordene Abraham skrev i boken:
10 At hulen og marken som Abraham kjøpte av hetitten Efron og av hans ætt og av dem som går ut av hans by og av deres ætt til evig tid, skal være et kjøp for Abraham og hans ætt og dem som går ut av hans lender, til eiendom av en gravplass til evig tid. Og han satte et signet på det og bekreftet det med vitner.
11 Og marken og hulen som var der, og hele det stedet, ble sikret Abraham og hans ætt etter ham, fra Hets barn. Se, det ligger rett overfor Mamre i Hebron, som er i Kanaans land.
12 Etter dette begravde Abraham sin kone Sara der, og dette stedet og hele dets grenser ble Abrahams og hans ætts eiendom til gravplass.
13 Og Abraham begravde Sara med pomp og prakt, slik det pleier å skje ved kongers begravelser, og hun ble begravet i svært fine og vakre klær.
14 Ved båren hennes stod Sem og sønnene hans, Eber og Abimelek, sammen med Anar, Askol og Mamre, og alle landets stormenn fulgte båren hennes.
15 Saras dager var hundre og tjuesju år. Så døde hun. Abraham holdt en stor og tung sørgestund og sørget i sju dager.
16 Og alle landets innbyggere trøstet Abraham og Isak, sønnen hans, for Saras skyld.
17 Da sørgedagene deres var omme, sendte Abraham sin sønn Isak bort, og han dro til Sems og Ebers hus for å lære Herrens veier og hans forskrifter. Og Abraham ble der i tre år.
18 På den tiden brøt Abraham opp med alle tjenerne sine, og de dro og vendte hjem til Be'erseba, og Abraham og alle tjenerne hans ble værende i Be'erseba.
19 Ved årets omveltning døde Abimelek, filisterkongen, det året. Han var ett hundre og nittitre år gammel da han døde. Abraham dro med sitt folk til filisternes land, og de trøstet hele huset og alle hans tjenere. Så vendte han tilbake og dro hjem.
20 Etter Abimeleks død tok Gerars innbyggere hans sønn Benmalik, og han var bare tolv år gammel, og de lot ham ligge i farens sted.

21 Og de kalte ham Abimelek etter farens navn, for slik var det deres skikk å gjøre i Gerar. Abimelek regjerte i stedet for sin far Abimelek, og han satt på hans trone.
22 I de dager døde også Lot, Harans sønn, i Isaks trettiniende år. Lot levde i alt ett hundre og førti år, så døde han.
23 Og dette var Lots barn, som han fikk med døtrene hans. Den førstefødte het Moab, og den andre het Ben-ami.
24 Lots to sønner dro og tok seg koner fra Kanaans land, og de fødte dem barn. Moabs barn var Ed, Majon, Tarsus og Kanvil, fire sønner. Disse er fedre til Moabs barn den dag i dag.
25 Og alle Lots barns familier dro for å bosette seg hvor de enn fant sted, for de var fruktbare og vokste i overflod.
26 Og de dro og bygde seg byer i landet der de bodde, og de kalte byene de bygde etter sine egne navn.
27 Nakor, sønn av Tarah, bror til Abraham, døde i de dager, i Isaks førtiende leveår. Nakors levetid ble hundre og syttito år. Så døde han og ble begravet i Haran.
28 Da Abraham hørte at broren hans var død, sørget han dypt, og han sørget over broren sin i mange dager.
29 Abraham kalte på sin overtjener Elieser for å gi ham befaling om huset hans. Han kom og stilte seg foran ham.
30 Og Abraham sa til ham: Se, jeg er gammel, jeg vet ikke når jeg skal dø, for jeg er langt frem i dager. Reis deg derfor nå, gå ut og ta ikke en kone til sønnen min fra dette stedet og fra dette landet, blant døtrene til kanaaneerne som vi bor blant.
31 Men dra til mitt land og til mitt fødested og hent derfra en kone til min sønn! Herren, himmelens og jordens Gud, som tok meg fra min fars hus og førte meg til dette stedet og sa til meg: Din ætt vil jeg gi dette landet til arv for evig! Han skal sende sin engel foran deg og la din vei lykkes, så du kan finne en kone til min sønn fra min slekt og fra min fars hus.
32 Tjeneren svarte sin herre Abraham og sa: «Se, jeg drar til ditt fødested og til din fars hus og henter en kone til din sønn derfra. Men hvis kvinnen ikke vil følge meg til dette landet, skal jeg da ta din sønn med tilbake til ditt fødeland?»
33 Og Abraham sa til ham: «Vær så du ikke fører sønnen min hit igjen! For Herren, for hvem jeg har vandret, skal sende sin engel foran deg og la din vei lykkes.»
34 Og Elieser gjorde som Abraham befalte ham, og Elieser svor til Abraham, sin herre, denne saken. Elieser reiste seg og tok med seg ti kameler av sin herres kameler og ti menn av sin herres tjenere. De reiste seg og dro til Haran, Abrahams og Nakors by, for å hente en kone til Isak, Abrahams sønn. Mens de var borte, sendte Abraham bud til Sems og Ebers hus, og de hentet derfra hans sønn Isak.
35 Isak kom hjem til sin fars hus i Be'erseba, mens Elieser og mennene hans kom til Haran. De stoppet i byen ved vannet, og han lot kamelene sine knele ved vannet, og de ble der.
36 Elieser, Abrahams tjener, ba og sa: «Abrahams Gud, min herre! La meg i dag få lykke og vis min herre godhet, så du i dag gir min herres sønn en hustru av hans ætt.»
37 Herren hørte på Elieser for sin tjener Abrahams skyld. Han møtte Betuels datter, sønn av Milka, Nakors hustru og Abrahams bror. Elieser kom hjem til henne.
38 Elieser fortalte dem alt han hadde i tankene, og at han var Abrahams tjener, og de gledet seg storlig over ham.
39 Og de priste alle Herren som hadde gjort dette, og de ga ham Rebekka, Betuels datter, til kone for Isak.
40 Den unge kvinnen var av et meget vakkert utseende; hun var jomfru, og Rebekka var ti år gammel på den tiden.
41 Betuel, Laban og barna hans holdt et festmåltid den natten, og Elieser og mennene hans kom og spiste og drakk og gledet seg der den natten.
42 Morgenen etter sto Elieser opp, han og mennene som var med ham, og han ropte til hele Betuels husstand og sa: «La meg gå, så jeg kan dra til min herre.» De sto opp og sendte Rebekka og hennes barnepike Debora, datter av Us, og de ga henne sølv og gull, tjenere og tjenestepiker, og de velsignet henne.
43 Så sendte de Elieser av sted med mennene hans, og tjenerne tok Rebekka med seg, og han dro avsted og vendte tilbake til sin herre i Kanaans land.
44 Isak tok Rebekka, og hun ble hans kone, og han førte henne inn i teltet.
45 Isak var førti år gammel da han tok Rebekka, datteren til sin onkel Betuel, til kone.

KAPITTEL 25

1 På den tiden tok Abraham seg igjen en kone på sin alderdom. Hun het Ketura og var fra Kanaans land.
2 Hun fødte ham Simran, Joksjan, Medan, Midjan, Jisbak og Suak, seks sønner. Simrans barn var Abihen, Molik og Narim.
3 Joksjans sønner var Seba og Dedan, og Medans sønner var Amida, Joab, Goki, Elisja og Notak, og Midjans sønner var Efa, Efer, Hanok, Abida og Eldaah.
4 Isbaks sønner var Makiro, Beyodua og Tator.
5 Suaks sønner var Bildad, Mamdad, Munan og Meban. Alle dette var slektene til barna til Ketura, den kanaaneiske kvinnen, som hun fødte Abraham, hebreeren.
6 Abraham sendte alle disse bort og ga dem gaver, og de dro bort fra sønnen hans, Isak, for å bosette seg hvor de enn fant et sted.
7 Alle disse dro til fjellet i øst og bygde seg seks byer, hvor de bor den dag i dag.
8 Men Sjebas og Dedans, Joksjans, barn og deres barn bodde ikke sammen med sine brødre i sine byer. De reiste og slo leir i landene og ødemarkene, og de har det fortsatt til denne dag.
9 Og Midjans, Abrahams sønns, barn dro østover til Kusj-landet, og der fant de en stor dal i det østlige landet. De ble værende der og bygde en by, og de bosatte seg der. Det er Midjans land den dag i dag.
10 Midjan bodde i byen som han hadde bygd, han og hans fem sønner og alt han tilhørte.
11 Og dette er navnene på Midjans sønner, etter navnene deres i byene deres: Efa, Efer, Hanok, Abida og Eldaah.
12 Og Efas sønner var Metak, Mesjar, Avi og Tsanua, og Efers sønner var Efron, Sur, Alirun og Medin, og Hanoks sønner var Re'uel, Rekem, Asi, Aljosub og Alad.
13 Abidas sønner var Kur, Melud, Keruri og Molki, og Eldaahs sønner var Miker, Reba, Malkija og Gabol. Dette er navnene på midianittene etter deres familier. Deretter spredte midianittenes familier seg over hele Midjans land.

14 Dette er slektshistorien til Ismael, Abrahams sønn, som Hagar, Saras tjenestepike, fødte Abraham.
15 Ismael tok seg en kone fra Egypt. Hun het Riba, det er Meriba.
16 Riba fødte Ismael Nebajot, Kedar, Adbeel og Mibsam og deres søster Bosmat.
17 Ismael forkastet sin kone Riba, og hun dro fra ham og vendte tilbake til Egypt, til sin fars hus, og hun bosatte seg der, for hun hadde vært svært ond i Ismaels øyne og i hans far Abrahams øyne.
18 Siden tok Ismael seg en kone fra Kanaans land. Hun het Malkut. Hun fødte ham Nisma, Duma, Masa, Kadad, Tema, Jetur, Nafisj og Kedma.
19 Dette er Ismaels sønner, og dette er navnene deres, tolv fyrster etter deres nasjoner. Ismaels familier spredte seg deretter, og Ismael tok sine barn og all eiendommen han hadde fått, sammen med sjelene i sin husstand og alt han eide, og de dro for å bosette seg hvor de kunne finne et sted.
20 De dro og slo seg ned nær Paran-ørkenen. De bodde fra Havila til Sur, som ligger foran Egypt i den retning Assyria.
21 Ismael og sønnene hans ble boende i landet, og de fikk barn, og de var fruktbare og vokste i mengde.
22 Og dette er navnene på sønnene til Nebajot, Ismaels førstefødte: Mend, Send og Mayon; og Kedars sønner var Aljon, Kezem, Hamad og Eli.
23 Adbeels sønner var Kamad og Jabin, og Mibsams sønner var Obadja, Ebed-Melek og Jeusj. Dette er slektene til sønnene til Riba, Ismaels kone.
24 Sønnene til Misma, Ismaels sønn, var Samua, Sakarjon og Obed, og Dumas sønner var Kesed, Eli, Makmad og Amed.
25 Masas sønner var Melon, Mula og Ebidadon, og Kadads sønner var Assur, Minsar og Ebed-Melek, og Temas sønner var Se'ir, Sadon og Jakol.
26 Yeturs sønner var Merit, Jaisj, Aljo og Pakot, og Nafisjs sønner var Ebed-Tamed, Abiyasaf og Mir, og Kedmas sønner var Kalip, Tachti og Omir. Dette var barna til Malkut, Ismaels kone, etter deres familier.
27 Alle dette var Ismaels ætter etter deres slektslinje, og de bodde i de landene hvor de hadde bygd seg byer, og de har bodd helt til denne dag.
28 Rebekka, Betuels datter, Abrahams sønn Isaks hustru, var ufruktbar i de dager og hadde ingen barn. Isak bodde hos sin far i Kanaans land, og Herren var med Isak. Arpaksad, sønn av Sem, Noahs sønn, døde i de dager, i Isaks førtiåttende år. Arpaksad levde i alt fire hundre og trettiåtte år. Så døde han.

KAPITTEL 26

1 I Isaks, Abrahams sønns, femtiniende leveår var Rebekka, hans kone, fortsatt ufruktbar på den tiden.
2 Rebekka sa til Isak: «Jeg har hørt sannelig, herre, at din mor Sara var ufruktbar i sine dager, helt til min herre Abraham, din far, ba for henne, og hun ble med barn ved ham.»
3 Reis deg derfor nå opp og be til Gud, så skal han høre din bønn og huske oss i sin barmhjertighet.
4 Isak svarte sin kone Rebekka og sa: Abraham har allerede bedt til Gud for meg om at han må gjøre hans ætt tallrik. Nå må derfor denne ufruktbarheten komme til oss fra deg.
5 Og Rebekka sa til ham: «Men reis deg nå også du og be, at Herren må høre din bønn og gi meg barn.» Og Isak lyttet til sin kones ord, og Isak og hans kone reiste seg og dro til Moria-landet for å be der og søke Herren. Og da de hadde kommet dit, reiste Isak seg og ba til Herren for sin kone, fordi hun var ufruktbar.
6 Isak sa: Herre, himmelens og jordens Gud, hvis godhet og barmhjertighet fyller jorden, du som tok min far fra hans fars hus og fra hans fødested og førte ham til dette landet og sa til ham: Til din ætt vil jeg gi landet. Og du lovet ham og erklærte for ham: Jeg vil gjøre din ætt tallrik som himmelens stjerner og som havets sand. Måtte nå dine ord bli sanne, som du talte til min far.
7 For du er Herren vår Gud, våre øyne er vendt mot deg, så du gir oss menneskeætt, slik du lovte oss. For du er Herren vår Gud, og våre øyne er bare rettet mot deg.
8 Herren hørte Isaks, Abrahams sønns, bønn, og Herren bønnhørte ham, og Rebekka, hans kone, ble med barn.
9 Og omkring sju måneder senere kjempet barna mot hverandre i hennes indre, og det plaget henne sterkt fordi hun var utmattet på grunn av dem. Og hun sa til alle kvinnene som den gang var i landet: «Har det hendt dere noe slikt som det har hendt meg?» Og de sa til henne: «Nei.»
10 Og hun sa til dem: Hvorfor er jeg alene om dette blant alle kvinnene som er på jorden? Og hun dro til Moria-landet for å søke Herren på grunn av dette, og hun dro til Sem og hans sønn Eber for å spørre dem om denne saken, og at de skulle søke Herren om denne saken angående henne.
11 Og hun ba også Abraham om å søke og spørre Herren om alt som hadde hendt henne.
12 Og de spurte alle Herren om denne saken, og de kom med et ord fra Herren til henne og sa: To barn er i ditt liv, og to folkeslag skal oppstå fra dem; og det ene folket skal være sterkere enn det andre, og det største skal tjene det yngste.
13 Da hennes dager da hun skulle føde var ute, falt hun ned. Og se, det var tvillinger i hennes livmor, slik Herren hadde sagt til henne.
14 Den første kom ut, rød over hele kroppen som et loddent klesplagg. Alt folket i landet kalte ham Esau, for de sa: «Denne var blitt til fra mors liv av.»
15 Deretter kom broren hans, og hånden hans grep tak i Esaus hæl. Derfor kalte de ham Jakob.
16 Og Isak, Abrahams sønn, var seksti år gammel da han fikk dem.
17 Guttene vokste opp til femtende år og ble en del av menneskenes krets. Esau var en listig og bedragersk mann, en dyktig jeger på marken. Jakob var en uforfalsket og vis mann. Han bodde i telt, gjette småfe og lærte Herrens forskrifter og sin fars og mors bud.
18 Isak og hans husstands barn bodde hos hans far Abraham i Kanaans land, slik Gud hadde befalt dem.
19 Ismael, Abrahams sønn, dro med sine barn og alt de eide, og de vendte tilbake dit til Havila-landet og bosatte seg der.

20 Alle Abrahams medhustruers barn dro for å bosette seg i Østens land, for Abraham hadde sendt dem bort fra sønnen sin og gitt dem gaver, og de dro av sted.
21 Abraham ga alt han eide til sønnen sin, Isak, og han ga ham også alle sine skatter.
22 Og han befalte ham og sa: Vet og forstår du ikke at Herren er Gud i himmelen og på jorden, og at det ikke er noen annen enn ham?
23 Han tok meg fra min fars hus og fra mitt fødested og ga meg all jordens gleder, han fridde meg fra de ugudeliges råd, for til ham stolte jeg.
24 Og han førte meg til dette stedet, og han utfridde meg fra Ur-Kashdim. Og han sa til meg: Til din ætt vil jeg gi alle disse landene, og de skal arve dem når de holder mine bud, mine forskrifter og mine dommer som jeg har befalt deg, og som jeg vil befale dem.
25 Så nå, min sønn, lytt til min røst og hold Herrens, din Guds bud, som jeg ga deg. Vik ikke av fra den rette vei, verken til høyre eller venstre. Da må det gå deg og dine barn etter deg vel til evig tid.
26 Og husk Herrens underfulle gjerninger og den godhet han har vist oss, ved å utfri oss fra våre fienders hender, og Herren vår Gud lot dem falle i våre hender. Hold derfor nå alt det jeg har befalt deg, og vend deg ikke bort fra din Guds bud, og tjen ingen ved siden av ham, så det kan gå deg og din ætt etter deg vel.
27 Og lær dine barn og din ætt Herrens forskrifter og hans bud, og lær dem den rette veien de skal gå, så det kan gå dem vel til evig tid.
28 Isak svarte sin far og sa til ham: Det som Herren min har befalt, det vil jeg gjøre, og jeg vil ikke vike fra Herren min Guds bud. Jeg vil holde alt det han befalte meg. Abraham velsignet sin sønn Isak og også hans barn, og Abraham lærte Jakob Herrens veier.
29 På den tiden døde Abraham, i det femtende året av Jakobs og Esaus, Isaks sønners, leveår. Abrahams hele levetid ble hundre og syttifem år. Så døde han og ble samlet til sine fedre i god alderdom, gammel og mett av dager. Isak og Ismael, hans sønner, begravde ham.
30 Da Kanaans innbyggere hørte at Abraham var død, kom de alle sammen med kongene sine, fyrstene sine og alle mennene sine for å begrave Abraham.
31 Alle innbyggerne i Harans land og alle Abrahams familier og alle fyrstene og stormennene og Abrahams sønner med konkubiner kom da de hørte om Abrahams død. De gjengjeldte Abrahams godhet og trøstet Isak, hans sønn. De begravde Abraham i hulen han kjøpte av hetitten Efron og hans barn for å eie et gravsted.
32 Alle Kanaans innbyggere og alle som kjente Abraham, gråt over Abraham et helt år, og både menn og kvinner sørget over ham.
33 Og alle de små barna og alle innbyggerne i landet gråt over Abraham, fordi Abraham hadde vært god mot dem alle, og fordi han hadde vært rettskaffen mot Gud og mennesker.
34 Og det stod ikke frem noen mann som fryktet Gud som Abraham, for han hadde fryktet sin Gud fra sin ungdom av og tjent Herren og gått på alle hans veier i sitt liv, fra sin barndom til sin dødsdag.
35 Og Herren var med ham og frelste ham fra Nimrods og hans folks råd, og da han førte krig mot Elams fire konger, beseiret han dem.
36 Og han førte alle jordens barn til Guds tjeneste, og han lærte dem Herrens veier og fikk dem til å kjenne Herren.
37 Og han plantet en lund og en vingård der, og han hadde alltid forberedt mat og drikke i teltet sitt til dem som dro gjennom landet, slik at de kunne mette seg i huset hans.
38 Og Herren Gud frelste hele jorden for Abrahams skyld.
39 Etter Abrahams død velsignet Gud hans sønn Isak og hans barn. Herren var med Isak, slik som han hadde vært med hans far Abraham. For Isak holdt alle Herrens bud, slik Abraham, hans far, hadde befalt ham. Han vek ikke av til høyre eller venstre fra den rette veien som hans far hadde befalt ham.

KAPITTEL 27

1 Og Esau gikk ofte ut på marken for å jakte på den tiden etter Abrahams død.
2 Nimrod, kongen av Babel, det samme var Amrafel, dro også ofte med sine mektige menn for å jakte ute i marken og for å vandre omkring med sine menn i dagens kjølige dager.
3 Nimrod holdt øye med Esau hele tiden, for Nimrods hjerte fyltes av sjalusi mot Esau hele tiden.
4 En dag gikk Esau ut på jakt, og han fant Nimrod som vandret i ødemarken med sine to menn.
5 Alle hans mektige menn og hans folk var med ham i ødemarken, men de dro bort fra ham i forskjellige retninger for å jakte. Esau gjemte seg for Nimrod og holdt seg på lur i ødemarken.
6 Og Nimrod og mennene hans som var med ham kjente ham ikke, og Nimrod og mennene hans gikk ofte rundt på marken når det var kjølig på dagen, for å vite hvor mennene hans jaktet på marken.
7 Nimrod og to av mennene hans som var med ham, kom til stedet der de var. Da sprang Esau plutselig opp fra sitt skjulested og dro sverdet sitt. Han skyndte seg og løp til Nimrod og hogg av hodet hans.
8 Esau kjempet en desperat kamp med de to mennene som var med Nimrod, og da de ropte til ham, snudde Esau seg mot dem og slo dem i hjel med sverdet sitt.
9 Og alle Nimrods mektige menn, som hadde forlatt ham for å dra til ødemarken, hørte ropet på avstand, og de kjente igjen stemmene til de to mennene, og de løp for å finne ut årsaken til det, da de fant kongen sin og de to mennene som var med ham liggende døde i ødemarken.
10 Og da Esau så Nimrods mektige menn komme langt unna, flyktet han og unnslapp dermed. Esau tok Nimrods verdifulle klær, som Nimrods far hadde testamentert til Nimrod, og som Nimrod brukte til å herske over hele landet, og han løp og gjemte dem i huset sitt.
11 Esau tok disse klærne og løp inn i byen for Nimrods menns skyld. Han kom til sin fars hus, sliten og utmattet etter kampen. Han var nær ved å dø av sorg da han nærmet seg sin bror Jakob og satte seg foran ham.
12 Og han sa til sin bror Jakob: Se, jeg skal dø i dag, og hvorfor mangler jeg da førstefødselsretten? Og Jakob handlet klokt med Esau i denne saken, og Esau solgte sin

førstefødselsrett til Jakob, for det var Herren som hadde sørget for det.
13 Esaus eiendom i hulen på Makpela-marken, som Abraham hadde kjøpt av Hets barn til eiendom som gravplass, solgte også Esau til Jakob, og Jakob kjøpte alt dette av sin bror Esau for en gitt pris.
14 Og Jakob skrev alt dette i en bok, og han vitnet om det med vitner, og han forseglet den, og boken ble værende i Jakobs hender.
15 Da Nimrod, Kushs sønn, døde, løftet mennene hans ham opp og førte ham i forferdelse og begravde ham i byen hans. Nimrod levde i to hundre og femten år, og så døde han.
16 Og de dager Nimrod regjerte over landets folk var ett hundre og åttifem år; og Nimrod døde ved Esaus sverd i skam og forakt, og Abrahams ætt forårsaket hans død, slik han hadde sett i sin drøm.
17 Og ved Nimrods død ble hans rike delt i mange deler, og alle de delene som Nimrod regjerte over ble gitt tilbake til de respektive kongene i landet, som tok dem tilbake etter Nimrods død, og alle folket i Nimrods hus var i lang tid slavebundet til alle de andre kongene i landet.

KAPITTEL 28

1 I de dager, etter Abrahams død, i det året, lot Herren en stor hungersnød komme over landet. Mens hungersnøden raste i Kanaans land, brøt Isak opp for å dra ned til Egypt på grunn av hungersnøden, slik som hans far Abraham hadde gjort.
2 Samme natt åpenbarte Herren seg for Isak og sa til ham: «Dra ikke ned til Egypt, men reis deg og dra til Gerar, til Abimelek, filisterkongen, og bli der til hungersnøden er over.»
3 Isak brøt opp og dro til Gerar, slik Herren hadde befalt ham, og han ble der et helt år.
4 Da Isak kom til Gerar, så folket i landet at Rebekka, hans kone, var vakker å se på. Og folket i Gerar spurte Isak om hans kone. Han sa: «Hun er min søster.» For han var redd for å si at hun var hans kone, for at folket i landet skulle drepe ham for hennes skyld.
5 Abimeleks høvdinger gikk og roste kvinnen til kongen, men han svarte dem ikke, og han brydde seg ikke om ordene deres.
6 Men han hørte dem si at Isak hadde sagt at hun var søsteren hans, så kongen holdt dette tilbake for seg selv.
7 Da Isak hadde vært i landet i tre måneder, så Abimelek ut av vinduet. Han så at Isak lekte med sin kone Rebekka. For Isak bodde i kongens ytre hus, slik at Isaks hus lå rett overfor kongens hus.
8 Kongen sa til Isak: «Hva er dette du har gjort mot oss ved å si om din kone: Hun er min søster? Hvor lett kunne en av folkets stormenn ha ligget med henne, og da ville du ha ført skyld over oss.»
9 Isak sa til Abimelek: «Jeg var redd for å dø for min kones skyld, derfor sa jeg: Hun er min søster.»
10 På den tiden ga Abimelek alle sine høvdinger og stormenn befaling om å ta Isak og hans kone Rebekka og føre dem frem for kongen.
11 Og kongen befalte at de skulle kle dem i fyrstelige klær og la dem ri gjennom byens gater og rope ut for dem over hele landet og si: Dette er mannen, og dette er hans kone. Den som rører denne mannen eller hans kone, skal visselig dø. Og Isak vendte tilbake med sin kone til kongens hus, og Herren var med Isak, og han fortsatte å vokse seg stor og manglet ingenting.
12 Herren lot Isak finne velvilje for Abimeleks øyne og for alle hans undersåtters øyne. Abimelek gjorde vel mot Isak. For Abimelek husket eden og pakten som var mellom hans far og Abraham.
13 Abimelek sa til Isak: Se, hele jorden ligger foran deg. Bo hvor det tykkes deg godt, inntil du vender tilbake til ditt land. Abimelek ga Isak åkrer og vingårder og den beste delen av Gerar-landet, for at han skulle så og høste og spise jordens grøde, inntil hungersnødens dager var over.
14 Isak sådde i det landet og fikk hundre ganger så mye det året, og Herren velsignet ham.
15 Mannen ble mektig og eide småfe og storfe og en mengde tjenere.
16 Da hungersnødens dager var over, åpenbarte Herren seg for Isak og sa til ham: «Stå opp, dra bort fra dette stedet og vend tilbake til ditt land, til Kanaans land.» Isak stod opp og vendte tilbake til Hebron, som ligger i Kanaans land, han og alt han eide, slik Herren hadde befalt ham.
17 Etter dette døde Sjelak, sønnen til Arpaksad, i det året, som er Jakobs og Esaus attende leveår. Sjelak levde i alt fire hundre og trettitre år, så døde han.
18 På den tiden sendte Isak sin yngste sønn Jakob til Sems og Ebers hus, og han lærte Herrens veiledning. Jakob ble i Sems og Ebers hus i trettito år. Broren Esau dro ikke, for han ville ikke dra. Han ble værende i sin fars hus i Kanaans land.
19 Esau jaktet stadig ute på markene for å bringe hjem det han kunne få tak i, og det gjorde også Esau alle dager.
20 Esau var en listig og bedragersk mann, en som jaktet på menneskenes hjerter og forførte dem. Esau var en tapper mann ute på marken, og etter en tid gikk han som vanlig på jakt, og han kom helt til Se'ir-marken, det er Edom.
21 Og han ble i Se'ir-landet og jaktet ute på marken i ett år og fire måneder.
22 Og Esau så der i landet Se'ir datteren til en kanaans mann. Hun het Jehudit, datter av Be'eri, sønn av Efer, av Hets, Kanaans sønns, ætter.
23 Esau tok henne til hustru og kom til henne. Esau var førti år gammel da han tok henne til seg. Han førte henne til Hebron, det landet der hans far hadde bodd, og han bosatte seg der.
24 I de dager, i Isaks hundre og tiende leveår, det vil si i Jakobs femtiende leveår, døde Sem, Noahs sønn. Sem var seks hundre år gammel da han døde.
25 Da Sem døde, vendte Jakob tilbake til sin far i Hebron, som ligger i Kanaans land.
26 I Jakobs femtisjette leveår kom det folk fra Haran, og Rebekka fikk høre om sin bror Laban, Betuels sønn.
27 For Labans kone var ufruktbar i de dager og fødte ingen barn, og ingen av hans tjenestepiker fødte ham noen.
28 Siden kom Herren Adina, Labans kone, i hu. Hun ble med barn og fødte tvillingdøtre. Laban ga sine døtre navnene Lea og Rakel.
29 Og disse menneskene kom og fortalte dette til Rebekka, og Rebekka gledet seg storlig over at Herren hadde besøkt broren hennes og at han hadde fått barn.

KAPITTEL 29

1 Isak, Abrahams sønn, ble gammel og høy i dager, og øynene hans ble tunge av alderdom; de var blitt svake og kunne ikke se.
2 På den tiden kalte Isak på Esau, sønnen sin, og sa: «Hent våpnene dine, koggeret ditt og buen din. Gå ut på marken og kjøp meg viltkjøtt. Lag meg en velsmakende rett og bring den til meg, så jeg kan spise den, så jeg kan velsigne deg før jeg dør. Nå er jeg jo blitt gammel og grå i håret.»
3 Esau gjorde så; han tok våpnet sitt og gikk ut på marken for å jakte vilt, som han pleide, for å bringe det til faren sin, slik han hadde befalt ham, slik at han kunne velsigne ham.
4 Rebekka hørte alle de ordene Isak hadde talt til Esau, og hun skyndte seg og kalte på sønnen sin Jakob og sa: «Slik talte din far til din bror Esau, og slik hørte jeg. Skynd deg nå og gjør det jeg vil si til deg.»
5 Gå bort til flokken og hent to fine geitekilling til meg. Jeg skal hente den velsmakende retten til din far. Du skal også ta med den velsmakende retten, så han kan spise den før broren din kommer hjem fra jakten, slik at din far kan velsigne deg.
6 Jakob skyndte seg og gjorde som moren hans hadde befalt ham. Han lagde den velsmakende retten og bar den frem for faren sin før Esau kom hjem fra jakten.
7 Isak sa til Jakob: «Hvem er du, min sønn?» Han sa: «Jeg er din førstefødte, Esau. Jeg har gjort som du befalte meg. Reis deg nå og et av jakten min, så din sjel kan velsigne meg, slik du har sagt til meg.»
8 Isak sto opp og spiste og drakk, og hans hjerte ble trøstet, og han velsignet Jakob, og Jakob dro bort fra sin far. Og så snart Isak hadde velsignet Jakob og gått bort fra ham, se, da kom Esau hjem fra jakten sin fra marken. Han lagde også en velsmakende rett og brakte den til sin far, for at han skulle spise av den og velsigne ham.
9 Isak sa til Esau: «Hvem var det som hadde fanget vilt og brakt det til meg før du kom, og som jeg velsignet?» Esau visste at hans bror Jakob hadde gjort dette, og Esaus vrede ble opptent mot hans bror Jakob fordi han hadde gjort slik mot ham.
10 Esau sa: Kalles han ikke med rette Jakob? Han har fortrengt meg to ganger, han har tatt min førstefødselsrett, og nå har han tatt min velsignelse. Esau gråt høylytt. Da Isak hørte sin sønn Esau gråte, sa Isak til Esau: Hva skal jeg gjøre, min sønn? Din bror kom med list og tok din velsignelse. Esau hatet sin bror Jakob for den velsignelsen hans far hadde gitt ham, og hans vrede ble sterkt opptent mot ham.
11 Og Jakob ble svært redd for sin bror Esau, og han reiste seg og flyktet til huset til Eber, Sems sønn, og han gjemte seg der for sin brors skyld. Jakob var sekstitre år gammel da han dro ut av Kanaans land fra Hebron, og Jakob var gjemt i Ebers hus i fjorten år for sin bror Esaus skyld. Der fortsatte han å lære Herrens veier og hans bud.
12 Da Esau så at Jakob hadde flyktet og unnsluppet ham, og at Jakob listig hadde fått velsignelsen, ble Esau svært lei seg, og han ble også harmfull på sin far og mor. Han reiste seg også opp og tok sin kone og dro bort fra sin far og mor til Se'ir-landet, og han bosatte seg der. Der så Esau en kvinne blant Hets døtre, som het Bosmat, datter av hetitten Elon, og han tok henne til hustru i tillegg til sin første kone. Esau kalte henne Ada, for han sa at velsignelsen på den tiden var gått fra ham.
13 Esau bodde i Se'ir-landet i seks måneder uten å se sin far og mor. Deretter tok Esau sine koner og brøt opp og vendte tilbake til Kanaans land. Esau satte sine to koner i sin fars hus i Hebron.
14 Esaus koner plaget og harmet Isak og Rebekka med sine gjerninger. For de vandret ikke på Herrens veier, men tjente sin fars guder av tre og stein, slik faren deres hadde lært dem. De var enda mer onde enn sin far.
15 Og de gikk etter sine hjerters onde lyster, og de ofret og brente røkelse til Ba'alene, og Isak og Rebekka ble lei av dem.
16 Rebekka sa: «Jeg er lei av livet på grunn av Hets døtre. Hvis Jakob tar seg en kone blant Hets døtre, slik som disse som er blant landets døtre, hva godt har jeg da av livet?»
17 I de dager ble Esaus kone Ada gravid og fødte ham en sønn. Esau kalte sønnen som var født ham, Elifas. Esau var sekstifem år gammel da hun fødte ham.
18 Og Ismael, Abrahams sønn, døde i de dager, i Jakobs seksti-fire leveår. Og alle Ismaels levedager var hundre og trettisju år, så døde han.
19 Da Isak hørte at Ismael var død, sørget han over ham, og Isak sørget over ham i mange dager.
20 Og etter fjorten år som Jakob hadde bodd i Ebers hus, ønsket Jakob å se sin far og mor, og Jakob kom til sin fars og mors hus i Hebron. Og Esau hadde i de dager glemt hva Jakob hadde gjort mot ham ved å ta velsignelsen fra ham i de dager.
21 Da Esau så Jakob komme til sin far og mor, husket han hva Jakob hadde gjort mot ham, og han ble sterkt rasende mot ham og forsøkte å drepe ham.
22 Isak, Abrahams sønn, var blitt gammel og høy i dager. Esau sa: «Min fars tid nærmer seg, og når han dør, vil jeg drepe min bror Jakob.»
23 Dette ble fortalt Rebekka, og hun skyndte seg og sendte bud og kalte på Jakob, sin sønn, og hun sa til ham: «Stå opp, dra og flykt til Haran, til min bror Laban, og bli der en stund, til din brors vrede har vendt seg fra deg. Da kan du komme tilbake.»
24 Isak kalte på Jakob og sa til ham: «Ta deg ikke en kone av Kanaans døtre! For slik befalte vår far Abraham oss etter Herrens ord, som han hadde befalt ham: «Til din ætt vil jeg gi dette landet. Hvis dine barn holder min pakt som jeg har gjort med deg, da vil jeg også holde for dine barn det jeg har talt til deg, og jeg vil ikke forlate dem.»
25 Så nå, min sønn, hør på min røst, alt det jeg befaler deg, og la være å ta deg en hustru blant Kanaans døtre. Stå opp og gå til Haran, til Betuels, din morfars, hus, og ta deg en hustru derfra blant døtrene til Laban, din morbror.
26 Vokt deg derfor for at du ikke glemmer Herren din Gud og alle hans veier i det landet du drar til, og at du ikke omgås landets folk og jager etter forfengelighet og forlater Herren din Gud.
27 Men når du kommer til landet og tjener Herren der, vik ikke av til høyre eller venstre fra den veien jeg befalte deg, og som du har lært.
28 Og måtte Gud den allmektige gi deg velvilje hos folket på jorden, så du kan ta deg dit en hustru etter ditt eget valg, en som er god og rettskaffen på Herrens veier.

29 Og måtte Gud gi deg og din ætt din far Abrahams velsignelse, og gjøre deg fruktbar og tallrik, og måtte du bli til en mengde folk i det landet du drar til, og måtte Gud la deg vende tilbake til dette landet, landet der din far bodde, med barn og med stor rikdom, med glede og med fryd.
30 Isak var ferdig med å gi Jakob befalinger og velsigne ham. Han ga ham mange gaver, sølv og gull, og sendte ham bort. Jakob lyttet til sin far og mor. Han kysset dem, sto opp og dro til Paddan-Aram. Jakob var syttisju år gammel da han dro ut av Kanaans land, fra Be'erseba.
31 Da Jakob dro av sted for å dra til Haran, kalte Esau på sin sønn Elifas og sa i hemmelighet til ham: «Skynd deg nå, ta sverdet ditt i hånden og forfølg Jakob. Gå foran ham på veien og legg deg i lur etter ham. Drep ham med sverdet ditt i et av fjellene. Ta alt du eier og kom tilbake.»
32 Elifas, Esaus sønn, var en dristig mann og dyktig med buen, slik faren hans hadde lært ham. Han var en anerkjent jeger i marken og en tapper mann.
33 Elifas gjorde som faren hans hadde befalt ham. Elifas var på den tiden tretten år gammel. Elifas brøt opp og dro avsted og tok ti av morens brødre med seg og forfulgte Jakob.
34 Og han fulgte Jakob nøye og holdt seg på lur ved grensen av Kanaans land, rett overfor byen Sikem.
35 Og Jakob så Elifas og hans menn forfølge ham, og Jakob ble stående der han var på vei for å vite hva dette var, for han visste ikke hva som skjedde. Elifas dro sverdet sitt og gikk videre mot Jakob, han og hans menn. Jakob sa til dem: «Hva har dere med dere å gjøre siden dere er kommet hit, og hva betyr det at dere forfølger med deres sverd?»
36 Elifas kom bort til Jakob, og han svarte ham: «Dette var befalingen min far ga meg, og nå vil jeg ikke vike fra de befalingene min far ga meg.» Da Jakob så at Esau hadde sagt til Elifas at han skulle bruke makt, gikk Jakob bort og bønnfalt Elifas og hans menn og sa til ham:
37 Se, alt jeg har, og som min far og mor ga meg. Ta det til deg og gå fra meg. Drep meg ikke, og måtte dette bli regnet som rettferdighet for deg.
38 Og Herren lot Jakob finne nåde for Elifas, Esaus sønn, og hans menn, og de lyttet til Jakobs røst og drepte ham ikke. Elifas og hans menn tok alt Jakob eide, og også sølvet og gullet han hadde brakt med seg fra Be'erseba; de lot ham ikke få noe igjen.
39 Elifas og mennene hans dro bort fra ham og vendte tilbake til Esau i Be'erseba. De fortalte ham alt som hadde hendt dem med Jakob, og de ga ham alt de hadde tatt fra Jakob.
40 Esau ble harmfull på Elifas, sønnen sin, og på mennene som var med ham, fordi de ikke hadde drept Jakob.
41 De svarte Esau: «Fordi Jakob bønnfalt oss om ikke å drepe ham, ble vi misunnelige for ham, og vi tok alt han eide og brakte det til deg. Esau tok alt sølvet og gullet som Elifas hadde tatt fra Jakob, og satte det i sitt hus.»
42 På den tiden, da Esau så at Isak hadde velsignet Jakob og befalt ham å ta deg en kone blant Kanaans døtre, og at Kanaans døtre var onde i Isaks og Rebekkas øyne,
43 Så dro han til huset til onkelen sin Ismael, og i tillegg til sine eldre koner tok han Maklat, datter av Ismael, søster av Nebajot, til kone.

KAPITTEL 30

1 Jakob fortsatte veien sin til Haran, og han kom til Moria-fjellet, og han ble der hele natten nær byen Luz. Og Herren åpenbarte seg der for Jakob den natten og sa til ham: Jeg er Herren, Abrahams Gud og Isaks Gud, din far. Landet du ligger på, vil jeg gi deg og din ætt.
2 Og se, jeg er med deg og vil bevare deg hvor enn du går, og jeg vil gjøre din ætt tallrik som himmelens stjerner, og jeg vil la alle dine fiender falle for deg. Og når de fører krig mot deg, skal de ikke få overtaket over deg. Og jeg vil føre deg tilbake til dette landet med glede, med barn og med store rikdommer.
3 Jakob våknet av søvnen sin og gledet seg storlig over synet han hadde sett, og han kalte dette stedet Betel.
4 Og Jakob reiste seg opp fra det stedet i stor glede, og da han gikk, føltes føttene hans lette av glede. Derfra dro han til Østens barns land, og han vendte tilbake til Haran og satte seg ved gjeterbrønnen.
5 Der fant han noen menn som dro fra Haran for å gjete småfeet deres. Jakob spurte dem, og de sa: «Vi er fra Haran.»
6 Han sa til dem: «Kjenner dere Laban, Nakors sønn?» De svarte: «Vi kjenner ham, og se, datteren hans, Rakel, kommer for å gjete sin fars småfe.»
7 Mens han ennu talte med dem, kom Rakel, Labans datter, for å gjete sin fars får; for hun var gjeterinne.
8 Da Jakob så Rakel, datteren til Laban, sin mors bror, løp han til henne og kysset henne. Han begynte å gråte høyt.
9 Jakob fortalte Rakel at han var sønn av Rebekka, hennes fars søster. Rakel løp og fortalte det til faren sin. Jakob fortsatte å gråte fordi han ikke hadde noe med seg å bringe til Labans hus.
10 Da Laban hørte at søstersønnen hans, Jakob, var kommet, løp han og kysset ham og omfavnet ham. Han førte ham inn i huset og ga ham brød, og han spiste.
11 Jakob fortalte Laban hva hans bror Esau hadde gjort mot ham, og hva hans sønn Elifas hadde gjort mot ham på veien.
12 Jakob ble boende i Labans hus i én måned, og Jakob spiste og drakk i Labans hus. Etterpå sa Laban til Jakob: «Si meg hva din lønn skal være! Hvordan kan du tjene meg for ingenting?»
13 Laban hadde ingen sønner, bare døtre, og hans andre koner og tjenestepiker var fortsatt ufruktbare i de dager. Dette er navnene på Labans døtre som hans kone Adina hadde født ham: Den eldste het Lea, og den yngste Rakel. Lea hadde et ømtålig utseende, men Rakel var vakker og vakker å se på, og Jakob elsket henne.
14 Jakob sa til Laban: «Jeg vil tjene deg i sju år for Rakel, din yngste datter.» Laban samtykket til dette, og Jakob tjente Laban i sju år for sin datter Rakel.
15 I det andre året Jakob bodde i Haran, det vil si i Jakobs syttiniende leveår, døde Eber, Sems sønn. Han var fire hundre og sekstifire år gammel da han døde.
16 Og da Jakob hørte at Eber var død, sørget han dypt, og han sørget og sørget over ham i mange dager.
17 I det tredje året Jakob bodde i Haran, fødte Bosmat, datter av Ismael, Esaus kone, ham en sønn, og Esau kalte ham Re'uel.
18 Og i det fjerde året Jakob bodde i Labans hus, besøkte Herren Laban og husket ham for Jakobs skyld, og han fikk

sønner. Hans førstefødte var Beor, hans andre var Alib, og den tredje var Korash.
19 Herren ga Laban rikdom og ære, sønner og døtre, og mannen ble svært mannlig for Jakobs skyld.
20 I de dager tjente Jakob Laban med alle slags arbeid, i huset og på marken, og Herrens velsignelse var over alt Laban eide, i huset og på marken.
21 I det femte året døde Jehudit, datter av Be'eri, Esaus kone, i Kanaans land. Hun hadde ingen sønner, bare døtre.
22 Og dette er navnene på døtrene hennes som hun fødte Esau: Den eldste het Marsit, og den yngste het Puith.
23 Da Jehudit døde, brøt Esau opp og dro til Se'ir for å jakte ute på marken, som han pleide, og Esau ble boende i Se'ir-landet i lang tid.
24 I det sjette året tok Esau seg Ahlibama, datter av hevitten Sebeon, til hustru, i tillegg til sine andre hustruer. Esau førte henne til Kanaans land.
25 Og Ahlibama ble med barn og fødte Esau tre sønner: Jeusj, Jaalan og Korah.
26 I de dager oppsto det en trette i Kanaans land mellom Esaus gjetere og gjeterne til innbyggerne i Kanaans land. For Esaus buskap og gods var for mye til at han kunne bli i Kanaans land, i hans fars hus, og Kanaans land kunne ikke bære ham for buskapens skyld.
27 Da Esau så at striden hans med innbyggerne i Kanaans land ble stadig større, reiste han seg og tok sine koner, sine sønner og sine døtre og alt han eide, og buskapen han eide, og all sin eiendom som han hadde samlet seg i Kanaans land. Han dro bort fra innbyggerne i landet til Se'ir-landet, og Esau og alt han eide, bosatte seg i Se'ir-landet.
28 Men fra tid til annen dro Esau for å besøke sin far og mor i Kanaans land, og Esau giftet seg med horittene og ga døtrene sine til horittenes sønner Se'ir.
29 Og han ga sin eldste datter Marsit til Ana, sønn av Sebeon, sin kones bror, og Puit ga han til Asar, sønn av horitten Bilhan. Esau bodde i fjellet, han og barna hans, og de var fruktbare og tallrike.

KAPITTEL 31

1 I det sjuende året, da Jakobs tjeneste for Laban var fullført, sa Jakob til Laban: «Gi meg min kone, for tjenestedagene mine er til ende.» Laban gjorde så, og Laban og Jakob samlet alle folket på stedet og holdt en fest.
2 Om kvelden kom Laban til huset, og etterpå kom Jakob dit med gjestene, og Laban slukket alle lysene som var der i huset.
3 Jakob sa til Laban: «Hvorfor gjør du dette mot oss?» Laban svarte: «Slik gjør vi det i dette landet.»
4 Etterpå tok Laban datteren Lea og førte henne til Jakob. Da han kom til henne, visste Jakob ikke at hun var Lea.
5 Laban ga sin datter Lea, sin tjenestepike Silpa, til tjenestepike.
6 Alle som var på festen visste hva Laban hadde gjort mot Jakob, men de fortalte det ikke til Jakob.
7 Og alle naboene kom til Jakobs hus den natten, og de spiste og drakk og gledet seg og spilte for Lea på tamburiner og med dans, og de svarte for Jakob: Helea, Helea!
8 Jakob hørte ordene deres, men forsto ikke hva de mente. Han tenkte at slik kunne det være skikken deres i dette landet.
9 Og naboene talte disse ordene til Jakob om natten, og Laban slokket alle lysene som var i huset den natten.
10 Og om morgenen, da det ble dag, snudde Jakob seg mot sin kone. Han så at det var Lea som hadde ligget ved hans bryst. Jakob sa: «Nå vet jeg hva naboene sa i natt. Helea,» sa de, «og jeg visste det ikke.»
11 Jakob ropte på Laban og sa til ham: «Hva er dette du har gjort mot meg? Jeg tjente deg for Rakel, og hvorfor narret du meg og ga meg Lea?»
12 Laban svarte Jakob og sa: «Det er ikke slik det gjør seg hos oss å gi den yngste fremfor den eldste. Hvis du derfor vil ta hennes søster også, så ta henne til deg i den tjenesten du skal tjene meg i ytterligere sju år.»
13 Jakob gjorde så. Han tok også Rakel til hustru og tjente Laban i sju år til. Jakob kom også til Rakel, og han elsket Rakel mer enn Lea. Laban ga henne Bilha, sin tjenestepike, til tjenestepike.
14 Da Herren så at Lea var forhatt, åpnet Herren hennes morsliv, og hun ble med barn og fødte Jakob fire sønner i de dager.
15 Og dette er navnene deres: Ruben, Simeon, Levi og Juda. Siden holdt hun opp med å føde.
16 På den tiden var Rakel ufruktbar og hadde ingen barn. Rakel misunnet sin søster Lea. Da Rakel så at hun ikke fødte Jakob barn, tok hun sin tjenestepike Bilha, og hun fødte Jakob to sønner, Dan og Naftali.
17 Da Lea så at hun hadde holdt opp med å føde, tok hun også sin tjenestepike Silpa og ga henne til Jakob til hustru. Jakob kom også til Silpa, og hun fødte Jakob to sønner, Gad og Asjer.
18 I de dager ble Lea igjen gravid og fødte Jakob to sønner og én datter. Dette var navnene deres: Issakar og Sebulon, og søsteren deres, Dina.
19 Rakel var fortsatt ufruktbar i de dager. Hun ba til Herren på den tiden og sa: «Herre Gud, husk meg og se til meg! For nå vil mannen min forkaste meg, siden jeg ikke har født ham barn.»
20 Herre Gud, hør nå min bønn for deg, se min nød, og gi meg barn som en av tjenestepikene, så jeg ikke lenger skal bære min vanære.
21 Og Gud hørte henne og åpnet hennes morsliv. Rakel ble med barn og fødte en sønn. Hun sa: «Herren har tatt bort min skam.» Og hun kalte ham Josef og sa: «Måtte Herren gi meg enda en sønn!» Jakob var nittien år gammel da hun fødte ham.
22 På den tiden sendte Rebekka, Jakobs mor, sin barnepike Debora, datter av Us, og to av Isaks tjenere til Jakob.
23 Så kom de til Jakob i Haran og sa til ham: «Rebekka har sendt oss til deg, så du kan vende tilbake til din fars hus i Kanaans land.» Jakob lyttet til dem i det moren hans hadde sagt.
24 På den tiden var de andre sju årene Jakob hadde tjent Laban for Rakel til ende, og det var etter fjorten år som han hadde bodd i Haran at Jakob sa til Laban: Gi meg mine koner og send meg bort, så jeg kan dra til mitt land. For se, min mor sendte bud til meg fra Kanaans land om at jeg skulle dra tilbake til min fars hus.

25 Laban sa til ham: «Nei, jeg ber deg. Hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, så forlat meg ikke. Gi meg din lønn, så skal jeg gi deg den, og bli hos meg.»
26 Jakob sa til ham: «Dette er hva du skal gi meg i lønn: I dag skal jeg gå gjennom hele flokken din og ta bort alle de flekkete og brune lammene blant sauene og geitene. Hvis du vil gjøre dette for meg, skal jeg komme tilbake og gjete flokken din og vokte den som i begynnelsen.»
27 Laban gjorde så. Laban tok ut alt det Jakob hadde sagt fra flokken sin og ga ham.
28 Jakob ga sønnene sine alt det han hadde tatt fra Labans flokk, og Jakob gjette resten av Labans flokk.
29 Og da Isaks tjenere, som han hadde sendt til Jakob, så at Jakob ikke ville vende tilbake med dem til Kanaans land, til sin far, dro de bort fra ham og vendte hjem til Kanaans land.
30 Debora ble værende hos Jakob i Haran, og hun vendte ikke tilbake til Kanaans land med Isaks tjenere. Debora ble boende hos Jakobs koner og barn i Haran.
31 Jakob tjente Laban i seks år til, og da sauene ble født, skilte Jakob ut de flekkete og flekkete blant dem, slik han hadde bestemt seg for med Laban. Og Jakob gjorde det hos Laban i seks år. Mannen vokste i mengde og fikk kveg, tjenestepiker og tjenere, kameler og esler.
32 Jakob hadde to hundre flokker med kveg, og kveget hans var stort og vakkert å se på, og det var svært produktivt. Alle menneskenes familier ønsket å få tak i noe av Jakobs kveg, for det var overmåte velstående.
33 Og mange av menneskenes sønner kom for å kjøpe noe av Jakobs flokk, og Jakob ga dem et får til en tjener eller en tjenestepike eller til et esel eller en kamel, eller hva enn Jakob ønsket av dem, ga de ham.
34 Og Jakob oppnådde rikdom og ære og eiendommer ved hjelp av disse transaksjonene med menneskenes sønner, og Labans barn misunnet ham på denne æren.
35 Og etter en tid hørte han Labans sønners ord si: Jakob har tatt alt som vår far eide, og av det som vår far eide, har han fått all denne æren.
36 Og Jakob så Labans og hans barns ansikt, og se, det var ikke mot ham i de dager slik det hadde vært før.
37 Og Herren åpenbarte seg for Jakob etter seks år og sa til ham: «Stå opp, dra ut av dette landet og vend tilbake til ditt fødeland, og jeg vil være med deg.»
38 Og Jakob sto opp på den tiden og satte sine barn og koner og alt han eide på kameler, og han dro av sted for å dra til Kanaans land til sin far Isak.
39 Laban visste ikke at Jakob hadde gått fra ham, for Laban hadde klippet sauer den dagen.
40 Rakel stjal sin fars bilder og tok dem og gjemte dem på kamelen hun satt på, og så dro hun videre.
41 Og slik er billedstøttene: man tar en mann som er den førstefødte og dreper ham og tar håret av hodet hans, og tar salt og salter hodet og salver det med olje, tar deretter en liten kobbertavle eller en gulltavle og skriver navnet på den, og legger tavlen under tungen hans, og tar hodet med tavlen under tungen og legger den i huset, og tenner lys foran den og bøyer seg ned for den.
42 Og når de bøyer seg for det, taler det til dem i alle saker de ber det om, gjennom kraften av navnet som er skrevet i det.
43 Og noen lager dem i figurer av mennesker, av gull og sølv, og går til dem i tider de kjenner til, og figurene mottar stjernenes innflytelse og forteller dem fremtidige ting, og på denne måten ble bildene som Rakel stjal fra sin far.
44 Rakel stjal disse bildene som tilhørte faren hennes, for at Laban ikke skulle vite hvor Jakob hadde dratt.
45 Laban kom hjem og spurte om Jakob og hans husstand, men han var ikke å finne. Laban lette etter gudebildene sine for å vite hvor Jakob hadde dratt, men fant dem ikke. Han gikk til noen andre gudebilder og spurte dem, og de fortalte ham at Jakob hadde flyktet fra ham til sin fars land, til Kanaans land.
46 Laban brøt opp og tok med seg brødrene sine og alle tjenerne sine. Han dro ut og forfulgte Jakob, og han innhentet ham på Gilead-fjellet.
47 Laban sa til Jakob: «Hva er dette du har gjort mot meg, siden du har flyktet og bedratt meg og ført mine døtre og deres barn som fanger, tatt med sverdet?»
48 Og du lot meg ikke kysse dem og sende dem bort med glede, og du stjal gudene mine og dro av gårde.
49 Jakob svarte Laban og sa: «Fordi jeg var redd for at du skulle ta døtrene dine fra meg med makt. Nå skal den du finner gudene dine hos, dø.»
50 Laban lette etter gudebildene og undersøkte alle teltene og alt det han hadde i Jakobs hus, men fant dem ikke.
51 Laban sa til Jakob: «Vi skal slutte en pakt med hverandre, og den skal være et vitnesbyrd mellom meg og deg. Dersom du plager mine døtre eller tar deg andre koner foruten mine døtre, skal Gud være vitne mellom meg og deg i denne saken.»
52 Så tok de steiner og laget en haug, og Laban sa: «Denne haugen er vitne mellom meg og deg.» Derfor kalte han den Gilead.
53 Jakob og Laban ofret på fjellet, og de spiste der ved haugen, og de ble på fjellet hele natten. Og Laban sto opp tidlig om morgenen, og han gråt med døtrene sine og kysset dem, og han vendte tilbake til sitt hjem.
54 Så skyndte han seg og sendte av sted sønnen sin, Beor, som var sytten år gammel, med Abikhorof, sønn av Us, sønn av Nakor, og med dem var ti menn.
55 Og de skyndte seg og dro avsted og gikk forbi Jakob på veien, og de kom på en annen vei til Se'ir-landet.
56 Så kom de til Esau og sa til ham: «Så sier din bror og slektning, din mors bror Laban, Betuels sønn:
57 Har du hørt hva din bror Jakob har gjort mot meg? Han kom først til meg naken og bar. Jeg gikk ham i møte og førte ham til mitt hus med ære. Jeg gjorde ham stor. Jeg ga ham mine to døtre til hustruer og også to av mine tjenestepiker.
58 Og Gud velsignet ham for min skyld, og han ble rikelig og fikk sønner, døtre og tjenestepiker.
59 Han har også en umåtelig mengde småfe og storfe, kameler og esler, og også sølv og gull i overflod; og da han så at rikdommen hans økte, forlot han meg mens jeg gikk for å klippe sauene mine, og han reiste seg og flyktet i hemmelighet.
60 Og han løftet sine koner og barn opp på kameler, og han førte bort alt sitt kveg og all sin eiendom som han hadde samlet i mitt land, og han løftet sitt ansikt for å dra til sin far Isak, til Kanaans land.

61 Og han lot meg ikke kysse mine døtre og deres barn, og han førte mine døtre som fanger tatt med sverd, og han stjal også mine guder og flyktet.
62 Og nå har jeg forlatt ham i fjellet ved Jabuk-bekken, ham og alt han eier; han mangler ingenting.
63 Hvis det er ditt ønske å gå til ham, så gå dit og du vil finne ham, og du kan gjøre med ham som din sjel ønsker. Og Labans sendebud kom og fortalte Esau alt dette.
64 Esau hørte alle ordene til Labans sendebud, og hans vrede ble sterkt opptent mot Jakob. Han husket sitt hat, og hans vrede brant i ham.
65 Esau skyndte seg og tok sine barn og tjenere og sin husstands sjeler, seksti menn, og han dro og samlet alle horitten Se'irs barn og deres folk, tre hundre og førti menn, og tok alle disse fire hundre menn med dragne sverd, og han dro til Jakob for å slå ham i hjel.
66 Esau delte dette antallet i flere deler, og han tok de seksti mennene av sine barn og tjenere og sjelene i sin husstand som ett hode, og ga dem i Elifas, sin eldste sønn, omsorgen.
67 Og de resterende hodene ga han til de seks sønnene til horitten Se'ir, og han satte hver mann over sine slektsledd og barn.
68 Og hele leiren dro som den var, og Esau gikk blant dem mot Jakob, og han fulgte dem med fart.
69 Labans sendebud dro fra Esau og dro til Kanaans land. De kom til Rebekkas hus, Jakobs og Esaus mor.
70 Og de fortalte henne og sa: Se, din sønn Esau har dratt mot sin bror Jakob med fire hundre mann, for han hørte at han kom, og han er dratt for å føre krig mot ham og slå ham og ta alt han eier.
71 Rebekka skyndte seg og sendte syttito menn av Isaks tjenere for å møte Jakob på veien. For hun tenkte: «Kanskje Esau vil føre krig på veien når han møter ham.»
72 Og disse budbærerne dro på veien for å møte Jakob, og de møtte ham på veien til bekken på den andre siden av Jabuk-bekken. Og Jakob sa da han så dem: «Denne leiren er bestemt for meg fra Gud.» Og Jakob kalte dette stedet Maknajim.
73 Og Jakob kjente igjen hele sin fars folk, og han kysset dem og omfavnet dem og kom med dem. Og Jakob spurte dem om sin far og mor, og de sa: De hadde det bra.
74 Og disse sendebudene sa til Jakob: Rebekka, din mor, har sendt oss til deg og sagt: Jeg har hørt, min sønn, at din bror Esau har dratt ut mot deg på veien med menn fra horitten Se'irs barn.
75 Og derfor, min sønn, lytt til min røst og se med ditt råd hva du vil gjøre, og når han kommer opp til deg, så be ham om hjelp, og snakk ikke forhastet til ham, og gi ham en gave av det du eier, og av det Gud har gitt deg en nåde med.
76 Og når han spør deg om dine anliggender, skjul ingenting for ham. Kanskje han vil vende sin vrede mot deg, og du vil dermed frelse din sjel, deg og alt du tilhører. For det er din plikt å ære ham, for han er din eldre bror.
77 Og da Jakob hørte ordene fra sin mor som sendebudene hadde talt til ham, hevet Jakob stemmen og gråt bitterlig, og gjorde som moren hans den gang befalte ham.

KAPITTEL 32

1 På den tiden sendte Jakob budbringere til sin bror Esau til Se'ir-landet, og han talte til ham med bønner.
2 Og han befalte dem og sa: Så skal dere si til min herre Esau: Så sier din tjener Jakob: Min herre må ikke tro at den velsignelse min far velsignet meg med, har vist seg å være nyttig for meg.
3 For jeg har vært hos Laban i tjue år, og han har svindlet meg og endret lønnen min ti ganger, slik det allerede er blitt fortalt min herre.
4 Og jeg tjente ham med stor strevsomhet i hans hus, og Gud så siden min trengsel, mitt strev og mine henders verk, og han lot meg finne nåde og velvilje for sine øyne.
5 Og senere, ved Guds store barmhjertighet og godhet, skaffet jeg meg okser og esler og kveg, og tjenere og tjenestepiker.
6 Og nå kommer jeg til mitt land og mitt hjem, til min far og mor, som er i Kanaans land. Jeg har sendt bud for å la min herre få vite alt dette, for å finne nåde for min herres øyne, så han ikke skal tro at jeg har skaffet meg rikdom av meg selv, eller at den velsignelsen som min far har velsignet meg med, har vært til gagn for meg.
7 Og disse sendebudene dro til Esau og fant ham ved grensen til Edoms land på vei mot Jakob, og fire hundre menn av horitten Se'irs barn sto der med dragne sverd.
8 Jakobs sendebud fortalte Esau alle de ordene Jakob hadde talt til dem om Esau.
9 Esau svarte dem med stolthet og forakt og sa til dem: «Jeg har sannelig hørt, og det er sannelig blitt fortalt meg hva Jakob har gjort mot Laban, som opphøyde ham i sitt hus og ga ham sine døtre til hustruer, og han fikk sønner og døtre, og vokste rikelig i rikdom og velstand i Labans hus ved hans midler.»
10 Og da han så at hans rikdom var stor og hans rikdom stor, flyktet han fra Labans hus med alt han eide. Han førte Labans døtre bort fra deres far, som fanger tatt med sverd, uten å fortelle ham om det.
11 Og ikke bare mot Laban har Jakob gjort slik, men også mot meg har han gjort slik, og to ganger har han fortrengt meg. Skal jeg da tie stille?
12 Nå har jeg derfor i dag kommet ham i møte med mine leirer, og jeg vil gjøre med ham etter mitt hjertes ønske.
13 Så vendte sendebudene tilbake og kom til Jakob og sa til ham: Vi kom til din bror, til Esau, og vi fortalte ham alle dine ord, og slik har han svart oss. Og se, han kommer for å møte deg med fire hundre mann.
14 Nå må du vite hva du skal gjøre, og be til Gud om å frelse deg fra ham.
15 Da Jakob hørte de ordene broren hans hadde talt til Jakobs sendebud, ble han svært redd og fortvilet.
16 Jakob ba til Herren sin Gud og sa: Herre, mine fedres Gud, Abraham og Isak, du sa til meg da jeg dro bort fra min fars hus:
17 Jeg er Herren, din far Abrahams Gud, og Isaks Gud. Jeg gir deg dette landet og din ætt etter deg. Jeg vil gjøre din ætt som himmelens stjerner, og du skal brede deg ut til himmelens fire sider. I deg og i din ætt skal alle jordens slekter velsignes.
18 Og du oppfylte dine ord og ga meg rikdom, barn og buskap, etter mitt hjertes innerste ønske ga du din tjener. Du ga meg alt jeg ba deg om, så jeg manglet ingenting.

19 Og senere sa du til meg: Gå tilbake til dine foreldre og til ditt fødested, og jeg vil fortsatt gjøre det godt med deg.
20 Og nå som jeg har kommet, og du har frelst meg fra Laban, skal jeg falle i Esaus hender, som skal drepe meg, ja, sammen med mine barns mødre.
21 Så nå, Herre Gud, frels meg også fra min bror Esaus hender, for jeg er svært redd for ham.
22 Og hvis det ikke er rettferdighet i meg, så gjør det for Abrahams og min far Isaks skyld.
23 For jeg vet at jeg har vunnet denne rikdommen gjennom godhet og barmhjertighet. Nå ber jeg deg derfor om å frelse meg i dag med din godhet og svare meg.
24 Jakob holdt opp å be til Herren, og han delte folket som var med ham, med småfeet og storfeet, i to leirer. Han ga halvparten til Damesek, sønn av Elieser, Abrahams tjener, som leir for barna hans. Den andre halvparten ga han til sin bror Elianus, sønn av Elieser, som leir for barna hans.
25 Og han befalte dem og sa: Hold dere på avstand med leirene deres, og kom ikke for nær hverandre! Hvis Esau kommer til en leir og dreper den, skal den andre leiren som er langt unna, slippe unna ham.
26 Og Jakob ble der den natten, og hele natten ga han tjenerne sine instruksjoner angående hærene og barna sine.
27 Og Herren hørte Jakobs bønn den dagen, og Herren frelste Jakob fra hans bror Esaus hender.
28 Og Herren sendte tre engler av himmelens engler, og de gikk foran Esau og kom til ham.
29 Og disse englene viste seg for Esau og hans folk som to tusen mann, ridende på hester utstyrt med alle slags krigsredskaper, og de viste seg for Esau og alle hans menn å være delt inn i fire leirer, med fire høvdinger.
30 Og én leir dro videre, og de fant Esau komme med fire hundre mann mot sin bror Jakob. Denne leiren løp mot Esau og hans folk og skremte dem. Esau falt av hesten i panikk, og alle hans menn skilte seg fra ham på det stedet, for de var svært redde.
31 Hele leiren ropte etter dem da de flyktet fra Esau, og alle de krigerske mennene svarte og sa:
32 Vi er da Jakobs tjenere, og hvem kan da stå imot oss? Esau sa til dem: «Min herre og bror Jakob er deres herre, som jeg ikke har sett på tjue år, og nå som jeg i dag har kommet for å se ham, behandler dere meg på denne måten?»
33 Englene svarte ham og sa: «Så sant Herren lever, hadde vi ikke latt én bli igjen av deg og ditt folk, bare for Jakobs skyld.»
34 Og denne leiren forsvant fra Esau og hans menn og dro bort, og Esau og hans menn hadde trukket seg bort fra dem omtrent en mil da den andre leiren kom mot ham med alle slags våpen, og de gjorde også mot Esau og hans menn som den første leiren hadde gjort mot dem.
35 Og da de hadde forlatt den for å dra videre, se, den tredje leiren kom mot ham, og de ble alle forferdet. Esau falt av hesten, og hele leiren ropte ut og sa: «Vi er sannelig Jakobs tjenere! Hvem er Guds tjener? Hvem kan stå imot oss?»
36 Esau svarte dem igjen og sa: «Ja, Jakob er min herre og deres herre, og i tjue år har jeg ikke sett hans ansikt. Jeg har ikke hørt i dag at han kommer. Jeg dro i dag for å møte ham, og nå behandler dere meg på denne måten?»
37 De svarte ham og sa til ham: Så sant Herren lever, var det ikke Jakob, din bror, som du sa, da hadde vi ikke latt noen levning bli igjen av deg og dine menn. Men på grunn av Jakob, som du sier er din bror, vil vi ikke blande oss inn med deg eller dine menn.
38 Og den tredje leiren dro også fra dem, og han fortsatte sin vei med sine menn mot Jakob, da den fjerde leiren kom mot ham, og de gjorde også mot ham og hans menn som de andre hadde gjort.
39 Da Esau så det onde de fire englene hadde gjort mot ham og mennene hans, ble han svært redd for sin bror Jakob, og han dro for å møte ham i fred.
40 Og Esau skjulte sitt hat mot Jakob, fordi han fryktet for livet sitt på grunn av sin bror Jakob, og fordi han trodde at de fire leirene han hadde funnet frem til var Jakobs tjenere.
41 Og Jakob ble den natten med tjenerne sine i leirene deres, og han bestemte seg sammen med tjenerne sine om å gi Esau en gave av alt han hadde med seg, og av all sin eiendom. Og Jakob sto opp om morgenen, han og mennene hans, og de valgte ut en gave til Esau blant buskapen.
42 Og dette er mengden av gaven som Jakob valgte ut av flokken sin for å gi til sin bror Esau: Han valgte ut to hundre og førti stykker av flokkene, og han valgte ut tretti av hver av kamelene og eslene, og av flokkene valgte han ut femti kyr.
43 Og han satte dem alle i ti flokker, og han plasserte hver sort for seg, og han overlot dem til ti av tjenerne sine, hver flokk for seg.
44 Og han befalte dem og sa til dem: Hold dere på avstand fra hverandre, og la det være et stykke mellom flokkene. Når Esau og de som er med ham møter dere og spør: Hvem tilhører dere, og hvor går dere hen, og hvem tilhører alt dette som ligger foran dere? Da skal du si til dem: Vi er Jakobs tjenere, og vi kommer for å møte Esau i fred. Og se, Jakob kommer bak oss.
45 Og det som ligger foran oss er en gave sendt fra Jakob til hans bror Esau.
46 Og hvis de sier til deg: Hvorfor nøler han med å komme og møte sin bror og se hans ansikt? Da skal du si til dem: Han kommer sannelig med glede etter oss for å møte sin bror. For han sa: Jeg skal blidgjøre ham med gaven som går til ham, og etter dette skal jeg se hans ansikt. Kanskje han vil ta imot av meg.
47 Så gikk hele gaven videre i hendene på tjenerne hans, og de dro foran ham den dagen, og han overnattet den natten med leirene sine ved grensen av Jabuk-bekken. Så sto han opp midt på natten og tok sine koner og tjenestepiker og alt han eide, og den natten dro han over vadestedet Jabuk.
48 Og da han hadde ført over bekken med alt han eide, ble Jakob alene igjen. En mann møtte ham, og han brøt med ham den natten helt til det ble dag. Jakobs lårhule gikk av ledd på grunn av brytingen med ham.
49 Og ved daggry lot mannen Jakob bli igjen der, og han velsignet ham og gikk av sted. Og da Jakob gikk over bekken ved daggry, haltet han på låret.
50 Og solen sto opp over ham da han hadde passert bekken, og han kom opp til stedet for buskapen og barna sine.
51 Og de fortsatte til middag, og mens de gikk, gikk gaven foran dem.

52 Jakob løftet blikket og så, og se, Esau kom langt borte med en mengde menn, omkring fire hundre. Jakob var svært redd for broren sin.
53 Jakob skyndte seg og fordelte barna sine mellom konene og tjenestepikene sine, og datteren Dina la han i en kiste og overga henne til tjenerne sine.
54 Og han gikk foran sine barn og koner for å møte sin bror, og han bøyde seg ned til jorden, ja, han bøyde seg ned sju ganger inntil han kom nær sin bror, og Gud lot Jakob finne nåde og velvilje for Esaus og hans menns øyne, for Gud hadde hørt Jakobs bønn.
55 Jakobs frykt og redsel falt på hans bror Esau, for Esau var veldig redd for Jakob på grunn av det Guds engler hadde gjort mot Esau, og Esaus vrede mot Jakob ble til godhet.
56 Da Esau så Jakob løpe mot ham, løp han også mot ham og omfavnet ham og falt ham om halsen. De kysset hverandre og gråt.
57 Og Gud ga frykt og godhet mot Jakob i hjertene til de mennene som fulgte Esau, og de kysset også Jakob og omfavnet ham.
58 Elifas, Esaus sønn, gråt også sammen med Jakob og hans fire brødre, Esaus sønner, og de kysset ham og omfavnet ham, for frykten for Jakob hadde falt på dem alle.
59 Esau løftet blikket og fikk se kvinnene og deres etterkommere, Jakobs barn, gå bak Jakob og bøye seg langs veien for Esau.
60 Esau sa til Jakob: «Hvem er disse som er med deg, min bror? Er de dine barn eller dine tjenere?» Jakob svarte Esau og sa: «De er mine barn, som Gud i nåde har gitt din tjener.»
61 Mens Jakob talte til Esau og mennene hans, så Esau hele leiren. Han sa til Jakob: «Hvor har du fått hele leiren fra som jeg møtte i går?» Jakob sa: «Det er å finne nåde for min herres øyne, det er det Gud nådig ga din tjener.»
62 Så kom gaven til Esau, og Jakob presset Esau inn og sa: «Ta med deg gaven som jeg har brakt til min herre.» Esau sa: «Hvorfor har jeg tenkt meg dette? Behold det du har.»
63 Og Jakob sa: «Det er min plikt å gi alt dette, siden jeg har sett ditt ansikt, at du fortsatt lever i fred.»
64 Esau nektet å ta imot gaven, og Jakob sa til ham: «Jeg ber deg, herre, hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, så ta imot gaven fra meg! For jeg har derfor sett ditt ansikt som om jeg hadde sett et gudelignende ansikt, fordi du var fornøyd med meg.»
65 Esau tok imot gaven, og Jakob ga også Esau sølv, gull og bdellium, for han hadde presset ham så hardt at han tok imot dem.
66 Esau delte buskapen som var i leiren, og han ga halvparten til mennene som hadde kommet med ham, for de hadde kommet på leie, og den andre halvparten ga han til barna sine.
67 Sølvet, gullet og bdelliumet ga han Elifas, sin eldste sønn, og Esau sa til Jakob: «La oss bli hos deg, og vi vil følge deg sakte, men sikkert inntil du kommer til meg, så vi kan bo der sammen.»
68 Og Jakob svarte broren sin og sa: Jeg vil gjøre som min herre sier til meg, men min herre vet at barna er små, og småfeene og kuene med ungene som er med meg, går sakte, for hvis de gikk raskt, ville de alle dø, for du kjenner deres byrder og deres utmattelse.
69 La derfor min herre dra foran sin tjener, og jeg vil gå sakte frem for barnas og buskapens skyld, helt til jeg kommer til min herres sted i Se'ir.
70 Esau sa til Jakob: «Jeg vil gi deg noen av de folkene som er med meg, til å ta vare på deg på veien og bære din slit og byrde.» Han sa: «Hva skal det til, herre? Må jeg finne nåde for dine øyne?»
71 Se, jeg vil komme til deg i Se'ir for å bo der sammen, slik du har sagt. Dra da med ditt folk, for jeg vil følge deg.
72 Jakob sa dette til Esau for å få Esau og mennene hans bort fra ham, slik at Jakob senere kunne dra til sin fars hus i Kanaans land.
73 Esau lyttet til Jakobs røst, og Esau vendte tilbake med de fire hundre mennene som var med ham på veien til Se'ir. Jakob og alle som tilhørte ham, dro den dagen helt til Kanaans ytterste grenser, og han ble der en stund.

KAPITTEL 33

1 En tid etter dro Jakob bort fra landets grenser og kom til landet Salem, det vil si byen Sikem, som ligger i Kanaans land, og han raste foran byen.
2 Og han kjøpte et stykke jord som var der, av Hemors barn, landets folk, for fem sekel.
3 Og Jakob bygde seg et hus der, og han slo opp teltet sitt der, og han laget løvhytter for buskapen sin. Derfor kalte han stedet Sukkot.
4 Jakob ble i Sukkot i ett år og seks måneder.
5 På den tiden dro noen av kvinnene blant landets innbyggere til byen Sikem for å danse og glede seg med døtrene til byens innbyggere. Da de dro ut, dro også Rakel og Lea, Jakobs koner, med familiene sine for å se gleden til byens døtre.
6 Dina, Jakobs datter, gikk også med dem og så byens døtre. De ble værende der foran disse døtrene, mens alle byens folk sto ved siden av dem for å se på gleden deres, og alle byens stormenn var der.
7 Sikem, sønn av Hamor, landets fyrste, sto også der for å se på dem.
8 Sikem så Dina, Jakobs datter, sitte sammen med moren sin foran byens døtre. Piken behaget ham storlig. Der spurte han vennene sine og folket sitt: «Hvem sin datter er hun som sitter blant kvinnene og som jeg ikke kjenner i denne byen?»
9 Og de sa til ham: Dette er sannelig datteren til Jakob, sønn av hebreeren Isak, som har bodd i denne byen en tid, og da det ble meldt at landets døtre skulle dra ut for å glede seg, gikk hun med sin mor og tjenestepiker for å sitte blant dem, slik du ser.
10 Sikem fikk øye på Dina, Jakobs datter, og da han så på henne, fattet hans sjel feste ved Dina.
11 Så sendte han bud og lot henne ta med makt. Dina kom til Sikems hus og tok henne med makt, lå med henne og ydmyket henne. Han elsket henne høyt og satte henne i sitt hus.
12 Så kom de og fortalte Jakob om dette. Da Jakob hørte at Sikem hadde vanhelliget datteren hans, Dina, sendte Jakob tolv av tjenerne sine for å hente Dina fra Sikems hus. De dro og kom til Sikems hus for å hente Dina derfra.
13 Da de kom, gikk Sikem ut mot dem med mennene sine og drev dem ut av huset sitt. Han lot dem ikke komme frem

for Dina. Sikem satt der hos Dina og kysset og omfavnet henne foran øynene deres.
14 Jakobs tjenere kom tilbake og fortalte ham det og sa: «Da vi kom, drev han og mennene hans oss bort, og slik gjorde Sikem med Dina for øynene våre.»
15 Jakob visste også at Sikem hadde vanhelliget datteren hans, men han sa ingenting. Sønnene hans gjøtte buskapen hans ute på marken. Jakob forble taus til de kom tilbake.
16 Før sønnene hans kom hjem, sendte Jakob to piker av tjenerdøtrene sine for å ta vare på Dina i Sikems hus og bli hos henne. Sikem sendte også tre av vennene sine til sin far, Hamor, sønn av Kiddekem, sønn av Pered, og sa: «Skaff meg denne piken til kone.»
17 Så kom hevitten Hamor, sønn av Kiddekem, til sin sønn Sikems hus og satte seg foran ham. Da sa Hamor til sin sønn: Sikem, finnes det da ingen kvinne blant ditt folks døtre, så du kan ta en hebraisk kvinne som ikke er av ditt folk?
18 Sikem sa til ham: «Bare henne må du kjøpe til meg, for hun er til behag i mine øyne.» Hamor gjorde som sønnen hans sa, for han var høyt elsket av ham.
19 Hamor gikk ut til Jakob for å tale med ham om denne saken. Og da han hadde gått bort fra sin sønn Sikems hus, før han kom til Jakob for å tale med ham, se, da kom Jakobs sønner fra marken, så snart de hørte hva Sikem, Hamors sønn, hadde gjort.
20 Mennene ble svært bedrøvet over søsteren sin, og de kom alle hjem, fulle av sinne, før det var tid for å samle inn buskapen sin.
21 Så kom de og satte seg foran sin far, og de talte til ham i opptent vrede og sa: Sannelig, døden er skyld i denne mannen og hans husstand, for Herren, hele jordens Gud, befalte Noah og hans barn at mannen aldri skal røve eller drive hor. Se, nå har Sikem både herjet og drevet hor med vår søster, og ikke én av alle byens innbyggere sa et ord til ham.
22 Du vet og forstår at dødsdommen tilkommer Sikem og hans far og hele byen på grunn av det han har gjort.
23 Mens de talte foran sin far om denne saken, se, da kom Hamor, Sikems far, for å tale til Jakob om sin sønns ord om Dina. Han satt foran Jakob og sønnene hans.
24 Hamor talte til dem og sa: «Min sønn Sikems sjel lengter etter datteren deres. Jeg ber dere om å gi ham henne til kone og gifte dere med oss. Gi oss døtrene deres, så skal vi gi dere våre døtre, og dere skal bo hos oss i landet vårt, og vi skal være som ett folk i landet.»
25 For landet vårt er svært vidstrakt, så bo der og handle der og skaff dere eiendommer der, og gjør dere dere det behager, og ingen skal hindre dere ved å si et ord til dere.
26 Da Hamor holdt opp å tale med Jakob og sønnene hans, kom sønnen hans, Sikem, etter ham og satte seg foran dem.
27 Sikem sa til Jakob og sønnene hans: «Måtte jeg finne nåde for deres øyne, så dere gir meg datteren deres! Hva enn dere sier til meg, skal jeg gjøre for henne.»
28 Be meg om en overflod av medgift og gaver, så skal jeg gi deg det. Hva enn du enn sier til meg, skal jeg gjøre. Hvem enn det er som setter seg mot dine befalinger, skal dø. Gi meg bare piken til kone.
29 Simeon og Levi svarte Hamor og hans sønn Sikem med falskhet og sa: «Alt dere har sagt til oss, skal vi gjøre for dere.»
30 Og se, vår søster er i ditt hus, men hold deg unna henne til vi sender bud til vår far Isak om denne saken, for vi kan ikke gjøre noe uten hans samtykke.
31 For han kjenner vår far Abrahams veier, og hva enn han sier til oss, skal vi fortelle dere; vi skal ikke skjule noe for dere.
32 Simeon og Levi sa dette til Sikem og hans far for å finne et påskudd og for å få råd om hva som skulle gjøres med Sikem og byen hans i denne saken.
33 Da Sikem og faren hans hørte Simeons og Levis ord, syntes de det var godt, og Sikem og faren hans dro ut for å dra hjem.
34 Og da de var gått, sa Jakobs sønner til sin far og sa: Se, vi vet at døden skyldes disse ugudelige og byen deres, fordi de overtrådte det Gud hadde befalt Noah og hans barn og hans ætt etter dem.
35 Og også fordi Sikem gjorde dette mot vår søster Dina og vanhelliget henne, for slikt vederstyggelighet skal aldri bli gjort blant oss.
36 Vit derfor nå hva du skal gjøre, og søk råd og påskudd om hva som skal gjøres med dem, for å drepe alle innbyggerne i denne byen.
37 Simeon sa til dem: «Her er et godt råd til dere: Si til dem at de skal omskjære alle menn blant dem, slik som vi er omskåret. Hvis de ikke vil gjøre dette, skal vi ta datteren vår fra dem og dra bort.»
38 Og hvis de samtykker i å gjøre dette og vil gjøre det, da vil vi, når de er sunket ned av smerte, angripe dem med våre sverd, som mot en som er stille og fredelig, og vi vil drepe enhver mann blant dem.
39 Simeons råd falt i smak hos dem, og Simeon og Levi bestemte seg for å gjøre med dem som det var foreslått.
40 Neste morgen kom Sikem og Hamor, hans far, tilbake til Jakob og sønnene hans for å tale om Dina og høre hva Jakobs sønner ville svare på ordene deres.
41 Jakobs sønner talte falskt til dem og sa: «Vi fortalte vår far Isak alle ordene deres, og ordene deres behaget ham.»
42 Men han talte til oss og sa: Dette befalte Abraham, hans far, ham fra Gud, hele jordens Herre: Enhver mann som ikke er av hans etterkommere og som ønsker å ta en av hans døtre til hustru, skal la alle hans menn omskjære, slik som vi er omskåret. Da kan vi gi ham vår datter til hustru.
43 Nå har vi kunngjort for deg alle de veiene vi har gått, slik som vår far har talt til oss. For vi kan ikke gjøre det du har sagt til oss, å gi datteren vår til en uomskåret mann. Det er en skam for oss.
44 Men heri vil vi samtykke til dere, å gi dere datteren vår, og vi vil også ta deres døtre til oss, og vi vil bo blant dere og være ett folk, slik dere har sagt, hvis dere vil høre på oss og samtykke til å være som oss, å omskjære alle mannkjønn som tilhører dere, slik som vi er omskåret.
45 Men hvis dere ikke vil høre på oss og la alle menn omskjære slik som vi er omskåret, slik vi har befalt, da vil vi komme til dere og ta datteren vår fra dere og dra bort.
46 Sikem og hans far Hamor hørte Jakobs sønners ord, og det behaget dem overmåte. Sikem og hans far Hamor skyndte seg å gjøre Jakobs sønners ønske. For Sikem holdt sterkt av Dina, og hans sjel var knyttet til henne.
47 Sikem og hans far Hamor skyndte seg til byporten og samlet alle mennene i byen sin og talte til dem ordene til Jakobs sønner og sa:

48 Vi kom til disse mennene, Jakobs sønner, og vi talte til dem om deres datter, og disse mennene vil gå med på å gjøre etter våre ønsker, og se, vårt land er av stor utstrekning for dem, og de skal bo i det og drive handel med det, og vi skal være ett folk; vi skal ta deres døtre, og våre døtre skal vi gi dem til hustruer.
49 Men bare på denne betingelsen vil disse mennene gå med på å gjøre dette: at alle menn blant oss blir omskåret, slik de er omskåret, slik Gud deres befalte dem. Når vi har gjort etter deres befaling om å bli omskåret, da skal de bo blant oss, sammen med sin buskap og eiendeler, og vi skal være som ett folk med dem.
50 Da alle mennene i byen hørte Sikems og hans far Hamors ord, gikk alle mennene i byen med på forslaget og lot seg omskjære. For Sikem og hans far Hamor var høyt ansett av dem, ettersom de var landets fyrster.
51 Neste dag sto Sikem og hans far Hamor tidlig opp om morgenen. De samlet alle mennene i byen sin midt i byen. De kalte til seg Jakobs sønner, og de omskar alle mannkjønn blant dem den dagen og den neste.
52 Og de omskar Sikem og Hamor, hans far, og Sikems fem brødre. Deretter reiste de seg, hver og en av dem, og dro hjem. For dette var et råd fra Herren mot byen Sikem, og fra Herren var Simeons råd i denne saken, for at Herren skulle gi byen Sikem i Jakobs to sønners hender.

KAPITTEL 34

1 Og tallet på alle de omskårne av menn var seks hundre og førtifem menn og to hundre og førtiseks barn.
2 Men Kiddekem, sønn av Pered, Hamors far, og hans seks brødre ville ikke høre på Sikem og hans far Hamor, og de ville ikke la seg omskjære. For Jakobs sønners forslag syntes de var avskyelig. De ble rasende fordi byens folk ikke hadde lyttet til dem.
3 Og om kvelden den andre dagen fant de åtte små barn som ikke var omskåret, for mødrene deres hadde skjult dem for Sikem og hans far Hamor, og for mennene i byen.
4 Sikem og hans far Hamor sendte bud for å få dem ført frem for dem for at de skulle omskjæres. Da angrep Kiddekem og hans seks brødre dem med sverdene sine og forsøkte å drepe dem.
5 Og de forsøkte å drepe også Sikem og hans far Hamor, og de forsøkte å drepe Dina sammen med dem på grunn av denne saken.
6 Og de sa til dem: «Hva er dette dere har gjort? Finnes det ingen kvinner blant døtrene til deres brødre, kanaanittene, siden dere vil ta til dere hebreernes døtre, som dere ikke kjente fra før, og som dere vil gjøre denne gjerningen som deres fedre aldri befalte dere?»
7 Tror du at du vil lykkes med denne gjerningen du har gjort? Og hva vil du svare dine brødre, kanaaneerne, i denne saken, når de kommer i morgen og spør deg om dette?
8 Og dersom deres handlinger ikke synes rettferdige og gode i deres øyne, hva skal dere da gjøre for deres liv, og jeg for våre liv, siden dere ikke har lyttet til våre stemmer?
9 Og dersom landets innbyggere og alle dine brødre, Hams barn, hører om din gjerning og sier:
10 For en hebraisk kvinnes skyld gjorde Sikem og Hamor, hans far, og alle innbyggerne i byen deres noe de ikke hadde kjent til, og som deres fedre aldri hadde befalt dem. Hvor skal dere da flykte, eller hvor skal dere skjule din skam, alle deres dager for dine brødre, innbyggerne i Kanaans land?
11 Derfor kan vi ikke tåle dette som dere har gjort, og vi kan heller ikke bære dette åket som våre fedre ikke påla oss.
12 Se, i morgen skal vi gå og samle alle våre brødre, de kanaaneiske brødrene som bor i landet. Vi skal alle komme og slå deg og alle dem som stoler på deg, så det ikke blir noen rest igjen av deg eller dem.
13 Da Hamor og sønnen hans, Sikem, og alle innbyggerne i byen hørte Kiddekems og brødrenes ord, ble de fryktelig redde for livet på grunn av ordene deres, og de angret det de hadde gjort.
14 Sikem og hans far Hamor svarte sin far Kiddekem og hans brødre og sa til dem: «Alle de ordene dere har talt til oss, er sanne.»
15 Si ikke nå, og tro ikke i deres hjerter at det var på grunn av kjærlighet til hebreerne vi gjorde denne tingen som våre fedre ikke befalte oss.
16 Men fordi vi så at det ikke var deres intensjon eller ønske å etterkomme våre ønsker angående datteren deres om at vi skulle ta henne, bortsett fra på denne betingelsen, lyttet vi til deres stemmer og utførte denne gjerningen som du så, for å oppnå vårt ønske fra dem.
17 Og når vi har fått det vi ber dem om, skal vi vende tilbake til dem og gjøre med dem det du sier til oss.
18 Vi ber dere derfor om å vente og bli til vårt kjød er leget og vi igjen blir sterke, og da vil vi gå sammen mot dem og gjøre med dem det som er i deres hjerter og i våre.
19 Dina, Jakobs datter, hørte alle disse ordene som Kiddekem og brødrene hans hadde talt, og hva Hamor og sønnen hans Sikem og folket i byen deres hadde svart dem.
20 Hun skyndte seg og sendte en av tjenestepikene sine, som hennes far hadde sendt for å ta vare på henne i Sikems hus, til Jakob, hennes far, og til hennes brødre og sa:
21 Dette rådet Kiddekem og brødrene hans om dere, og dette svarte Hamor, Sikem og byens innbyggere dem.
22 Da Jakob hørte disse ordene, ble han fylt med vrede, og han ble harmfull på dem, og hans vrede ble opptent mot dem.
23 Simeon og Levi sverget og sa: «Så sant Herren lever, hele jordens Gud: I morgen på denne tiden skal det ikke være noen levning igjen i hele byen.»
24 Og tjue unge menn som ikke var omskåret, hadde gjemt seg, og disse unge mennene kjempet mot Simeon og Levi, og Simeon og Levi drepte atten av dem, og to flyktet fra dem og rømte til noen kalkgroper som var i byen, og Simeon og Levi lette etter dem, men kunne ikke finne dem.
25 Simeon og Levi fortsatte å vandre omkring i byen, og de drepte alle byens innbyggere med sverdets egg, og de lot ingen bli igjen.
26 Og det ble stor forferdelse midt i byen, og byens folks skrik steg opp til himmelen, og alle kvinnene og barna ropte høyt.
27 Simeon og Levi slo hele byen; de lot ikke en eneste mann bli igjen i hele byen.
28 De drepte Hamor og hans sønn Sikem med sverdets egg, og de førte Dina bort fra Sikems hus og dro derfra.

29 Jakobs sønner dro og vendte tilbake, og de kom til de falne og plyndret all eiendommen deres som var i byen og på marken.
30 Mens de tok byttet, sto tre hundre menn opp og kastet støv på dem og slo dem med steiner. Da snudde Simeon seg mot dem og drepte dem alle med sverdets egg. Simeon snudde seg mot Levi og kom inn i byen.
31 Og de tok med seg sauene og oksene og kveget sitt, og også resten av kvinnene og de små, og de førte alle disse bort, og de åpnet en port og gikk ut og kom til sin far Jakob med kraft.
32 Da Jakob så alt de hadde gjort mot byen, og så byttet de hadde tatt fra dem, ble han svært sint på dem. Han sa til dem: «Hva er det dere har gjort mot meg? Jeg har funnet ro blant de kanaaneiske innbyggerne i landet, og ingen av dem har blandet seg inn i meg.»
33 Og nå har du gjort meg til en motbydelig aktelse blant landets innbyggere, blant kanaanittene og perisittene, og jeg er bare av en liten mengde. De skal alle samle seg mot meg og drepe meg når de hører om arbeidet ditt med sine brødre, og jeg og mitt hus skal bli utryddet.
34 Simeon og Levi og alle brødrene deres med dem svarte sin far Jakob og sa til ham: Se, vi bor i landet. Skal Sikem gjøre dette mot vår søster? Hvorfor tier du om alt det Sikem har gjort? Skal han behandle vår søster som en skjøge på gatene?
35 Og tallet på kvinner som Simeon og Levi tok til fange fra byen Sikem, som de ikke drepte, var åttifem som ikke hadde kjent mann.
36 Og blant dem var en ung pike med et vakkert utseende og et godt ansikt, hun het Buna. Simeon tok henne til kone. Antallet menn som de tok til fange og ikke drepte, var førtisju, og resten drepte de.
37 Alle de unge mennene og kvinnene som Simeon og Levi hadde tatt til fange fra byen Sikem, var tjenere for Jakobs sønner og deres barn etter dem, helt til den dagen Jakobs sønner dro ut av Egypt.
38 Da Simeon og Levi hadde gått ut av byen, sto de to unge mennene som var igjen, de som hadde gjemt seg i byen og ikke døde blant byens folk, opp. De unge mennene gikk inn i byen og vandret omkring i den. De fant byen øde, uten menn og bare gråtende kvinner. De unge mennene ropte og sa: «Se, dette er det onde som hebreeren Jakobs sønner gjorde mot denne byen, da de i dag ødela en av de kanaaneiske byene og ikke fryktet for livet sitt i hele Kanaans land.»
39 Disse mennene forlot byen og dro til Tapnach. De kom dit og fortalte innbyggerne i Tapnach alt som hadde hendt dem, og alt Jakobs sønner hadde gjort med byen Sikem.
40 Da nådde Jasjub, kongen av Tapnach, denne meldingen, og han sendte menn til byen Sikem for å se de unge mennene. Kongen trodde ikke på deres beretning. Han sa: «Hvordan kunne to menn herje en så stor by som Sikem?»
41 Jasubs sendebud kom tilbake og fortalte ham: «Vi kom til byen, og den er ødelagt. Det er ikke en mann der, bare gråtende kvinner. Det er heller ikke småfe eller storfe der. Alt som var i byen, tok Jakobs sønner.»
42 Jasub undret seg over dette og sa: Hvordan kunne to menn gjøre dette, å ødelegge en så stor by, uten at én mann kunne stå imot dem?
43 For noe lignende har ikke vært siden Nimrods dager, og ikke engang fra den fjerneste tid har noe lignende funnet sted. Og Jasub, kongen av Tapnach, sa til sitt folk: Vær modige, og vi vil gå og kjempe mot disse hebreerne, og gjøre med dem som de gjorde med byen, og vi vil hevne byens folks sak.
44 Jasjub, kongen av Tapnach, rådførte seg med sine rådgivere om denne saken, og hans rådgivere sa til ham: «Du alene skal ikke få overtaket på hebreerne, for de må være sterke nok til å utføre dette arbeidet med hele byen.»
45 Hvis to av dem ødela hele byen, og ingen holdt stand mot dem, så vil de alle reise seg mot oss og ødelegge oss på samme måte hvis du går imot dem.
46 Men hvis du sender bud til alle kongene som omringer oss, og lar dem komme sammen, da vil vi dra med dem og kjempe mot Jakobs sønner; da vil du seire over dem.
47 Jasub hørte sine rådgiveres ord, og ordene deres likte ham og hans folk, og han gjorde så. Og Jasub, kongen i Tapnak, sendte bud til alle amorittenes konger som omringet Sikem og Tapnak og sa:
48 Dra opp med meg og hjelp meg, så skal vi slå hebreeren Jakob og alle sønnene hans og utrydde dem fra jorden. For slik gjorde han med byen Sikem, og vet du ikke om det?
49 Alle amorittenes konger hørte om den ondskapen Jakobs sønner hadde gjort mot byen Sikem, og de ble storlig forferdet over dem.
50 Og de sju amorittenes konger samlet seg med alle sine hærer, omkring ti tusen mann med dragne sverd, og de kom for å kjempe mot Jakobs sønner. Og Jakob hørte at amorittenes konger hadde samlet seg for å kjempe mot hans sønner, og Jakob ble storlig redd, og det gjorde ham fortvilet.
51 Jakob ropte ut mot Simeon og Levi og sa: «Hva er dette for en gjerning dere har gjort? Hvorfor har dere gjort meg noe vondt ved å føre alle Kanaans barn mot meg for å ødelegge meg og mitt hus? Jeg og mitt hus var i ro, og dere har gjort dette mot meg og provosert landets innbyggere mot meg med deres handlinger.»
52 Juda svarte sin far og sa: «Var det forgjeves at mine brødre Simeon og Levi drepte alle innbyggerne i Sikem? Det var vel fordi Sikem hadde ydmyket vår søster og overtrådt vår Guds befaling til Noah og hans barn? For Sikem tok vår søster med makt og drev ekteskapsbrudd med henne.»
53 Sikem gjorde alt dette onde, og ikke én av innbyggerne i byen hans blandet seg inn i ham og sa: «Hvorfor gjør du dette? Sannelig, det var derfor mine brødre dro og slo byen, og Herren ga den i deres hender, fordi innbyggerne hadde overtrådt vår Guds bud. Er det da forgjeves at de har gjort alt dette?»
54 Og hvorfor er du nå redd eller fortvilet, og hvorfor er du misfornøyd med mine brødre, og hvorfor er din vrede opptent mot dem?
55 Sannelig, vår Gud, som ga byen Sikem og dens innbyggere i deres hånd, han skal også gi alle de kanaaneiske kongene som kommer mot oss, i vår hånd, og vi skal gjøre med dem som mine brødre gjorde med Sikem.
56 Vær nå rolig med tanke på dem og legg din frykt bort, men stol på Herren vår Gud, og be til ham om å hjelpe oss og utfri oss, og overgi våre fiender i våre hender.

57 Juda ropte til en av sin fars tjenere: «Gå nå og se hvor de kongene som kommer mot oss, befinner seg med sine hærer.»
58 Tjeneren gikk bort og så seg langt bort. Han gikk opp på Sihon-fjellet og så alle kongenes leirer stå ute på marken. Så vendte han tilbake til Juda og sa: «Se, kongene står ute på marken med alle sine leirer, et folk i overmål tallrikhet, som sanden på havets strand.»
59 Juda sa til Simeon og Levi og alle sine brødre: «Vær modige og bli tapre! For Herren vår Gud er med oss. Frykt dem ikke.»
60 Stå frem, hver mann, utkledd med sine krigsvåpen, sin bue og sitt sverd, så vil vi gå og kjempe mot disse uomskårne mennene. Herren er vår Gud, han skal frelse oss.
61 Og de reiste seg, og hver av dem spente på seg sine krigsvåpen, store og små, Jakobs elleve sønner, og alle Jakobs tjenere med dem.
62 Og alle Isaks tjenere som var med Isak i Hebron, kom til dem utstyrt med alle slags våpen, og Jakobs sønner og deres tjenere, hundre og tolv mann i tallet, dro mot disse kongene, og Jakob dro også med dem.
63 Jakobs sønner sendte bud til sin far Isak, Abrahams sønn, til Hebron, det er Kireat-Arba, og lot si:
64 Vi ber deg for oss til Herren vår Gud, at du vil beskytte oss fra kanaaneernes hender som kommer mot oss, og at du vil gi dem i våre hender.
65 Og Isak, Abrahams sønn, ba til Herren for sine sønner og sa: Herre Gud, du lovet min far og sa: Jeg skal gjøre din ætt tallrik som himmelens stjerner. Og du lovet også meg og oppfylte ditt ord, nå som Kanaans konger kommer sammen for å føre krig mot mine barn, fordi de ikke har gjort noe vold.
66 Nå ber jeg deg, Herre Gud, hele jordens Gud, forvreng disse kongenes råd, så de ikke kan kjempe mot mine sønner.
67 Og legg mine sønners frykt i hjertet hos disse kongene og deres folk og bryt ned deres stolthet, slik at de kan vende seg bort fra mine sønner.
68 Og med din sterke hånd og utstrakte arm frels mine sønner og deres tjenere fra dem, for makt og styrke er i dine hender til å gjøre alt dette.
69 Og Jakobs sønner og deres tjenere dro mot disse kongene, og de stolte på Herren sin Gud. Og mens de dro, ba også Jakob, deres far, til Herren og sa: Herre Gud, mektige og opphøyde Gud, som har regjert fra oldtidens dager, fra den gang til nå og for alltid,
70 Du er den som hisser opp kriger og får dem til å stanse. I din hånd er makt og styrke til å opphøye og til å nedkjempe. Måtte min bønn være antagelig for deg, så du kan vende deg til meg med din barmhjertighet, så du kan gjøre inntrykk på disse kongenes og deres folks hjerter med mine sønners redsel og skremme dem og deres leirer, og med din store godhet utfri alle dem som stoler på deg, for det er du som kan legge folk under oss og sette nasjoner under vår makt.

KAPITTEL 35

1 Alle amorittenes konger kom og stilte seg ute på marken for å rådføre seg med sine rådgivere om hva som skulle gjøres med Jakobs sønner. For de var fortsatt redde for dem og sa: «Se, to av dem drepte hele byen Sikem.»
2 Herren hørte Isaks og Jakobs bønner, og han fylte hjertene til alle disse kongens rådgivere med stor frykt og redsel, så de utbrøt enstemmig:
3 Er du dum i dag, eller har du ingen forstand, siden du vil kjempe mot hebreerne, og hvorfor vil du glede deg over din egen ødeleggelse i dag?
4 Se, to av dem kom til byen Sikem uten frykt eller terror, og de drepte alle byens innbyggere, så ingen mann kunne stå imot dem. Hvordan skal dere da klare å kjempe mot dem alle?
5 Du vet jo at Gud deres holder overmåte av dem og har gjort mektige ting for dem, slike som det ikke har vært gjort fra gamle dager. Og blant alle folkeslagenes guder finnes det ingen som kan gjøre like store gjerninger som ham.
6 Sannelig, han frelste deres far Abraham, hebreeren, fra Nimrods hånd og fra hele hans folks hånd, som mange ganger hadde forsøkt å drepe ham.
7 Han frelste ham også fra ilden som kong Nimrod hadde kastet ham i, og hans Gud frelste ham fra den.
8 Og hvem kan gjøre noe lignende? Det var vel Abraham som drepte de fem kongene i Elam, da de rørte hans brorsønn, som i de dager bodde i Sodoma.
9 Og de tok sin tjener, den trofaste i huset hans, og noen få av mennene hans, og de forfulgte Elams konger på én natt og drepte dem. De ga tilbake all eiendommen som de hadde tatt fra ham, til brorens sønn.
10 Og dere vet jo at disse hebreernes Gud har stor glede av dem, og de har også glede av ham, for de vet at han frelste dem fra alle fiendene deres.
11 Og se, i sin kjærlighet til sin Gud tok Abraham sin eneste og dyrebare sønn og hadde til hensikt å ofre ham som et brennoffer til sin Gud. Hadde det ikke vært for Gud som hindret ham i å gjøre dette, ville han ha gjort det i sin kjærlighet til sin Gud.
12 Og Gud så alle hans gjerninger og sverget til ham og lovet ham at han skulle utfri hans sønner og hele hans ætt fra all den nød som skulle ramme dem, fordi han hadde gjort dette og ved sin kjærlighet til sin Gud kvalt hans medfølelse med sitt barn.
13 Har du ikke hørt hva deres Gud gjorde med farao, kongen i Egypt, og med Abimelek, kongen i Gerar, da han tok Abrahams kone? Han sa om henne: «Hun er min søster!» De kunne ikke drepe ham for hennes skyld og tenke på å ta henne til kone. Og Gud gjorde med dem og deres folk alt det du har hørt om.
14 Og se, vi så med våre egne øyne at Esau, Jakobs bror, kom til ham med fire hundre mann i den hensikt å drepe ham, for han husket at han hadde tatt fra ham farens velsignelse.
15 Og han dro for å møte ham da han kom fra Syria, for å slå moren med barna i hjel. Hvem var det som reddet ham fra hans hender, om ikke hans Gud, som han stolte på? Han reddet ham fra hans brors hender og også fra hans fienders hender, og han skal visselig beskytte dem igjen.
16 Hvem vet ikke at det var deres Gud som ga dem kraft til å gjøre mot byen Sikem det onde du hørte om?
17 Kunne det da være at to menn med egen kraft kunne ødelegge en så stor by som Sikem, hadde det ikke vært for

Gud, som de stolte på? Han sa og gjorde alt dette med dem for å drepe byens innbyggere i byen deres.
18 Og kan du da seire over dem som har kommet ut sammen fra byen din for å kjempe mot alle sammen, selv om tusen ganger så mange flere skulle komme deg til unnsetning?
19 Dere vet og forstår at dere ikke kommer for å kjempe mot dem, men for å krige mot deres Gud, som utvalgte dem. Derfor er dere alle kommet i dag for å bli utslettet.
20 Avhold dere derfor nå fra dette onde som dere prøver å påføre dere selv. Det vil være bedre for dere å ikke gå i krig mot dem, selv om de er få i antall, for Gud deres er med dem.
21 Da amorittenes konger hørte alle rådgivernes ord, ble de fylt av redsel, og de fryktet Jakobs sønner og ville ikke kjempe mot dem.
22 Og de lyttet til sine rådgiveres ord, og de lyttet til alle deres ord, og rådgivernes ord behaget kongene storlig, og de gjorde så.
23 Og kongene vendte seg og holdt seg unna Jakobs sønner, for de turte ikke å nærme seg dem for å føre krig mot dem, for de var svært redde for dem, og deres hjerter smeltet i dem av frykt for dem.
24 For dette kom fra Herren til dem, for han hørte bønnene til sine tjenere Isak og Jakob, for de stolte på ham. Og alle disse kongene vendte tilbake med sine leirer den dagen, hver til sin by, og de kjempet ikke den gang mot Jakobs sønner.
25 Jakobs sønner holdt stand den dagen til kvelden, rett overfor Sihon-fjellet. Da de så at kongene ikke kom for å kjempe mot dem, vendte Jakobs sønner hjem.

KAPITTEL 36

1 På den tiden åpenbarte Herren seg for Jakob og sa: «Stå opp, gå til Betel og bli der. Bygg der et alter for Herren, som åpenbarer seg for deg, han som har frelst deg og dine sønner fra nød.»
2 Jakob brøt opp med sønnene sine og alt han tilhørte, og de dro og kom til Betel etter Herrens ord.
3 Jakob var nittini år gammel da han dro opp til Betel. Jakob og sønnene hans og alt folket som var med ham, ble værende i Betel i Luz. Der bygde han et alter for Herren, som hadde åpenbart seg for ham. Jakob og sønnene hans ble værende i Betel i seks måneder.
4 På den tiden døde Debora, datter av Us, Rebekkas barnevakt, som hadde vært med Jakob; og Jakob begravde henne ved siden av Betel, under en eik som sto der.
5 Rebekka, Betuels datter og Jakobs mor, døde også på den tiden i Hebron, det er Kireat-Arba, og hun ble gravlagt i Makpelah-hulen, som Abraham hadde kjøpt av Hets barn.
6 Rebekka levde i ett hundre og trettitre år. Så døde hun. Da Jakob hørte at hans mor, Rebekka, var død, gråt han bitterlig over sin mor og holdt en stor sørgefest over henne og over Debora, hennes barnevakt, under eiketreet. Og han kalte dette stedet Allon-Bakut.
7 I de dager døde syreren Laban. Gud slo ham fordi han brøt pakten mellom ham og Jakob.
8 Jakob var hundre år gammel da Herren åpenbarte seg for ham og velsignet ham og kalte ham Israel. I de dager ble Rakel, Jakobs kone, gravid.
9 På den tiden dro Jakob og alle som tilhørte ham fra Betel for å dra til sin fars hus i Hebron.
10 Mens de var på veien, og det ennå bare var et lite stykke igjen til Efrata, fødte Rakel en sønn. Hun fikk en hard fødsel og døde.
11 Og Jakob begravde henne på veien til Efrat, det er Betlehem, og han satte en minnesmerke på graven hennes, som er der den dag i dag. Rakels dager ble førtifem år, og så døde hun.
12 Og Jakob kalte sønnen som var født ham, den som Rakel hadde født ham, Benjamin, for han var født ham i landet på høyre side.
13 Etter Rakels død slo Jakob opp teltet sitt i teltet til tjenestepiken Bilha.
14 Og Ruben ble sjalu på sin mor Lea på grunn av dette, og han ble fylt med sinne, og han reiste seg i sin vrede og gikk og gikk inn i Bilhas telt, og han flyttet derfra sin fars seng.
15 På den tiden ble førstefødselsretten, sammen med de kongelige og prestelige embetene, tatt fra Rubens sønner, fordi han hadde vanhelliget sin fars seng. Førstefødselsretten ble gitt til Josef, kongeembetet til Juda og presteembetet til Levi, fordi Ruben hadde vanhelliget sin fars seng.
16 Og dette er Jakobs slektsslekt, de som ble født ham i Paddan-Aram. Jakob hadde tolv sønner.
17 Leas sønner var Ruben, den førstefødte, og Simeon, Levi, Juda, Issakar, Sebulon og deres søster Dina; og Rakels sønner var Josef og Benjamin.
18 Sønnene til Silpa, Leas tjenestepike, var Gad og Asjer, og sønnene til Bilha, Rakels tjenestepike, var Dan og Naftali. Dette var Jakobs sønner, som han fikk i Paddan-Aram.
19 Jakob og sønnene hans og alt han tilhørte dro og kom til Mamre, det er Kireat-Arba, som ligger i Hebron, hvor Abraham og Isak bodde som fremmede. Jakob og sønnene hans og alt han tilhørte, bodde hos sin far i Hebron.
20 Hans bror Esau og sønnene hans og alt han tilhørte dro til Se'ir-landet og bosatte seg der. De tok eiendommer i Se'ir-landet. Esaus barn var fruktbare og ble svært mange i Se'ir-landet.
21 Dette er Esaus slektsregister, de som ble født ham i Kanaans land. Esau hadde fem sønner.
22 Ada fødte Esau, sin førstefødte, Elifas, og hun fødte ham også Re'uel, og Ahlibama fødte ham Je'usj, Ja'alam og Korah.
23 Dette var Esaus barn, som han fikk i Kanaans land. Elifas, Esaus sønn, hadde sønnene Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenas og Amalek. Re'uels sønner var Nakat, Serak, Sama og Missa.
24 Je'us' sønner var Timna, Alva og Jetet, og Ja'alams sønner var Ala, Pinor og Kenas.
25 Korahs sønner var Teman, Mibsar, Magdiel og Eram. Dette var Esaus sønners ætter, etter deres hertugdømmer i Se'ir-landet.
26 Og dette er navnene på horitten Se'irs sønner, innbyggerne i Se'irs land: Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, Disan, Eser og Dison, i alt sju sønner.
27 Lotans barn var Hori og Heman og deres søster Timna, det er Timna. Hun kom til Jakob og sønnene hans, men de ville ikke høre på henne. Hun gikk bort og ble medhustru til Elifas, Esaus sønn, og hun fødte ham Amalek.

28 Sobals sønner var Alvan, Manahat, Ebal, Sjefo og Onam, og Sibeons sønner var Aja og Ana. Det var den Ana som fant jemittene i ødemarken da han gjette eselene til sin far Sibeon.
29 Og mens han matet farens esler, ledet han dem til ødemarken til forskjellige tider for å mate dem.
30 Og det var en dag da han førte dem til en av ørkenene ved sjøkanten, rett overfor folkets ødemark, og mens han ga dem mat, se, da kom en svært kraftig storm fra den andre siden av havet og landet på eslene som beitet der, og de stoppet alle.
31 Og etterpå kom det omkring hundre og tjue store og forferdelige dyr ut fra ødemarken på den andre siden av havet, og de kom alle til stedet der eslene var, og de satte seg der.
32 Og disse dyrene, fra midten og nedover, var i form av menneskebarn, og fra midten og oppover hadde noen likhet med bjørner, og noen likhet med keephas, med haler bak seg fra mellom skuldrene deres som rakte ned til jorden, som halene til ducheephaten, og disse dyrene kom og steg opp og red på disse eslene, og førte dem bort, og de dro bort til denne dag.
33 Og et av disse dyrene kom bort til Ana og slo ham med halen, og flyktet deretter derfra.
34 Og da han så dette arbeidet, ble han overmåte redd for livet sitt, og han flyktet og rømte til byen.
35 Og han fortalte sønnene og brødrene sine alt som hadde hendt ham, og mange menn dro avsted for å lete etter eslene, men fant dem ikke. Og Ana og brødrene hans dro ikke lenger dit fra den dagen etter, for de var svært redde for livet sitt.
36 Anas, Se'irs sønns, barn var Dishon og hans søster Ahlibama. Dishons barn var Hemdan, Esban, Jitran og Keran. Esers barn var Bilhan, Saavan og Akan. Dishons barn var Us og Aran.
37 Dette var horitten Se'irs barns ætter, etter deres hertugdømmer i Se'irs land.
38 Esau og hans barn bodde i Se'irs land, landets innbyggere. De eide eiendommer der, var fruktbare og ble svært mange. Jakob og hans barn og alt de tilhørte, bodde hos sin far Isak i Kanaans land, slik Herren hadde befalt Abraham, deres far.

KAPITTEL 37

1 I det hundre og femte året av Jakobs liv, det er det niende året Jakob bodde med sine barn i Kanaans land, kom han fra Paddan-Aram.
2 I de dager reiste Jakob med sine barn fra Hebron. De dro og vendte tilbake til byen Sikem, de og alt de tilhørte. Der bosatte de seg. For Jakobs barn fikk gode og frodige beitemarker for buskapen sin i byen Sikem. Byen Sikem var da blitt gjenoppbygd, og det var omkring tre hundre menn og kvinner i den.
3 Jakob og barna hans og alt han eide, bodde på den delen av marken som Jakob hadde kjøpt av Hamor, Sikems far, da han kom fra Paddan-Aram før Simeon og Levi hadde inntatt byen.
4 Alle de kanaaneernes og amorittenes konger som omringet byen Sikem, hørte at Jakobs sønner igjen hadde kommet til Sikem og bodd der.
5 Og de sa: Skal hebreeren Jakobs sønner komme tilbake til byen og bosette seg der, etter at de har slått innbyggerne og drevet dem bort? Skal de nå vende tilbake og også drive bort dem som bor i byen, eller drepe dem?
6 Alle Kanaans konger samlet seg igjen, og de kom sammen for å føre krig mot Jakob og sønnene hans.
7 Jasjub, kongen av Tapnach, sendte også bud til alle sine nabokonger, til Elan, kongen av Gaash, og til Jihuri, kongen av Silo, og til Paraton, kongen av Hasar, og til Susi, kongen av Sarton, og til Laban, kongen av Bet-Koranet, og til Shabir, kongen av Otnajama, og sa:
8 Kom opp til meg og hjelp meg, så vi kan slå hebreeren Jakob og sønnene hans og alt han eier. For de har kommet til Sikem igjen for å ta det i eie og drepe innbyggerne der, slik som før.
9 Og alle disse kongene samlet seg og kom med alle sine leirer, et folk overmåte tallrikt som sanden på havets bredd, og de sto alle rett overfor Tapnach.
10 Og Jasub, kongen av Tapnach, dro ut mot dem med hele sin hær, og han slo leir med dem rett overfor Tapnach utenfor byen, og de delte alle disse kongene i sju divisjoner, sju leirer mot Jakobs sønner.
11 Og de sendte en melding til Jakob og sønnen hans og sa: «Kom alle ut til oss, så vi kan møtes på sletten og hevne saken til mennene i Sikem, som dere drepte i byen deres. Nå skal dere vende tilbake til byen Sikem og bo der og drepe innbyggerne som før.»
12 Jakobs sønner hørte dette, og deres vrede ble sterkt opptent over Kanaans kongers ord. Ti av Jakobs sønner skyndte seg og reiste seg, og hver av dem spente på seg sine krigsvåpen. Hundre og to av tjenerne deres var med dem, utrustet til kamp.
13 Og alle disse mennene, Jakobs sønner, gikk mot disse kongene, og Jakob, deres far, var med dem, og de sto alle på Sikems haug.
14 Og Jakob ba til Herren for sine sønner, og han bredte ut hendene sine til Herren og sa: Å Gud, du er en allmektig Gud, du er vår far, du formet oss, og vi er dine henders verk. Jeg ber deg om å frelse mine sønner ved din miskunnhet fra deres fienders hånd, som i dag kommer for å kjempe mot dem, og frelse dem fra deres hånd, for i din hånd er makt og styrke, for å frelse de få fra de mange.
15 Og gi mine sønner, dine tjenere, hjertestyrke og styrke til å kjempe mot deres fiender, til å underkue dem og la deres fiender falle for dem, og la ikke mine sønner og deres tjenere dø for Kanaans barns hender.
16 Men hvis det synes godt i dine øyne å ta livet av mine sønner og deres tjenere, ta dem i din store barmhjertighet gjennom dine tjeneres hender, så de ikke i dag skal gå til grunne for amorittkongenes hånd.
17 Og da Jakob holdt opp å be til Herren, skalv jorden fra sin plass, og solen formørket seg. Alle disse kongene ble forferdet, og en stor forferdelse grep dem.
18 Og Herren hørte Jakobs bønn, og Herren vekket Jakobs sønners frykt og ærefrykt i alle kongenes og deres hærskarers hjerter.
19 For Herren lot dem høre lyden av vogner og lyden av mektige hester fra Jakobs sønner og lyden av en stor hær som fulgte dem.
20 Og disse kongene ble grepet av stor redsel for Jakobs sønner, og mens de sto i sine kvarterer, se, Jakobs sønner

gikk mot dem med ett hundre og tolv mann, med et stort og forferdelig rop.
21 Og da kongene så Jakobs sønner komme mot dem, ble de enda mer paniske, og de var tilbøyelige til å trekke seg tilbake fra Jakobs sønner slik som i begynnelsen, og ikke kjempe mot dem.
22 Men de trakk seg ikke tilbake. De sa: «Det ville være en skam for oss å trekke oss tilbake to ganger for hebreerne.»
23 Og Jakobs sønner kom nærmere og gikk mot alle disse kongene og deres hærer, og de så, og se, det var et meget mektig folk, tallrikt som havets sand.
24 Jakobs sønner ropte til Herren og sa: «Hjelp oss, Herre, hjelp oss og svar oss! For vi stoler på deg. La oss ikke dø for disse uomskårne mennenes hånd, som i dag har kommet imot oss.»
25 Jakobs sønner tok på seg krigsvåpnene sine, og hver mann tok sitt skjold og sitt spyd, og de gikk frem til kamp.
26 Juda, Jakobs sønn, løp først foran sine brødre, og ti av sine tjenere med ham, og han dro mot disse kongene.
27 Og Jasub, kongen av Tapnach, dro også først ut med sin hær foran Juda, og Juda så Jasub og hans hær komme mot ham, og Judas vrede ble opptent, og hans sinne brant i ham, og han gikk frem til kamp der Juda risikerte livet.
28 Jasub og hele hæren hans rykket frem mot Juda, og han red på en svært sterk og mektig hest. Jasub var en svært tapper mann, kledd i jern og kobber fra topp til tå.
29 Og mens han var på hesten, skjøt han piler med begge hender forfra og bakfra, slik han pleide i alle sine slag, og han bommet aldri på det stedet han siktet pilene sine mot.
30 Da Jasub kom for å kjempe mot Juda og skjøt mange piler mot Juda, bandt Herren Jasubs hånd, og alle pilene han skjøt traff hans egne menn.
31 Til tross for dette fortsatte Jasub å rykke frem mot Juda for å utfordre ham med pilene, men avstanden mellom dem var omtrent tretti alen, og da Juda så Jasub skyte pilene sine mot seg, løp han mot ham med sin vrede, opphissede kraft.
32 Juda tok opp en stor stein fra bakken, som veide seksti sekel. Juda løp mot Jasub, og steinen traff ham i skjoldet hans, så Jasub ble lamslått av slaget og falt av hesten sin til bakken.
33 Og skjoldet revnet av Jasubs hånd, og ved slagets kraft spratt det omtrent femten alen langt, og skjoldet falt ned foran den andre leiren.
34 Kongene som kom med Jasub, så på avstand hvor sterk Juda, Jakobs sønn, var og hva han hadde gjort mot Jasub, og de ble fryktelig redde for Juda.
35 Og de samlet seg nær Jasubs leir, da de så hans forvirring, og Juda dro sverdet sitt og drepte førtito menn av Jasubs leir. Hele Jasubs leir flyktet for Juda, og ingen kunne holde stand mot ham. De forlot Jasub og flyktet fra ham, og Jasub lå fortsatt liggende på bakken.
36 Da Jasjub så at alle mennene i leiren hans hadde flyktet fra ham, skyndte han seg og reiste seg i redsel mot Juda og stilte seg på beina rett overfor Juda.
37 Jasub hadde en dobbeltkamp med Juda, og skjold mot skjold ble plassert, og alle Jasubs menn flyktet, for de var svært redde for Juda.
38 Jasub tok spydet sitt i hånden for å slå Juda i hodet hans, men Juda hadde raskt lagt skjoldet sitt mot hodet sitt, mot Jasubs spyd, slik at Judas skjold ble slått av Jasubs spyd, og skjoldet revnet også.
39 Da Juda så at skjoldet hans var revet, dro han raskt sverdet sitt og slo Jasub i anklene og hogg av føttene hans, så Jasub falt til bakken, og spydet falt av hånden hans.
40 Juda plukket raskt opp Jasubs spyd, og med det hogg han hodet hans av og kastet det ned til føttene hans.
41 Da Jakobs sønner så hva Juda hadde gjort mot Jasub, løp de alle sammen til rekkene til de andre kongene, og Jakobs sønner kjempet mot Jasubs hær og hærene til alle kongene som var der.
42 Og Jakobs sønner lot femten tusen av sine menn falle, og de slo dem som om de slo på gresskar, og resten flyktet for livet.
43 Juda sto fortsatt ved Jasubs kropp og tok av Jasubs pansarbrynje.
44 Juda tok også av jernet og kobberet som var rundt Jasub, og se, ni menn av Jasubs høvdinger kom for å kjempe mot Juda.
45 Juda skyndte seg og tok opp en stein fra bakken, og med den traff han en av dem i hodet, så hodeskallen hans ble brukket, og kroppen falt også av hesten til bakken.
46 Da de åtte høvdingene som var igjen, så hvor sterk Juda var, ble de svært redde og flyktet. Juda forfulgte dem med sine ti menn, og de innhentet dem og drepte dem.
47 Og Jakobs sønner fortsatte å slå kongens hærer, og de drepte mange av dem, men disse kongene holdt dristig stand med sine kapteiner og trakk seg ikke tilbake fra sine steder, og de ropte ut mot de av deres hærer som flyktet fra Jakobs sønner, men ingen ville høre på dem, for de var redde for sine liv for at de skulle dø.
48 Og alle Jakobs sønner vendte tilbake og kom til Juda etter å ha slått kongens hærer. Juda drepte fortsatt Jasubs åtte høvdinger og tok av dem klærne.
49 Levi så Elon, kongen i Ga'ash, komme mot ham med sine fjorten høvedsmenn for å slå ham i hjel, men Levi visste det ikke sikkert.
50 Elon og høvdingene hans kom nærmere, og Levi så seg tilbake og så at han hadde fått slaget i baktroppen. Levi løp med tolv av tjenerne sine, og de gikk og drepte Elon og høvdingene hans med sverdets egg.

KAPITTEL 38

1 Og Jihuri, kongen av Silo, kom opp for å hjelpe Elon, og han nærmet seg Jakob. Da spente Jakob buen som han hadde i hånden, og traff Jihuri med en pil, som forårsaket hans død.
2 Og da Ihuri, kongen av Silo, var død, flyktet de fire gjenværende kongene fra sin plass sammen med resten av høvdingene, og de forsøkte å trekke seg tilbake og sa: Vi har ikke mer styrke hos hebreerne etter at de har drept de tre kongene og høvdingene deres som var mektigere enn oss.
3 Og da Jakobs sønner så at de gjenværende kongene hadde trukket seg fra sin plass, forfulgte de dem. Jakob kom også fra Sikems haug, fra det stedet der han hadde stått, og de fulgte etter kongene og nærmet seg dem med sine tjenere.

4 Kongene og høvdingene med resten av hærene sine så at Jakobs sønner kom nær dem, og de ble redde for livet sitt og flyktet til byen Hasar.
5 Og Jakobs sønner forfulgte dem til porten til Hasars by, og de utførte et stort nederlag blant kongene og deres hærer, omtrent fire tusen mann, og mens de slo kongenes hær, var Jakob opptatt med buen sin og begrenset seg til å slå kongene, og han drepte dem alle.
6 Og han drepte Paraton, kongen av Hasar, ved porten til byen Hasar. Deretter drepte han Susi, kongen av Sarton, Laban, kongen av Bet-korin, og Shabir, kongen av Maknayma. Han drepte dem alle med piler, én pil til hver av dem, og de døde.
7 Og da Jakobs sønner så at alle kongene var døde og at de var blitt brutt ned og trakk seg tilbake, fortsatte de å kjempe mot kongenes hærer overfor Hasars port, og de slo fortsatt ned omkring fire hundre av mennene deres.
8 Og tre menn av Jakobs tjenere falt i det slaget, og da Juda så at tre av tjenerne hans var døde, ble han svært bedrøvet, og hans vrede mot amorittene oppbrent i ham.
9 Og alle mennene som var igjen av kongens hærer ble svært redde for livet sitt, og de løp og brøt porten til murene rundt Hasars by, og de gikk alle inn i byen for å søke sikkerhet.
10 Og de gjemte seg midt i byen Hasar, for byen Hasar var svært stor og omfattende, og da alle disse hærene hadde kommet inn i byen, løp Jakobs sønner etter dem til byen.
11 Og fire mektige menn, erfarne i strid, dro ut fra byen og stilte seg ved inngangen til byen, med dragne sverd og spyd i hendene, og de stilte seg rett overfor Jakobs sønner og lot dem ikke komme inn i byen.
12 Naftali løp og kom mellom dem, og med sverdet sitt felte han to av dem og hogg hodene deres av i ett slag.
13 Og han snudde seg mot de to andre, og se, de hadde flyktet, og han forfulgte dem, innhentet dem, slo dem og drepte dem.
14 Jakobs sønner kom til byen og så, og se, det var enda en mur inntil byen. De lette etter porten til muren, men fant den ikke. Juda sprang opp på toppen av muren, og Simeon og Levi fulgte ham, og alle tre gikk ned fra muren og inn i byen.
15 Og Simeon og Levi drepte alle mennene som flyktet i sikkerhet inn i byen, og også byens innbyggere med deres koner og småbarn, drepte de med sverdets egg, og byens rop steg opp til himmelen.
16 Dan og Naftali sprang opp på muren for å se hva som forårsaket klagestøyten. For Jakobs sønner var bekymret for brødrene sine, og de hørte byens innbyggere gråte og bønfalle og si: «Ta alt vi eier i byen og dra bort, bare drep oss ikke.»
17 Da Juda, Simeon og Levi hadde sluttet å slå innbyggerne i byen, gikk de opp på muren og kalte på Dan og Naftali, som var på muren, og på resten av brødrene deres. Simeon og Levi fortalte dem om inntoget i byen, og alle Jakobs sønner kom for å hente byttet.
18 Jakobs sønner tok byttet fra byen Hasar, småfeet og storfeet og eiendommen, og de tok alt som kunne tas bort, og dro bort fra byen samme dag.
19 Og neste dag dro Jakobs sønner til Sarton, for de hørte at mennene fra Sarton som hadde blitt igjen i byen, samlet seg for å kjempe mot dem fordi de hadde drept kongen deres. Sarton var en svært høy og befestet by, og den hadde en dyp voll rundt byen.
20 Og pilaren på vollen var omtrent femti alen og dens bredde førti alen, og det var ikke plass for noen å gå inn i byen på grunn av vollen. Og Jakobs sønner så byens voller, og de lette etter en inngang i den, men fant den ikke.
21 For inngangen til byen var bakfra, og enhver som ville komme inn i byen, kom den veien og gikk rundt hele byen, og deretter kom han inn i byen.
22 Da Jakobs sønner så at de ikke fant veien inn i byen, ble deres vrede sterkt opptent, og byens innbyggere så at Jakobs sønner kom mot dem, ble veldig redde for dem, for de hadde hørt om deres styrke og hva de hadde gjort mot Hasar.
23 Og innbyggerne i byen Sarton kunne ikke gå ut mot Jakobs sønner etter å ha samlet seg i byen for å kjempe mot dem, i frykt for at de dermed kunne komme inn i byen, men da de så at de kom mot dem, ble de svært redde for dem, for de hadde hørt om deres styrke og hva de hadde gjort mot Hasar.
24 Innbyggerne i Sarton tok derfor raskt bort broen som lå til byen før Jakobs sønner kom, og førte den inn i byen.
25 Jakobs sønner kom og lette etter veien inn i byen, men fant den ikke. Byens innbyggere gikk opp på toppen av muren og så, og se, Jakobs sønner søkte en vei inn i byen.
26 Og byens innbyggere hånet Jakobs sønner fra toppen av muren og forbannet dem. Da Jakobs sønner hørte hånene, ble de svært rasende, og vreden deres brant i dem.
27 Jakobs sønner ble harme på grunn av dem, og de reiste seg alle og sprang over vollen med all sin styrke, og med sin kraft krysset de vollen som var førti alen bred.
28 Og da de hadde passert vollen, sto de under bymuren, og de fant alle byportene lukket med jernporter.
29 Jakobs sønner kom frem for å bryte opp dørene til byens porter, men innbyggerne lot dem ikke gjøre det, for fra toppen av muren kastet de steiner og piler på dem.
30 Og tallet på folket som var på muren var omtrent fire hundre mann. Da Jakobs sønner så at mennene i byen ikke lot dem åpne byportene, sprang de og gikk opp på toppen av muren. Juda dro først opp til den østlige delen av byen.
31 Gad og Asjer dro opp etter ham til byens vesthjørne, Simeon og Levi mot nord, og Dan og Ruben mot sør.
32 Mennene som var på toppen av muren, byens innbyggere, så at Jakobs sønner kom opp mot dem. De flyktet alle fra muren, gikk ned i byen og gjemte seg midt i byen.
33 Issakar og Naftali, som var igjen under muren, kom nærmere og brøt opp byportene og tente ild på byportene, så jernet smeltet. Alle Jakobs sønner kom inn i byen, de og alle mennene deres, og de kjempet mot innbyggerne i byen Sarton og slo dem med sverdets egg, og ingen kunne holde stand mot dem.
34 Og omkring to hundre menn flyktet fra byen, og de gikk alle og gjemte seg i et visst tårn i byen, og Juda forfulgte dem til tårnet og rev ned tårnet, som falt over mennene, og de døde alle.
35 Og Jakobs sønner gikk opp veien til taket av det tårnet, og de så, og se, det var et annet sterkt og høyt tårn i det fjerne i byen, og toppen av det nådde til himmelen, og Jakobs sønner skyndte seg og steg ned, og gikk med alle

sine menn til det tårnet, og fant det fullt av omtrent tre hundre menn, kvinner og småbarn.
36 Og Jakobs sønner ga mennene i tårnet et stort slag, og de flyktet fra dem.
37 Simeon og Levi forfulgte dem, og tolv tapre og sterke menn kom ut mot dem fra stedet der de hadde gjemt seg.
38 Og disse tolv mennene holdt en hard kamp mot Simeon og Levi, og Simeon og Levi kunne ikke seire over dem, og disse tapre mennene brøt Simeons og Levis skjold, og en av dem hugg Levis hode med sverdet sitt, da Levi hastig la hånden sin på hodet hans, for han var redd for sverdet, og sverdet traff Levis hånd, og det manglet bare lite på at Levis hånd skulle hugges av.
39 Levi grep den tapre mannens sverd i hånden sin og tok det med makt fra mannen. Med det hugg han den sterke mannen i hodet og hogg hodet av ham.
40 Elleve menn kom frem for å kjempe mot Levi, for de så at én av dem var blitt drept. Jakobs sønner kjempet, men Jakobs sønner klarte ikke å få overtaket over dem, for disse mennene var svært mektige.
41 Da Jakobs sønner så at de ikke kunne få overtaket på dem, skrek Simeon høyt og voldsomt, og de elleve mektige mennene ble lamslått av lyden av Simeons skrik.
42 Juda kjente igjen lyden av Simeons rop på avstand, og Naftali og Juda løp med skjoldene sine mot Simeon og Levi, og de fant dem i kamp med disse mektige mennene, ute av stand til å få overtaket fordi skjoldene deres var ødelagt.
43 Naftali så at Simeons og Levi-skjoldene var ødelagte, og han tok to av skjoldene fra tjenerne sine og brakte dem til Simeon og Levi.
44 Den dagen kjempet Simeon, Levi og Juda alle tre mot de elleve helt til solnedgang, men de klarte ikke å få overtaket på dem.
45 Og dette ble fortalt til Jakob, og han ble dypt bedrøvet, og han ba til Herren, og han og hans sønn Naftali dro mot disse mektige mennene.
46 Jakob gikk bort og spente buen sin, og kom nær de mektige mennene og drepte tre av mennene deres med buen, og de resterende åtte vendte tilbake, og se, krigen utkjempet mot dem både foran og bak, og de var svært redde for livet sitt og kunne ikke holde stand mot Jakobs sønner, og de flyktet for dem.
47 Og i flukten møtte de Dan og Asjer som kom mot dem, og de angrep dem plutselig og kjempet mot dem og drepte to av dem, og Juda og brødrene hans forfulgte dem og slo resten av dem og drepte dem.
48 Alle Jakobs sønner vendte tilbake og gikk rundt i byen og lette etter noen menn. De fant omkring tjue unge menn i en hule i byen. Gad og Aser slo dem alle i hjel, og Dan og Naftali angrep resten av mennene som hadde flyktet og rømt fra det andre tårnet, og de slo dem alle i hjel.
49 Jakobs sønner drepte alle innbyggerne i byen Sarton, men kvinnene og de små barna lot de bli igjen i byen og drepte dem ikke.
50 Og alle innbyggerne i byen Sarton var mektige menn; én av dem kunne forfølge tusen, og to av dem kunne ikke flykte fra ti tusen av de andre mennene.
51 Jakobs sønner drepte alle innbyggerne i byen Sarton med sverdets egg, så ingen mann kunne stå opp imot dem, og de lot kvinnene bli igjen i byen.
52 Jakobs sønner tok alt byttet fra byen og tilkjempet det de ønsket seg, og de tok småfe og storfe og eiendom fra byen. Jakobs sønner gjorde mot Sarton og dens innbyggere slik de hadde gjort mot Hasar og dens innbyggere, og de vendte seg om og dro bort.

KAPITTEL 39

1 Og da Jakobs sønner dro fra byen Sarton, hadde de gått omtrent to hundre alen da de møtte innbyggerne i Tapnach som kom mot dem, for de dro ut for å kjempe mot dem, fordi de hadde slått kongen av Tapnach og alle hans menn.
2 Alle som var igjen i byen Tapnach, dro ut for å kjempe mot Jakobs sønner. De tenkte å ta tilbake byttet og byttet de hadde tatt fra Hasar og Sarton.
3 Og resten av mennene fra Tapnach kjempet mot Jakobs sønner på det stedet, og Jakobs sønner slo dem, og de flyktet for dem, og de forfulgte dem til byen Arbelan, og de falt alle for Jakobs sønner.
4 Jakobs sønner vendte tilbake og kom til Tapnach for å ta byttet fra Tapnach. Da de kom til Tapnach, hørte de at folket fra Arbelan hadde dratt ut for å møte dem for å redde byttet fra brødrene sine. Jakobs sønner lot ti av mennene sine bli igjen i Tapnach for å plyndre byen, og de dro ut mot folket fra Arbelan.
5 Mennene fra Arbelan dro ut med sine koner for å kjempe mot Jakobs sønner, for konene deres var erfarne i krig, og de dro ut, omkring fire hundre menn og kvinner.
6 Og alle Jakobs sønner ropte med høy røst, og de løp alle mot innbyggerne i Arbelan, og med en høy og forferdelig røst.
7 Og innbyggerne i Arbelan hørte Jakobs sønners rop og deres brøl som løvers lyd og som havets og dets bølgers brølen.
8 Og frykt og redsel grep deres hjerter på grunn av Jakobs sønner, og de var fryktelig redde for dem, og de trakk seg tilbake og flyktet for dem inn i byen, og Jakobs sønner forfulgte dem til byporten, og de kom over dem i byen.
9 Jakobs sønner kjempet mot dem i byen, og alle kvinnene deres var opptatt med å kaste slynger mot Jakobs sønner, og kampen var svært hard mellom dem hele den dagen helt til kvelden.
10 Og Jakobs sønner kunne ikke få overtaket over dem, og Jakobs sønner var nesten omkommet i det slaget, og Jakobs sønner ropte til Herren og fikk stor styrke mot kvelden, og Jakobs sønner slo alle innbyggerne i Arbelan med sverdets egg, menn, kvinner og småbarn.
11 Og også resten av folket som hadde flyktet fra Sarton, dem slo Jakobs sønner i Arbelan, og Jakobs sønner gjorde mot Arbelan og Tapnach som de hadde gjort mot Chazar og Sarton, og da kvinnene så at alle mennene var døde, gikk de opp på byens tak og slo Jakobs sønner ved å regne ned steiner som regn.
12 Jakobs sønner skyndte seg og kom inn i byen og grep alle kvinnene og slo dem med sverdets egg. Jakobs sønner tok alt byttet og byttet, småfe, storfe og kveg.
13 Jakobs sønner gjorde med Maknayma som de hadde gjort med Tapnach, med Hasar og med Silo, og de vendte seg derfra og dro av gårde.
14 På den femte dagen hørte Jakobs sønner at folket i Gaasj hadde samlet seg mot dem til kamp, fordi de hadde

drept kongen og høvdingene deres. For det hadde vært fjorten høvdinger i byen Gaasj, og Jakobs sønner hadde drept dem alle i det første slaget.
15 Og Jakobs sønner tok på seg krigsvåpnene sine den dagen, og de marsjerte til kamp mot innbyggerne i Gaash. I Gaash var det et sterkt og mektig folk av amorittenes folk. Gaash var den sterkeste og best befestede byen av alle amorittenes byer, og den hadde tre murer.
16 Jakobs sønner kom til Ga'ash, og de fant byens porter låst, og omkring fem hundre menn sto øverst på den ytterste muren, og et folk tallrikt som sanden på stranden lå i bakhold for Jakobs sønner utenfor byen bak den.
17 Jakobs sønner kom bort for å åpne byens porter, og mens de nærmet seg, se, de som lå i bakhold bak byen, kom ut fra sine plasser og omringet Jakobs sønner.
18 Jakobs sønner var innesperret mellom Ga'ash-folket, og kampen var både foran og bak dem, og alle mennene som var på muren, kastet piler og steiner ned fra muren mot dem.
19 Da Juda så at mennene i Ga'ash ble for tyngre for dem, skrek de et voldsomt skrik. Alle mennene i Ga'ash ble forferdet ved Judas skrik. Menn falt ned fra muren ved hans kraftige skrik. Alle som var både utenfra og inne i byen, ble svært redde for livet sitt.
20 Jakobs sønner var fortsatt i ferd med å bryte opp byens porter, da kastet mennene fra Ga'ash steiner og piler på dem fra toppen av muren og fikk dem til å flykte fra porten.
21 Jakobs sønner vendte tilbake mot mennene fra Ga'ash som var med dem utenfor byen, og de slo dem forferdelig som om de slo mot gresskar. De kunne ikke holde stand mot Jakobs sønner, for frykt og redsel hadde grepet dem ved Judas skrik.
22 Jakobs sønner drepte alle mennene som var utenfor byen, og Jakobs sønner kom fortsatt nærmere for å trenge inn i byen og kjempe under bymurene, men de kunne ikke, for alle innbyggerne i Gaash som var igjen i byen hadde omringet Gaashs murer i alle retninger, slik at Jakobs sønner ikke kunne komme inn til byen for å kjempe mot dem.
23 Jakobs sønner kom nær et hjørne for å kjempe under muren, og innbyggerne i Ga'ash kastet piler og steiner på dem som regnskurer, og de flyktet fra under muren.
24 Da Ga'asj-folket som var på muren, så at Jakobs sønner ikke kunne få overtaket på dem under muren, hånet de Jakobs sønner med disse ordene og sa:
25 Hva er det som feiler dere i kampen, siden dere ikke kan seire? Kan dere da gjøre mot den mektige byen Ga'ash og dens innbyggere slik dere gjorde mot amorittenes byer, som ikke var så mektige? Med de svake blant oss gjorde dere jo dette og drepte dem i inngangen til byen, for de var kraftløse da de ble forferdet ved lyden av deres rop.
26 Og vil dere nå da være i stand til å kjempe på dette stedet? Sannelig, her skal dere alle dø, og vi skal hevne saken til de byene dere har lagt øde.
27 Innbyggerne i Ga'ash hånet Jakobs sønner kraftig og spottet dem med gudene deres, og de fortsatte å kaste piler og steiner på dem fra muren.
28 Juda og brødrene hans hørte ordene til innbyggerne i Ga'ash, og deres vrede ble stor. Juda ble nidkjær på sin Gud i denne saken. Han ropte: «Herre, hjelp, send hjelp til oss og våre brødre!»
29 Og han løp på avstand av all sin kraft, med sitt dragede sverd i hånden, og han sprang opp fra jorden og klatret over muren med all sin styrke, og sverdet falt av hånden hans.
30 Juda ropte mot muren, og alle mennene som var på muren ble forferdet. Noen av dem falt ned fra muren og inn i byen og døde. De som fortsatt var på muren, ble svært redde da de så Judas styrke og flyktet inn i byen for å redde livet.
31 Og noen tok mot til å kjempe mot Juda på muren, og de kom nær for å drepe ham da de så at Juda ikke hadde noe sverd i hånden. De tenkte på å kaste ham fra muren til brødrene hans. Og tjue menn fra byen kom opp for å hjelpe dem. De omringet Juda, og alle ropte over ham og gikk bort til ham med dragne sverd. De skremte Juda, og Juda ropte til brødrene sine fra muren.
32 Jakob og sønnene hans spente buen fra under muren og slo tre av mennene som var på toppen av muren. Juda fortsatte å rope, og han utbrøt: «Herre, hjelp oss, Herre, frels oss!» Og han ropte med høy røst mot muren, og ropet ble hørt i lang avstand.
33 Og etter dette ropet gjentok han ropet, og alle mennene som omringet Juda på toppen av muren ble forferdet. De kastet hver sitt sverd av hånden ved lyden av Judas rop og hans skjelving og flyktet.
34 Juda tok sverdene som hadde falt fra hendene deres, og Juda kjempet mot dem og drepte tjue av mennene deres på muren.
35 Og omkring åtti menn og kvinner gikk fortsatt opp på muren fra byen, og de omringet alle Juda. Herren innprentet frykt i Judas hjerter, så de ikke kunne komme nær ham.
36 Jakob og alle som var med ham, spente buen ut fra under muren og drepte ti menn på muren. De falt ned under muren foran Jakob og sønnene hans.
37 Da folket på muren så at tjue av mennene deres hadde falt, løp de mot Juda med dragne sverd, men de kunne ikke komme nær ham, for de var svært redde over Judas styrke.
38 Og en av deres mektige menn, ved navn Arud, kom frem for å slå Juda i hodet med sverdet sitt. Juda festet i all hast skjoldet sitt mot hodet hans, og sverdet traff skjoldet, og det delte seg i to.
39 Og etter at denne mektige mannen hadde slått Juda, flyktet han for livet av frykt for Juda, og føttene hans skled på muren og han falt blant Jakobs sønner som var nedenfor muren, og Jakobs sønner slo ham og drepte ham.
40 Og Juda fikk vondt i hodet etter slaget fra den mektige mannen, og Juda var nesten død av det.
41 Da Dan hørte ham, ropte Juda mot muren av smerten ved slaget, og hans vrede brant i ham. Han reiste seg også og gikk avsted, løp og sprang opp fra jorden og klatret opp på muren med sin voldsomme, vrede kraft.
42 Da Dan kom til muren nær Juda, flyktet alle mennene på muren som hadde stått imot Juda. De gikk opp til den andre muren og kastet piler og steiner på Dan og Juda fra den andre muren og forsøkte å drive dem ut av muren.
43 Pilene og steinene traff Dan og Juda, og de var nesten blitt drept på muren. Og uansett hvor Dan og Juda flyktet fra muren, ble de angrepet med piler og steiner fra den andre muren.

44 Jakob og sønnene hans var fortsatt ved inngangen til byen nedenfor den første muren, og de var ikke i stand til å spene buen mot byens innbyggere, ettersom de ikke kunne se dem, siden de var på den andre muren.
45 Da Dan og Juda ikke lenger kunne tåle steinene og pilene som falt på dem fra den andre muren, sprang de begge opp på den andre muren nær byens folk. Da byens folk som var på den andre muren, så at Dan og Juda hadde kommet mot dem på den andre muren, ropte de alle og steg ned mellom murene.
46 Jakob og sønnene hans hørte ropene fra byens folk, mens de fortsatt var ved inngangen til byen. De var bekymret for Dan og Juda, som de ikke så, siden de var på den andre muren.
47 Naftali gikk opp i sin voldsomme vrede og sprang opp på den første muren for å se hva som forårsaket den høye lyden av rop som de hadde hørt i byen. Issakar og Sebulon kom frem for å bryte opp byens porter, og de åpnet byens porter og gikk inn i byen.
48 Og Naftali sprang fra den første muren til den andre og kom for å hjelpe sine brødre og innbyggerne i Ga'ash som var på muren. Da Naftali så at han var den tredje som hadde kommet opp for å hjelpe sine brødre, flyktet de alle og dro ned til byen. Jakob og alle sønnene hans og alle deres unge menn kom inn i byen til dem.
49 Juda, Dan og Naftali gikk ned fra muren og inn i byen og forfulgte byens innbyggere. Simeon og Levi var utenfor byen og visste ikke at porten var åpnet. De gikk opp derfra til muren og kom ned til sine brødre i byen.
50 Og byens innbyggere hadde alle kommet ned til byen, og Jakobs sønner kom mot dem i forskjellige retninger, og kampen utkjempet mot dem forfra og bakfra, og Jakobs sønner slo dem forferdelig og drepte omtrent tjue tusen av dem, menn og kvinner. Ikke én av dem kunne stå opp mot Jakobs sønner.
51 Og blodet fløt rikelig i byen, og det var som en bekk med vann, og blodet fløt som en bekk til den ytre delen av byen og nådde Bet-korins ørken.
52 Og folket i Bet-Korin så på avstand blodet som rant fra byen Gaash, og omkring sytti menn blant dem løp for å se blodet, og de kom til stedet der blodet var.
53 Og de fulgte blodsporet og kom til bymuren i Gaash, og de så blodet som rant fra byen, og de hørte rop fra innbyggerne i Gaash, for det steg opp til himmelen, og blodet fortsatte å strømme rikelig som en bekk med vann.
54 Alle Jakobs sønner holdt fortsatt på med å slå innbyggerne i Ga'ash, og de holdt på med å drepe dem helt til kvelden, omkring tjue tusen menn og kvinner. Folket i Korin sa: «Dette er sannelig hebreernes verk, for de fører fortsatt krig i alle amorittenes byer.»
55 Og disse folkene skyndte seg og løp til Bet-korin, og hver tok sine krigsvåpen, og de ropte til alle innbyggerne i Bet-korin, som også tok på seg sine krigsvåpen for å gå og kjempe mot Jakobs sønner.
56 Og da Jakobs sønner var ferdige med å slå innbyggerne i Gaash, gikk de rundt i byen for å plyndre alle de falne, og da de kom inn i den innerste delen av byen og videre, møtte de tre svært mektige menn, og de hadde ikke noe sverd i hånden.
57 Jakobs sønner kom opp til stedet der de var, og de mektige mennene flyktet, og en av dem hadde tatt Sebulon, som han så var en ung gutt og lavvokst, og med sin kraft hadde han knust ham til bakken.
58 Jakob løp mot ham med sverdet sitt, og Jakob slo ham med sverdet under lendene og hogg ham i to, og liket falt over Sebulon.
59 Og den andre kom bort og grep tak i Jakob for å felle ham til bakken, og Jakob snudde seg mot ham og ropte til ham, mens Simeon og Levi løp og slo ham på hoftene med sverdet og felte ham til bakken.
60 Og den mektige mannen reiste seg fra jorden med vrede, opphisset kraft, og Juda kom til ham før han hadde fått fotfeste, og slo ham i hodet med sverdet, så hodet hans ble revet av, og han døde.
61 Og den tredje mektige mannen, da han så at hans ledsagere var drept, løp fra Jakobs sønner, og Jakobs sønner forfulgte ham i byen. Og mens den mektige mannen flyktet, fant han et av sverdene til byens innbyggere, og han plukket det opp og vendte seg mot Jakobs sønner og kjempet mot dem med det sverdet.
62 Og den mektige mannen løp til Juda for å slå ham i hodet med sverdet, og Juda hadde ikke noe skjold i hånden. Mens han siktet på å slå ham, tok Naftali i hast skjoldet sitt og satte det mot Judas hode, og den mektige mannens sverd traff Naftalis skjold, og Juda slapp unna sverdet.
63 Og Simeon og Levi løp mot den mektige mannen med sverdene sine og slo ham med voldsom kraft med sverdene sine, og de to sverdene gikk inn i den mektige mannens kropp og delte den i to på langs.
64 Og Jakobs sønner slo de tre mektige mennene på den tiden, sammen med alle innbyggerne i Gaash, og dagen var i ferd med å gå mot slutten.
65 Jakobs sønner vandret omkring i Gaasj og tok alt byttet fra byen. De lot ikke engang småbarn og kvinner leve. Jakobs sønner gjorde med Gaasj som de hadde gjort med Sarton og Silo.

KAPITTEL 40

1 Jakobs sønner førte bort alt byttet fra Gaasj og dro ut av byen om natten.
2 De marsjerte mot Betkorins borg, og innbyggerne i Betkorin var på vei til borgen for å møte dem, og den natten kjempet Jakobs sønner mot innbyggerne i Betkorin i Betkorins borg.
3 Og alle innbyggerne i Betkorin var mektige menn, én av dem ville ikke flykte for tusen mann, og de kjempet den natten mot borgen, og ropene deres ble hørt den natten langveisfra, og jorden skalv ved ropene deres.
4 Og alle Jakobs sønner var redde for disse mennene, ettersom de ikke var vant til å kjempe i mørket, og de ble sterkt forvirret, og Jakobs sønner ropte til Herren og sa: Hjelp oss, Herre, frels oss så vi ikke dør for disse uomskårne menns hender.
5 Og Herren lyttet til Jakobs sønners røst, og Herren lot stor redsel og forvirring gripe folket i Betkorin, og de kjempet seg imellom i nattens mørke og slo hverandre i stort antall.
6 Jakobs sønner visste at Herren hadde ført en fordervet ånd blant disse mennene, og at de kjempet mot hverandre. De dro ut fra flokkene til folket i Betkorin og kom helt til

nedstigningen til Betkorins borg og videre, og de ble der trygt med sine unge menn den natten.
7 Og folket i Betkorin kjempet hele natten, den ene mannen med sin bror, og den andre med sin nabo, og de ropte i alle retninger mot borgen, og ropene deres ble hørt på avstand, og hele jorden skalv ved røsten deres, for de var mektigere enn alle folk på jorden.
8 Og alle innbyggerne i kanaaneernes byer, hetittenes, amorittenes, hevittenes og alle Kanaans konger, og også de som var på den andre siden av Jordan, hørte lyden av ropene den natten.
9 Og de sa: «Dette er sannelig de slagene hebreerne utkjemper, de som kjemper mot de sju byene som kom nær dem. Hvem kan da stå seg mot disse hebreerne?»
10 Alle innbyggerne i kanaanittenes byer og alle de som bodde på den andre siden av Jordan var svært redde for Jakobs sønner. De sa: «Se, det samme skal skje med oss som det ble gjort med de byene. Hvem kan stå seg mot deres store styrke?»
11 Og korinittenes skrik ble svært høyt den natten, og de fortsatte å øke; og de slo hverandre til morgenen, og mange av dem ble drept.
12 Og morgenen grydde, og alle Jakobs sønner sto opp ved daggry og dro opp til borgen, og de slo de som var igjen av korinittene på en forferdelig måte, og de ble alle drept i borgen.
13 Og den sjette dagen kom, og alle Kanaans innbyggere så på avstand alle folket i Betkorin ligge døde i Betkorins borg, strødd utover som kadavere av lam og geiter.
14 Jakobs sønner førte alt byttet de hadde tatt fra Ga'ash og dro til Bet-Khorin. Der fant de byen full av folk som havets sand. De kjempet mot dem, og Jakobs sønner slo dem der til kvelden.
15 Jakobs sønner gjorde med Bet-Korin som de hadde gjort med Ga'ash og Tapnach, og som de hadde gjort med Hasar, Sarton og Silo.
16 Jakobs sønner tok med seg byttet fra Bet-Korin og alt byttet fra byene, og samme dag dro de hjem til Sikem.
17 Jakobs sønner kom hjem til byen Sikem, og de ble værende utenfor byen, og de hvilte seg der fra krigen og ble der hele natten.
18 Alle tjenerne deres og alt byttet de hadde tatt fra byene, lot de være utenfor byen. De gikk ikke inn i byen. For de tenkte: «Kanskje det blir mer kamp mot oss, og de kommer og beleirer oss i Sikem.»
19 Jakob, sønnene hans og tjenerne deres ble værende den natten og dagen etter på det jordstykket som Jakob hadde kjøpt av Hemor for fem sekel, og alt det de hadde tatt, var med dem.
20 Alt byttet som Jakobs sønner hadde tatt, lå på marken, umåtelig som sanden på stranden.
21 Og landets innbyggere så på dem på avstand, og alle landets innbyggere fryktet Jakobs sønner som hadde gjort dette. For ingen konge fra gamle dager hadde noen gang gjort noe lignende.
22 Og de sju kanaaneernes konger bestemte seg for å slutte fred med Jakobs sønner, for de var svært redde for livet sitt på grunn av Jakobs sønner.
23 På den dagen, som var den sjuende dagen, sendte Jafia, kongen i Hebron, i hemmelighet bud til kongen i Ai, Gibeon, Salem, Adulams konge, Lakisj, Hasars konge og alle de kanaaneiske kongene som var underlagt dem, og sa:
24 Dra opp med meg, og kom til meg, så vi kan dra til Jakobs sønner. Jeg vil slutte fred med dem og inngå en pakt med dem, så ikke alle deres landområder blir ødelagt av Jakobs sønners sverd, slik de gjorde med Sikem og byene rundt det, slik dere har hørt og sett.
25 Og når dere kommer til meg, så kom ikke med mange menn, men hver konge skal ta med seg sine tre høvdinger, og hver høvding skal ta med seg tre av sine offiserer.
26 Kom alle sammen til Hebron, så skal vi dra sammen til Jakobs sønner og be dem om å inngå en fredspakt med oss.
27 Og alle disse kongene gjorde som kongen i Hebron hadde sendt bud til dem, for de var alle under hans råd og kommando, og alle Kanaans konger samlet seg for å dra til Jakobs sønner for å slutte fred med dem. Og Jakobs sønner vendte tilbake og dro til den delen av marken som var i Sikem, for de stolte ikke på landets konger.
28 Jakobs sønner vendte tilbake og ble værende på marken i ti dager, og ingen kom for å føre krig mot dem.
29 Da Jakobs sønner så at det ikke var tegn til krig, samlet de seg alle og dro til byen Sikem, og Jakobs sønner ble værende i Sikem.
30 Etter førti dager samlet alle amorittkongene seg fra alle sine steder og kom til Hebron, til Jafia, kongen i Hebron.
31 Og antallet konger som kom til Hebron for å slutte fred med Jakobs sønner, var tjueen konger, og antallet høvdinger som kom med dem, var sekstini, og mennene deres var ett hundre og åttini, og alle disse kongene og mennene deres hvilte ved Hebron-fjellet.
32 Kongen av Hebron dro ut med sine tre høvdinger og ni menn, og disse kongene bestemte seg for å dra til Jakobs sønner for å slutte fred.
33 Og de sa til kongen i Hebron: «Gå foran oss med dine menn og tal for oss til Jakobs sønner, så skal vi følge etter deg og stadfeste dine ord.» Og kongen i Hebron gjorde så.
34 Jakobs sønner hørte at alle Kanaans konger hadde samlet seg og hvilt i Hebron. Jakobs sønner sendte fire av sine tjenere som spioner og sa: «Gå og spioner på disse kongene, og undersøk og forhør deres menn om de er få eller mange. Og hvis de bare er få i antall, så tell dem alle og kom tilbake.»
35 Og Jakobs tjenere dro i hemmelighet til disse kongene og gjorde som Jakobs sønner hadde befalt dem. Den dagen kom de tilbake til Jakobs sønner og sa til dem: «Vi kom til disse kongene, og de er bare få i antall. Vi telte dem alle, og se, de var to hundre og åttiåtte, konger og menn.»
36 Jakobs sønner sa: «De er få i antall, derfor vil vi ikke alle dra ut til dem.» Og om morgenen sto Jakobs sønner opp og valgte sekstito av sine menn, og ti av Jakobs sønner dro med dem. De tok på seg krigsvåpnene sine, for de sa: «De kommer for å føre krig mot oss!» For de visste ikke at de kom for å slutte fred med dem.
37 Jakobs sønner dro med tjenerne sine til Sikems port, mot disse kongene, og deres far Jakob var med dem.
38 Og da de kom ut, se, da kom kongen i Hebron og hans tre høvdinger og ni menn med ham på veien mot Jakobs sønner. Jakobs sønner løftet blikket og så på avstand Jafia, kongen i Hebron, og høvdingene hans komme mot dem. Jakobs sønner stilte seg ved Sikems port og gikk ikke videre.

39 Kongen i Hebron fortsatte å rykke frem, han og hans høvdinger, helt til han kom nær Jakobs sønner, og han og hans høvdinger bøyde seg ned for dem til jorden, og kongen i Hebron satte seg ned med sine høvdinger foran Jakob og hans sønner.
40 Jakobs sønner sa til ham: «Hva har hendt deg, konge i Hebron? Hvorfor har du kommet til oss i dag? Hva krever du av oss?» Da sa kongen i Hebron til Jakob: «Jeg ber deg, herre, alle kanaaneernes konger har i dag kommet for å slutte fred med deg.»
41 Jakobs sønner hørte Hebrons konges ord, og de ville ikke gå med på hans forslag. For Jakobs sønner hadde ingen tro på ham. De trodde at Hebrons konge hadde talt falskt til dem.
42 Og kongen i Hebron visste av Jakobs sønners ord at de ikke trodde hans ord, og Hebrons konge gikk nærmere Jakob og sa til ham: Jeg ber deg, herre, om å forsikre deg om at alle disse kongene har kommet til deg i fredelig forstand, for de har ikke kommet med alle sine menn, og de har heller ikke med seg sine krigsvåpen, for de har kommet for å søke fred med min herre og hans sønner.
43 Jakobs sønner svarte kongen i Hebron og sa: Send bud til alle disse kongene, og hvis du taler sannhet til oss, la dem hver især komme frem for oss. Og hvis de kommer til oss ubevæpnet, skal vi vite at de søker fred fra oss.
44 Og Jafia, kongen i Hebron, sendte en av sine menn til kongene, og de kom alle frem for Jakobs sønner og bøyde seg ned for dem til jorden. Kongene satte seg ned foran Jakob og sønnene hans og talte til dem og sa:
45 Vi har hørt alt du gjorde mot amorittenes konger med ditt sverd og din overmåte sterke arm, så ingen kunne stå opp mot deg. Vi fryktet deg for våre liv, for at det skulle ramme oss som det rammet dem.
46 Så er vi kommet til dere for å inngå en fredspakt mellom oss, og inngå nå derfor en freds- og sannhetspakt med oss, at dere ikke skal blande dere inn i oss, ettersom vi ikke har blandet oss inn i dere.
47 Og Jakobs sønner visste at de virkelig var kommet for å søke fred med dem, og Jakobs sønner lyttet til dem og inngikk en pakt med dem.
48 Og Jakobs sønner sverget til dem at de ikke ville blande seg inn i dem, og alle kanaanittenes konger sverget også til dem, og Jakobs sønner gjorde dem skattpliktige fra den dagen av.
49 Etter dette kom alle høvdingene for disse kongene med sine menn frem for Jakob, med gaver i hendene til Jakob og sønnene hans, og de bøyde seg ned for ham til jorden.
50 Og disse kongene oppfordret Jakobs sønner og ba dem om å returnere alt byttet de hadde tatt fra amorittenes sju byer, og Jakobs sønner gjorde det, og de returnerte alt de hadde tatt, kvinnene, de små, buskapen og alt byttet de hadde tatt, og de sendte dem av sted, og de dro hver til sin by.
51 Og alle disse kongene bøyde seg igjen for Jakobs sønner, og de sendte eller brakte dem mange gaver i de dager, og Jakobs sønner sendte disse kongene og deres menn av sted, og de dro fredelig bort fra dem til sine byer, og Jakobs sønner vendte også tilbake til sitt hjem, til Sikem.
52 Og fra den dagen av var det fred mellom Jakobs sønner og kanaaneernes konger, inntil Israels barn arvet Kanaans land.

KAPITTEL 41

1 Ved årets omveltning dro Jakobs sønner fra Sikem og kom til Hebron, til sin far Isak, og de bodde der. Men de gjettet hver dag småfeet og storfeet sitt i Sikem, for der var det i de dager godt og fett beite. Jakob og sønnene hans og hele deres husstand bodde i Hebron-dalen.
2 I de dager, i det året, i det hundre og sekste året av Jakobs liv, i det tiende året etter at Jakob kom fra Paddan-Aram, døde Lea, Jakobs kone. Hun var femtien år gammel da hun døde i Hebron.
3 Jakob og sønnene hans begravde henne i hulen på Makpela-marken i Hebron, den marken Abraham hadde kjøpt av Hets barn til eiendom som gravsted.
4 Jakobs sønner bodde hos sin far i Hebron-dalen, og alle landets innbyggere kjente deres styrke, og deres rykte spredte seg over hele landet.
5 Josef, Jakobs sønn, og hans bror Benjamin, sønnene til Rakel, Jakobs kone, var ennå unge på den tiden, og de dro ikke ut med sine brødre i krigene deres i noen av amorittenes byer.
6 Og da Josef så sine brødres styrke og deres storhet, roste han dem og opphøyde dem, men han satte seg selv større enn dem og opphøyde seg over dem. Og Jakob, hans far, elsket ham også mer enn noen av sine sønner, for han var en sønn av hans alderdom, og på grunn av sin kjærlighet til ham laget han ham en kjortel i mange farger.
7 Og da Josef så at faren hans elsket ham mer enn brødrene sine, fortsatte han å opphøye seg over brødrene sine, og han kom med onde rykter om dem til faren sin.
8 Jakobs sønner så hvordan Josef oppførte seg mot dem og at faren deres elsket ham mer enn noen av dem. De hatet ham og kunne ikke tale fredelig til ham hele tiden.
9 Josef var sytten år gammel, og han opphøyde seg fortsatt over sine brødre og tenkte på å opphøye seg over dem.
10 På den tiden drømte han en drøm, og han kom til brødrene sine og fortalte dem drømmen sin. Han sa til dem: «Jeg drømte en drøm. Vi bandt alle kornbånd ute på åkeren. Mitt kornbånd reiste seg og satte seg på bakken, og deres kornbånd omringet det og bøyde seg for det.»
11 Brødrene hans svarte ham: «Hva betyr denne drømmen du har hatt? Tenker du i ditt hjerte å regjere eller herske over oss?»
12 Og han kom igjen og fortalte det til sin far Jakob. Jakob kysset Josef da han hørte disse ordene fra sin munn. Og Jakob velsignet Josef.
13 Da Jakobs sønner så at faren deres hadde velsignet Josef og kysset ham, og at han elsket ham høyt, ble de sjalu på ham og hatet ham enda mer.
14 Etter dette drømte Josef en annen drøm og fortalte drømmen til sin far i brødrenes nærvær. Josef sa til sin far og brødre: «Se, jeg har igjen drømt en drøm, og se, solen og månen og de elleve stjernene bøyde seg for meg.»
15 Da faren hans hørte Josefs ord og drømmen hans, og da han så at brødrene hans hatet Josef på grunn av denne saken, irettesatte han Josef foran brødrene sine på grunn av dette og sa: «Hva betyr denne drømmen du har drømt, og at du opphøyer deg selv foran dine brødre, som er eldre enn deg?»

16 Tror du i ditt hjerte at jeg og din mor og dine elleve brødre skal komme og bøye oss ned for deg, siden du sier dette?
17 Og brødrene hans ble sjalu på ham for ordene og drømmene hans, og de fortsatte å hate ham, og Jakob gjemte drømmene i sitt hjerte.
18 Jakobs sønner dro en dag for å gjete sin fars småfe i Sikem, for de var fortsatt gjetere på den tiden. Men mens Jakobs sønner den dagen beitet i Sikem, drøyde de, og tiden for å sanke buskapen var over, og de var ikke kommet.
19 Jakob så at sønnene hans ble nølt i Sikem. Han tenkte med seg selv: «Kanskje Sikems innbyggere har reist seg for å kjempe mot dem. Derfor har de drøyt med å komme i dag.»
20 Jakob kalte på Josef, sønnen sin, og befalte ham: «Se, dine brødre beite i Sikem i dag, og de har ennå ikke kommet tilbake. Gå nå og se hvor de er, og gi meg beskjed om hvordan det står til med dine brødre og med hjorden.»
21 Jakob sendte sønnen sin, Josef, til Hebron-dalen. Josef kom og hentet brødrene sine i Sikem, men fant dem ikke. Josef gikk omkring på marken som lå ved Sikem for å se hvor brødrene hans hadde dratt av. Men han mistet veien i ødemarken og visste ikke hvilken vei han skulle gå.
22 Og en Herrens engel fant ham vandrende på veien mot marken, og Josef sa til Herrens engel: Jeg leter etter mine brødre. Har du ikke hørt hvor de beite? Og Herrens engel sa til Josef: Jeg så dine brødre beite her, og jeg hørte dem si at de ville gå for å beite i Dotan.
23 Josef lyttet til Herrens engels røst og dro til brødrene sine i Dotan, og der fant han dem i ferd med å gjete småfeet.
24 Og Josef gikk bort til brødrene sine, og før han hadde kommet nær dem, hadde de bestemt seg for å drepe ham.
25 Simeon sa til brødrene sine: «Se, drømmemannen kommer til oss i dag. Kom nå, la oss drepe ham og kaste ham i en av gropene i ødemarken. Når faren hans leter etter ham hos oss, skal vi si at et ondt dyr har fortært ham.»
26 Da Ruben hørte hva brødrene sine sa om Josef, sa han til dem: «Dere skal ikke gjøre dette! Hvordan kan vi se opp til vår far Jakob? Kast ham i denne graven, så han kan dø der. Men ikke rekke ut hånden mot ham og utøse hans blod.» Ruben sa dette for å redde ham fra deres hånd og føre ham tilbake til hans far.
27 Da Josef kom til brødrene sine, satte han seg foran dem. De gikk over ham, grep ham og slo ham ned på jorden. De rev av ham den fargede kjortelen han hadde på seg.
28 Så tok de ham og kastet ham i en brønn, og i brønnen var det ikke vann, bare slanger og skorpioner. Og Josef ble redd for slangene og skorpionene som var i brønnen. Og Josef ropte med høy røst, og Herren gjemte slangene og skorpionene i brønnens sider, og de gjorde Josef ingen skade.
29 Og Josef ropte ut fra brønnen til sine brødre og sa til dem: Hva har jeg gjort mot dere, og hva har jeg syndet med? Hvorfor frykter dere ikke Herren for meg? Er jeg ikke av deres kjøtt og blod, og er ikke Jakob deres far, min far? Hvorfor gjør dere dette mot meg i dag, og hvordan skal dere kunne se opp til vår far Jakob?
30 Og han fortsatte å rope og kalle til sine brødre fra graven, og han sa: Juda, Simeon og Levi, mine brødre, løft meg opp fra det mørke stedet hvor dere har plassert meg, og kom i dag for å ha medlidenhet med meg, dere Herrens barn og sønner av min far Jakob! Og hvis jeg har syndet mot dere, er dere ikke da Abrahams, Isaks og Jakobs sønner? Hvis de så en foreldreløs, hadde de medlidenhet med ham, eller en som var sulten, ga de ham brød å spise, eller en som var tørst, ga de ham vann å drikke, eller en som var naken, de dekket ham med klær!
31 Hvordan kan du da holde tilbake din medlidenhet med din bror? Jeg er jo av ditt kjøtt og blod. Har jeg syndet mot deg, da skal du gjøre dette for min fars skyld!
32 Og Josef talte disse ordene fra brønnen, og brødrene hans kunne ikke høre på ham eller lytte til Josefs ord. Josef gråt og gråt i brønnen.
33 Og Josef sa: Å, om min far i dag visste hva brødrene mine har gjort mot meg, og hva de har sagt til meg i dag!
34 Og alle brødrene hans hørte hans rop og gråt i gropen, og brødrene hans gikk og forlot gropen, slik at de ikke skulle høre Josefs rop og hans gråt i gropen.

KAPITTEL 42

1 Så gikk de og satte seg på den andre siden, omtrent et bueskudd unna, og de satte seg der for å spise brød. Mens de spiste, rådslo de hva de skulle gjøre med ham, enten de skulle drepe ham eller føre ham tilbake til faren hans.
2 De holdt på med rådet da de løftet blikket og så at en flokk ismaelitter kom langt unna, veien til Gilead, på vei ned til Egypt.
3 Juda sa til dem: «Hva gagner det oss om vi dreper vår bror? Kanskje Gud vil kreve ham av oss. Dette er da det råd dere har gitt ham, det som dere skal gjøre med ham: Se, denne flokken av ismaelitter som drar ned til Egypt,
4 Kom nå, la oss gi ham til dem, og la ikke vår hånd legge på ham, og de skal føre ham med seg, og han skal gå tapt blant landets folk, og vi skal ikke drepe ham med våre egne hender. Og forslaget likte hans brødre, og de gjorde etter Judas ord.
5 Mens de diskuterte denne saken, og før ismaelittenes flokk hadde kommet opp til dem, gikk sju midjanitiske handelsmenn forbi dem. Da de gikk forbi, var de tørste. De løftet blikket og så graven der Josef var innesperret. De så, og se, alle slags fuglearter var over ham.
6 Og disse midianittene løp til brønnen for å drikke vann, for de trodde at den inneholdt vann. Da de kom foran brønnen, hørte de Josefs røst gråte og gråte i brønnen. De så ned i brønnen og så, og se, der var en ung mann med et vakkert utseende og et godt ansikt.
7 Og de ropte til ham og sa: «Hvem er du, og hvem har brakt deg hit, og hvem har plassert deg i denne gropen i ødemarken?» Og de hjalp alle med å løfte Josef opp, og de dro ham ut og førte ham opp av gropen, og tok ham med seg og dro av gårde på reisen sin og gikk forbi brødrene hans.
8 Og disse sa til dem: Hvorfor gjør dere dette, å ta tjeneren vår fra oss og dra bort? Vi kastet vel denne gutten i graven fordi han gjorde opprør mot oss, og nå kommer dere og henter ham opp og fører ham bort. Gi oss nå tjeneren vår tilbake!
9 Midjanittene svarte Jakobs sønner: «Er dette tjeneren deres, eller tjener denne mannen dere? Kanskje dere alle er

hans tjenere? For han er vakrere og har et bedre utseende enn noen av dere. Hvorfor lyver dere alle til oss?»
10 Derfor vil vi ikke høre på dine ord eller gi akt på deg. For vi fant gutten i gropen i ødemarken, og vi tok ham. Vi vil derfor dra videre.
11 Alle Jakobs sønner gikk bort til dem, reiste seg mot dem og sa til dem: «Gi oss tjeneren vår tilbake! Hvorfor skal dere alle dø for sverdets egg?» Midjanittene ropte mot dem, dro sverdene sine og gikk bort for å kjempe mot Jakobs sønner.
12 Og se, Simeon reiste seg fra sin plass imot dem, og sprang ned på bakken og dro sverdet sitt og gikk mot midjanittene. Han ropte et forferdelig rop foran dem, slik at ropene hans hørtes på avstand, og jorden skalv ved Simeons rop.
13 Midjanittene ble forferdet på grunn av Simeon og lyden av hans rop, og de falt ned på sine ansikter og ble overmåte forferdet.
14 Simeon sa til dem: «Sannelig, jeg er Simeon, sønn av hebreeren Jakob, som sammen med min bror har ødelagt byen Sikem og amorittenes byer. Så skal Gud gjøre med meg at selv om alle deres brødre, Midjans folk, og Kanaans konger, skulle komme med dere, så kunne de ikke kjempe mot meg.»
15 Gi oss nå tilbake den unge mannen du har tatt, så jeg ikke gir kjøttet ditt til himmelens fugler og jordens dyr.
16 Midjanittene ble enda mer redde for Simeon, og de gikk bort til Jakobs sønner med redsel og frykt og med ynkelige ord og sa:
17 Du har sikkert sagt at den unge mannen er din tjener, og at han gjorde opprør mot deg, og derfor kastet du ham i graven. Hva skal du da gjøre med en tjener som gjør opprør mot sin herre? Selg ham nå til oss, så skal vi gi deg alt du trenger for ham. Og Herren behaget å gjøre dette for at Jakobs sønner ikke skulle drepe sin bror.
18 Midjanittene så at Josef var vakker å se til og hadde et godt ansikt, og de lengtet etter ham av hjertet og var innstendig interessert i å kjøpe ham fra brødrene hans.
19 Jakobs sønner lyttet til midjanittene og solgte sin bror Josef til dem for tjue sølvpenger. Broren Ruben, deres bror, var ikke med dem. Midjanittene tok Josef med seg og fortsatte reisen til Gilead.
20 De var på vei langs veien, og midjanittene angret det de hadde gjort, å kjøpe den unge mannen, og den ene sa til den andre: «Hva er dette vi har gjort, å ta denne unge mannen fra hebreerne, som er vakker å se til og har et godt ansikt?»
21 Kanskje denne gutten er stjålet fra hebreernes land, og hvorfor har vi da gjort dette? Og hvis han blir søkt etter og funnet i våre hender, vil vi dø på grunn av ham.
22 Nå har sannelig hardføre og mektige menn solgt ham til oss, styrken til en av dem du så i dag; kanskje de stjal ham fra landet hans med sin makt og med sin sterke arm, og derfor har de solgt ham til oss for den lille verdien vi ga dem.
23 Mens de talte slik med hverandre, så de at ismaelittflokken som først kom, og som Jakobs sønner så, rykket frem mot midjanittene. Midjanittene sa til hverandre: «Kom, la oss selge denne unge mannen til ismaelittflokken som kommer mot oss. Vi vil ta imot det lille vi ga ham, så vi blir frelst fra hans ondskap.»
24 Og de gjorde så, og de kom til ismaelittene, og midjanittene solgte Josef til ismaelittene for tjue sølvpenger, som de hadde gitt ham til brødrene hans.
25 Midjanittene dro videre på veien til Gilead, og ismaelittene tok Josef og lot ham ri på en av kamelene, og de ledet ham til Egypt.
26 Og Josef hørte at ismaelittene dro til Egypt, og Josef sørget og gråt over at han skulle være så langt borte fra Kanaans land, fra sin far, og han gråt bitterlig mens han red på kamelen, og en av mennene deres observerte ham og fikk ham til å gå ned av kamelen og gå til fots, og til tross for dette fortsatte Josef å gråte og gråte, og han sa: Å, min far, min far!
27 Og en av ismaelittene reiste seg og slo Josef på kinnet, og han fortsatte å gråte. Josef var utmattet på veien og kunne ikke fortsette på grunn av sin bitterhet i sjelen. De slo ham alle sammen og plaget ham på veien, og de skremte ham for at han skulle slutte å gråte.
28 Og Herren så Josefs ambisjoner og hans vanskeligheter, og Herren lot mørke og forvirring komme over disse mennene, og hånden til alle som slo ham, visnet.
29 De sa til hverandre: «Hva er dette Gud har gjort mot oss på veien?» De visste ikke at dette rammet dem for Josefs skyld. Mennene fortsatte på veien og gikk forbi veien til Efrat, der Rakel var gravlagt.
30 Og Josef kom til sin mors grav, og Josef skyndte seg og løp til sin mors grav, og falt ned på graven og gråt.
31 Og Josef ropte høyt ved sin mors grav og sa: «Min mor, min mor, du som fødte meg, våkn opp nå, stå opp og se din sønn, hvordan han er solgt som slave, og det er ingen som har medlidenhet med ham.»
32 Å, reis deg og se din sønn, gråt med meg over mine problemer, og se mine brødres hjerte.
33 Vekk min mor, våkn opp, våkn opp av din søvn for meg, og før dine kriger mot mine brødre! Å, hvordan de har revet av meg kappen min, og allerede solgt meg to ganger som slave, og skilt meg fra min far, og det er ingen som har medlidenhet med meg.
34 Våkn opp og legg din sak mot dem for Gud, og se hvem Gud vil rettferdiggjøre i dommen, og hvem han vil fordømme.
35 Stå opp, min mor, stå opp, våkn opp fra din søvn og se min fars sjel med meg i dag, og trøst ham og lindre hans hjerte.
36 Og Josef fortsatte å tale disse ordene, og Josef ropte høyt og gråt bitterlig ved sin mors grav; og han holdt opp å tale, og av bitterhet i hjertet ble han stille som en stein på graven.
37 Og Josef hørte en stemme tale til ham fra under jorden, som svarte ham med bitterhet i hjertet og med gråt og bønn med disse ordene:
38 Min sønn, min sønn Josef, jeg har hørt din gråt og din klagesang. Jeg har sett dine tårer. Jeg kjenner dine problemer, min sønn, og det sørger meg for din skyld, og rikelig sorg legges til min sorg.
39 Så nå, min sønn, Josef, min sønn, sett håp på Herren og vent på ham, og frykt ikke! For Herren er med deg, han skal frelse deg fra all trengsel.
40 Reis deg, min sønn, dra ned til Egypt med dine herrer, og frykt ikke, for Herren er med deg, min sønn. Og hun

fortsatte å tale slik som disse ordene til Josef, og hun var stille.
41 Og Josef hørte dette, og han undret seg sterkt over dette, og han fortsatte å gråte; og etter dette så en av ismaelittene ham gråte og gråte på graven, og hans vrede ble opptent mot ham, og han drev ham derfra, og han slo ham og forbannet ham.
42 Og Josef sa til mennene: Måtte jeg finne nåde for deres øyne og føre meg tilbake til min fars hus, og han skal gi dere en overflod av rikdom.
43 Og de svarte ham og sa: «Er du ikke en slave, og hvor er din far? Og hvis du hadde hatt en far, ville du ikke allerede to ganger vært solgt som slave for så lite verdi.» Og deres vrede var fortsatt opptent mot ham, og de fortsatte å slå ham og tukte ham, og Josef gråt bitterlig.
44 Og Herren så Josefs lidelse, og Herren slo igjen disse mennene og tuktet dem, og Herren lot mørke omslutte dem over jorden, og lynet blinket og tordenen brølte, og jorden skalv ved tordenens og den mektige vindens røst, og mennene ble skrekkslagne og visste ikke hvor de skulle gå.
45 Dyrene og kamelene stod stille og ledet dem, men de ville ikke gå. De slo dem, og de bøyde seg på bakken. Mennene sa til hverandre: «Hva er det Gud har gjort mot oss? Hva er våre overtredelser, og hva er våre synder, siden dette har rammet oss?»
46 Og en av dem svarte og sa til dem: Kanskje det er på grunn av synden å plage denne slaven som dette har hendt oss i dag. Be ham derfor nå innstendig om å tilgi oss, så skal vi vite hvem som har skylden for denne ulykken. Og hvis Gud har medlidenhet med oss, da skal vi vite at alt dette rammer oss på grunn av synden å plage denne slaven.
47 Mennene gjorde så, og de bønnfalt Josef og presset ham til å tilgi dem. De sa: «Vi har syndet mot Herren og mot deg. Nå kan du trygt be din Gud om å fjerne denne døden fra oss, for vi har syndet mot ham.»
48 Og Josef gjorde som de sa, og Herren hørte på Josef, og Herren fjernet plagen som han hadde påført disse mennene på grunn av Josef, og dyrene steg opp av jorden, og de førte dem, og de dro videre, og den voldsomme stormen avtok, og jorden ble rolig, og mennene fortsatte sin reise for å dra ned til Egypt, og mennene visste at dette onde hadde rammet dem på grunn av Josef.
49 Og de sa til hverandre: Se, vi vet at det var på grunn av hans lidelse at denne ulykken rammet oss. Hvorfor skal vi nå bringe denne døden over våre sjeler? La oss rådslå hva vi skal gjøre med denne slaven.
50 Og en av dem svarte og sa: Han sa jo at vi skulle bringe ham tilbake til faren hans. Kom nå, la oss hente ham tilbake, og vi vil dra til det stedet han sier oss, og ta imot fra familien hans den prisen vi ga for ham, og så vil vi dra vår vei.
51 Og en svarte igjen og sa: Se, dette rådet er svært godt, men vi kan ikke gjøre det, for veien er svært langt fra oss, og vi kan ikke vike av veien vår.
52 Og enda en svarte og sa til dem: Dette er rådet vi skal følge, vi vil ikke vike fra det. Se, vi drar i dag til Egypt, og når vi kommer til Egypt, vil vi selge ham der for en høy pris, og vi vil bli befridd fra hans ondskap.
53 Dette syntes mennene godt om, og de gjorde det. De fortsatte reisen sin til Egypt med Josef.

KAPITTEL 43

1 Og da Jakobs sønner hadde solgt sin bror Josef til midjanittene, ble deres hjerter slått på grunn av ham, og de angret sine gjerninger, og de lette etter ham for å få ham tilbake, men kunne ikke finne ham.
2 Ruben vendte tilbake til brønnen som Josef var blitt kastet i for å løfte ham opp og føre ham tilbake til faren hans. Ruben sto ved brønnen, men hørte ikke et ord. Han ropte: «Josef! Josef!», og ingen svarte eller ytret et ord.
3 Ruben sa: «Josef er død av frykt, eller en slange har drept ham.» Ruben steg ned i brønnen og lette etter Josef, men fant ham ikke i brønnen. Så kom han opp igjen.
4 Ruben rev klærne sine i stykker og sa: «Barnet er ikke der, hvordan skal jeg forsone min far med ham hvis han er død?» Så gikk han til brødrene sine og fant dem sørgende over Josef og rådslående om hvordan de skulle forsone sin far med ham. Ruben sa til brødrene sine: «Jeg kom til graven, og se, Josef var ikke der. Hva skal vi da si til vår far? Min far vil bare lete etter gutten fra meg.»
5 Og brødrene hans svarte ham og sa: Så og så gjorde vi, og våre hjerter slo oss senere på grunn av denne handlingen, og vi sitter nå og søker et påskudd til hvordan vi skal forsone vår far med det.
6 Ruben sa til dem: «Hva er det dere har gjort, siden dere har ført vår fars grå hår ned i graven med sorg? Det er ikke godt det dere har gjort.»
7 Ruben satte seg ned hos dem, og de reiste seg alle opp og sverget til hverandre at de ikke skulle fortelle Jakob dette. De sa alle: «Den mannen som forteller dette til vår far eller hans husstand, eller som rapporterer dette til noen av landets barn, ham skal vi alle reise oss mot og drepe med sverd.»
8 Jakobs sønner, fra den yngste til den eldste, fryktet hverandre i denne saken. Ingen sa et ord, og de skjulte det i sine hjerter.
9 Og deretter satte de seg ned for å bestemme seg for og finne på noe de skulle si til sin far Jakob om alle disse tingene.
10 Issakar sa til dem: «Her er et råd til dere, dersom dere synes det er godt å gjøre dette: Ta kappen som tilhører Josef, riv den i stykker og slakt et geitekje og dypp det i blodet.»
11 Og send det til vår far, og når han ser det, skal han si at et ondt dyr har fortært ham. Riv derfor i stykker kappen hans, og se, blodet hans skal komme på kappen hans. Ved å gjøre dette skal vi være fri for vår fars knurring.
12 Issakars råd falt i smak hos dem, og de lyttet til ham og gjorde etter det rådet Issakar hadde gitt dem.
13 De skyndte seg og tok Josefs kappe og rev den i stykker. De slaktet et geitekje og dyppet kappen i kjeets blod, og trampet den ned i støvet. De sendte kappen til sin far Jakob ved hjelp av Naftali, og de befalte ham å si disse ordene:
14 Vi hadde samlet buskapen og var kommet helt til veien til Sikem og videre, da vi fant denne kappen på veien i ødemarken, dyppet i blod og støv. Nå må du vite om det er din sønns kappen eller ikke.
15 Naftali dro og kom til sin far, og han ga ham kappen og talte til ham alle de ordene som brødrene hans hadde befalt ham.

16 Og Jakob så Josefs kappe og kjente den igjen, og han falt med ansiktet mot jorden og ble stille som en stein. Etterpå reiste han seg og ropte med høy og gråtende stemme og sa: «Det er min sønn Josefs kappe!»
17 Jakob skyndte seg og sendte en av tjenerne sine til sønnene sine. Han dro til dem og fant dem komme langs veien med flokken.
18 Jakobs sønner kom til sin far om kvelden, og se, klærne deres var revet, og støv lå på hodene deres. De fant sin far skrikende og gråtende med høy røst.
19 Jakob sa til sønnene sine: «Fortell meg hva slags ondt dere plutselig har ført over meg i dag?» De svarte sin far Jakob og sa: «Vi kom i dag etter at flokken var samlet inn, og vi kom til byen Sikem ved veien i ødemarken. Der fant vi denne kappen full av blod på bakken. Vi visste det, og vi sendte bud til deg om du kunne vite det.»
20 Jakob hørte sønnenes ord og ropte med høy røst og sa: «Det er min sønns kappe! Et ondt dyr har fortært ham. Josef er revet i stykker. For jeg sendte ham i dag for å se om det sto vel til med deg og om buskapen, og for å gi meg beskjed fra deg. Han dro, slik jeg befalte ham. Dette har hendt ham i dag, mens jeg trodde at min sønn var hos deg.»
21 Jakobs sønner svarte og sa: «Han har ikke kommet til oss, og vi har ikke sett ham fra den tiden vi dro ut fra deg og til nå.»
22 Og da Jakob hørte ordene deres, ropte han igjen høyt, og han reiste seg og rev klærne sine i stykker, og han la sekk om lendene sine, og han gråt bitterlig og han sørget og løftet sin røst i gråt og utbrøt og sa disse ordene:
23 Josef, min sønn, å min sønn Josef, jeg sendte deg i dag for å hjelpe dine brødre, og se, du er blitt revet i stykker. Ved min hånd har dette hendt min sønn.
24 Det sørger meg for deg, Josef, min sønn, det sørger meg for deg; hvor søt du var for meg i livet, og hvor overmåte bitter er din død for meg nå.
25 0 at jeg hadde dødd i ditt sted, Josef, min sønn, for det sørger meg dypt over deg, min sønn, å min sønn, min sønn. Josef, min sønn, hvor er du, og hvor er du blitt dratt? Våkn opp, våkn opp fra din plass, og kom og se min sorg over deg, å min sønn Josef.
26 Kom nå og tell tårene som renner fra øynene mine nedover kinnene mine, og bring dem opp for Herrens åsyn, så hans vrede kan vende seg fra meg.
27 0 Josef, min sønn, hvordan falt du for en som ingen har falt av fra verdens begynnelse til denne dag? For du er blitt drept ved å bli slått av en fiende, påført grusomhet, men jeg vet sannelig at dette har skjedd med deg på grunn av mine synders mange.
28 Våkn opp nå og se hvor bitter min sorg er for deg, min sønn! Selv om jeg ikke har oppdratt deg, formet deg og gitt deg ånd og sjel, er det Gud som har formet deg og bygget dine ben og kledd dem med kjøtt og blåst livspust i dine nesebor, og så har han gitt deg til meg.
29 Nå, sannelig, Gud, som ga deg til meg, har tatt deg fra meg, og slikt har hendt deg
30 Og Jakob fortsatte å tale slik om Josef, og han gråt bitterlig; han falt til jorden og ble stille.
31 Og alle Jakobs sønner så sin fars nød, angret de det de hadde gjort, og de gråt også bitterlig.
32 Juda reiste seg og løftet farens hode fra jorden og la det i fanget sitt. Han tørket farens tårer av kinnene sine. Juda gråt høylytt, mens farens hode lå i fanget hans, stille som en stein.
33 Jakobs sønner så sin fars nød, og de gråt høyt, og Jakob lå fortsatt stiv på bakken som en stein.
34 Alle sønnene hans, tjenerne hans og tjenerbarna hans reiste seg og stilte seg rundt ham for å trøste ham, men han nektet å la seg trøste.
35 Og hele Jakobs husstand reiste seg og sørget en stor sørgestund over Josefs og deres fars vanskeligheter. Og budskapet nådde Isak, Abrahams sønn, Jakobs far, og han gråt bitterlig over Josef, han og hele hans husstand. Og han dro fra det stedet hvor han bodde i Hebron, og hans menn med ham. Han trøstet Jakob, sin sønn, og han nektet å la seg trøste.
36 Og etter dette reiste Jakob seg fra jorden, og tårene rant nedover kinnene hans, og han sa til sønnene sine: Stå opp og ta sverdene og buene deres, og gå ut på marken, og søk om dere kan finne min sønns kropp og bringe den til meg, så jeg kan begrave den.
37 Let også blant dyrene og jakt på dem! Grip det som kommer først, før du tar det og bringer det til meg. Kanskje Herren i dag vil ha medlidenhet med min lidelse og forberede for dere det som rev sønnen min i stykker, og bringe det til meg, så jeg kan hevne sønnens sak.
38 Sønnene hans gjorde som faren deres hadde befalt dem. De sto tidlig opp om morgenen og tok hver sitt sverd og sin bue i hånden og dro ut på marken for å jakte på ville dyr.
39 Og Jakob ropte fortsatt høyt og gråt og gikk frem og tilbake i huset og slo hendene sammen og sa: Josef, min sønn, Josef, min sønn!
40 Og Jakobs sønner dro ut i ødemarken for å gripe dyrene, og se, en ulv kom mot dem, og de grep ham og brakte ham til sin far, og de sa til ham: Dette er den første vi har funnet, og vi har brakt ham til deg slik du befalte oss, og din sønns kropp kunne vi ikke finne.
41 Og Jakob tok dyret fra sønnenes hender, og han ropte med høy og gråtende stemme, mens han holdt dyret i hånden sin, og han talte med bittert hjerte til dyret: Hvorfor slukte du min sønn Josef, og hvordan fryktet du ikke jordens Gud eller min ulykke for min sønn Josef?
42 Og du fortærte min sønn forgjeves, fordi han ikke begikk vold, og dermed gjorde du meg skyldig på hans vegne. Derfor vil Gud kreve den som blir forfulgt.
43 Og Herren åpnet dyrets munn for å trøste Jakob med dets ord, og det svarte Jakob og talte disse ordene til ham:
44 Så sant Gud lever, han som skapte oss på jorden, og så sant din sjel lever, min herre, jeg så ikke din sønn, og jeg rev ham heller ikke i stykker. Fra et fjernt land kom jeg også for å lete etter min sønn, som i dag forlot meg. Jeg vet ikke om han lever eller er død.
45 Og jeg kom i dag ut på marken for å lete etter sønnen min, og sønnene dine fant meg og grep meg og økte min sorg. De har i dag ført meg frem for deg, og jeg har nå talt alle mine ord til deg.
46 Og nå, menneskesønn, er jeg i dine hender, og gjør med meg i dag som det synes godt i dine øyne! Men så sant Gud lever, han som skapte meg: Jeg har ikke sett din sønn, og jeg har ikke revet ham i stykker, og menneskekjøtt har ikke kommet i min munn i alle mine levedager.
47 Og da Jakob hørte dyrets ord, ble han storlig forferdet og sendte dyret ut av sin hånd, og hun gikk sin vei.

48 Og Jakob fortsatte å gråte og rope høyt over Josef dag etter dag, og han sørget over sønnen sin i mange dager.

KAPITTEL 44

1 Ismaels sønner, som hadde kjøpt Josef fra midianittene, som hadde kjøpt ham fra hans brødre, dro til Egypt med Josef. De kom til Egypts grenser. Da de nærmet seg Egypt, møtte de fire menn av Medans, Abrahams sønns, sønner som hadde dratt ut av Egypts land på sin reise.
2 Ismaelittene sa til dem: «Ønsker dere å kjøpe denne slaven av oss?» De sa: «Overgi ham til oss.» De overga Josef til dem, og de så at han var en meget vakker ung mann, og de kjøpte ham for tjue sekel.
3 Ismaelittene fortsatte reisen sin til Egypt, og medianittene vendte også tilbake til Egypt samme dag. Medianittene sa til hverandre: «Vi har hørt at Potifar, en hoffmann hos farao og høvding for livvakten, søker en god tjener som kan stå foran ham og tjene ham og sette ham til å føre over huset sitt og alt han eier.»
4 La oss derfor selge ham til ham for det vi ønsker, hvis han kan gi oss det vi trenger for ham.
5 Disse medanittene gikk og kom til Potifars hus og sa til ham: «Vi har hørt at du søker en god tjener til å tjene deg. Se, vi har en tjener som vil behage deg. Hvis du kan gi oss det vi ønsker, vil vi selge ham til deg.»
6 Potifar sa: «Før ham frem for meg, så skal jeg se ham. Hvis han synes det er behaglig for meg, skal jeg gi deg det du trenger for ham.»
7 Medanim-folket gikk og hentet Josef og stilte ham frem for Potifar. Potifar så ham, og han syntes synd på ham. Potifar sa til dem: «Fortell meg hva dere trenger til denne unge mannen?»
8 Og de sa: «Vi ønsker fire hundre sølvpenger for ham.» Potifar sa: «Jeg vil gi deg dem hvis du gir meg dokumentet om salget hans til deg, og forteller meg historien hans. Kanskje han er stjålet. Denne unge mannen er verken slave eller sønn av en slave, men jeg ser at han ser pen og vakker ut.»
9 Medanittene dro og hentet til ham ismaelittene som hadde solgt ham til dem. De fortalte ham det og sa: «Han er en slave, og vi solgte ham til dem.»
10 Potifar hørte ismaelittenes ord da han ga sølvet til medanittene. Medanittene tok sølvet og dro videre, og ismaelittene vendte også hjem.
11 Potifar tok Josef og førte ham hjem til seg for at han skulle tjene ham. Josef fant nåde for Potifars øyne, og han satte sin lit til ham og satte ham til å overvåke sitt hus. Alt han eide, overlot han til ham.
12 Herren var med Josef, og han ble en mann som levde godt. Herren velsignet Potifars hus for Josefs skyld.
13 Og Potifar overlot alt han eide i Josefs hender, og Josef var den som lot ting komme inn og gå ut, og alt ble ordnet etter hans ønske i Potifars hus.
14 Josef var atten år gammel, en ung mann med vakre øyne og et tiltalende utseende, og hans like fantes ikke i hele Egypt.
15 Mens han var i sin herres hus og gikk inn og ut av huset og tjente sin herre, løftet Selika, hans herres kone, blikket mot Josef og så på ham. Se, han var en vakker ung mann med et vakkert utseende.
16 Og hun begjærte hans skjønnhet i sitt hjerte, og hennes sjel var festet i Josef, og hun forførte ham dag etter dag, og Selika overtalte Josef daglig, men Josef løftet ikke blikket for å se sin herres kone.
17 Og Zelika sa til ham: Hvor vakkert ditt utseende og din skikkelse er! Jeg har sannelig sett på alle slavene, men har aldri sett en så vakker slave som du er. Og Josef sa til henne: Sannelig, han som skapte meg i min mors liv, skapte hele menneskeheten.
18 Og hun sa til ham: «Hvor vakre øynene dine er, som du har blendet alle innbyggerne i Egypt med, menn og kvinner.» Og han sa til henne: «Hvor vakre de er mens vi er i live, men skulle du se dem i graven, ville du visselig flytte deg bort fra dem.»
19 Hun sa til ham: «Hvor vakre og tiltalende alle dine ord er! Ta nå harpen som er i huset og spill med hendene dine, så vi kan høre dine ord.»
20 Og han sa til henne: «Hvor vakre og tiltalende er ikke mine ord når jeg lovpriser min Gud og hans herlighet.» Og hun sa til ham: «Hvor vakkert håret ditt er! Se, gullkammen som er i huset! Ta den og krøll håret ditt.»
21 Og han sa til henne: Hvor lenge vil du tale disse ordene? Hold opp med å tale disse ordene til meg, og stå opp og ta deg av dine huslige gjøremål.
22 Og hun sa til ham: «Det er ingen i mitt hus, og det er ikke annet å ta hensyn til enn dine ord og din vilje. Likevel kunne hun ikke bringe Josef til henne, og han så heller ikke på henne, men rettet blikket ned mot jorden.»
23 Og Selikah ønsket i sitt hjerte at Josef skulle ligge med henne, og mens Josef satt i huset og gjorde sitt arbeid, kom Selikah og satte seg foran ham, og hun lokket ham daglig med ordene sine til å ligge med henne eller noen gang se på henne, men Josef ville ikke høre på henne.
24 Hun sa til ham: «Hvis du ikke gjør som jeg sier, vil jeg tukte deg med døden og legge et jernåk på deg.»
25 Og Josef sa til henne: Sannelig, Gud, som skapte mennesket, løser fangenes lenker, og det er han som skal befri meg fra ditt fengsel og fra din dom.
26 Og da hun ikke klarte å overtale ham, og hennes sjel fortsatt var festet ved ham, kastet hennes begjær henne ut i en alvorlig sykdom.
27 Alle kvinnene i Egypt kom for å besøke henne, og de sa til henne: «Hvorfor er du i denne forferdelige tilstanden? Du som ikke mangler noe! Din mann er sannelig en stor og aktet fyrste i kongens øyne. Skulle du mangle noe av det ditt hjerte begjærer?»
28 Og Selika svarte dem og sa: «I dag skal det bli kjent for dere hvorfra denne uorden som dere ser meg, stammer fra.» Og hun befalte tjenestepikene sine å lage mat til alle kvinnene, og hun holdt et gjestebud for dem, og alle kvinnene spiste i Selikas hus.
29 Og hun ga dem kniver til å skrelle sitronene for å spise dem, og hun befalte at de skulle kle Josef i kostbare klær, og at han skulle vise seg for dem. Og Josef kom frem for øynene deres, og alle kvinnene så på Josef, og kunne ikke ta blikket fra ham. De skar alle seg i hendene med knivene de hadde i hendene, og alle sitronene som de hadde i hendene deres, ble fulle av blod.
30 Og de visste ikke hva de hadde gjort, men de fortsatte å se på Josefs skjønnhet og vendte ikke øyelokkene sine bort fra ham.

31 Selika så hva de hadde gjort, og hun sa til dem: «Hva er dette for et arbeid dere har gjort? Se, jeg ga dere sitroner å spise, og dere har alle kuttet hendene deres.»
32 Og alle kvinnene så hendene deres, og se, de var fulle av blod, og blodet rant ned på klærne deres. Og de sa til henne: «Denne slaven i ditt hus har overvunnet oss, og vi kunne ikke vende øyelokkene våre fra ham på grunn av hans skjønnhet.»
33 Og hun sa til dem: «Dette skjedde med dere i det øyeblikket dere så på ham, og dere ikke kunne holde dere unna ham. Hvordan kan jeg da la være å se ham når han stadig er i huset mitt, og jeg ser ham gå inn og ut av huset mitt dag etter dag? Hvordan kan jeg da unngå å forfalle eller til og med gå til grunne på grunn av dette?»
34 Og de sa til henne: Ordene er sanne, for hvem kan se denne vakre skikkelsen i huset og avstå fra ham, og er han ikke din slave og tjener i ditt hus, og hvorfor forteller du ham ikke hva som er i ditt hjerte, og lar din sjel gå til grunne på grunn av denne saken?
35 Og hun sa til dem: «Jeg prøver daglig å overtale ham, og han vil ikke gå med på mine ønsker. Jeg lovet ham alt som er godt, men likevel fikk jeg ingen tilbake fra ham. Derfor er jeg i en forfallende tilstand, som dere ser.»
36 Og Zelicah ble svært syk på grunn av sin lengsel etter Josef, og hun var desperat forelsket på grunn av ham, og alle i Zelicahs hus og hennes manns hus visste ingenting om denne saken, at Zelicah var syk på grunn av sin kjærlighet til Josef.
37 Alle i huset hennes spurte henne: «Hvorfor er du syk og sykelig og mangler ingenting?» Hun svarte dem: «Jeg vet ikke om dette som stadig tar over meg.»
38 Og alle kvinnene og venninnene hennes kom daglig for å se henne, og de snakket med henne, og hun sa til dem: Dette kan bare skje på grunn av Josefs kjærlighet. Og de sa til henne: Lokke ham og grip ham i hemmelighet, kanskje han vil høre på deg og avverge denne døden fra deg.
39 Og Selikah ble verre av kjærlighet til Josef, og hun fortsatte å avta, helt til hun ikke hadde mer styrke til å stå opp.
40 Og på en viss dag gjorde Josef sin herres arbeid i huset, og Selika kom i hemmelighet og angrep ham plutselig. Josef reiste seg mot henne, og han var sterkere enn henne, og han førte henne ned på jorden.
41 Og Zelicah gråt på grunn av sitt hjertes lengsel etter ham, og hun bønnfalt ham med gråt, og tårene hennes rant nedover kinnene hennes, og hun talte til ham med en bønnfallende stemme og i bitter sjel og sa:
42 Har du noen gang hørt, sett eller visst om en så vakker kvinne som jeg er, eller bedre enn meg selv, som daglig taler til deg, faller i forfall av kjærlighet til deg, gir deg all denne æren, og likevel ikke vil lytte til min røst?
43 Og hvis det er av frykt for din herre, så sant kongen lever, skal ingen skade ramme deg fra din herre på grunn av dette. Lytt derfor nå til meg og samtykke for den ærens skyld jeg har vist deg, og avvis denne døden fra meg. Hvorfor skulle jeg dø for din skyld? Hun sluttet å snakke.
44 Josef svarte henne og sa: «Hold deg unna meg og overlat denne saken til min herre! Se, min herre vet ikke hva jeg har i huset, for alt som tilhører ham, har han gitt i min hånd. Hvordan skal jeg da gjøre dette i min herres hus?»
45 For han har også vist meg stor ære i sitt hus, og han har også satt meg til å være tilsynsmann over sitt hus, og han har opphøyet meg, og det er ingen større i dette huset enn jeg er, og min herre har ikke holdt meg tilbake noe, bortsett fra deg som er hans hustru. Hvordan kan du da tale disse ordene til meg, og hvordan kan jeg gjøre denne store ondskapen og synden mot Gud og din mann?
46 Avhold deg derfor nå fra meg, og tal ikke flere slike ord, for jeg vil ikke lytte til dine ord. Men Selika ville ikke lytte til Josef da han talte disse ordene til henne, men hun lokket ham daglig til å lytte til henne.
47 Og det var etter dette at Egypts bekk ble fylt over alle sider, og alle Egypts innbyggere dro ut, og også kongen og prinsene dro ut med tamburiner og danser, for det var en stor glede i Egypt, og en høytid på den tiden da Sihorhavet ble oversvømt, og de dro dit for å glede seg hele dagen.
48 Da egypterne dro ut til elven for å glede seg, slik de pleide å gjøre, ble alle i Potifars hus med dem. Men Selika ville ikke bli med dem, for hun sa: «Jeg er syk.» Hun ble alene igjen i huset, og det var ingen andre mennesker med henne i huset.
49 Og hun reiste seg og steg opp til sitt tempel i huset, og kledde seg i fyrstelige klær, og hun satte edelstener av onyks, innlagt med sølv og gull, på sitt hode, og hun pyntet sitt ansikt og hud med alle slags kvinnelige rensende væsker, og hun parfymerte tempelet og huset med kassia og røkelse, og hun spredte myrra og aloe, og deretter satte hun seg ved inngangen til tempelet, i passasjen i huset, som Josef gikk gjennom for å gjøre sitt arbeid, og se, Josef kom fra marken og gikk inn i huset for å gjøre sin herres arbeid.
50 Og han kom til stedet han måtte gå gjennom, og han så alt Selikas verk, og han vendte tilbake.
51 Og Zelicah så at Josef snudde seg bort fra henne, og hun ropte til ham og sa: «Hva feiler deg, Josef? Kom til arbeidet ditt, og se, jeg vil gi deg plass til du har gått til plassen din.»
52 Og Josef vendte tilbake og kom til huset, og gikk derfra til sin seteplass, og han satte seg ned for å gjøre sin herres arbeid som vanlig, og se, Zelicah kom til ham og sto foran ham i fyrstelig klær, og duften fra klærne hennes spredte seg til en avstand.
53 Og hun skyndte seg og grep tak i Josef og klærne hans, og hun sa til ham: Så sant kongen lever, hvis du ikke vil oppfylle min bønn, skal du dø i dag. Og hun skyndte seg og rakte ut sin andre hånd og dro et sverd under klærne sine, og hun satte det på Josefs hals, og hun sa: Reis deg og oppfyll min bønn, og hvis ikke, skal du dø i dag.
54 Og Josef ble redd for henne fordi hun gjorde dette, og han reiste seg for å flykte fra henne, og hun grep tak i forsiden av klærne hans, og i redselen for flukten hans ble kappen som Selika hadde grepet revet i stykker, og Josef lot kappen ligge i Selikas hånd, og han flyktet og kom seg ut, for han var redd.
55 Og da Selika så at Josefs kappe var revet i stykker, og at han hadde glemt den i hennes hånd og flyktet, fryktet hun for sitt liv, for at ryktet skulle spre seg om henne. Hun reiste seg og handlet listig og tok av seg klærne hun hadde på seg, og hun tok på seg sine andre klær.
56 Og hun tok Josefs kappe og la den ved siden av seg, og hun gikk og satte seg på plassen der hun hadde sittet i sin sykdom, før husets folk hadde gått ut til elven. Og hun

kalte på en ung gutt som da var i huset, og hun beordret ham til å kalle husets folk til seg.
57 Og da hun så dem, sa hun til dem med høy røst og klage: Se hva en hebreer herren deres har brakt til meg inn i huset! Han kom i dag for å ligge med meg.
58 For da du hadde gått ut, kom han til huset, og da han så at det ikke var noen i huset, kom han bort til meg og grep tak i meg for å ligge med meg.
59 Og jeg grep tak i klærne hans og rev dem i stykker og ropte mot ham med høy røst. Da jeg hadde hevet stemmen, ble han redd for livet sitt og lot kappen sin ligge igjen foran meg og flyktet.
60 Men folket i hennes hus sa ingenting, men deres vrede ble sterkt opptent mot Josef, og de gikk til hans herre og fortalte ham hva han hadde lagt på.
61 Potifar kom hjem i raseri, og hans kone ropte til ham og sa: «Hva er dette du har gjort mot meg ved å bringe en tjener inn i huset mitt? Han kom til meg i dag for å leke med meg. Slik gjorde han mot meg i dag.»
62 Potifar hørte hva sin kone sa, og han befalte at Josef skulle straffes med harde slag, og det gjorde de mot ham.
63 Mens de slo ham, ropte Josef med høy røst og løftet blikket mot himmelen. Han sa: «Herre Gud, du vet at jeg er uskyldig i alt dette. Hvorfor skal jeg i dag dø ved løgn, for disse uomskårne, onde menns hånd, som du kjenner?»
64 Mens Potifars menn slo Josef, fortsatte han å rope og gråte. Der var et barn som var elleve måneder gammelt. Herren åpnet barnets munn, og han talte disse ordene foran Potifars menn, som slo Josef, og sa:
65 Hva vil dere denne mannen, og hvorfor gjør dere dette onde mot ham? Min mor taler usant og løgner; slik gikk det til.
66 Og barnet fortalte dem nøyaktig alt som hadde skjedd, og alle Zelikas ord til Josef dag etter dag forkynte han for dem.
67 Alle mennene hørte barnets ord, og de undret seg storlig over barnets ord. Barnet holdt opp å snakke og ble stille.
68 Potifar skammet seg storlig over sønnens ord, og han befalte mennene sine at de ikke skulle slå Josef mer, og mennene sluttet å slå Josef.
69 Potifar tok Josef og befalte at han skulle stilles for prestene, som var dommere hos kongen, for at de skulle dømme ham i denne saken.
70 Potifar og Josef trådte frem for prestene, kongens dommere, og han sa til dem: «Vurder hvilken dom en tjener har krav på, for slik har han gjort.»
71 Prestene sa til Josef: «Hvorfor gjorde du dette mot din herre?» Josef svarte dem: «Ikke slik, mine herrer, slik var det.» Potifar sa til Josef: «Jeg betrodde deg alt jeg eide, og jeg holdt ikke noe tilbake fra deg utenom min kone. Hvordan kunne du da gjøre dette onde?»
72 Josef svarte: «Ikke så, herre! Så sant Herren lever, og så sant din sjel lever, herre! Det ordet du hørte fra din kone er usant. Slik var det i dag.»
73 Et år er gått siden jeg har vært i ditt hus. Har du sett noen urett hos meg, eller noe som kan få deg til å kreve livet mitt?
74 Prestene sa til Potifar: «Send bud og la dem hente Josefs revnede kappe frem for oss, så vi kan se på riften i den. Hvis riften er foran kappestykket, må ansiktet hans ha vendt mot henne, og hun må ha grepet tak i ham for å komme til henne. Din kone gjorde med svik alt hun har sagt.»
75 Og de brakte Josefs kappe frem for dommerprestene, og de så, og se, riften var foran Josef, og alle dommerprestene visste at hun hadde presset ham, og de sa: Dødsdommen tilkommer ikke denne slaven, for han har ikke gjort noe, men dommen er at han skal settes i fengsel på grunn av det ryktet som gjennom ham er gått ut mot din kone.
76 Potifar hørte ordene deres og satte ham i fengselet, det stedet hvor kongens fanger sitter innesperret. Josef satt i fengselet i tolv år.
77 Og til tross for dette vendte ikke hans herres kone seg bort fra ham, og hun sluttet ikke å tale til ham dag etter dag for å lytte til henne, og etter tre måneder fortsatte Zelicah å gå til Josef til fangehuset dag etter dag, og hun lokket ham til å lytte til henne, og Zelicah sa til Josef: Hvor lenge vil du bli i dette huset? Men lytt nå til min røst, så vil jeg føre deg ut av dette huset.
78 Og Josef svarte henne og sa: Det er bedre for meg å bli i dette huset enn å lytte til dine ord og synde mot Gud. Og hun sa til ham: Hvis du ikke vil oppfylle mitt ønske, vil jeg rive ut øynene dine, legge lenker til føttene dine og overgi deg i hendene på dem du ikke kjente fra før.
79 Og Josef svarte henne og sa: Se, hele jordens Gud er i stand til å befri meg fra alt du kan gjøre mot meg, for han åpner de blindes øyne og løser de bundne og bevarer alle fremmede som ikke er kjent med landet.
80 Og da Zelicah ikke klarte å overtale Josef til å lytte til henne, sluttet hun å gå for å lokke ham; og Josef var fortsatt innesperret i fangehuset. Og Jakob, Josefs far, og alle hans brødre som var i Kanaans land sørget og gråt fortsatt i de dager på grunn av Josef, for Jakob nektet å la seg trøste for sin sønn Josef, og Jakob ropte høyt og gråt og sørget alle de dagene.

KAPITTEL 45

1 På den tiden av det året, det året Josef dro ned til Egypt etter at brødrene hans hadde solgt ham, dro Ruben, Jakobs sønn, til Timna og tok Eliuram, datter av kanaaneeren Avi, til kone, og han kom til henne.
2 Eliuram, Rubens kone, ble med barn og fødte ham fire sønner: Hanok, Palu, Ketzron og Karmi. Broren hans, Simeon, tok søsteren Dina til kone, og hun fødte ham fem sønner: Memuel, Jamin, Ohad, Jakin og Sokar.
3 Senere kom han til Buna, den kanaaneiske kvinnen. Det var Buna som Simeon tok til fange fra byen Sikem. Buna var hos Dina og tjente henne. Simeon kom til henne, og hun fødte ham Saul.
4 På den tiden dro Juda til Adulam, og han kom til en mann fra Adulam, som het Hira. Der så Juda datteren til en mann fra Kanaan. Hun het Aljat, Suas datter. Han tok henne og kom til henne. Aljat fødte Juda tre sønner: Er, Onan og Silo.
5 Levi og Issakar dro til Østens land og tok seg døtrene til Jobab, sønn av Joktan, sønn av Eber, til hustruer. Jobab, sønn av Joktan, hadde to døtre. Den eldste het Adina, og den yngste het Arida.
6 Levi tok Adina, og Issakar tok Arida, og de kom til Kanaans land, til sin fars hus. Adina fødte Levi tre sønner: Gerson, Kehat og Merari.

7 Arida fødte Issakar Tola, Puva, Job og Samron, fire sønner. Dan dro til Moab og tok Aflalet, datter av moabitten Kamudan, til hustru, og førte henne til Kanaans land.
8 Aflalet var ufruktbar og hadde ingen barn. Siden husket Gud Aflalet, Dans kone, og hun ble med barn og fødte en sønn. Hun kalte ham Kusim.
9 Gad og Naftali dro til Haran og tok derfra døtrene til Amuram, sønn av Us, sønn av Nakor, til koner.
10 Og dette er navnene på Amurams døtre: Den eldste het Merima, og den yngste het Usit. Naftali tok Merima, og Gad tok Usit og førte dem til Kanaans land, til deres fars hus.
11 Merima fødte Naftali fire sønner: Jakse'el, Guni, Jaser og Salem, og Usit fødte Gad sju sønner: Sefion, Hagi, Suni, Esbon, Eri, Arodi og Arali.
12 Aser gikk ut og tok Adon, datter av Aflal, sønn av Hadad, sønn av Ismael, til kone, og han førte henne til Kanaans land.
13 I de dager døde Adon, Asers kone. Hun hadde ingen etterkommere. Etter Adons død dro Aser over til den andre siden av elven og tok Hadura, datter av Abimael, sønn av Eber, sønn av Sem, til kone.
14 Og den unge kvinnen var av et vakkert utseende og en kvinne med forstand, og hun hadde vært gift med Malkiel, sønn av Elam, sønn av Sem.
15 Hadura fødte Malkiel en datter, og han kalte henne Serach. Malkiel døde etter dette, og Hadura dro og ble boende i sin fars hus.
16 Og etter at kona var død i Aser, dro han og tok Hadura til kone og førte henne til Kanaans land. Han tok også datteren hennes, Serach, med seg. Hun var tre år gammel, og piken ble oppfostret i Jakobs hus.
17 Og piken var av et vakkert utseende, og hun vandret på Jakobs barns hellige veier; hun manglet ingenting, og Herren ga henne visdom og forstand.
18 Hadura, Asers kone, ble gravid og fødte ham Jimna, Jisva, Jisvi og Beria – fire sønner.
19 Sebulon dro til Midjan og tok Merisja, datter av Molad, sønn av Abida, sønn av Midjan, til kone og førte henne til Kanaans land.
20 Og Merusha fødte Sebulon Sered, Elon og Yakhleel; tre sønner.
21 Jakob sendte bud til Aram, sønn av Soba, sønn av Terah, og han tok Benjamin Mekalja, Arams datter, til hustru for sin sønn. Hun kom til Kanaans land, til Jakobs hus. Benjamin var ti år gammel da han tok Mekalja, Arams datter, til hustru.
22 Mekalja ble med barn og fødte Benjamin: Bela, Beker, Asbel, Gera og Naaman – fem sønner. Benjamin tok senere Aribat, datter av Shomron, Abrahams sønn, til hustru, i tillegg til sin første kone. Han var atten år gammel. Aribat fødte Benjamin: Aki, Vosj, Mupim, Kupim og Ord – fem sønner.
23 I de dager dro Juda til Sems hus og tok Tamar, datter av Elam, sønn av Sem, til kone for Er, hans førstefødte sønn.
24 Så kom Er til sin kone Tamar, og hun ble hans kone. Da han kom til henne, ødela han utad sin ætt. Hans gjerning var ond i Herrens øyne, og Herren drepte ham.
25 Etter at Er, Judas førstefødte sønn, var død, sa Juda til Onan: «Gå til din brors kone og gift deg med henne som din nærmeste slektning, og oppreis avkom for din bror.»
26 Onan tok Tamar til hustru og gikk til henne. Onan gjorde også som sin bror gjorde. Hans gjerning var ond i Herrens øyne, og han drepte ham også.
27 Da Onan døde, sa Juda til Tamar: «Bli i din fars hus til min sønn Silo blir voksen.» Juda har ikke lenger lyst til Tamar og gitt henne til Silo. For han tenkte: «Kanskje han også dør i likhet med sine brødre.»
28 Tamar sto opp og gikk og ble boende i sin fars hus, og Tamar ble en tid i sin fars hus.
29 Ved årets omveltning døde Judas kone Aliyat, og Juda ble trøstet over sin kone. Etter Aliyats død dro Juda opp med sin venn Hira til Timna for å klippe sauene deres.
30 Tamar hørte at Juda hadde dratt opp til Timna for å klippe sauene, og at Silo var blitt voksen, og Juda likte henne ikke.
31 Tamar sto opp og tok av seg sine enkeklær, la et slør over seg og dekket seg helt til. Så gikk hun og satte seg på den offentlige gaten som ligger ved veien til Timna.
32 Juda gikk forbi henne og så henne. Han tok henne med seg, og han kom til henne. Hun ble med barn ved ham. Da hun skulle føde, se, da var det tvillinger i hennes livmor. Den første kalte han Peres og den andre Serah.

KAPITTEL 46

1 I de dager var Josef fortsatt fanget i fengselet i Egypt.
2 På den tiden sto faraos tjenere foran ham, den øverste munnskjenken og den øverste bakeren som tilhørte kongen i Egypt.
3 Munnskjenken tok vin og satte den frem for kongen, så han kunne drikke den. Bakeren satte brød frem for kongen, og kongen drakk av vinen og spiste av brødet, han og hans tjenere og tjenere som spiste ved kongens bord.
4 Mens de spiste og drakk, ble munnskjenken og bakeren der. Faraos tjenere fant mange fluer i vinen som munnskjenken hadde med seg, og det ble funnet salpetersteiner i bakerens brød.
5 Og høvdingen over livvakten satte Josef til å tjene faraos hoffmenn, og faraos hoffmenn satt i fengsel i ett år.
6 Og ved årets slutt drømte de begge drømmer i én natt, på det stedet der de var i fengsel, og om morgenen kom Josef til dem for å ta seg av dem som vanlig, og han så dem, og se, ansiktene deres var nedslåtte og triste.
7 Josef spurte dem: «Hvorfor ser dere så triste og nedtrykte ut i dag?» De svarte ham: «Vi drømte en drøm, og det er ingen som kan tyde den.» Josef sa til dem: «Fortell meg drømmen deres, så skal Gud gi dere et fredelig svar, slik dere ønsker.»
8 Og munnskjenken fortalte drømmen sin til Josef, og han sa: Jeg så i drømmen min, og se, en stor vinranke stod foran meg, og på den vinranken så jeg tre grener, og vinranken blomstret raskt og nådde en stor høyde, og klasene modnet og ble til druer.
9 Så tok jeg druene og presset dem i et beger, og jeg ga det i faraos hånd, og han drakk. Josef sa til ham: «De tre grenene på vintreet er tre dager.»
10 Men innen tre dager skal kongen befale at du skal føres ut, og han skal gi deg stillingen din igjen. Du skal gi

kongen vin å drikke, slik som i begynnelsen da du var hans munnskjell. Men la meg finne nåde for dine øyne. Husk meg hos farao når det går deg vel. Gjør meg god og få meg ført ut av dette fengselet. For jeg ble stjålet fra Kanaans land og solgt som slave her.
11 Og det som ble fortalt deg om min herres kone er også falskt, for de satte meg i denne fangehullet for ingenting. Og munnskjenken svarte Josef og sa: Hvis kongen gjør vel mot meg som i begynnelsen, slik du sist tydet det for meg, skal jeg gjøre alt du ønsker, og få deg ført ut av denne fangehullet.
12 Da bakeren så at Josef hadde tydet munnskjenkens drøm, kom han også bort og fortalte Josef hele drømmen sin.
13 Og han sa til ham: I drømmen min så jeg, og se, tre hvite kurver på hodet mitt. Og jeg så, og se, i den øverste kurven var det all slags bakverk til farao, og se, fuglene spiste det av hodet mitt.
14 Josef sa til ham: «De tre kurvene du så, er tre dager. Men om tre dager skal farao ta hodet ditt av og henge deg på et tre, og fuglene skal ete kjøttet ditt av deg, slik du så i drømmen din.»
15 I de dager skulle dronningen føde, og på den dagen fødte hun en sønn til kongen av Egypt. De ropte ut at kongen hadde fått sin førstefødte sønn, og hele folket i Egypt, sammen med faraos embetsmenn og tjenere, jublet storlig.
16 Og på den tredje dagen etter hans fødsel holdt Farao en fest for sine hoffmenn og tjenere, for hærene i landet Soar og i landet Egypt.
17 Og hele folket i Egypt og faraos tjenere kom for å spise og drikke med kongen på sønnens fest og for å glede seg over kongens glede.
18 Og alle kongens embetsmenn og hans tjenere gledet seg på den tiden i åtte dager over festen, og de moret seg med alle slags musikkinstrumenter, med tamburiner og med dans i kongens hus i åtte dager.
19 Men munnskjenken, som Josef hadde tydet drømmen for, glemte Josef og nevnte ham ikke for kongen, slik han hadde lovet. For dette var et løfte fra Herren for å straffe Josef fordi han hadde stolt på mennesker.
20 Og Josef ble deretter i fengselet i to år, helt til han hadde fullført tolv år.

KAPITTEL 47

1 Isak, Abrahams sønn, bodde ennu i de dager i Kanaans land; han var meget gammel, hundre og åtti år gammel. Hans sønn Esau, Jakobs bror, bodde i Edoms land, og han og hans sønner hadde eiendommer der blant Se'irs barn.
2 Esau hørte at hans fars død nærmet seg, og han kom til Kanaans land, til sin fars hus, sammen med sønnene hans og hele hans husstand. Jakob og sønnene hans dro fra det stedet der de hadde bodd i Hebron, og de kom alle til sin far Isak. De fant Esau og sønnene hans i teltet.
3 Jakob og sønnene hans satt foran Isak, hans far, og Jakob sørget fortsatt over sin sønn Josef.
4 Isak sa til Jakob: «Bring dine sønner hit til meg, så vil jeg velsigne dem.» Og Jakob førte sine elleve barn frem for sin far Isak.
5 Isak la hendene sine på alle Jakobs sønner og tok tak i dem, omfavnet dem og kysset dem, én etter én. Isak velsignet dem den dagen og sa til dem: «Måtte deres fedres Gud velsigne dere og gjøre deres ætt tallrik som himmelens stjerner!»
6 Isak velsignet også Esaus sønner og sa: «Måtte Gud gjøre dere til en redsel og en redsel for alle som ser dere, og for alle dine fiender!»
7 Isak kalte Jakob og sønnene hans til seg, og de kom alle og satte seg foran Isak. Isak sa til Jakob: Herren, hele jordens Gud, sa til meg: Din ætt vil jeg gi dette landet til arv hvis dine barn holder mine forskrifter og mine veier. Jeg vil holde den ed jeg svor din far Abraham.
8 Så nå, min sønn, lær dine barn og dine barnebarn å frykte Herren og å gå den gode veien som behager Herren din Gud. For dersom du holder Herrens veier og hans forskrifter, vil Herren også holde sin pakt med Abraham for deg og gjøre vel med deg og din ætt alle dager.
9 Da Isak hadde fullført befalingene sine til Jakob og barna sine, døde han og ble samlet til sine fedre.
10 Jakob og Esau falt ned over Isaks, sin fars, ansikt og gråt. Isak var hundre og åtti år gammel da han døde i Kanaans land, i Hebron. Sønnene hans bar ham til Makpela-hulen, som Abraham hadde kjøpt av Hets barn til eiendomsgrav.
11 Alle kongene i Kanaans land dro med Jakob og Esau for å begrave Isak, og alle kongene i Kanaan viste Isak stor ære ved hans død.
12 Jakobs sønner og Esaus sønner gikk barbeint omkring og sørget, helt til de kom til Kireat-Arba.
13 Jakob og Esau begravde sin far Isak i Makpelah-hulen, som er i Kireat-Arba i Hebron, og de begravde ham med stor ære, slik som ved en kongers begravelse.
14 Jakob og sønnene hans, Esau og sønnene hans og alle Kanaans konger holdt en stor og tung sørgestund. De begravde ham og sørget over ham i mange dager.
15 Da Isak døde, etterlot han sine buskap og eiendeler og alt han tilhørte til sønnene sine. Esau sa til Jakob: «Jeg ber deg, alt det vår far har etterlatt, vil vi dele i to deler, og jeg vil ha valget.» Jakob sa: «Det skal vi gjøre.»
16 Jakob tok alt det Isak hadde blitt igjen i Kanaans land, buskapen og eiendommen, og delte det i to deler foran Esau og sønnene hans. Han sa til Esau: «Se, alt dette ligger foran deg. Velg selv den halvdelen du vil ta.»
17 Jakob sa til Esau: «Hør hva jeg vil si til deg: Herren, himmelens og jordens Gud, talte til våre fedre Abraham og Isak og sa: Din ætt vil jeg gi dette landet til arv for evig.»
18 Nå ligger altså alt det vår far har latt oss bli igjen, og se, hele landet ligger foran deg. Velg du blant dem hva du vil ha.
19 Dersom du ønsker hele landet, så ta det til deg og dine barn for alltid. Jeg vil ta denne rikdommen, og dersom du ønsker rikdommen, så ta den til deg. Jeg vil ta dette landet til meg og mine barn, så de kan arve det for alltid.
20 Nebajot, Ismaels sønn, var den gang i landet med sine barn. Den dagen dro Esau avsted og rådførte seg med ham og sa:
21 Så har Jakob talt til meg, og så har han svart meg: Gi nå ditt råd, så skal vi høre.

22 Nebajot sa: «Hva er dette Jakob har sagt til deg? Se, alle Kanaans barn bor trygt i sitt land, og Jakob sier at han skal arve det med sin ætt alle dager.»
23 Gå derfor nå og ta all din fars rikdom og la Jakob, din bror, bli i landet, slik han har sagt.
24 Esau stod opp og vendte tilbake til Jakob og gjorde alt det Nebajot, Ismaels sønn, hadde rådet ham. Esau tok all rikdommen Isak hadde etterlatt seg: sjelene, dyrene, kveget og eiendommen, og all rikdommen. Han ga ingenting til sin bror Jakob. Jakob tok hele Kanaans land, fra Egypts bekk til elven Eufrat, og han tok det til eiendom for evig, for sine barn og sin ætt etter ham for evig.
25 Jakob tok også Makpelah-hulen fra sin bror Esau i Hebron, den hulen Abraham hadde kjøpt av Efron, som et eiendomsgravsted for seg selv og hans ætt til evig tid.
26 Og Jakob skrev alt dette i kjøpeboken, og han signerte den, og han vitnet om alt dette med fire trofaste vitner.
27 Og dette er ordene som Jakob skrev i boken: Kanaans land og alle hetittenes, hevittenes, jebusittenes, amorittenes, perisittenes og gergasittenes byer, alle de sju folkeslagene fra Egyptens elv til elven Eufrat.
28 Og byen Hebron Kireat-Arba og hulen som er i den, alt kjøpte Jakob av sin bror Esau for verdi, til eiendom og arv for hans ætt etter ham til evig tid.
29 Og Jakob tok kjøpsboken og underskriften, budet og forskriftene og den åpenbarte boken, og han la dem i et leirkar slik at de skulle bli værende i lang tid, og han overga dem i hendene på sine barn.
30 Esau tok alt det faren hans hadde etterlatt ham fra broren Jakob, og han tok all eiendommen, både mennesker og dyr, kameler og esler, okser og lam, sølv og gull, steiner og bdellium, og alle rikdommene som hadde tilhørt Isak, Abrahams sønn. Det var ikke noe igjen som Esau ikke tok til seg selv av alt det Isak hadde etterlatt seg etter sin død.
31 Esau tok alt dette med seg, og han og barna hans dro hjem til horitten Se'irs land, bort fra broren Jakob og barna hans.
32 Esau fikk eiendommer blant Se'irs barn, og Esau vendte ikke tilbake til Kanaans land fra den dagen av.
33 Og hele Kanaans land ble en arv for Israels barn til en evig arv, og Esau arvet Se'ir-fjellet med alle sine barn.

KAPITTEL 48

1 I de dager, etter Isaks død, befalte Herren at det skulle komme hungersnød over hele jorden.
2 På den tiden satt farao, kongen i Egypt, på sin trone i Egypt. Han lå i sin seng og drømte. Farao så i drømmen at han sto ved bredden av Egypts elv.
3 Mens han sto der, så han at sju kyr, fete og vakre å se til, kom opp av elven.
4 Og sju andre kyr, magre av kjøtt og stygge av utseende, kom opp etter dem, og de sju stygge av utseende slukte de vakre, og de var fortsatt stygge å se på som i begynnelsen.
5 Så våknet han, og han sovnet igjen, og han drømte for andre gang. Han så, og se, sju kornaks, grove og gode, skjøt opp på ett strå. Etter dem skjøt sju tynne aks, svidd av østavinden, opp, og de tynne aksene slukte de fulle. Farao våknet av drømmen sin.
6 Og om morgenen husket kongen drømmene sine, og hans ånd var dypt urolig på grunn av drømmene. Kongen skyndte seg og sendte bud og kalte til seg alle Egypts spåmenn og vismenn, og de kom og stilte seg for Farao.
7 Kongen sa til dem: «Jeg har drømt drømmer, og det er ingen som kan tyde dem.» De sa til kongen: «Fortell dine tjenere drømmene dine, og la oss høre dem.»
8 Kongen fortalte dem drømmene sine, og de svarte alle med én stemme: «Kongen leve evig!» Dette er uttydningen av drømmene dine.
9 De sju gode kyr du så, er sju døtre som skal fødes deg i de siste dager. Og de sju kyr du så stige opp etter dem og slukte dem, er et tegn på at døtrene som skal fødes deg, alle skal dø mens kongens liv er over.
10 Og det du så i den andre drømmen om sju gode kornaks som vokste opp på ett strå, dette er deres tydning: Du skal bygge deg selv i de siste dager sju byer i hele Egypt, og det du så av de sju forslåtte kornaksene som spirte opp etter dem og slukte dem mens du så på dem med dine øyne, er et tegn på at de byene du skal bygge, alle skal bli ødelagt i de siste dager, i kongens levetid.
11 Da de talte disse ordene, lyttet ikke kongen til ordene deres, og han festet seg ikke ved dem. For kongen visste i sin visdom at de ikke ga en rett tydning av drømmene. Da de var ferdige med å tale for kongen, svarte kongen dem og sa: «Hva er dette dere har talt til meg? Dere har sannelig talt løgn og løgnet. Gi derfor nå den rette tydningen av drømmene mine, så dere ikke skal dø.»
12 Kongen befalte deretter at han sendte bud og kalte igjen etter andre vismenn. De kom og stilte seg for kongen. Kongen fortalte dem drømmene sine. De svarte ham alle etter den første tydningen. Kongen ble rasende, og han ble svært vred. Kongen sa til dem: «Dere lyver og uttaler falskhet i det dere har sagt.»
13 Og kongen befalte at det skulle utgis en kunngjøring over hele Egypt: Kongen og hans stormenn har besluttet at enhver vis mann som kjenner og forstår drømmetydning og ikke kommer frem for kongen i dag, skal dø.
14 Og den mannen som kan fortelle kongen den rette tydningen av drømmene sine, ham skal alt han krever av kongen bli gitt. Alle vismennene i Egypt kom frem for kongen, sammen med alle magikerne og trollmennene som var i Egypt og i Gosen, i Ramses, i Takpankes, i Soar og på alle stedene langs Egypts grenser, og de stilte seg alle frem for kongen.
15 Alle stormennene, fyrstene og kongens tjenere kom sammen fra alle Egypts byer, og de satte seg alle foran kongen. Kongen fortalte drømmene sine for vismennene og fyrstene, og alle som satt foran kongen, var forbløffet over synet.
16 Alle vismennene som stod hos kongen, var svært uenige om hvordan de skulle tyde drømmene hans. Noen av dem tydet dem for kongen og sa: «De sju gode kyr er sju konger som skal avkomme over Egypt fra kongens ætt.»
17 Og de sju onde kyr er sju fyrster som skal stå opp mot dem i de siste dager og ødelegge dem, og de sju kornaks er de sju store fyrstene som tilhører Egypt, som skal falle i hendene på de sju mindre mektige fyrstene blant fiendene deres i vår herre kongens kriger.
18 Og noen av dem tydet dette for kongen på denne måten og sa: De sju gode kyr er Egypts sterke byer, og de sju onde kyr er de sju folkeslagene i Kanaans land, som skal

komme mot Egypts sju byer i de siste dager og ødelegge dem.
19 Og det du så i den andre drømmen, om sju gode og dårlige kornaks, er et tegn på at Egypts herredømme vil vende tilbake til din ætt som først.
20 Og i hans regjeringstid skal folket i Egypts byer vende seg mot de sju byene i Kanaan som er sterkere enn dem, og de skal ødelegge dem, og herredømmet over Egypt skal vende tilbake til din ætt.
21 Og noen av dem sa til kongen: Dette er drømmenes tydning: De sju gode kyr er sju dronninger som du skal ta til koner i de siste dager, og de sju onde kyr betyr at alle disse kvinnene skal dø mens kongen lever.
22 Og de sju gode og dårlige kornaksene som du så i den andre drømmen er fjorten barn, og det skal skje i de siste dager at de skal stå opp og kjempe seg imellom, og sju av dem skal slå de sju som er mektigere.
23 Og noen av dem sa disse ordene til kongen og sa: De sju gode kyr betyr at sju barn skal bli født til deg, og de skal drepe sju av dine barnebarn i de siste dager. Og de sju gode kornaksene som du så i den andre drømmen, er de fyrstene som sju andre, mindre mektige fyrster skal kjempe mot og ødelegge dem i de siste dager, og hevne dine barns sak, og herredømmet skal vende tilbake til din ætt.
24 Kongen hørte alle ordene til vismennene i Egypt og deres tydning av drømmene hans, og ingen av dem behaget kongen.
25 Og kongen visste i sin visdom at de ikke talte helt riktig i alle disse ordene, for dette var fra Herren for å gjøre de vismennene i Egypts ord til intet, slik at Josef kunne gå ut av fangehuset, og for at han skulle bli stor i Egypt.
26 Kongen så at ingen blant alle vismennene og magikerne i Egypt talte rett til ham. Da ble kongens vrede opptent, og hans harme brant i ham.
27 Kongen befalte at alle vismennene og magikerne skulle gå ut fra ham, og de gikk alle ut fra kongen med skam og vanære.
28 Og kongen befalte at det skulle sendes ut en kunngjøring over hele Egypt om at alle magikerne som var i Egypt skulle drepes, og ikke én av dem skulle få leve.
29 Og høvdingene for kongens livvakter sto opp, og hver mann dro sitt sverd, og de begynte å slå Egypts spåmenn og vismennene.
30 Etter dette kom Merod, kongens overmunnskjent, og bøyde seg ned for kongen og satte seg foran ham.
31 Og munnskjenken sa til kongen: Kongen leve evig, og hans herredømme bli opphøyet i landet!
32 Du var vred på din tjener i de dager, nå for to år siden, og satte meg i varetekt, og jeg satt en tid i varetekt, jeg og den øverste bakeren.
33 Og det var med oss en hebraisk tjener som tilhørte høvdingen for livvakten. Han het Josef. For herren hans var vred på ham og hadde satt ham i fengsel, og han tjente oss der.
34 Og en tid senere, da vi var i vaktholdet, drømte vi drømmer i én natt, jeg og bakersjefen; vi drømte, hver mann med sin egen drøms tydning.
35 Så kom vi om morgenen og fortalte det til tjeneren, og han tydet drømmene våre for oss, for hver mann etter sin drøm, om han tydet det riktig.
36 Og det skjedde slik han tydet det for oss, slik gikk det; ikke noe av hans ord falt til jorden.
37 Og nå, min herre og konge, drep ikke Egypts folk forgjeves. Se, slaven er fortsatt innesperret i huset av høvdingen for livvakten, sin herre, i fengselshuset.
38 Hvis kongen synes det behager, la ham sende bud etter ham, så han kan komme til deg, og han kan kunngjøre deg den riktige tydningen av drømmen du drømte.
39 Kongen hørte overmunnskjenkens ord, og han befalte at vismennene i Egypt ikke skulle drepes.
40 Og kongen befalte tjenerne sine å føre Josef frem for ham, og kongen sa til dem: Gå til ham og skrem ham ikke, for at han ikke skal bli forvirret og ikke vite hvordan han skal snakke ordentlig.
41 Kongens tjenere gikk til Josef og førte ham i hast ut av fangehullet. Kongens tjenere raket ham, og han skiftet fangeklærne sine og trådte frem for kongen.
42 Kongen satt på sin kongelige trone i en fyrstelig kjole, omgitt av en gull-efod, og det fine gullet som var på den, glitret, og karbunkelen, rubinen og smaragden, sammen med alle de edelstenene som var på kongens hode, blendet øyet, og Josef undret seg storlig over kongen.
43 Tronen som kongen satt på var kledd med gull og sølv og onykssteiner, og den hadde sytti trinn.
44 Og det var deres skikk i hele Egypt at enhver mann som kom for å tale med kongen, enten han var en fyrste eller en som var aktet i kongens øyne, steg opp til kongens trone helt til det trettiførste trinnet, og kongen gikk ned til det trettisjette trinnet og snakket med ham.
45 Hvis han var blant vanlige folk, gikk han opp til det tredje trinnet, og kongen gikk ned til det fjerde og snakket med ham, og deres skikk var dessuten at enhver mann som forsto å snakke alle de sytti språkene, gikk opp de sytti trinnene og gikk opp og snakket til han nådde kongen.
46 Og enhver mann som ikke kunne fullføre de sytti, gikk opp så mange trinn som han kunne tale de språkene han kunne.
47 Og det var skikk i Egypt på den tiden at ingen skulle herske over dem uten at noen forsto å tale sytti språk.
48 Og da Josef kom frem for kongen, bøyde han seg ned til jorden for kongen, og han gikk opp til det tredje trinnet, og kongen satte seg på det fjerde trinnet og talte med Josef.
49 Kongen sa til Josef: «Jeg drømte en drøm, og det finnes ingen som kan tyde den riktig. I dag befalte jeg at alle Egypts spåmenn og vismenn skulle komme frem for meg. Jeg fortalte dem drømmene mine, og ingen har tydet dem riktig for meg.»
50 Og etter dette hørte jeg i dag om deg at du er en vis mann og kan tyde riktig hver drøm du hører.
51 Josef svarte Farao og sa: «La farao fortelle drømmene han hadde drømt! Sannelig, tydningene tilhører Gud.» Farao fortalte Josef drømmene sine, drømmen om kuene og drømmen om kornaksene, og kongen holdt opp å tale.
52 Og Josef ble da ikledd Guds ånd foran kongen, og han visste alt som ville ramme kongen fra den dagen av, og han kjente den rette tydningen av kongens drøm, og han talte foran kongen.
53 Josef fant nåde for kongens øyne, og kongen lyttet til alle Josefs ord. Josef sa til kongen: «Tro ikke at det er to drømmer, for det er bare én drøm. Gud har valgt å gjøre det

landet han har vist kongen i drømmen sin. Dette er den rette tydningen av drømmen din:
54 De sju gode kyr og aks er sju år, og de sju dårlige kyr og aks er også sju år; det er én drøm.
55 Se, i de sju årene som kommer, skal det bli en stor overflod over hele landet, og deretter skal det komme sju år med hungersnød, en svært alvorlig hungersnød. All overfloden skal bli glemt i landet, og hungersnøden skal fortære landets innbyggere.
56 Kongen drømte én drøm, og drømmen ble derfor gjentatt for farao, for Gud har bestemt dette, og Gud skal snart la det gå i oppfyllelse.
57 Nå vil jeg derfor gi deg råd og utfri din sjel og landets innbyggeres sjeler fra hungersnødens onde tilstand. Du skal lete i hele ditt rike etter en svært klok og vis mann som kjenner alle regjeringens anliggender, og utnevne ham til å føre tilsyn med Egypt.
58 Og la den mannen du setter over Egypt utnevne tilsynsmenn under seg, så de samler inn all maten fra de gode årene som kommer, og la dem lagre korn og legge det i dine fastsatte forråd.
59 Og la dem ta vare på den maten til de sju hungersårene, så den kan finnes for deg og ditt folk og hele ditt land, og så du og ditt land ikke blir utryddet av hungersnøden.
60 Alle landets innbyggere skal også få ordre om å samle inn, hver mann, avgrøden fra sin mark, av all slags mat, i løpet av de sju gode årene, og legge det i sine forråd, så det kan finnes for dem i hungersnødens dager og så de kan leve av det.
61 Dette er den rette tolkningen av drømmen din, og dette er rådet som er gitt for å frelse din sjel og alle dine undersåtters sjeler.
62 Kongen svarte Josef: «Hvem sier, og hvem vet at dine ord er sanne?» Han sa til kongen: «Dette skal være et tegn for deg på at alle mine ord er sanne, og at mitt råd er godt for deg.»
63 Se, din hustru sitter i dag på fødselsskammelen, og hun skal føde deg en sønn, og du skal glede deg med ham. Når ditt barn er kommet ut av mors liv, skal din førstefødte sønn, som er født for to år siden, dø, og du skal finne trøst i det barnet som skal fødes deg i dag.
64 Og Josef var ferdig med å tale disse ordene til kongen, og han bøyde seg ned for kongen og gikk ut. Og da Josef hadde gått ut fra kongens åsyn, gikk de tegnene som Josef hadde talt til kongen i oppfyllelse den dagen.
65 Og dronningen fødte en sønn den dagen, og kongen hørte de glade nyhetene om sønnen sin, og han gledet seg. Da melderen hadde gått ut fra kongens nærvær, fant kongens tjenere kongens førstefødte sønn liggende død på bakken.
66 Det ble stor klage og støy i kongens hus. Kongen hørte det og sa: «Hva er det for en støy og klage jeg har hørt i huset?» De fortalte kongen at hans førstefødte sønn var død. Da visste kongen at alle Josefs ord var sanne. Kongen trøstet seg over sønnen sin med barnet som var født ham den dagen, slik Josef hadde sagt.

KAPITTEL 49

1 Etter dette sendte kongen bud og samlet alle sine hoffmenn og tjenere og alle kongens fyrster og stormenn, og de kom alle frem for kongen.
2 Kongen sa til dem: «Se, dere har sett og hørt alle denne hebraiske mannens ord og alle de tegn han forkynte skulle gå i oppfyllelse, og ikke noe av hans ord har falt til jorden.»
3 Du vet at han har gitt en riktig tydning av drømmen, og den skal sannelig gå i oppfyllelse. La deg derfor nå rådslå og vite hva du skal gjøre, og hvordan landet skal bli reddet fra hungersnøden.
4 Søk nå og se om det finnes en som har visdom og kunnskap i sitt hjerte. Jeg vil sette ham over landet.
5 For du har hørt hva hebraisk mann har gitt råd om dette for å redde landet fra hungersnøden, og jeg vet at landet ikke skal bli reddet fra hungersnøden uten råd fra hebraisk mann, han som ga meg råd.
6 De svarte alle kongen og sa: «Det rådet hebreeren har gitt om dette er godt. Nå, herre og konge, se, hele landet er i din hånd. Gjør det som synes godt i dine øyne.»
7 Den du velger, og som du i din visdom vet er vis og i stand til å frelse landet med sin visdom, ham skal kongen utpeke til å være under seg over landet.
8 Kongen sa til alle hoffmennene: «Jeg har tenkt at siden Gud har kunngjort for hebraeren alt han har sagt, finnes det ingen så klok og vis i hele landet som ham. Hvis det synes dere godt, vil jeg sette ham over landet, for han skal frelse landet med sin visdom.»
9 Alle hoffmennene svarte kongen: «Men det står jo skrevet i Egypts lover, og de skal ikke brytes, at ingen skal regjere over Egypt eller være nest etter kongen, uten at han har kunnskap om alle menneskenes språk.»
10 Nå, vår herre og konge, se, denne hebraiske mannen kan bare snakke hebraisk, og hvordan kan han da være over oss den nest underordnede, en mann som ikke engang kjenner vårt språk?
11 Nå ber vi deg om å sende bud etter ham, så han kan komme frem for deg og prøve ham i alle ting, og gjøre som du synes passer.
12 Kongen sa: «Det skal skje i morgen, og det du har sagt er godt.» Samme dag kom alle hoffmennene frem for kongen.
13 Og den natten sendte Herren en av sine tjenende engler, og han kom til Egypt til Josef. Herrens engel sto over Josef. Og se, Josef lå i sengen om natten i sin herres hus i fangehullet. For hans herre hadde satt ham tilbake i fangehullet på grunn av sin kone.
14 Og engelen vekket ham av søvnen, og Josef reiste seg og reiste seg på beina sine. Og se, Herrens engel stod rett overfor ham. Herrens engel talte med Josef og lærte ham alle menneskenes språk den natten. Han kalte ham Josef.
15 Herrens engel gikk bort fra ham, og Josef vendte tilbake og la seg på sengen sin. Josef ble forbløffet over synet han hadde sett.
16 Om morgenen sendte kongen bud etter alle sine embetsmenn og tjenere, og de kom alle og satte seg foran kongen. Kongen befalte at Josef skulle føres frem, og kongens tjenere gikk og førte Josef frem for farao.
17 Og kongen kom frem og besteg trontrappen, og Josef talte til kongen på alle språk, og Josef gikk bort til ham og

talte til kongen inntil han kom frem for kongen på det syttiende trinnet, og han satte seg foran kongen.
18 Kongen gledet seg storlig på grunn av Josef, og alle kongens hoffmenn gledet seg storlig sammen med kongen da de hørte alle Josefs ord.
19 Kongen og hoffmennene syntes det var godt å utnevne Josef til å være nest etter kongen over hele Egypt. Kongen sa til Josef:
20 Nå ga du meg det rådet å utnevne en vis mann over Egypt, for at han med sin visdom skulle redde landet fra hungersnøden. Nå, siden Gud har kunngjort alt dette for deg, og alle de ord du har talt, finnes det ikke i hele landet en klok og vis mann som deg.
21 Og ditt navn skal ikke lenger være Josef, men Safanat-Paaneah skal være ditt navn. Du skal være den nest etter meg, og etter ditt ord skal alle mine herredømmesaker skje, og etter ditt ord skal mitt folk gå ut og inn.
22 Mine tjenere og mine tjenestemenn skal få sin månedlige lønn fra din hånd, og for deg skal hele folket i landet bøye seg. Bare på min trone skal jeg være større enn deg.
23 Kongen tok ringen av hånden sin og satte den på Josefs hånd. Kongen kledde Josef i en fyrstelig klær og satte en gullkrone på hodet hans og en gullkjede om halsen hans.
24 Kongen befalte tjenerne sine å sette ham i kongens andre vogn, den som gikk rett overfor kongens vogn. Han lot ham ri på en stor og sterk hest blant kongens hester og føre ham gjennom gatene i Egypt.
25 Og kongen befalte at alle de som spilte på tamburiner, harper og andre musikkinstrumenter skulle dra ut med Josef; tusen tamburiner, tusen mekoloter og tusen nebalim fulgte ham.
26 Og fem tusen menn, med dragne sverd som glitret i hendene, marsjerte og lekte foran Josef, og tjue tusen av kongens stormenn, kledd i skinnbelter dekket med gull, marsjerte ved Josefs høyre hånd og tjue tusen ved hans venstre, og alle kvinnene og jomfruene gikk opp på takene eller sto i gatene og lekte og gledet seg over Josef, og stirret på Josefs utseende og hans skjønnhet.
27 Kongens folk gikk foran ham og bak ham, og de parfymerte veien med røkelse og kassia og all slags fin parfyme, og de strødde myrra og aloe langs veien. Tjue menn ropte ut disse ordene foran ham over hele landet med høy røst:
28 Ser du denne mannen som kongen har valgt til sin nestkommanderende? Han skal styre alle regjeringens anliggender, og den som bryter hans befalinger eller ikke bøyer seg for ham til jorden, skal dø, for han gjør opprør mot kongen og hans nestkommanderende.
29 Da heroldene hadde holdt opp å rope ut, bøyde hele Egypts folk seg ned til jorden for Josef og sa: «Måtte kongen leve, måtte også hans andre leve!» Alle innbyggerne i Egypt bøyde seg ned langs veien, og da heroldene nærmet seg dem, bøyde de seg ned og jublet med alle slags tamburiner, mekol og nebal for Josef.
30 Og Josef løftet blikket mot himmelen på hesten sin og ropte: Han reiser den fattige opp fra støvet, han løfter den trengende opp fra møkkahaugen. Herre, hærskarenes Gud, lykkelig er den mann som stoler på deg.
31 Josef reiste gjennom Egypt sammen med faraos tjenere og hoffmenn, og de viste ham hele Egypt og alle kongens skatter.
32 Samme dag vendte Josef tilbake og kom til Farao. Kongen ga Josef eiendom i Egypt, åkrer og vingårder. Kongen ga Josef tre tusen talenter sølv og ett tusen talenter gull, onyks og bdellium og mange gaver.
33 Dagen etter befalte kongen hele Egypts folk å bringe offergaver og gaver til Josef, og at den som brøt kongens befaling skulle dø. De laget en offerhaug på byens gate og bredte ut klær der, og den som brakte noe til Josef, la det på offerhaugen.
34 Og hele Egypts folk kastet noe på offerhaugen, én mann en gullørering, og den andre ringer og øreringer og forskjellige kar av gull og sølv, og onyks og bdellium kastet han på offerhaugen; hver og en ga noe av det han eide.
35 Josef tok alt dette og la det i skattkamrene sine. Alle kongens embetsmenn og stormenn opphøyde Josef og ga ham mange gaver, siden kongen hadde valgt ham til sin nestkommanderende.
36 Kongen sendte bud til Potifera, sønn av Ahiram, presten i On, og han tok hans unge datter Osnat og ga henne til Josef til kone.
37 Og piken var en meget vakker kvinne, en jomfru, en som ingen mann hadde kjent, og Josef tok henne til hustru. Og kongen sa til Josef: Jeg er Farao, og foruten deg skal ingen våge å løfte sin hånd eller sin fot for å rettlede mitt folk i hele Egypt.
38 Josef var tretti år gammel da han sto for farao. Josef gikk ut fra kongen og ble kongens nestkommanderende i Egypt.
39 Kongen ga Josef hundre tjenere til å tjene ham i huset hans, og Josef sendte også bud og kjøpte mange tjenere, og de ble værende i Josefs hus.
40 Josef bygde så et meget praktfullt hus for seg selv, likt kongelige hus, foran forgården til kongens palass, og han bygde et stort tempel i huset, meget elegant av utseende og praktisk for sin bolig; tre år brukte Josef på å bygge huset sitt.
41 Og Josef laget seg en meget elegant trone av rikelig med gull og sølv, og han kledde den med onykssteiner og bdellium, og han laget på den en avbildning av hele Egypts land, og en avbildning av Egypts elv som vanner hele Egypts land. Og Josef satt trygt på sin trone i sitt hus, og Herren økte Josefs visdom.
42 Alle innbyggerne i Egypt og faraos tjenere og hans fyrster elsket Josef overmåte høyt, for dette var et løfte fra Herren til Josef.
43 Og Josef hadde en hær som førte krig, og som dro ut i hærer og tropper, et antall på førti tusen seks hundre mann, i stand til å bære våpen for å hjelpe kongen og Josef mot fienden, i tillegg til kongens offiserer og hans tjenere og innbyggere i Egypt utallige.
44 Og Josef ga sine mektige menn og hele hæren sin skjold og spyd, hatter og brynjer og steiner til slyngekasting.

KAPITTEL 50

1 På den tiden kom Tarsis-sønnene mot Ismaels sønner og førte krig mot dem, og Tarsis-sønnene plyndret ismaelittene i lang tid.
2 Ismaels barn var få i antall på den tiden, og de kunne ikke få overtaket over Tarsis-barnene, og de ble hardt undertrykt.
3 Ismaelittenes gamle menn sendte et brev til kongen i Egypt og sa: «Send til dine tjenere offiserer og hærer for å hjelpe oss med å kjempe mot Tarsis-sønnene, for vi har vært i ferd med å bli fortæret i lang tid.»
4 Farao sendte Josef av sted med de mektige mennene og hæren som var med ham, og også sine mektige menn fra kongens hus.
5 Og de dro til landet Havila til Ismaels barn for å hjelpe dem mot Tarsis-barnene, og Ismaels barn kjempet mot Tarsis-barnene, og Josef slo tarsisittene og la hele landet deres under seg, og Ismaels barn bor der den dag i dag.
6 Da landet Tarsis var underlagt, flyktet alle tarsisittene og kom til grensen til sine brødre, Javans barn. Josef vendte tilbake til Egypt med alle sine kjemper og hær, uten at én mann manglet.
7 Og ved årets omveltning, i Josefs andre regjeringsår over Egypt, ga Herren stor overflod over hele landet i sju år, slik Josef hadde sagt. For Herren velsignet all jordens grøde i de dager i sju år, og de spiste og ble rikelig mette.
8 På den tiden hadde Josef oppsynsmenn under seg, og de samlet inn all maten fra de gode årene og hauget korn år for år og la det i Josefs skattkammer.
9 Og hver gang de samlet maten, befalte Josef at de skulle bringe kornet i aksene og også bringe med seg noe av jorden på marken, for at den ikke skulle bli ødelagt.
10 Josef gjorde slik år etter år, og han samlet opp korn i overflod som sanden i havet, for forrådene hans var enorme og kunne ikke telles i overflod.
11 Alle innbyggerne i Egypt samlet alle slags matvarer i store mengder i de sju gode årene, men de gjorde ikke med dem slik Josef gjorde.
12 Og all maten som Josef og egypterne hadde samlet i løpet av de sju årene med overflod, ble sikret for landet i forråd til de sju årene med hungersnød, for å dekke hele landets behov.
13 Og innbyggerne i Egypt fylte hver mann sitt forråd og sitt skjulested med korn, for å være til forsyning under hungersnøden.
14 Josef plasserte all maten han hadde samlet i alle byene i Egypt, og han lukket alle forrådene og satte vaktposter over dem.
15 Josefs kone Osnat, datter av Potifera, fødte ham to sønner, Manasse og Efraim. Josef var trettifire år gammel da han fikk dem.
16 Guttene vokste opp og vandret på hans veier og i hans forskrifter. De vek ikke av fra den veien som faren deres hadde lært dem, verken til høyre eller venstre.
17 Herren var med guttene, og de vokste opp og fikk forstand og kunnskap i all visdom og i alle regjeringsanliggender. Alle kongens hoffmenn og hans stormenn blant innbyggerne i Egypt opphøyde guttene, og de ble oppdratt blant kongens barn.
18 Og de sju årene med overflod som var over hele landet var til ende, og de sju årene med hungersnød kom etter dem, slik Josef hadde sagt, og hungersnøden var over hele landet.
19 Og hele egypterne så at hungersnøden hadde begynt i Egypt, og hele egypterne åpnet kornlagrene sine, for hungersnøden tok over dem.
20 Og de fant all maten som var i forrådene deres, full av skadedyr og ubrukelig til å spise, og hungersnøden ble vedvarende over hele landet, og alle innbyggerne i Egypt kom og ropte til Farao, for hungersnøden var tung over dem.
21 Og de sa til Farao: «Gi dine tjenere mat! Hvorfor skal vi da dø av sult foran dine øyne, både vi og våre små?»
22 Farao svarte dem og sa: «Hvorfor roper dere til meg? Befalte ikke Josef at kornet skulle lagres i løpet av de sju overflodsårene, til hungersårene? Hvorfor hørte dere ikke på hans røst?»
23 Da svarte egypterne kongen og sa: «Så sant du lever, herre, har dine tjenere gjort alt det Josef befalte. Dine tjenere samlet også inn all avlingen fra markene sine i løpet av de sju overflodsårene og la den i forrådene, og de har fortsatt til denne dag.»
24 Og da hungersnøden tok over dine tjenere, åpnet vi våre lagre, og se, all vår avling var full av skadedyr og var ikke tjent til mat.
25 Da kongen hørte alt som hadde hendt Egypts innbyggere, ble han svært redd på grunn av hungersnøden, og han ble svært forferdet. Kongen svarte Egypts folk og sa: «Siden alt dette har hendt dere, gå til Josef og gjør hva enn han sier til dere. Overtred ikke hans befalinger.»
26 Og hele Egypts folk dro ut og kom til Josef og sa til ham: «Gi oss mat! Hvorfor skal vi dø av sult foran deg? Vi samlet inn avlingen vår i løpet av de sju årene, slik du befalte, og vi la den opp, og slik har det gått oss.»
27 Da Josef hørte alle ordene til egypterne og hva som hadde hendt dem, åpnet Josef alle sine lager av frukt og grønnsaker og solgte dem til egypterne.
28 Og hungersnøden herjet over hele landet, og hungersnøden var i alle land, men i Egypt var det avlinger til salgs.
29 Alle innbyggerne i Egypt kom til Josef for å kjøpe korn, for hungersnøden herjet over dem, og alt kornet deres var ødelagt, og Josef solgte det daglig til hele folket i Egypt.
30 Alle innbyggerne i Kanaans land og filisterne og de på den andre siden av Jordan og østens barn og alle byene i landene fjernt og nær hørte at det var korn i Egypt, og de kom alle til Egypt for å kjøpe korn, for hungersnøden tok over dem.
31 Josef åpnet kornlagrene og satte oppsynsmenn over dem, og de sto hver dag og solgte til alle som kom.
32 Og Josef visste at brødrene hans også ville komme til Egypt for å kjøpe korn, for hungersnøden herjet over hele landet. Og Josef befalte hele sitt folk å la det bli kunngjort over hele Egypt og si:
33 Det er kongens, hans nestleders og deres stormenns ønske at enhver som ønsker å kjøpe korn i Egypt, ikke skal sende sine tjenere til Egypt for å kjøpe, men sine sønner, og også enhver egypter eller kanaaneer som kommer fra et av forrådene for å kjøpe korn i Egypt, og som drar og selger det over hele landet, skal dø, for ingen skal kjøpe uten å forsørge sin husstand.
34 Og enhver mann som leder to eller tre dyr, skal dø, for et menneske skal bare lede sitt eget dyr.

35 Josef satte vaktposter ved Egypts porter og befalte dem: «Enhver som kommer for å kjøpe korn, skal ikke la ham komme inn før hans navn og hans fars navn og hans fars fars navn er skrevet ned. Og hva som helst som er skrevet om dagen, skal jeg sende navnene deres til meg om kvelden, så jeg kan få vite navnene deres.»
36 Josef satte oppsynsmenn over hele Egypt og befalte dem å gjøre alt dette.
37 Og Josef gjorde alt dette og laget disse forskriftene, for at han skulle vite når brødrene hans skulle komme til Egypt for å kjøpe korn. Josefs folk lot det daglig bli kunngjort i Egypt i samsvar med disse ordene og forskriftene som Josef hadde befalt.
38 Og alle innbyggerne i øst og vest, og i hele jorden, hørte om de lover og forskrifter som Josef hadde gitt i Egypt, og innbyggerne fra jordens ytterste deler kom og kjøpte korn i Egypt dag etter dag, og så dro de av sted.
39 Alle Egypts hoffmenn gjorde som Josef hadde befalt. Portvaktene skrev navnene sine og fedrenes navn på alle som kom til Egypt for å kjøpe korn, og de førte dem hver dag om kvelden frem for Josef.

KAPITTEL 51

1 Jakob hørte senere at det var korn i Egypt, og han kalte på sønnene sine at de skulle dra til Egypt for å kjøpe korn, for hungersnøden ble også over dem. Han kalte på sønnene sine og sa:
2 Se, jeg hører at det er korn i Egypt, og alle folk på jorden drar dit for å kjøpe. Hvorfor vil dere nå vise dere fornøyde for hele jorden? Dra også dere ned til Egypt og kjøp oss litt korn blant dem som kommer dit, så vi ikke dør.
3 Jakobs sønner lyttet til sin fars røst, og de brøt opp for å dra ned til Egypt for å kjøpe korn blant de andre som kom dit.
4 Og Jakob, deres far, befalte dem og sa: Når dere kommer inn i byen, skal dere ikke gå inn gjennom én port sammen, av hensyn til landets innbyggere.
5 Jakobs sønner dro av sted og dro til Egypt, og Jakobs sønner gjorde alt som deres far hadde befalt dem. Jakob sendte ikke Benjamin, for han sa: «Det kunne hende at han ikke fikk en ulykke på veien, slik som broren hans.» Og ti av Jakobs sønner dro av sted.
6 Mens Jakobs sønner var på vei, angret de det de hadde gjort mot Josef, og de talte til hverandre og sa: «Vi vet at vår bror Josef dro ned til Egypt, og nå skal vi lete etter ham hvor vi går. Hvis vi finner ham, skal vi ta ham fra hans herre som løsepenger. Hvis ikke, skal vi dø for ham med makt.»
7 Jakobs sønner gikk med på dette og styrket seg for Josefs skyld, så de kunne utfri ham fra hans herres hånd. Jakobs sønner dro til Egypt. Da de kom nær Egypt, skiltes de fra hverandre og gikk gjennom Egypts ti porter. Portvaktene skrev navnene deres den dagen og brakte dem til Josef om kvelden.
8 Og Josef leste navnene fra byens portvoktere, og han fant ut at hans brødre hadde gått inn gjennom byens ti porter. Og Josef befalte samtidig at det skulle kunngjøres over hele Egypt og si:
9 Gå ut, alle lagervakter, lukk alle kornlagrene og la bare ett stå åpent, slik at de som kommer kan kjøpe derfra.
10 Og alle Josefs tjenere gjorde det samme den gangen, og de stengte alle lagerbygningene og lot bare ett stå åpent.
11 Og Josef ga navnene på brødrene sine til ham som var satt opp over lageret, og han sa til ham: «Hver som helst som kommer til deg for å kjøpe korn, spør ham om navnet hans, og når menn med disse navnene kommer til deg, så ta dem og send dem.» Og de gjorde det.
12 Da Jakobs sønner kom til byen, slo de seg sammen i byen for å lete etter Josef før de kjøpte seg korn.
13 Og de gikk til skjøgenes murer, og de lette etter Josef blant skjøgenes murer i tre dager, for de trodde at Josef ville komme innenfor skjøgenes murer, for Josef var meget vakker og hadde et godt utseende, og Jakobs sønner lette etter Josef i tre dager, men de kunne ikke finne ham.
14 Mannen som var satt over lageret, lette etter navnene Josef hadde gitt ham, men fant dem ikke.
15 Så sendte han bud til Josef og sa: «Nå er det gått tre dager, og de mennene hvis navn du ga meg, har ikke kommet. Josef sendte tjenere for å lete etter mennene i hele Egypt og føre dem frem for Josef.»
16 Josefs tjenere dro og kom til Egypt, men de fant dem ikke. De dro til Gosen, men de var ikke der. Så dro de til byen Ramses, men de fant dem ikke.
17 Og Josef fortsatte å sende seksten tjenere for å lete etter brødrene sine, og de gikk og spredte seg i byens fire hjørner, og fire av tjenerne gikk inn i skjøgens hus, og de fant de ti mennene der som lette etter broren sin.
18 Og de fire mennene tok dem og førte dem frem for ham, og de bøyde seg ned for ham til jorden. Josef satt på sin trone i sitt tempel, kledd i fyrstelige klær, og på hodet hans var en stor gullkrone, og alle de mektige mennene satt rundt ham.
19 Jakobs sønner så Josef, og hans skikkelse, prakt og verdige ansikt syntes de var underfull av. De bøyde seg igjen ned for ham til jorden.
20 Og Josef så sine brødre, og han kjente dem igjen, men de kjente ham ikke igjen. For Josef var meget høy i deres øyne, derfor kjente de ham ikke igjen.
21 Josef sa til dem: «Hvor kommer dere fra?» De svarte alle: «Dine tjenere er kommet fra Kanaans land for å kjøpe korn, for hungersnøden herjer over hele landet, og dine tjenere har hørt at det er korn i Egypt. Derfor er de kommet blant de andre som har kommet for å kjøpe korn til sitt eget underhold.»
22 Josef svarte dem og sa: «Hvis dere er kommet for å kjøpe, slik dere sier, hvorfor går dere da gjennom de ti byens porter? Det kan bare være at dere er kommet for å speide rundt i landet.»
23 Og de svarte alle sammen Josef og sa: Ikke sant, herre. Vi har rett. Dine tjenere er ikke spioner, men vi er kommet for å kjøpe korn. For dine tjenere er alle brødre, sønner av én mann i Kanaans land. Vår far befalte oss å ikke gå inn gjennom én port sammen, for landets innbyggeres skyld.
24 Josef svarte dem igjen og sa: «Det er det jeg sa til dere: Dere er kommet for å speide rundt i landet. Dere har alle gått gjennom byens ti porter. Dere er kommet for å se hvor landet er bart.»
25 Enhver som kommer for å kjøpe korn, går sin vei, og du er allerede tre dager i landet. Hva gjør du da innenfor skjøgens murer, hvor du har vært i tre dager? Spioner gjør vel slikt?

26 Og de sa til Josef: Det være langt fra vår herre å tale slik! For vi er tolv brødre, sønner av vår far Jakob, i Kanaans land, sønn av Isak, sønn av Abraham, hebreeren. Og se, den yngste er i dag hos vår far i Kanaans land, og én er ikke mer, for han var borte fra oss. Vi tenkte at han kanskje kunne være i dette landet. Derfor leter vi etter ham over hele landet, og har til og med kommet til skjøgehusene for å lete etter ham der.
27 Josef sa til dem: «Har dere da lett etter ham over hele jorden, siden det bare er Egypt igjen for dere å søke ham i? Hva skulle da deres bror gjøre i skjøgens hus, selv om han var i Egypt? Har du ikke sagt at dere er av Isaks sønner, Abrahams sønn, og hva skal da Jakobs sønner gjøre i skjøgens hus?»
28 Og de sa til ham: Fordi vi hørte at ismaelitter stjal ham fra oss, og det ble fortalt oss at de solgte ham i Egypt, og din tjener, vår bror, er meget vakker og velstelt. Derfor tenkte vi at han sikkert ville være i skjøgens hus. Derfor dro dine tjenere dit for å lete etter ham og gi løsepenger for ham.
29 Josef svarte dem igjen og sa: «Dere taler sannelig falskt og lyver, for å si om dere selv at dere er Abrahams sønner. Så sant farao lever, dere er spioner. Derfor har dere kommet til skjøgens hus for at dere ikke skal bli kjent.»
30 Josef sa til dem: «Hvis dere finner ham nå, og hans herre krever en høy pris av dere, vil dere da gi ham den?» De svarte: «Det skal gis.»
31 Og han sa til dem: «Og hvis hans herre ikke vil skilles fra ham for en høy pris, hva vil dere da gjøre med ham for hans skyld?» De svarte ham og sa: «Hvis han ikke gir ham til oss, vil vi drepe ham og ta vår bror og dra vår vei.»
32 Josef sa til dem: «Det er det jeg har sagt til dere: Dere er spioner, for dere er kommet for å drepe landets innbyggere. Vi har hørt at to av brødrene deres drepte alle innbyggerne i Sikem i Kanaans land for deres søsters skyld. Nå kommer dere for å gjøre det samme i Egypt for deres brors skyld.»
33 Bare på dette vis skal jeg vite at dere er sannferdige menn: Hvis dere sender en av dere hjem for å hente deres yngste bror fra deres far og bringe ham hit til meg, da skal jeg vite at dere har rett.
34 Josef kalte til seg sytti av sine mektige menn og sa til dem: «Ta disse mennene og før dem inn i vakthuset.»
35 Og de mektige mennene tok de ti mennene, grep dem og satte dem i varetekt, og de ble der i tre dager.
36 Og på den tredje dagen lot Josef dem hente ut av fengselet og sa til dem: Gjør dette for dere selv, hvis dere er sannferdige menn, så dere kan leve. En av brødrene deres skal bli innesperret i fengselet mens dere drar og tar med dere kornet hjem til Kanaans land, og henter deres yngste bror og bringer ham hit til meg, så jeg kan vite at dere er sannferdige menn når dere gjør dette.
37 Og Josef gikk ut fra dem og kom inn i kammerset og gråt høylytt, for han følte medlidenhet med dem. Han vasket ansiktet sitt og vendte tilbake til dem. Han tok Simeon fra dem og befalte at han skulle bindes. Men Simeon ville ikke at det skulle gjøres, for han var en svært mektig mann, og de kunne ikke binde ham.
38 Og Josef kalte på sine mektige menn, og sytti tapre menn kom frem for ham med dragne sverd i hendene, og Jakobs sønner ble forferdet over dem.
39 Og Josef sa til dem: Grip denne mannen og hold ham inne i fengsel til brødrene hans kommer til ham. Og Josefs tapre menn skyndte seg og grep Simeon for å binde ham. Simeon skrek høyt og forferdelig, og ropet ble hørt på avstand.
40 Og alle Josefs tapre menn ble forferdet ved lyden av skriket, så de falt ned på sine ansikter, og de ble storlig redde og flyktet.
41 Alle mennene som var med Josef flyktet, for de var redde for livet sitt. Bare Josef og hans sønn Manasse var igjen der. Manasse, Josefs sønn, så Simeons styrke og ble overmåte vred.
42 Manassah, Josefs sønn, sto opp mot Simeon, og Manassah slo Simeon med knyttneven mot nakken hans, og Simeon stilnet av raseri.
43 Manasse grep Simeon og grep ham med vold, bandt ham og førte ham inn i fengselshuset, og alle Jakobs sønner ble forbauset over den unge mannens gjerning.
44 Simeon sa til sine brødre: «Ingen av dere må si at dette er et slag mot en egypter, men at det er et slag mot min fars hus.»
45 Og etter dette befalte Josef at han som var satt over lagerhuset skulle tilkalles, for å fylle sekkene deres med korn så mye som de kunne bære, og legge hver manns penger tilbake i sekken hans, og gi dem proviant til veien, og slik gjorde han med dem.
46 Og Josef befalte dem og sa: «Vær forsiktige så dere ikke overtrer mine befalinger om å bringe broren deres, slik jeg har sagt dere. Når dere bringer broren deres hit til meg, da vil jeg vite at dere er sanne menn. Dere kan drive handel i landet. Jeg vil gi broren deres tilbake til dere, og dere kan vende tilbake til faren deres i fred.»
47 Da svarte de alle: «Som vår herre sier, skal vi gjøre.» Og de bøyde seg ned for ham til jorden.
48 Og hver mann løftet kornet sitt på eselet sitt, og de dro ut for å dra til Kanaans land, til sin far. Og de kom til vertshuset, og Levi bredte ut sekken sin for å gi eselet sitt fôr. Da så han, og se, pengene hans, med full vekt, var fortsatt i sekken hans.
49 Mannen ble svært redd og sa til brødrene sine: «Pengene mine er kommet tilbake, og se, de er i sekken min.» Mennene ble svært redde og sa: «Hva er det Gud har gjort mot oss?»
50 Og de sa alle: «Hvor er Herrens godhet mot våre fedre, mot Abraham, Isak og Jakob, siden Herren i dag har gitt oss i Egypts konges hender, så han kan legge planer mot oss?»
51 Juda sa til dem: «Vi har sant syndet mot Herren vår Gud, siden vi har solgt vår bror, vårt eget kjøtt og blod. Hvorfor sier dere: «Hvor er Herrens godhet mot våre fedre?»
52 Ruben sa til dem: «Jeg sa ikke til dere: Synd ikke mot gutten! Dere hørte ikke på meg. Nå krever Gud ham av oss. Hvordan våger dere å si: «Hvor er Herrens godhet mot våre fedre?» Når dere har syndet mot Herren?
53 Og de ble over natten på det stedet, og de sto opp tidlig om morgenen og lastet eselene sine med kornet sitt, og de ledet det og dro videre og kom til sin fars hus i Kanaans land.
54 Jakob og hans husstand gikk ut for å møte sønnene sine. Jakob så at broren deres, Simeon, ikke var med dem. Jakob sa til sønnene sine: «Hvor er broren deres, Simeon, som jeg

ikke ser?» Sønnene hans fortalte ham alt som hadde hendt dem i Egypt.

KAPITTEL 52

1 Så gikk de inn i huset sitt, og hver mann åpnet sekken sin. De så, og se, hver manns pengepung lå der. Både de og faren deres ble svært forferdet.
2 Jakob sa til dem: «Hva er dette dere har gjort mot meg? Jeg sendte broren deres, Josef, for å spørre hvordan det gikk med dere, og dere sa til meg: Et villdyr fortærte ham.»
3 Simeon dro med dere for å kjøpe mat, og dere sier at kongen i Egypt har satt ham i fengsel, og dere vil ta Benjamin for å forårsake hans død også, og føre mine grå hår ned i graven med sorg på grunn av Benjamin og hans bror Josef.
4 Nå skal ikke sønnen min dra ned med dere. Broren hans er død, og han er alene igjen. Det kan hende at det rammer ham på den veien dere går, slik det rammet broren hans.
5 Ruben sa til sin far: «Du skal drepe mine to sønner hvis jeg ikke tar med deg sønnen din og setter ham foran deg.» Jakob sa til sønnene sine: «Bli her og dra ikke ned til Egypt! For min sønn skal ikke dra ned med dere til Egypt og ikke dø som sin bror.»
6 Juda sa til dem: «Hold dere fra ham til kornet er ferdig!» Da skal han si: «Ta broren deres ned!» Når han finner sitt eget liv og sin husstands liv i fare på grunn av hungersnøden.
7 I de dager var hungersnøden stor over hele landet, og alle folk på jorden dro og kom til Egypt for å kjøpe mat, for hungersnøden var sterk blant dem. Jakobs sønner ble i Kanaan i ett år og to måneder til kornet deres var slutt.
8 Og det skjedde etter at kornet deres var ferdig, at hele Jakobs husstand var plaget av sult, og alle Jakobs sønners spedbarn kom sammen og nærmet seg Jakob, og de omringet ham alle og sa til ham: Gi oss brød, hvorfor skal vi alle omkomme av sult i ditt nærvær?
9 Jakob hørte ordene til sønnenes barn, og han gråt høyt, og han følte medlidenhet med dem. Jakob kalte på sønnene sine, og de kom alle og satte seg foran ham.
10 Jakob sa til dem: «Har dere ikke sett hvordan barna deres gråter over meg i dag og sier: Gi oss brød, men det er ikke mer igjen? Kom nå tilbake og kjøp litt mat til oss.»
11 Juda svarte sin far: «Hvis du sender vår bror med oss, skal vi dra ned og kjøpe korn til deg. Men hvis du ikke sender ham, skal vi ikke dra ned. For kongen i Egypt har gitt oss et spesielt pålegg: Dere skal ikke komme for mitt ansikt uten at broren deres er med dere. For kongen i Egypt er en sterk og mektig konge. Hvis vi drar til ham uten broren vår, skal vi alle bli drept.»
12 Vet du ikke, og har du ikke hørt, at denne kongen er svært mektig og vis, og at det ikke finnes noen som ham på hele jorden? Se, vi har sett alle jordens konger, og vi har ikke sett én som denne kongen, kongen av Egypt. Sannelig, blant alle jordens konger er det ingen større enn Abimelek, filisternes konge, men Egypts konge er større og mektigere enn ham, og Abimelek kan bare sammenlignes med én av hans hoffmenn.
13 Far, du har ikke sett hans palass og hans trone, og alle hans tjenere stående foran ham; du har ikke sett denne kongen på sin trone i sin pomp og prakt, kledd i sine kongelige kapper med en stor gullkrone på hodet; du har ikke sett den ære og herlighet som Gud har gitt ham, for det finnes ingen som ham på hele jorden.
14 Far, du har ikke sett visdommen, forstanden og kunnskapen som Gud har gitt i hans hjerte, og du har ikke hørt hans milde stemme da han talte til oss.
15 Vi vet ikke, far, hvem som gjorde ham kjent med navnene våre og alt som har hendt oss. Likevel spurte han også etter deg: «Lever din far ennå, og har han det bra?»
16 Du har ikke sett hvordan han styrte Egypts regjering uten å spørre hans herre Farao. Du har ikke sett den ærefrykt og frykt han inngikk i alle egypterne.
17 Og da vi dro fra ham, truet vi også med å gjøre mot Egypt som mot resten av amorittenes byer, og vi var overmåte vrede mot alle hans ord som han talte om oss som spioner, og når vi nå igjen kommer frem for ham, vil hans skrekk falle over oss alle, og ikke én av oss vil være i stand til å tale til ham, verken små eller store ord.
18 Så nå, far, send gutten med oss, så kan vi dra ned og kjøpe deg mat til vårt underhold, og ikke dø av sult. Jakob sa: Hvorfor har du gjort så ille mot meg at du fortalte kongen at du har en bror? Hva er dette du har gjort mot meg?
19 Juda sa til sin far Jakob: «Gi gutten i min varetekt, så vil vi reise opp og dra ned til Egypt og kjøpe korn, og så vende tilbake. Og når vi vender tilbake, skal jeg bære din skyld for alltid, hvis gutten ikke er med oss.»
20 Har du sett alle våre spedbarn gråte over deg av sult, og du har ingen kraft i din hånd til å mette dem? La nå din medlidenhet vekkes med dem og send vår bror med oss, så vil vi dra.
21 For hvordan skal Herrens godhet mot våre fedre åpenbares for deg når du sier at kongen av Egypt vil ta din sønn? Så sant Herren lever, jeg vil ikke forlate ham før jeg har hentet ham og stilt ham frem for deg. Men be for oss til Herren om at han må være god mot oss og la Egypts konge og hans menn ta godt imot oss. For hadde vi ikke drøyet, ville vi nå sikkert ha kommet tilbake for andre gang med din sønn.
22 Og Jakob sa til sønnene sine: Jeg setter min lit til Herren Gud, at han vil frelse dere og gi dere velvilje hos kongen i Egypt og hos alle hans menn.
23 Stå nå opp og gå til mannen, og ta med deg en gave til ham av det som kan skaffes i landet, og bring den frem for ham. Måtte Gud den allmektige vise dere barmhjertighet for sitt ansikt, så han kan sende Benjamin og Simeon, deres brødre, med dere.
24 Alle mennene reiste seg og tok med seg sin bror Benjamin. De tok med seg en stor gave av det beste fra landet, og de tok også dobbelt så mye sølv.
25 Jakob ga sønnene sine strenge befalinger angående Benjamin og sa: «Vær oppmerksomme på ham på veien dere går, og skill dere ikke fra ham på veien, verken i Egypt.»
26 Og Jakob reiste seg fra sine sønner og bredte ut hendene sine og ba til Herren for sine sønner og sa: Herre, himmelens og jordens Gud, husk din pakt med vår far Abraham, husk den med min far Isak og vær god mot mine sønner og overgi dem ikke i Egypts konges hender. Gjør det, jeg ber deg, Gud, for din barmhjertighets skyld, og

forløs alle mine barn og befri dem fra egyptisk makt og send deres to brødre til dem.
27 Og alle Jakobs sønners koner og deres barn løftet blikket mot himmelen, og de gråt alle for Herren og ropte til ham om å frelse deres fedre fra Egypts konges hånd.
28 Jakob skrev en krønike til kongen i Egypt og ga den i Judas hånd og i hans sønners hånd for kongen i Egypt, og sa:
29 Fra din tjener Jakob, sønn av Isak, sønn av hebreeren Abraham, Guds fyrste, til den mektige og vise kongen, som åpenbarer hemmeligheter, kongen av Egypt, hilsen!
30 Min herre, kongen av Egypt, skal vite at hungersnøden har rammet oss i Kanaans land, og jeg sendte mine sønner til deg for at de skulle kjøpe oss litt mat av deg, så vi kunne holde oss i live.
31 For mine sønner omringet meg, og jeg er svært gammel og kan ikke se med mine øyne. For mine øyne er blitt svært tunge av alderdom, og jeg gråter daglig over min sønn, over Josef, som var borte fra meg. Og jeg befalte mine sønner at de ikke skulle gå inn gjennom byens porter når de kom til Egypt, på grunn av landets innbyggere.
32 Og jeg befalte dem også å dra rundt i Egypt for å lete etter min sønn Josef, kanskje de kunne finne ham der, og det gjorde de, og du betraktet dem som spioner av landet.
33 Har vi ikke hørt om deg at du tydet faraos drøm og talte sannheten til ham? Hvordan kan du da ikke i din visdom vite om mine sønner er spioner eller ikke?
34 Nå, herre og konge, se, jeg har sendt min sønn foran deg, slik du sa til mine sønner. Jeg ber deg om å følge ham inntil han vender tilbake til meg i fred med sine brødre.
35 Vet du ikke, eller har du ikke hørt hva vår Gud gjorde mot Farao da han tok min mor Sara, og hva han gjorde mot Abimelek, filisterkongen, for hennes skyld, og også hva vår far Abraham gjorde mot de ni kongene i Elam, hvordan han slo dem alle med noen få menn som var med ham?
36 Og også hva mine to sønner Simeon og Levi gjorde med amorittenes åtte byer, hvordan de utslettet dem for deres søster Dinas skyld?
37 Og også på grunn av sin bror Benjamin trøstet de seg over tapet av hans bror Josef. Hva skal de da gjøre for ham når de ser at et folks hånd seirer over dem, for hans skyld?
38 Vet du ikke, Egypts konge, at Guds kraft er med oss, og at Gud alltid hører våre bønner og ikke forlater oss alle dager?
39 Og da mine sønner fortalte meg om din handel med dem, påkalte jeg ikke Herren for din skyld, for da ville du ha omkommet med dine menn før min sønn Benjamin kom til deg. Men jeg tenkte at siden min sønn Simeon var i ditt hus, kunne du kanskje være vennlig mot ham. Derfor gjorde jeg ikke dette mot deg.
40 Se, nå kommer min sønn Benjamin til deg med mine sønner. Vær oppmerksom på ham og legg dine øyne på ham, og da vil Gud legge sine øyne på deg og over hele ditt rike.
41 Nå har jeg fortalt deg alt som er i mitt hjerte, og se, mine sønner kommer til deg med sin bror. Undersøk hele jorden for deres skyld og send dem tilbake i fred med sine brødre.
42 Og Jakob ga opptegnelsen til sine sønner i Judas varetekt, slik at de skulle gi den til kongen av Egypt.

KAPITTEL 53

1 Jakobs sønner sto opp og tok Benjamin og alle gavene, og de dro og kom til Egypt og stilte seg for Josef.
2 Og Josef så sin bror Benjamin med dem, og han hilste på dem, og disse mennene kom til Josefs hus.
3 Og Josef befalte husforstanderen å gi brødrene hans å spise, og han gjorde det samme med dem.
4 Ved middagstid sendte Josef bud etter mennene, og de skulle komme til ham sammen med Benjamin. Mennene fortalte Josefs husholderske om pengene som var kommet tilbake i sekkene deres. Han sa til dem: «Det skal gå bra med dere, frykt ikke!» Og han tok med seg broren Simeon til dem.
5 Simeon sa til sine brødre: «Egypternes herre har vist meg stor vennlighet. Han holdt meg ikke fanget, slik dere har sett med egne øyne. For da dere dro ut av byen, lot han meg gå fri og viste meg vennlighet i sitt hus.»
6 Juda tok Benjamin i hånden, og de kom frem for Josef og bøyde seg ned for ham til jorden.
7 Mennene ga gaven til Josef, og de satte seg alle foran ham. Josef sa til dem: «Står det bra med dere, går det bra med barna deres, går det bra med deres gamle far?» De sa: «Det står bra til.» Juda tok opptegnelsen som Jakob hadde sendt, og ga den i Josefs hånd.
8 Og Josef leste brevet og kjente igjen farens skrift, og han ville gråte, og han gikk inn i et indre rom og gråt høyt; og han gikk ut.
9 Og han løftet blikket og fikk øye på sin bror Benjamin, og han sa: Er dette din bror som dere snakket med meg om? Og Benjamin gikk bort til Josef, og Josef la hånden på hans hode og sa til ham: Måtte Gud være deg nådig, min sønn.
10 Og da Josef så sin bror, sin mors sønn, fikk han igjen lyst til å gråte. Han gikk inn i kammerset og gråt der. Han vasket ansiktet sitt. Så gikk han ut og holdt opp med å gråte. Han sa: «Gjør i stand mat!»
11 Og Josef hadde et beger som han drakk av, og det var av sølv, vakkert innlagt med onykssteiner og bdellium, og Josef slo begeret foran brødrene sine mens de satt for å spise med ham.
12 Og Josef sa til mennene: Jeg vet av dette begeret at Ruben, den førstefødte, Simeon og Levi og Juda, Issakar og Sebulon er barn fra én mor. Sett dere ned og spis etter deres fødselsår.
13 Og han plasserte også de andre etter deres fødsel, og han sa: Jeg vet at denne yngste broren deres ikke har noen bror, og jeg har heller ingen bror, i likhet med ham. Derfor skal han sette seg ned og spise med meg.
14 Og Benjamin gikk opp foran Josef og satte seg på tronen, og mennene så Josefs gjerninger, og de ble forbløffet over dem. Og mennene spiste og drakk på den tiden sammen med Josef, og han ga dem så gaver. Josef ga én gave til Benjamin, og Manasse og Efraim så sin fars gjerninger, og de ga ham også gaver. Osnat ga ham én gave, og det var fem gaver i Benjamins hånd.
15 Josef kom med vin til dem, men de ville ikke drikke. De sa: «Fra den dagen Josef gikk bort, har vi ikke drukket vin eller spist noen deilige retter.»
16 Og Josef sverget til dem, og han presset dem hardt, og de drakk rikelig med ham den dagen, og Josef vendte seg

deretter til sin bror Benjamin for å snakke med ham, og Benjamin satt fortsatt på tronen foran Josef.
17 Josef sa til ham: «Har du fått noen barn?» Han sa: «Din tjener har ti sønner, og dette er navnene deres: Bela, Beker, Asbal, Gera, Naaman, Aki, Rosj, Mupim, Kupim og Ord. Jeg har kalt dem opp etter min bror, som jeg ikke har sett.»
18 Og han befalte dem å bringe frem for ham stjernekartet hans, som Josef kjente til alle tidene på. Og Josef sa til Benjamin: «Jeg har hørt at hebreerne er kjent med all visdom. Vet du noe om dette?»
19 Benjamin sa: «Din tjener kjenner også all den visdommen min far lærte meg.» Josef sa til Benjamin: «Se på dette instrumentet og forstå hvor din bror Josef er i Egypt, han som du sa dro ned til Egypt.»
20 Og Benjamin så instrumentet med kartet over himmelens stjerner, og han ble klok og så på det for å vite hvor broren hans var, og Benjamin delte hele Egypt i fire deler, og han fant ut at han som satt på tronen foran ham var broren hans Josef, og Benjamin undret seg sterkt, og da Josef så at broren hans Benjamin var så forbauset, sa han til Benjamin: Hva har du sett, og hvorfor er du forbauset?
21 Og Benjamin sa til Josef: Jeg kan se av dette at Josef, min bror, sitter her med meg på tronen. Og Josef sa til ham: Jeg er Josef, din bror. Åpna ikke dette for dine brødre. Se, jeg vil sende deg med dem når de drar bort, og jeg vil befale at de skal føres tilbake til byen, og jeg vil ta deg bort fra dem.
22 Og hvis de våger livet sitt og kjemper for deg, da skal jeg vite at de har angret det de gjorde mot meg, og jeg skal gjøre meg kjent for dem, og hvis de forlater deg når jeg tar deg, da skal du bli hos meg, og jeg skal krangle med dem, og de skal dra bort, og jeg skal ikke gjøre meg kjent for dem.
23 På den tiden befalte Josef hoffmannen sin å fylle sekkene deres med mat og legge hver manns penger i sekken hans og legge begeret i Benjamins sekk og gi dem proviant til veien. Og de gjorde så med dem.
24 Neste dag sto mennene tidlig opp om morgenen og lastet kornet sitt på eselene sine. De dro av sted med Benjamin, og de dro til Kanaans land sammen med sin bror Benjamin.
25 De hadde ikke dratt langt fra Egypt da Josef befalte sin husholderske: «Stå opp og sett etter disse mennene før de kommer for langt fra Egypt, og si til dem: Hvorfor har dere stjålet min herres beger?»
26 Josefs hoffmann reiste seg og nådde dem og talte til dem alle Josefs ord. Da de hørte dette, ble de overmåte rasende og sa: «Den som din herres beger finnes hos, skal dø, og vi skal også bli slaver.»
27 Så skyndte de seg, og hver mann tok sekken sin ned fra eselet sitt. De så i sekkene sine, og begeret ble funnet i Benjamins sekk. De rev alle klærne sine i stykker og vendte tilbake til byen. De slo Benjamin på veien og slo ham hele tiden, helt til han kom inn i byen. Og de stilte seg foran Josef.
28 Judas vrede ble opptent, og han sa: «Denne mannen har bare ført meg tilbake i dag for å ødelegge Egypt.»
29 Mennene kom til Josefs hus og fant Josef sittende på tronen sin, og alle de mektige mennene sto ved hans høyre og venstre side.
30 Josef sa til dem: «Hva er dette for en gjerning dere har gjort, siden dere tok sølvbegeret mitt og gikk av sted? Men jeg vet at dere tok begeret mitt for å finne ut hvor i landet broren deres var.»
31 Juda sa: «Hva skal vi si til vår herre, hva skal vi tale, og hvordan skal vi rettferdiggjøre oss? Gud har i dag funnet alle dine tjeneres misgjerning, derfor har han gjort dette mot oss i dag.»
32 Josef reiste seg og grep tak i Benjamin og tok ham med vold fra brødrene hans. Han kom til huset og låste døren for dem. Josef befalte husets overordnede å si til dem: «Så sier kongen: Gå i fred til deres far! Se, jeg har tatt mannen i hvis hånd begeret mitt ble funnet.»

KAPITTEL 54

1 Da Juda så hvordan Josef hadde med dem å gjøre, gikk han bort til ham og brøt opp døren. Han kom frem til Josef sammen med brødrene sine.
2 Juda sa til Josef: «La det ikke synes vondt for min herre. La din tjener få si et ord foran deg.» Josef sa til ham: «Tal.»
3 Juda talte til Josef, og brødrene hans sto der foran dem. Juda sa til Josef: «Da vi først kom til vår herre for å kjøpe mat, anså du oss for å være landets spioner, og vi førte Benjamin frem for deg, og du gjør narr av oss den dag i dag.»
4 La nå kongen høre mine ord, og send vår bror, så han kan dra med oss til vår far, for at ikke din sjel skal omkomme i dag sammen med alle sjelene til innbyggerne i Egypt.
5 Vet du ikke hva to av mine brødre, Simeon og Levi, gjorde med byen Sikem og med sju amorittenes byer for vår søster Dinas skyld, og hva de ville gjøre for sin bror Benjamins skyld?
6 Og jeg, med min styrke, som er større og mektigere enn dem begge, kommer i dag mot deg og ditt land hvis du ikke er villig til å sende vår bror.
7 Har du ikke hørt hva vår Gud, som utvalgte oss, gjorde med Farao for vår mor Saras skyld, som han tok fra vår far? Han slo ham og hans hus med store plager, slik at egypterne den dag i dag forteller hverandre dette underet? Slik skal vår Gud gjøre med deg for Benjamins skyld, som du i dag har tatt fra hans far, og for de ulykkene du i dag påfører oss i ditt land. For vår Gud skal huske sin pakt med vår far Abraham og føre ulykke over deg, fordi du i dag har bedrøvet vår fars sjel.
8 Hør derfor nå mine ord som jeg har talt til deg i dag, og send vår bror avsted, så han kan dra av sted, for at ikke du og folket i ditt land skal dø for sverdet. For dere kan ikke alle få overtaket over meg.
9 Josef svarte Juda og sa: «Hvorfor har du åpnet munnen din vidt, og hvorfor skryter du over oss og sier: Med deg er din styrke? Så sant farao lever, om jeg befaler alle mine tapre menn å kjempe mot dere, ville du og disse dine brødre sanke i sølen.»
10 Juda sa til Josef: «Det sømmer seg sannelig for deg og ditt folk å frykte meg. Så sant Herren lever, om jeg en gang drar mitt sverd, skal jeg ikke stikke det i sliren igjen før jeg i dag har slått hele Egypt. Jeg vil begynne med deg og fullføre med farao, din herre.»

11 Josef svarte ham: Sannelig, det er ikke bare deg som har styrke. Jeg er sterkere og mektigere enn deg. Hvis du drar sverdet ditt, skal jeg sette det om din hals og alle dine brødres hals.
12 Juda sa til ham: «Hvis jeg åpner munnen min mot deg i dag, vil jeg sluke deg, så du blir utslettet fra jorden og forsvinner fra ditt rike i dag.» Josef sa: «Hvis du åpner munnen din, har jeg makt og kraft til å lukke munnen din med en stein, helt til du ikke kan få frem et ord. Se hvor mange steiner som ligger foran oss. Jeg kan ta en stein og presse den inn i munnen din og knuse kjevene dine.»
13 Juda sa: «Gud er vitne mellom oss at vi ikke har hatt lyst til å kjempe mot deg før. Gi oss bare broren vår, så drar vi fra deg.» Josef svarte: «Så sant farao lever: Selv om alle Kanaans konger kommer sammen med dere, skal dere ikke ta ham fra min hånd.»
14 Gå nå derfor til din far, og din bror skal være min slave, for han har ranet kongens hus. Juda sa: «Hva angår det deg eller kongens vesen? Kongen sender sølv og gull fra sitt hus rundt i landet, enten i gaver eller utgifter, og du snakker fortsatt om begeret ditt som du la i vår brors veske, og sier at han har stjålet det fra deg?»
15 Gud forby at vår bror Benjamin eller noen av Abrahams ætt skulle gjøre dette ved å stjele fra deg eller fra noen annen, enten det er konge, fyrste eller noen annen mann.
16 Hold nå opp med denne anklagen, for at ikke hele jorden skal høre dine ord, da du sier: For litt penger kranglet kongen i Egypt med mennene, og han anklaget dem og tok broren deres til slave.
17 Josef svarte og sa: «Ta denne begeret og gå fra meg og la broren din være slave! For det er en tyvs rett å være slave.»
18 Juda sa: «Hvorfor skammer du deg ikke over dine ord, at du forlater vår bror og tar begeret ditt? Om du gir oss begeret ditt, eller tusen ganger så mye, så skal vi ikke forlate vår bror for pengene som finnes i noens hånd, så vi ikke skal dø for hans skyld.»
19 Josef svarte: «Hvorfor forlot du din bror og solgte ham for tjue sølvpenger, og hvorfor gjør du da ikke det samme med denne din bror?»
20 Juda sa: «Herren er vitne mellom meg og deg at vi ikke ønsker dine kriger. Gi oss nå vår bror, så kan vi dra fra deg uten å trette.»
21 Josef svarte og sa: «Om alle landets konger skulle samle seg, ville de ikke være i stand til å ta broren deres fra min hånd.» Juda sa: «Hva skal vi si til vår far når han ser at broren vår ikke kommer med oss, og sørger over ham?»
22 Josef svarte og sa: Dette er det du skal si til din far: Repet har gått etter spannet.
23 Juda sa: «Du er sannelig konge, og hvorfor sier du slike ting og feller en falsk dom? Ve den kongen som er som deg!»
24 Josef svarte og sa: «Det er ingen falsk dom i det ordet jeg talte om deres bror Josef. Dere solgte ham alle til midjanittene for tjue sølvpenger, og dere nektet det for deres far og sa til ham: Et ondt dyr har fortært ham, Josef er revet i stykker.»
25 Juda sa: «Se, Sems ild brenner i mitt hjerte. Nå skal jeg sette ild på hele landet deres.» Josef svarte: «Det var sannelig din svigerinne Tamar, som drepte sønnene dine, som slukket Sikems ild.»
26 Juda sa: «Hvis jeg plukker ut et eneste hårstrå fra kroppen min, vil jeg fylle hele Egypt med dets blod.»
27 Josef svarte og sa: «Slik gjør du med din bror som du solgte. Du dyppet kjortelen hans i blod og brakte den til din far, for at han skulle si at et ondt dyr hadde fortært ham, og her er blodet hans.»
28 Da Juda hørte dette, ble han overmåte vred, og hans vrede brant i ham. Der lå en stein foran ham på stedet, som veide omtrent fire hundre sekel. Judas vrede ble opptent, og han tok steinen i den ene hånden, kastet den mot himmelen og grep den med sin venstre hånd.
29 Og han la den deretter under beina sine, og han satte seg på den av all sin kraft, og steinen ble til støv av Judas makt.
30 Josef så hva Juda gjorde, og han ble svært redd. Men han befalte sin sønn Manassah å gjøre det samme med en annen stein som Juda gjorde. Juda sa til sine brødre: «Ingen av dere må si: Denne mannen er en egypter! Men ved å gjøre dette er han av vår fars ætt.»
31 Josef sa: «Ikke bare deg er gitt styrke, for vi er også mektige menn. Hvorfor vil du skryte av oss alle?» Juda sa til Josef: «Send vår bror, jeg ber deg, og ødelegg ikke landet ditt i dag.»
32 Josef svarte dem: «Gå og si til faren deres at et ondt dyr har fortært ham, slik du sa om broren deres, Josef.»
33 Juda talte til sin bror Naftali og sa til ham: «Skynd deg, gå og tell alle gatene i Egypt og kom og fortell meg.» Simeon sa til ham: «La ikke dette være til ubehag for deg! Nå vil jeg gå opp på fjellet og hente en stor stein fra fjellet og kaste den over alle i Egypt og drepe alle som er der.»
34 Og Josef hørte alle disse ordene som brødrene hans talte foran ham, og de visste ikke at Josef forsto dem, for de trodde at han ikke kunne snakke hebraisk.
35 Josef ble svært redd for sine brødres ord om at de skulle ødelegge Egypt, og han befalte sin sønn Manasse og sa: «Skynd deg og samle til meg alle innbyggerne i Egypt og alle de tapre mennene, og la dem komme til meg til hest og til fots og med alle slags musikkinstrumenter.» Og Manasse gikk og gjorde det.
36 Og Naftali dro slik Juda hadde befalt ham. For Naftali var like lettbeint som en av de raske hjortene, og han gikk på kornaks, og de brekket ikke under ham.
37 Så gikk han og telte alle gatene i Egypt og fant at det var tolv. Han kom raskt og fortalte Juda det. Juda sa til sine brødre: «Skynd dere, og hver mann tar sverdet sitt om lendene sine. Vi skal komme over Egypt og slå dem alle sammen og ikke la en eneste rest bli igjen.»
38 Juda sa: «Se, jeg vil ødelegge tre gater med min kraft, og dere skal ødelegge én gate hver.» Mens Juda talte dette, se, da kom innbyggerne i Egypt og alle de mektige mennene mot dem med alle slags musikkinstrumenter og med høye rop.
39 Og tallet deres var fem hundre ryttere og ti tusen fotfolk, og fire hundre menn som kunne kjempe uten sverd eller spyd, bare med hendene og styrken.
40 Og alle de mektige mennene kom med stort stormløp og rop, og de omringet Jakobs sønner og skremte dem, og jorden skalv ved lyden av ropene deres.
41 Og da Jakobs sønner så disse hærene, ble de svært redde for livet sitt, og Josef gjorde det for å skremme Jakobs sønner og få dem til å bli beroliget.

42 Da Juda så at noen av brødrene hans var skrekkslagne, sa han til dem: «Hvorfor er dere redde, når Guds nåde er med oss?» Da Juda så at alle egypterne omringet dem på Josefs befaling for å skremme dem, befalte Josef dem: «Ikke rør noen av dem.»
43 Da skyndte Juda seg og dro sverdet sitt og skjøt ut et høyt og bittert skrik. Han slo med sverdet sitt og sprang ned på bakken, og han fortsatte å rope mot hele folket.
44 Og da han gjorde dette, lot Herren skrekk falle over Juda og hans brødre på de tapre mennene og hele folket som omringet dem.
45 Og de flyktet alle ved lyden av ropene, og de ble skrekkslagne og falt over hverandre, og mange av dem døde idet de falt, og de flyktet alle for Juda og hans brødre og for Josef.
46 Og mens de flyktet, forfulgte Juda og hans brødre dem til Faraos hus, og de slapp alle unna, og Juda satte seg igjen foran Josef og brølte mot ham som en løve, og skrek høyt og forferdelig mot ham.
47 Og skriket ble hørt i det fjerne, og alle innbyggerne i Sukkot hørte det, og hele Egypt skalv ved lyden av skriket, og også murene i Egypt og i Gosen-landet raste sammen på grunn av jordens skjelvinger, og Farao falt også fra sin trone til jorden, og også alle de gravide kvinnene i Egypt og Gosen mistet fødselen da de hørte lyden av skjelvingen, for de var fryktelig redde.
48 Farao sendte bud og sa: «Hva er det for en ting som har hendt i Egypt i dag?» De kom og fortalte ham alt fra begynnelse til slutt. Farao ble forferdet og undret seg og ble svært redd.
49 Og frykten hans økte da han hørte alt dette, og han sendte bud til Josef og sa: Du har ført hebreerne til meg for å ødelegge hele Egypt. Hva vil du gjøre med denne tyvaktige slaven? Send ham bort, så han kan dra med sine brødre, så vi ikke går til grunne på grunn av deres ondskap, hverken vi, du eller hele Egypt.
50 Og hvis du ikke ønsker å gjøre dette, så kast bort alle mine verdisaker og dra med dem til deres land, hvis du har lyst til det. For i dag skal de ødelegge hele mitt land og drepe hele mitt folk. Til og med alle kvinnene i Egypt har mistet fosteret i sine skrik. Se hva de har gjort bare ved sine rop og ord. Og hvis de kjemper med sverdet, skal de ødelegge landet. Velg derfor nå det du ønsker, enten meg eller hebreerne, enten Egypt eller hebreernes land.
51 Og de kom og fortalte Josef alle Faraos ord som han hadde sagt om ham. Josef ble storlig redd for Faraos ord, og Juda og hans brødre sto fortsatt for Josef, harme og rasende. Alle Jakobs sønner brølte mot Josef, som havet og dets bølger brøler.
52 Og Josef var svært redd for sine brødre og for Farao, og Josef søkte et påskudd for å gjøre seg kjent for sine brødre, for at de ikke skulle ødelegge hele Egypt.
53 Josef befalte sin sønn Manasse, og Manasse gikk bort til Juda og la hånden sin på hans skulder, og Judas vrede stilnet.
54 Juda sa til sine brødre: «Ingen av dere må si at dette er en egyptisk ung manns gjerning, for dette er min fars hus' arbeid.»
55 Og da Josef så og visste at Judas vrede hadde stilnet, gikk han bort for å tale til Juda på et mildt språk.
56 Og Josef sa til Juda: «Du taler sannelig sant, og har i dag bekreftet dine påstander om din styrke, og måtte din Gud, som har behag i deg, gjøre det bedre for deg. Men fortell meg i sannhet hvorfor du blant alle dine brødre krangler med meg på grunn av gutten, ettersom ingen av dem har sagt et ord til meg om ham.»
57 Juda svarte Josef og sa: «Du vet jo at jeg har vært borger for gutten overfor faren hans. Jeg sa: Hvis jeg ikke har brakt ham til ham, vil jeg bære skylden for ham for alltid.»
58 Derfor har jeg henvendt meg til deg blant alle mine brødre, for jeg så at du ikke var villig til å la ham gå fra deg. Måtte jeg derfor finne nåde for dine øyne, så du sender ham for å dra med oss. Se, jeg vil bli værende som en stedfortreder for ham for å tjene deg i hva enn du måtte ønske. For uansett hvor du sender meg, vil jeg gå for å tjene deg med stor energi.
59 Send meg nå til en mektig konge som har gjort opprør mot deg, så skal du få vite hva jeg vil gjøre med ham og hans land. Selv om han har kavaleri og infanteri eller et overmåte mektig folk, vil jeg drepe dem alle og føre kongens hode frem for deg.
60 Vet du ikke, eller har du ikke hørt at vår far Abraham og tjeneren hans Elieser slo alle Elams konger og deres hærer på én natt, så de ikke lot én bli igjen? Og fra den dagen av er vår fars styrke gitt oss som arv, for oss og vår ætt til evig tid.
61 Og Josef svarte og sa: Du taler sant, og løgn er ikke i din munn, for det ble også fortalt oss at hebreerne har makt og at Herren deres Gud har stor glede i dem, og hvem kan da stå imot dem?
62 Men på denne betingelsen vil jeg sende deres bror, hvis dere fører frem for meg hans bror, hans mors sønn, som dere sa at han hadde dratt fra dere ned til Egypt. Og det skal skje at når dere fører hans bror til meg, vil jeg ta ham i hans sted, for ingen av dere har vært sikkerhet for ham hos deres far. Og når han kommer til meg, vil jeg sende med dere hans bror, som dere har vært sikkerhet for.
63 Judas vrede ble opptent mot Josef da han sa dette, og blod dryppet av harme i øynene hans. Han sa til brødrene sine: «Hvordan kan denne mannen i dag søke sin egen ødeleggelse og hele Egypts ødeleggelse?»
64 Og Simeon svarte Josef og sa: Sa vi ikke først til deg at vi ikke visste akkurat hvilket sted han dro til, og om han var død eller levende, og hvorfor taler min herre slik?
65 Og Josef så Judas ansikt og forsto at hans vrede begynte å blusse opp da han sa til ham: «Bring hit til meg deres andre bror i stedet for denne broren.»
66 Og Josef sa til sine brødre: Dere sa vel at deres bror enten var død eller fortapt. Hvis jeg nå skulle kalle på ham i dag, og han skulle komme til dere, ville dere da gitt ham til meg i stedet for hans bror?
67 Og Josef begynte å tale og rope: Josef, Josef, kom frem for meg i dag og vis deg for dine brødre og sett deg foran dem.
68 Og da Josef talte dette foran dem, så de seg hver sin vei for å se hvorfra Josef ville komme frem for dem.
69 Josef så på alt det de gjorde, og sa til dem: «Hvorfor ser dere her og der? Jeg er Josef, som dere solgte til Egypt. La det dere ikke sørge over at dere solgte meg. For Gud sendte meg foran dere som en støtte under hungersnøden.»

70 Og brødrene hans ble forferdet over ham da de hørte Josefs ord, og Juda ble overmåte forferdet over ham.
71 Og da Benjamin hørte Josefs ord, var han foran dem i den indre delen av huset. Benjamin løp til Josef, sin bror, og omfavnet ham og falt ham om halsen, og de gråt.
72 Og da Josefs brødre så at Benjamin hadde falt broren hans om halsen og grått med ham, falt de også over Josef og omfavnet ham, og de gråt høyt med Josef.
73 Og røsten ble hørt i Josefs hus at de var Josefs brødre, og det behaget Farao overmåte, for han var redd for at de skulle ødelegge Egypt.
74 Og Farao sendte sine tjenere til Josef for å gratulere ham med brødrene som hadde kommet til ham, og alle høvdingene for hærene og troppene som var i Egypt kom for å glede seg med Josef, og hele Egypt gledet seg storlig over Josefs brødre.
75 Og Farao sendte sine tjenere til Josef og sa: Si til dine brødre at de skal hente alt de eier, og la dem komme til meg, så skal jeg bosette dem i den beste delen av Egypt. Og de gjorde det.
76 Og Josef befalte sin husholderske å bringe gaver og klær til brødrene hans, og han brakte ut mange klær, kongelige kapper, og mange gaver, og Josef delte dem mellom brødrene sine.
77 Og han ga hver av sine brødre et skifte av klær av gull og sølv, og tre hundre sølvpenger, og Josef befalte at de alle skulle kles i disse klærne og bli ført frem for Farao.
78 Da farao så at alle Josefs brødre var tapre menn og hadde et vakkert utseende, gledet han seg storlig.
79 Deretter dro de bort fra Faraos nærvær for å dra til Kanaans land, til sin far, og deres bror Benjamin var med dem.
80 Og Josef reiste seg og ga dem elleve vogner fra Farao, og Josef ga dem sin vogn, som han red på den dagen han ble kronet i Egypt, for å hente sin far til Egypt. Og Josef sendte til alle sine brødres barn klær i henhold til antall, og hundre sølvpenger til hver av dem. Han sendte også klær til sine brødres koner fra kongens koners klær, og han sendte dem.
81 Og han ga ti menn til hver av sine brødre til å dra med dem til Kanaans land for å tjene dem, for å tjene deres barn og alt de tilhørte når de kom til Egypt.
82 Josef sendte med sin bror Benjamin ti klær til sine ti sønner, en andel mer enn de andre av Jakobs sønners barn.
83 Og han sendte femti sølvpenger til hver av dem og ti vogner for faraos skyld. Han sendte også ti esler lastet med alle Egypts luksusvarer til sin far og ti esler lastet med korn, brød og mat til sin far og alle som var med ham, som forsyninger til reisen.
84 Og han sendte til sin søster Dina klær av sølv og gull, og røkelse og myrra, og aloe vera og kvinnesmykker i overflod, og han sendte det samme fra Faraos koner til Benjamins koner.
85 Og han ga til alle sine brødre, også til deres koner, alle slags onyksteiner og bdellium, og av alle de verdifulle tingene blant de store i Egypt, ble det ikke noe igjen av alle de kostbare tingene uten det Josef sendte til sin fars husstand.
86 Så sendte han sine brødre av sted, og de dro, og han sendte sin bror Benjamin med dem.
87 Og Josef dro ut med dem for å følge dem på veien til Egypts grenser, og han befalte dem angående sin far og sin husstand å komme til Egypt.
88 Og han sa til dem: «Krangl ikke på veien! For dette var et løfte fra Herren for å redde et stort folk fra sult. Det skal fortsatt bli fem år med hungersnød i landet.»
89 Og han befalte dem og sa: Når dere kommer til Kanaans land, så kom ikke plutselig frem for min far i denne saken, men handle med deres visdom.
90 Og Josef holdt opp med å befale dem, og han vendte tilbake og dro tilbake til Egypt, og Jakobs sønner dro til Kanaans land med glede og fryd til sin far Jakob.
91 Og de kom til landets grenser, og de sa til hverandre: Hva skal vi gjøre i denne saken overfor vår far? For hvis vi plutselig kommer til ham og forteller ham saken, vil han bli svært forferdet over ordene våre og ikke tro oss.
92 Og de gikk videre til de kom nær husene sine, og de fant Serach, Asers datter, som gikk ut for å møte dem, og piken var svært flink og listig, og hun visste hvordan man spilte på harpe.
93 Og de ropte på henne, og hun kom foran dem, og hun kysset dem, og de tok henne og ga henne en harpe og sa: Gå nå frem for vår far, og sett deg foran ham, og spill på harpen og tal disse ordene.
94 Og de befalte henne å gå hjem til seg, og hun tok harpen og skyndte seg foran dem, og hun kom og satte seg nær Jakob.
95 Og hun spilte godt og sang, og ytret med sine søte ord: Josef, min onkel, lever, og han hersker over hele Egypt, og er ikke død.
96 Og hun fortsatte å gjenta og ytre disse ordene, og Jakob hørte ordene hennes, og de var behagelige for ham.
97 Han lyttet mens hun gjentok dem to og tre ganger, og glede fylte Jakobs hjerte over søtheten i hennes ord, og Guds ånd var over ham, og han visste at alle hennes ord var sanne.
98 Og Jakob velsignet Serach da hun talte disse ordene foran ham, og han sa til henne: Min datter, måtte døden aldri seire over deg, for du har gitt min ånd ny energi. Tal bare fortsatt foran meg slik du har talt, for du har gledet meg med alle dine ord.
99 Og hun fortsatte å synge disse ordene, og Jakob lyttet, og det behaget ham, og han frydet seg, og Guds ånd var over ham.
100 Mens han ennu talte med henne, se, da kom sønnene hans til ham med hester og vogner og kongelige klær, og tjenere løp foran dem.
101 Og Jakob reiste seg for å møte dem, og han så sønnene sine kledd i kongelige klær, og han så alle skattene Josef hadde sendt til dem.
102 Og de sa til ham: «Vær oppmerksom på at vår bror Josef lever, og at det er han som hersker over hele Egypt, og det er han som talte til oss slik vi fortalte deg.»
103 Og Jakob hørte alle sønnenes ord, og hjertet hans banket ved deres ord, for han kunne ikke tro dem før han så alt det Josef hadde gitt dem og det han hadde sendt ham, og alle tegnene Josef hadde talt til dem.
104 Og de åpnet dørene for ham og viste ham alt det Josef hadde sendt. De ga hver enkelt det Josef hadde sendt ham. Han visste at de hadde talt sant, og han gledet seg over beretningen om sin sønn.

105 Jakob sa: «Det er nok for meg at sønnen min Josef fortsatt lever. Jeg vil gå og se ham før jeg dør.»
106 Sønnene hans fortalte ham alt som hadde hendt dem, og Jakob sa: «Jeg vil dra ned til Egypt for å se sønnen min og hans avkom.»
107 Jakob reiste seg og tok på seg klærne som Josef hadde sendt ham, og etter at han hadde vasket seg og barbert håret, satte han turbanen som Josef hadde sendt ham på hodet sitt.
108 Og alle i Jakobs hus og deres koner tok på seg klærne som Josef hadde sendt dem, og de gledet seg storlig over Josefs liv og at han hersket i Egypt.
109 Og alle Kanaans innbyggere hørte om dette, og de kom og gledet seg storlig med Jakob over at han fortsatt levde.
110 Og Jakob holdt et festmåltid for dem i tre dager, og alle Kanaans konger og landets adelsmenn spiste og drakk og gledet seg i Jakobs hus.

KAPITTEL 55

1 Etter dette sa Jakob: «Jeg vil dra og se sønnen min i Egypt, og så vil jeg vende tilbake til Kanaans land, som Gud hadde talt til Abraham om. For jeg kan ikke forlate mitt fødeland.»
2 Se, Herrens ord kom til ham, og det lød slik: Dra ned til Egypt med hele din husstand og bli der! Frykt ikke for å dra ned til Egypt, for der vil jeg gjøre deg til et stort folk.
3 Jakob sa til seg selv: «Jeg vil gå og se om sønnen min fortsatt har frykt for Gud i hjertet hans blant alle innbyggerne i Egypt.»
4 Og Herren sa til Jakob: Frykt ikke for Josef, for han er fortsatt uskyldig og tjener meg, slik det synes godt i dine øyne. Og Jakob gledet seg over sin sønn.
5 På den tiden befalte Jakob sønnene sine og hele husstanden sin å dra til Egypt, slik Herren hadde sagt til ham. Jakob brøt opp med sønnene sine og hele husstanden sin. Han dro ut av Kanaans land, fra Be'erseba, med glede og hjertens fryd, og de dro til Egypt.
6 Og det skjedde da de kom nær Egypt, sendte Jakob Juda foran seg til Josef for å vise ham situasjonen i Egypt. Juda gjorde som sin far hadde sagt. Han skyndte seg og løp og kom til Josef. De tildelte dem et sted i landet Gosen for hele hans husstand. Juda vendte tilbake og kom langs veien til sin far.
7 Josef spente for vognen og samlet alle sine mektige menn og sine tjenere og alle Egypts høvdinger for å dra og møte sin far Jakob. Og Josefs mandat ble kunngjort i Egypt og sa: «Alle som ikke går for å møte Jakob, skal dø.»
8 Dagen etter dro Josef ut med hele Egypt, en stor og mektig hær, alle kledd i klær av fint lin og purpur og med våpen av sølv og gull og med sine krigsvåpen.
9 Og de gikk alle for å møte Jakob med alle slags musikkinstrumenter, med trommer og tamburiner, og de strødde myrra og aloe langs hele veien, og de gikk alle på denne måten, og jorden skalv av ropene deres.
10 Og alle kvinnene i Egypt gikk opp på takene i Egypt og på murene for å møte Jakob, og på Josefs hode var Faraos kongelige krone, for Farao hadde sendt den til ham for at han skulle ta den på seg da han skulle dra for å møte sin far.
11 Da Josef kom femti alen unna sin far, steg han av vognen og gikk mot sin far. Da alle Egypts høvdinger og stormenn så at Josef hadde gått til fots mot sin far, steg de også av vognen og gikk mot Jakob.
12 Da Jakob nærmet seg Josefs leir, så han leiren som kom mot ham med Josef, og det gledet ham, og Jakob ble forbauset over det.
13 Jakob sa til Juda: «Hvem er den mannen jeg ser i Egypts leir, kledd i kongelige klær med et rødt kappe på seg og en kongelig krone på hodet, som har steget av vognen sin og kommer mot oss?» Juda svarte sin far og sa: «Han er din sønn, Josef, kongen.» Jakob frydet seg over å se sin sønns herlighet.
14 Josef kom bort til sin far og bøyde seg for ham, og alle mennene i leiren bøyde seg til jorden sammen med ham for Jakob.
15 Og se, Jakob løp og skyndte seg til sin sønn Josef og falt om halsen hans og kysset ham, og de gråt, og Josef omfavnet også sin far og kysset ham, og de gråt, og hele Egypts folk gråt med dem.
16 Og Jakob sa til Josef: «Nå vil jeg dø med glede etter at jeg har sett ditt ansikt, siden du fortsatt lever og i herlighet.»
17 Jakobs sønner og deres koner og deres barn og deres tjenere og hele Jakobs husstand gråt høylytt sammen med Josef, og de kysset ham og gråt høylytt sammen med ham.
18 Og Josef og hele hans folk vendte deretter hjem til Egypt, og Jakob og hans sønner og alle barna i hans husstand kom med Josef til Egypt, og Josef bosatte dem i den beste delen av Egypt, i landet Gosen.
19 Og Josef sa til sin far og sine brødre: Jeg vil dra opp og si til Farao: Mine brødre og min fars husstand og alle som tilhører dem er kommet til meg, og se, de er i landet Gosen.
20 Josef gjorde så, og tok fra sine brødre Ruben, Issakar, Sebulon og sin bror Benjamin og stilte dem frem for Farao.
21 Og Josef talte til Farao og sa: Mine brødre og min fars husstand og alt de tilhører, sammen med deres småfe og storfe, er kommet til meg fra Kanaans land for å bo som fremmede i Egypt, for hungersnøden var hard over dem.
22 Farao sa til Josef: «La faren din og brødrene dine bo der de beste delene av landet. Hold dem ikke tilbake alt det gode, og la dem få ete av landets fedme.»
23 Josef svarte og sa: «Se, jeg har stasjonert dem i landet Gosen, for de er gjetere. La dem derfor bli i Gosen for å gjete småfeet sitt, atskilt fra egypterne.»
24 Farao sa til Josef: «Gjør med dine brødre alt det de sier til deg.» Jakobs sønner bøyde seg for Farao og dro fra ham i fred. Deretter førte Josef sin far frem for Farao.
25 Jakob kom og bøyde seg for farao, og Jakob velsignet farao, og så gikk han ut. Jakob og alle sønnene hans og hele hans husstand bodde i landet Gosen.
26 I det andre året, det vil si i Jakobs hundre og trettiende leveår, forsørget Josef sin far og sine brødre og hele sin fars husstand med brød, så mange som måtte til, alle hungersnødens dager; de manglet ingenting.
27 Og Josef ga dem den beste delen av hele landet. Det beste av Egypt hadde de alle Josefs dager. Josef ga også dem og hele sin fars husstand klær og undertøy år for år. Og Jakobs sønner ble trygt værende i Egypt alle brorens dager.
28 Jakob spiste alltid ved Josefs bord. Jakob og sønnene hans forlot ikke Josefs bord, verken dag eller natt, bortsett fra det Jakobs barn spiste i sine hus.

29 Og hele Egypt spiste brød fra Josefs hus i hungersnødens dager, for alle egypterne solgte alt de eide på grunn av hungersnøden.
30 Og Josef kjøpte alle landområdene og markene i Egypt for brød på Faraos regning, og Josef forsynte hele Egypt med brød alle hungersnødens dager, og Josef samlet alt sølvet og gullet som kom til ham for kornet de kjøpte over hele landet, og han samlet mye gull og sølv, i tillegg til en enorm mengde onykssteiner, bdellium og verdifulle klær som de brakte til Josef fra alle deler av landet da pengene deres var brukt opp.
31 Josef tok alt sølvet og gullet som han hadde fått, omtrent syttito talenter gull og sølv, og også onyks og bdellium i stor mengde. Josef gikk og gjemte det i fire deler. Han gjemte én del i ødemarken nær Rødehavet og én del ved elven Perat. Den tredje og fjerde delen gjemte han i ørkenen rett overfor Persias og Medias ødemark.
32 Og han tok noe av gullet og sølvet som var igjen, og ga det til alle sine brødre og til hele sin fars husstand og til alle kvinnene i sin fars husstand. Resten brakte han til faraos hus, omkring tjue talenter gull og sølv.
33 Og Josef ga alt gullet og sølvet som var igjen til Farao, og Farao la det i skattkammeret, og hungersnødens dager sluttet deretter i landet, og de sådde og høstet i hele landet, og de fikk sin vanlige mengde år for år; de manglet ingenting.
34 Josef bodde trygt i Egypt, og hele landet var under hans råd. Hans far og alle hans brødre bodde i landet Gosen og tok det i eie.
35 Josef var blitt svært gammel og høylytt, og hans to sønner, Efraim og Manasse, ble værende i Jakobs hus sammen med Jakobs sønners barn, deres brødre, for å lære Herrens veier og hans lov.
36 Jakob og sønnene hans bodde i Egypt, i Gosen-landet. De tok det i eie og ble fruktbare og mange i landet.

KAPITTEL 56

1 Jakob levde i sytten år i Egypt. Jakobs dager og leveår ble hundre og førtisju år.
2 På den tiden ble Jakob rammet av den sykdommen som han døde av, og han sendte bud og kalte til seg sønnen sin, Josef, fra Egypt. Hans sønn, Josef, kom fra Egypt, og Josef kom til sin far.
3 Jakob sa til Josef og sønnene hans: «Se, jeg dør, og deres fedres Gud skal se til dere og føre dere tilbake til det landet Herren med ed lovet å gi dere og deres barn etter dere. Når jeg nå er død, så begrav meg i hulen som er i Makpela i Hebron i Kanaans land, nær mine fedre.»
4 Jakob lot sønnene sine sverge at de skulle begrave ham i Makpela i Hebron, og sønnene hans sverget til ham om dette.
5 Og han befalte dem og sa: Tjen Herren deres Gud, for han som frelste deres fedre, skal også frelse dere fra all nød.
6 Og Jakob sa: «Kall alle deres barn til meg!» Da kom alle Jakobs sønners barn og satte seg foran ham. Jakob velsignet dem og sa til dem: «Herren, deres fedres Gud, skal gi dere tusen ganger så mye og velsigne dere, og måtte han gi dere Abrahams velsignelse.» Og alle Jakobs sønners barn gikk ut den dagen etter at han hadde velsignet dem.
7 Og neste dag kalte Jakob igjen på sønnene sine, og de samlet seg alle og kom til ham og satte seg foran ham. Og Jakob velsignet sønnene sine den dagen før sin død. Hver mann velsignet etter sin velsignelse. Se, det står skrevet i Herrens lovbok for Israel.
8 Jakob sa til Juda: «Jeg vet at du, min sønn, er en mektig mann for dine brødre. Regj over dem, og dine sønner skal regjere over sine sønner for alltid.»
9 Lær bare dine sønner å bruke buen og alle krigens våpen, så de kan kjempe slagene til sin bror, han som skal herske over hans fiender.
10 Den dagen befalte Jakob sønnene sine igjen og sa: «Se, jeg samles i dag til mitt folk. Før meg opp fra Egypt og begrav meg i Makpelah-hulen, slik jeg har befalt deg.»
11 Men jeg ber dere om å passe på at ingen av sønnene deres bærer meg, bare dere selv. Slik skal dere gjøre med meg når dere bærer kroppen min for å dra med den til Kanaans land for å begrave meg.
12 Juda, Issakar og Sebulon skal bære min båre på østsiden, Ruben, Simeon og Gad på sørsiden, Efraim, Manasse og Benjamin på vestsiden, Dan, Asjer og Naftali på nordsiden.
13 La ikke Levi bære med deg, for han og sønnene hans skal bære Herrens paktsark sammen med israelittene i leiren. Og Josef, min sønn, skal ikke bære den. For som en konge skal hans ære være. Men Efraim og Manasse skal være i deres sted.
14 Slik skal dere gjøre mot meg når dere fører meg bort. Forsømme ikke noe av det jeg befaler dere. Når dere gjør dette mot meg, vil Herren huske dere og deres barn etter dere til evig tid.
15 Og dere, mine sønner, ær hver sin bror og sin slektning, og byd deres barn og deres barnebarn etter dere å tjene Herren, deres fedres Gud, alle dager.
16 for at du kan leve lenge i landet, du og dine barn og dine barnebarn til evig tid, når du gjør det som er godt og rettferdig i Herren din Guds øyne, så du går på alle hans veier.
17 Og du, Josef, min sønn, tilgi dine brødres synder og alle deres misgjerninger i den skaden de påførte deg, for Gud hadde til hensikt at det skulle være til ditt og dine barns beste.
18 Og å, min sønn, overlat ikke dine brødre til Egypts innbyggere, og sår ikke deres følelser, for se, jeg overgir dem i Guds hånd og i din hånd for å beskytte dem mot egypterne. Og Jakobs sønner svarte sin far og sa: Å, vår far, alt det du har befalt oss, det skal vi gjøre. Måtte Gud alene være med oss.
19 Jakob sa til sønnene sine: «Måtte Gud være med dere når dere holder dere til alle hans veier! Vik ikke av fra hans veier, verken til høyre eller venstre, så dere gjør det som er godt og rett i hans øyne.»
20 For jeg vet at mange og alvorlige vanskeligheter skal ramme dere i de siste dager i landet. Ja, deres barn og barnebarn, bare tjen Herren, så skal han frelse dere fra all nød.
21 Og det skal skje når dere følger Gud for å tjene ham og lærer deres barn etter dere og deres barnebarn å kjenne Herren, da skal Herren oppreise en tjener for dere og deres barn blant deres barn. Herren skal utfri dere fra all nød ved sin hånd og føre dere ut av Egypt og føre dere tilbake til deres fedres land, så dere kan arve det i sikkerhet.

22 Jakob holdt opp med å gi sønnene sine befalinger, og han trakk føttene sine ned i sengen. Han døde og ble samlet til sine fedre.
23 Og Josef falt over sin far og gråt og ropte over ham, og han kysset ham, og han ropte med bitter stemme og sa: Å, min far, min far!
24 Sønnenes koner og hele hans husstand kom og falt over Jakob, og de gråt over ham og ropte høyt over Jakob.
25 Alle Jakobs sønner reiste seg alle sammen, og de rev klærne sine i stykker, og de la alle sekk om lendene sine, og de falt ned på sine ansikter, og de kastet støv på hodene sine mot himmelen.
26 Og dette ble fortalt Osnath, Josefs kone, og hun reiste seg og kledde seg i en sekk. Hun kom med alle de egyptiske kvinnene og sørget og gråt over Jakob.
27 Og alle i Egypt som kjente Jakob, kom den dagen da de hørte dette, og hele Egypt gråt i mange dager.
28 Og også fra Kanaans land kom kvinnene til Egypt da de hørte at Jakob var død, og de gråt over ham i Egypt i sytti dager.
29 Og det skjedde etter dette at Josef befalte sine tjenere, legene, å balsamere hans far med myrra og røkelse og alle slags røkelse og parfyme, og legene balsamerte Jakob slik Josef hadde befalt dem.
30 Og hele folket i Egypt og de eldste og alle innbyggerne i Gosen-landet gråt og sørget over Jakob, og alle sønnene hans og barna i hans husstand sørget og sørget over sin far Jakob i mange dager.
31 Og da de sytti dager han hadde grått, var omme, sa Josef til farao: «Jeg vil dra opp og begrave min far i Kanaans land, slik han lot meg sverge, og så vil jeg vende tilbake.»
32 Farao sendte Josef og sa: «Dra opp og begrav din far, slik han sa, og slik han lot deg sverge.» Josef brøt opp med alle sine brødre for å dra til Kanaans land for å begrave sin far Jakob, slik han hadde befalt dem.
33 Og Farao befalte at det skulle kunngjøres over hele Egypt og si: «Den som ikke drar opp med Josef og brødrene hans til Kanaans land for å begrave Jakob, skal dø.»
34 Og hele Egypt hørte om Faraos kunngjøring, og de reiste seg alle sammen, og alle Faraos tjenere og de eldste i hans hus og alle de eldste i Egypts land dro opp med Josef, og alle Faraos embetsmenn og stormenn dro opp som Josefs tjenere, og de dro for å begrave Jakob i Kanaans land.
35 Jakobs sønner bar båren som han lå på; slik som faren deres befalte dem, slik gjorde sønnene hans med ham.
36 Båren var av rent gull, og den var innlagt med onykssteiner og bdellium rundt omkring. Bårens lokket var av gullvevd arbeid, forbundet med tråder, og over dem var det kroker av onykssteiner og bdellium.
37 Og Josef satte en stor gullkrone på sin far Jakobs hode, og han ga ham et gullsepter, og de omringet båren slik det var skikk blant konger i deres levetid.
38 Og alle Egypts tropper gikk foran ham i denne rekkefølgen, først alle Faraos mektige menn og Josefs mektige menn, og etter dem resten av Egypts innbyggere, og de var alle utrustet med sverd og ringbrynjer, og de var kledd i krigsutstyr.
39 Og alle de gråtende og sørgende gikk et stykke unna, rett overfor båren, og de gikk og gråt og sørget, og resten av folket gikk etter båren.
40 Josef og hans husstand gikk barbeint og gråtende bort til båren, og resten av Josefs tjenere gikk rundt ham; hver mann hadde sine smykker på seg, og de var alle bevæpnet med sine krigsvåpen.
41 Og femti av Jakobs tjenere gikk foran båren og strødde myrra og aloe vera og alle slags velluktende urter langs veien. Alle Jakobs sønner som bar båren, gikk på velluktende urter, og Jakobs tjenere gikk foran dem og strødde vellukten langs veien.
42 Og Josef dro opp med en stor leir, og de gjorde slik hver dag inntil de kom til Kanaans land. De kom til treskeplassen Atad, som lå på den andre siden av Jordan, og de sørget en overmåte stor og tung sorg på det stedet.
43 Og alle Kanaans konger hørte om dette, og de dro alle ut, hver mann fra sitt hus, trettien av Kanaans konger, og de kom alle med sine menn for å sørge og gråte over Jakob.
44 Og alle disse kongene så Jakobs båre, og se, Josefs krone var på den, og de satte også sine kroner på båren og omkranset den med kroner.
45 Og alle disse kongene holdt en stor og tung sorg over Jakob der, sammen med Jakobs sønner og Egypts sønner. For alle Kanaans konger kjente Jakobs og sønnenes tapperhet.
46 Esau fikk høre at Jakob var død i Egypt, og at sønnene hans og hele Egypt skulle føre ham til Kanaan for å begrave ham.
47 Esau hørte dette, mens han bodde i Se'ir-fjellet. Han reiste seg opp med sønnene sine og hele sitt folk og hele sin husstand, et overmåte stort folk, og de kom for å sørge og gråte over Jakob.
48 Og det skjedde at da Esau kom, sørget han over sin bror Jakob, og hele Egypt og hele Kanaan reiste seg igjen og sørget en stor sorg med Esau over Jakob på det stedet.
49 Josef og brødrene hans hentet sin far Jakob derfra, og de dro til Hebron for å begrave Jakob i hulen hos fedrene hans.
50 Så kom de til Kireat-Arba, til hulen, og da de kom, stilte Esau seg med sønnene sine overfor Josef og brødrene sine og stanset hulen. De sa: Jakob skal ikke begraves der, for den tilhører oss og vår far.
51 Josef og brødrene hans hørte ordene til Esaus sønner, og de ble overmåte vrede. Josef gikk bort til Esau og sa: «Hva er dette de har sagt? Min far Jakob kjøpte det av deg for stor rikdom etter Isaks død for tjuefem år siden. Han kjøpte også hele Kanaans land av deg og dine sønner og din ætt etter deg.»
52 Og Jakob kjøpte det til sine sønner og sin ætt etter ham som en evig arv. Hvorfor taler du så dette i dag?
53 Esau svarte og sa: «Du taler falskt og lyver. Jeg har ikke solgt noe av det som eide meg i hele dette landet, slik du sier. Min bror Jakob har heller ikke kjøpt noe av det som eide meg i dette landet.»
54 Esau sa dette for å bedra Josef med sine ord. For Esau visste at Josef ikke var til stede i de dager da Esau solgte alt han eide i Kanaans land til Jakob.
55 Og Josef sa til Esau: Min far førte sannelig disse tingene inn i kjøpeboken hos deg og bevitnet boken med vitner, og se, den er hos oss i Egypt.

56 Esau svarte ham og sa: «Bring med deg opptegnelsen, alt du finner i opptegnelsen, så skal vi gjøre det.»
57 Josef kalte på sin bror Naftali og sa: «Skynd deg, nøl ikke, men løp til Egypt og ta med deg alle registrene, kjøpekontrakten, den forseglede protokollen og den åpne protokollen, og også alle de første protokollene der alle førstefødselsrettens transaksjoner er skrevet.»
58 Og du skal føre dem hit til oss, så vi kan få vite av dem alle ordene Esau og sønnene hans talte i dag.
59 Og Naftali lyttet til Josefs røst og skyndte seg og løp ned til Egypt, og Naftali var lettere til fots enn noen av hjortene som var i ødemarken, for han kunne gå på kornaks uten å knuse dem.
60 Og da Esau så at Naftali hadde gått for å hente opptegnelsene, økte han og sønnene hans motstanden mot hulen, og Esau og hele hans folk reiste seg mot Josef og hans brødre til kamp.
61 Og alle Jakobs sønner og folket i Egypt kjempet mot Esau og hans menn, og Esaus sønner og hans folk ble slått av Jakobs sønner, og Jakobs sønner drepte førti menn av Esaus folk.
62 Og Kushim, sønn av Dan, sønn av Jakob, var på den tiden sammen med Jakobs sønner, men han var omtrent hundre alen unna slagmarken, for han ble værende sammen med Jakobs sønnesønner ved Jakobs båre for å vokte den.
63 Og Kushim var stum og døv, men han forsto likevel stemmen av forferdelse blant menneskene.
64 Og han spurte: Hvorfor begraver dere ikke de døde, og hva er denne store forferdelsen? Og de svarte ham med Esaus og sønnenes ord. Han løp til Esau midt i slaget, og han drepte Esau med et sverd, og han hogg av hodet hans, så det spratt ut i det fjerne, og Esau falt blant folket i slaget.
65 Og da Kushim gjorde dette, fikk Jakobs sønner overtaket over Esaus sønner, og Jakobs sønner begravde sin far Jakob med makt i hulen, og Esaus sønner så det.
66 Og Jakob ble gravlagt i Hebron, i Makpelah-hulen, som Abraham hadde kjøpt av Hets sønner til eiendom, og han ble gravlagt i svært kostbare klær.
67 Og ingen konge fikk slik ære som Josef ga sin far ved hans død, for han begravde ham med stor ære, slik kongers begravelse gjør.
68 Josef og brødrene hans holdt en sørgedag over faren sin i sju dager.

KAPITTEL 57

1 Etter dette førte Esaus sønner krig mot Jakobs sønner, og Esaus sønner kjempet mot Jakobs sønner i Hebron, og Esau lå fortsatt død og ikke begravet.
2 Og kampen ble hard mellom dem, og Esaus sønner ble slått av Jakobs sønner, og Jakobs sønner drepte åtti menn av Esaus sønner, og ikke én av Jakobs sønners folk døde. Og Josefs hånd fikk overtaket over hele Esaus sønners folk, og han tok Sefo, sønn av Elifas, Esaus sønn, og femti av hans menn til fange, og han bandt dem med jernlenker og ga dem i sine tjeneres hånd for å føre dem til Egypt.
3 Og det skjedde da Jakobs sønner hadde tatt Sefo og hans folk til fange, ble alle de som var igjen stor frykt for livet sitt fra Esaus hus, for at de også skulle bli tatt til fange. De flyktet alle sammen med Elifas, Esaus sønn, og hans folk, med Esaus kropp, og de dro videre på veien til Se'ir-fjellet.
4 Så kom de til Se'ir-fjellet og begravde Esau i Se'ir. Men de hadde ikke tatt med seg hodet hans til Se'ir, for det var begravd på det stedet der slaget hadde stått i Hebron.
5 Og det skjedde da Esaus sønner hadde flyktet for Jakobs sønner, at Jakobs sønner forfulgte dem til Se'irs grenser, men de drepte ikke en eneste mann blant dem da de forfulgte dem. For Esaus kropp, som de bar med seg, gjorde dem forvirret. Så de flyktet, og Jakobs sønner vendte tilbake fra dem og kom opp til stedet der brødrene deres var i Hebron. De ble der den dagen og den neste dagen til de hvilte etter slaget.
6 Og det skjedde på den tredje dagen at de samlet alle horitten Se'irs sønner, og de samlet alle Østens barn, en folkemengde som havets sand, og de dro ned til Egypt for å kjempe mot Josef og hans brødre for å redde sine brødre.
7 Josef og alle Jakobs sønner hørte at Esaus sønner og Østens barn hadde kommet mot dem til kamp for å redde sine brødre.
8 Og Josef og hans brødre og de sterke mennene i Egypt dro ut og kjempet i byen Ramses, og Josef og hans brødre ga et enormt slag blant Esaus sønner og Østens barn.
9 Og de drepte seks hundre tusen mann av dem, og de drepte blant dem alle de mektige mennene av horitten Se'irs barn; det var bare noen få igjen av dem, og de drepte også en stor mengde av Østens barn og av Esaus barn; og Elifas, Esaus sønn, og Østens barn flyktet alle for Josef og hans brødre.
10 Josef og brødrene hans forfulgte dem helt til de kom til Sukkot, og de drepte enda tretti mann av dem i Sukkot, og resten flyktet, hver til sin by.
11 Og Josef og hans brødre og de mektige mennene i Egypt vendte tilbake fra dem med glede og et godt hjerte, for de hadde slått alle fiendene deres.
12 Sefo, Elifas' sønn, og mennene hans var fortsatt slaver i Egypt for Jakobs sønner, og smertene deres ble enda større.
13 Da Esaus sønner og Se'irs sønner vendte tilbake til sitt land, så Se'irs sønner at de alle hadde falt i hendene på Jakobs sønner og Egypts folk på grunn av Esaus sønners kamp.
14 Se'irs sønner sa til Esaus sønner: «Dere har sett, og derfor vet dere at denne leiren ble bygd på deres vegne, og det er ikke én eneste helt eller krigsmester igjen.»
15 Dra nå bort fra vårt land, dra bort fra oss til Kanaans land, til deres fedres bosted! Hvorfor skal deres barn arve våre barns eiendom i de siste dager?
16 Esaus barn ville ikke høre på Se'irs barn, og Se'irs barn vurderte å føre krig mot dem.
17 Esaus barn sendte i hemmelighet bud til Angeas, kongen i Afrika, det er Dinhaba, og lot si:
18 Send noen av dine menn til oss, så de kan komme til oss. Vi vil kjempe sammen med horitten Se'irs barn. For de har bestemt seg for å kjempe mot oss og drive oss bort fra landet.
19 Og Angeas, kongen av Dinhaba, gjorde så, for han var i de dager vennligsinnet innstilt på Esaus barn, og Angeas sendte fem hundre tapre fotfolk til Esaus barn og åtte hundre ryttere.
20 Og Se'irs barn sendte bud til Østens barn og til Midjans barn og sa: Dere har sett hva Esaus barn har gjort mot oss, for deres skyld er vi nesten alle blitt utryddet i krigen deres mot Jakobs sønner.

21 Kom derfor nå til oss og hjelp oss, så skal vi kjempe mot dem sammen, og vi skal drive dem ut av landet og hevne oss for våre brødres sak, som døde for deres skyld i kampen mot sine brødre, Jakobs sønner.
22 Alle østens barn lyttet til Se'irs barn, og de kom til dem omkring åtte hundre mann med dragne sverd. På den tiden kjempet Esaus barn mot Se'irs barn i Paran-ørkenen.
23 Se'irs barn vant da over Esaus sønner, og Se'irs barn drepte på den dagen omkring to hundre mann av Esaus barn i slaget av Angeas', kongen av Dinhabas, folk.
24 Den andre dagen kom Esaus barn igjen for å kjempe for andre gang mot Se'irs barn, og kampen ble hard mot Esaus barn denne gang, og den plaget dem sterkt på grunn av Se'irs barn.
25 Da Esaus barn så at Se'irs barn var mektigere enn de selv, vendte noen av Esaus barn seg om og hjalp Se'irs barn, fiendene deres.
26 Og enda femtiåtte menn av Esaus barns folk falt i det andre slaget ved Angeas, kongen i Dinhaba.
27 På den tredje dagen hørte Esaus barn at noen av brødrene deres hadde vendt seg bort fra dem for å kjempe mot dem i det andre slaget, og Esaus barn sørget da de hørte dette.
28 De sa: «Hva skal vi gjøre med våre brødre som har vendt seg bort fra oss for å hjelpe Se'ir-sønnene, våre fiender?» Esaus barn sendte igjen bud til Angeas, kongen i Dinhaba, og sa:
29 Send oss igjen andre menn, så vi kan kjempe med dem mot Se'irs barn. For de har allerede vært dobbelt så tyngre enn oss.
30 Og Angeas sendte igjen bud til Esaus barn omkring seks hundre tapre menn, og de kom for å hjelpe Esaus barn.
31 Og ti dager senere førte Esaus barn igjen krig mot Se'irs barn i Paran-ørkenen, og kampen ble svært hard mot Se'irs barn, og Esaus barn vant på denne tiden over Se'irs barn, og Se'irs barn ble slått av Esaus barn, og Esaus barn drepte omtrent to tusen mann blant dem.
32 Alle Se'irs krigere døde i dette slaget, og bare de små barna deres ble igjen i byene sine.
33 Alle midianittene og østens barn flyktet fra slaget. De forlot Se'irs barn og flyktet da de så at slaget var hardt mot dem. Esaus barn forfulgte alle østens barn helt til de kom til sitt land.
34 Esaus barn drepte enda omtrent to hundre og femti menn av dem, og av Esaus barns folk falt omtrent tretti menn i den kampen. Men denne ulykken kom over dem ved at deres brødre vendte seg bort fra dem for å hjelpe horitten Se'irs barn. Esaus barn hørte igjen om sine brødres onde gjerninger, og de sørget igjen over dette.
35 Etter slaget vendte Esaus barn tilbake og kom hjem til Se'ir. Esaus barn drepte dem som var blitt igjen i Se'irs barns land. De drepte også deres hustruer og småbarn. De lot ikke en sjel leve, bortsett fra femti unge gutter og jomfruer som de lot leve. Esaus barn drepte dem ikke. Guttene ble deres slaver, og jomfruene tok de til hustruer.
36 Esaus barn bodde i Se'ir, der Se'irs barn bodde, og de arvet landet deres og tok det i eie.
37 Esaus barn tok alt som eide landet til Se'irs barn, også deres småfe, deres okser og deres eiendeler, og alt som tilhørte Se'irs barn, tok Esaus barn. Esaus barn bodde i Se'ir i Se'irs barns sted den dag i dag. Esaus barn delte landet i deler mellom Esaus fem sønner, etter deres familier.
38 Og det skjedde i de dager at Esaus barn bestemte seg for å krone en konge over seg i det landet de hadde tatt i eie. Og de sa til hverandre: Ikke slik, for han skal regjere over oss i vårt land, og vi skal være underlagt hans råd, og han skal utkjempe våre slag mot våre fiender. Og det gjorde de.
39 Og alle Esaus barn sverget og sa: «Ingen av deres brødre skulle noen gang regjere over dem, uten en fremmed mann som ikke er av deres brødre. For alle Esaus barn var bittere, hver mann mot sin sønn, bror og venn, på grunn av det onde de led av sine brødre da de kjempet mot Se'irs barn.»
40 Derfor svor Esaus sønner og sa: Fra den dagen av skulle de ikke velge en konge blant sine brødre, men en fra et fremmed land og helt til denne dag.
41 Og der var en mann av Angeas' folk, kongen av Dinhaba; hans navn var Bela, sønn av Beor. Han var en meget tapper mann, vakker og vakker å se på, vis i all slags visdom, en mann med forstand og råd; og det fantes ingen av Angeas' folk som ham.
42 Alle Esaus barn tok ham og salvet ham og kronet ham til konge. De bøyde seg for ham og sa til ham: «Kongen leve, kongen leve!»
43 Og de bredte ut lakenet og brakte ham øreringer av gull og sølv, ringer eller armbånd, og de gjorde ham svært rik på sølv og gull, onyks og bdellium. De laget en kongelig trone til ham og satte en kongelig krone på hodet hans. De bygde et palass for ham, og han bodde der. Han ble konge over alle Esaus barn.
44 Og Angeas-folket tok imot lønn for krigen fra Esaus barn, og de dro og vendte tilbake til sin herre i Dinhaba på den tiden.
45 Bela regjerte over Esaus barn i tretti år, og Esaus barn bodde i landet i Se'irs barns sted, og de bodde trygt i deres sted den dag i dag.

KAPITTEL 58

1 I det trettito år etter at israelittene hadde dro ned til Egypt, det vil si i Josefs syttiførste leveår, døde farao, kongen i Egypt, og hans sønn Magron ble konge i hans sted.
2 Og Farao befalte Josef før sin død å være far for sin sønn, Magron, og at Magron skulle være under Josefs omsorg og under hans råd.
3 Og hele Egypt samtykket i at Josef skulle være konge over dem, for alle egypterne elsket Josef fra nå av. Bare Magron, faraos sønn, satt på sin fars trone, og han ble konge i de dager i sin fars sted.
4 Magron var førtien år gammel da han ble konge, og han regjerte i Egypt i førti år. Hele Egypt kalte ham farao etter hans fars navn, slik de pleide å gjøre med alle kongene som regjerte over dem i Egypt.
5 Og det skjedde da Farao regjerte i sin fars sted, at han la lovene i Egypt og alle styrets anliggender i Josefs hånd, slik hans far hadde befalt ham.
6 Og Josef ble konge over Egypt, for han hadde tilsyn med hele Egypt, og hele Egypt var under hans omsorg og hans råd, for hele Egypt bøyde seg til Josef etter Faraos død, og de elsket ham overmåte til å regjere over dem.

7 Men det var noen blant dem som ikke likte ham, og de sa: «Ingen fremmed skal herske over oss.» Likevel falt hele styret i Egypt på Josef i de dager, etter faraos død. Han var den som styrte landet og gjorde som han ville, uten at noen blandet seg inn.
8 Og hele Egypt var under Josefs varetekt, og Josef førte krig mot alle sine omkringliggende fiender, og han underla seg dem. Josef underla seg også hele landet og alle filisterne, helt til Kanaans grenser, og de var alle under hans makt, og de betalte en årlig skatt til Josef.
9 Og farao, kongen i Egypt, satt på sin trone i sin fars sted, men han var under Josefs kontroll og råd, slik han i begynnelsen var under sin fars kontroll.
10 Han regjerte ikke bare i Egypt, etter Josefs råd. Josef regjerte over hele landet på den tiden, fra Egypt til den store elven Perat.
11 Josef hadde fremgang på alle sine veier, og Herren var med ham. Herren ga Josef ytterligere visdom, ære, herlighet og kjærlighet til ham i egypternes hjerter og over hele landet. Josef regjerte over hele landet i førti år.
12 Og alle filisternes land og Kanaan og Sidon, og på den andre siden av Jordan, kom med gaver til Josef alle hans dager, og hele landet var i Josefs hender, og de kom med en årlig tributt slik det var foreskrevet, for Josef hadde kjempet mot alle sine fiender rundt omkring og underkuet dem, og hele landet var i Josefs hender, og Josef satt trygt på sin trone i Egypt.
13 Og også alle hans brødre, Jakobs sønner, bodde trygt i landet alle Josefs dager, og de var fruktbare og tallrike i landet, og de tjente Herren alle sine dager, slik deres far Jakob hadde befalt dem.
14 Og det skjedde etter mange dager og år, da Esaus barn bodde rolig i sitt land hos Bela, sin konge, at Esaus barn var fruktbare og tallrike i landet. De bestemte seg for å dra og kjempe mot Jakobs sønner og hele Egypt, og å befri sin bror Sefo, Elifas' sønn, og hans menn, for de var fortsatt slaver for Josef på den tiden.
15 Esaus barn sendte bud til alle Østens barn, og de sluttet fred med dem. Alle Østens barn kom til dem for å dra med Esaus barn til Egypt for å kjempe.
16 Og det kom også til dem noen av Angeas' folk, kongen av Dinhaba, og de sendte også bud til Ismaels barn, og de kom også til dem.
17 Og hele dette folket samlet seg og kom til Se'ir for å hjelpe Esaus barn i kampen deres. Denne leiren var svært stor og tung med folk, tallrik som havets sand, omtrent åtte hundre tusen mann, infanterist og kavaleri. Alle disse troppene dro ned til Egypt for å kjempe mot Jakobs sønner, og de slo leir ved Rameses.
18 Og Josef dro ut med sine brødre, med Egypts mektige menn, omkring seks hundre mann, og de kjempet mot dem i Ramses' land. På den tiden kjempet Jakobs sønner igjen mot Esaus barn i det femtiende året etter at Jakobs sønner dro ned til Egypt, det er det trettiende året av Belas regjeringstid over Esaus barn i Se'ir.
19 Og Herren ga alle Esaus og Østens barns mektige menn i Josefs og hans brødres hånd, og Esaus barns folk og Østens barn ble slått av Josef.
20 Og av Esaus folk og Østens barn som ble drept, falt omtrent to hundre tusen mann for Jakobs sønner, og deres konge Bela, Beors sønn, falt med dem i slaget. Og da Esaus barn så at deres konge hadde falt i slaget og var død, ble hendene deres svake i kampen.
21 Josef og brødrene hans og hele Egypt fortsatte å slå Esaus folk, og hele Esaus folk var redde for Jakobs sønner og flyktet for dem.
22 Josef og brødrene hans og hele Egypt forfulgte dem en dagsreise, og de drepte fortsatt omkring tre hundre mann av dem, og de fortsatte å slå dem ned på veien; og deretter vendte de tilbake fra dem.
23 Josef og alle brødrene hans vendte tilbake til Egypt. Ikke én mann manglet blant dem, men tolv menn falt av egypterne.
24 Og da Josef vendte tilbake til Egypt, beordret han at Sefo og hans menn skulle bindes ytterligere, og de bandt dem med jern, og de økte sorgen deres.
25 Alle Esaus barn og Østens barn vendte skamfulle tilbake, hver til sin by, for alle de mektige mennene som var med dem, hadde falt i kampen.
26 Da Esaus barn så at kongen deres var falt i strid, skyndte de seg og tok en mann fra Østens barns folk; hans navn var Jobab, sønn av Serach, fra Botsras land, og de satte ham til konge over seg i stedet for Bela, kongen sin.
27 Og Jobab satt på Belas trone som konge i hans sted, og Jobab regjerte i Edom over alle Esaus barn i ti år, og Esaus barn gikk ikke mer i krig mot Jakobs sønner fra den dagen av, for Esaus sønner kjente Jakobs sønners tapperhet, og de var svært redde for dem.
28 Men fra den dagen av hatet Esaus barn Jakobs sønner, og hatet og fiendskapet mellom dem var svært sterkt alle dager, helt til denne dag.
29 Etter ti år døde Jobab, sønn av Serak, fra Botsra. Esaus barn tok en mann ved navn Kusham fra Teman-landet og gjorde ham til konge over seg i Jobabs sted. Kusham regjerte i Edom over alle Esaus barn i tjue år.
30 Og Josef, kongen i Egypt, og hans brødre og alle Israels barn bodde trygt i Egypt i de dager, sammen med alle Josefs barn og hans brødre, uten hindring eller ond ulykke, og Egypts land var på den tiden i ro fra krig i Josefs og hans brødres dager.

KAPITTEL 59

1 Dette er navnene på Israels sønner som bodde i Egypt, som hadde kommet med Jakob. Alle Jakobs sønner kom til Egypt, hver mann med sin husstand.
2 Leas barn var Ruben, Simeon, Levi, Juda, Jissakar og Sebulon, og deres søster Dina.
3 Rakels sønner var Josef og Benjamin.
4 Sønnene til Silpa, Leas tjenestepike, var Gad og Asjer.
5 Sønnene til Bilha, Rakels tjenestepike, var Dan og Naftali.
6 Og dette var deres etterkommere som ble født av dem i Kanaans land, før de kom til Egypt med sin far Jakob.
7 Rubens sønner var Hanok, Pallu, Ketzron og Karmi.
8 Simeons sønner var Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sokar og Saul, sønn av den kanaaneiske kvinnen.
9 Levis barn var Gerson, Kehat og Merari, og deres søster Jokebed, som var født dem da de dro ned til Egypt.
10 Judas sønner var Er, Onan, Sjelah, Peres og Sarak.
11 Er og Onan døde i Kanaans land, og Peres' sønner var Kesron og Kamul.

12 Issakars sønner var Tola, Puva, Job og Samron.
13 Sebulons sønner var Sered, Elon og Jakleel, og Dans sønn var Kushim.
14 Naftalis sønner var Jakse'el, Guni, Jetser og Shilam.
15 Gads sønner var Sifjon, Haggi, Suni, Esbon, Eri, Arodi og Areli.
16 Asers barn var Jimna, Jisva, Jisvi, Beria og deres søster Serach, og Berias sønner var Keber og Malkiel.
17 Benjamins sønner var Bela, Beker, Asjbel, Gera, Naaman, Aki, Rosj, Mupim, Kupim og Ord.
18 Josefs sønner, som han fikk i Egypt, var Manasse og Efraim.
19 Alle de sjeler som utgikk fra Jakobs lender var sytti sjeler. Dette var de som kom med Jakob, sin far, til Egypt for å bo der. Josef og alle hans brødre bodde trygt i Egypt, og de spiste av det beste i Egypt alle Josefs dager.
20 Josef levde i Egypt i nittitre år, og Josef regjerte over hele Egypt i åtti år.
21 Da Josefs dager nærmet seg og skulle dø, sendte han bud og kalte til seg brødrene sine og hele farens husstand, og de kom alle sammen og satte seg foran ham.
22 Og Josef sa til sine brødre og til hele sin fars husstand: Se, jeg dør, og Gud skal visselig se til dere og føre dere opp fra dette landet til det landet han med ed lovte deres fedre å gi dem.
23 Og når Gud besøker dere og fører dere herfra opp til deres fedres land, da skal dere føre mine ben opp med dere herfra.
24 Og Josef lot Israels sønner sverge for sin ætt etter dem og sa: Gud skal visselig se til dere, og dere skal føre mine ben med dere opp herfra.
25 Og det skjedde etter dette at Josef døde i det året, det syttiførste året etter at israelittene dro ned til Egypt.
26 Josef var hundre og ti år gammel da han døde i Egypt. Alle brødrene hans og tjenerne hans sto opp og balsamerte Josef, slik de pleide å gjøre. Brødrene hans og hele Egypt sørget over ham i sytti dager.
27 Og de la Josef i en kiste fylt med krydder og all slags parfyme, og de begravde ham ved elvebredden, det er Sihor, og hans sønner og alle hans brødre, og hele hans fars hus holdt en syv dagers sørgehøytid for ham.
28 Og det skjedde etter Josefs død at alle egypterne i de dager begynte å herske over Israels barn, og Farao, kongen av Egypt, som regjerte i sin fars sted, tok alle Egypts lover og ledet hele Egypts styre under hans råd, og han regjerte trygt over sitt folk.

KAPITTEL 60

1 Da året kom, det syttito år etter at israelittene dro ned til Egypt, etter Josefs død, flyktet Sefo, sønn av Elifas, sønn av Esau, fra Egypt, han og hans menn, og de dro av sted.
2 Og han kom til Afrika, det vil si Dinhabah, til Angeas, kongen av Afrika, og Angeas mottok dem med stor ære, og han gjorde Sefo til høvding for sin hær.
3 Og Sefo fant velvilje for Angeas' og hans folks øyne, og Sefo var hærfører for Angeas', konge i Afrika, i mange dager.
4 Og Sefo forledet Angeas, kongen av Afrika, til å samle hele hæren sin for å dra og kjempe mot egypterne og mot Jakobs sønner og hevne sine brødres sak.
5 Men Angeas ville ikke høre på Sefo og gjøre dette, for Angeas kjente Jakobs sønners styrke og hva de hadde gjort mot hæren hans i krigen mot Esaus barn.
6 Og Sefo var i de dager svært høyt ansett i Angeas' øyne og i hele sitt folks øyne, og han lokket dem stadig til å føre krig mot Egypt, men de ville ikke.
7 Og det skjedde i de dager at det i landet Kittim var en mann i byen Pusimna, hvis navn var Uzu, og han ble degenerert guddommeliggjort av Kittims barn, og mannen døde og hadde ingen sønn, bare én datter som het Jania.
8 Og piken var overmåte vakker, sjarmerende og klok; ingen hadde sin like i skjønnhet og visdom i hele landet.
9 Og Angeas' folk, kongen av Afrika, så henne, og de kom og roste henne for ham. Angeas sendte bud til Kittims barn, og han ba om å ta henne til seg selv til hustru. Kittims folk gikk med på å gi henne til ham til hustru.
10 Og da sendebudene fra Angeas dro ut fra Kittims land for å dra på reise, se, da kom sendebudene fra Turnus, kongen av Bibentu, til Kittim. For Turnus, kongen av Bibentu, sendte også sine sendebud for å be ham om Jania, så han kunne ta seg til hustru. Alle mennene hans hadde også rost henne for ham. Derfor sendte han alle tjenerne sine til henne.
11 Turnus' tjenere kom til Kittim og ba om at Jania skulle bli tatt til Turnus, deres konge, som hustru.
12 Og folket i Kittim sa til dem: Vi kan ikke gi henne, fordi Angeas, kongen av Afrika, ønsket at hun skulle ta henne til seg til kone før du kom, og at vi skulle gi henne til ham, og derfor kan vi ikke gjøre dette for å frata Angeas piken for å gi henne til Turnus.
13 For vi er svært redde for Angeas, for at han skal komme i kamp mot oss og ødelegge oss, og Turnus, deres herre, skal ikke være i stand til å redde oss fra hans hånd.
14 Da sendebudene fra Turnus hørte alle Kittims barns ord, vendte de tilbake til sin herre og fortalte ham alle Kittims barns ord.
15 Og Kittims barn sendte et minneord til Angeas og sa: Se, Turnus har sendt bud etter Jania for å ta henne til seg til hustru, og slik har vi svart ham; og vi hørte at han har samlet hele sin hær for å dra i krig mot deg, og han har til hensikt å dra langs veien til Sardunia for å kjempe mot din bror Lukus, og etter det vil han komme for å kjempe mot deg.
16 Og Angeas hørte ordene fra Kittims barn som de sendte til ham i opptegnelsen, og hans vrede ble opptent, og han reiste seg og samlet hele sin hær og kom gjennom øyene i havet, veien til Sardunia, til sin bror Lukus, kongen av Sardunia.
17 Og Niblos, sønn av Lucus, hørte at onkelen hans Angeas kom, og han dro ut for å møte ham med en tung hær, og han kysset ham og omfavnet ham, og Niblos sa til Angeas: Når du spør min far om hans velferd, når jeg skal dra med deg for å kjempe mot Turnus, så be ham om å gjøre meg til høvding for hæren hans. Og Angeas gjorde det, og han kom til broren sin, og broren hans kom for å møte ham, og han spurte ham om hans velferd.
18 Og Angeas spurte sin bror Lucus om hans velbefinnende, og om å gjøre sin sønn Niblos til høvding over hæren sin, og Lucus gjorde det, og Angeas og hans bror Lucus reiste seg og dro mot Turnus til kamp, og de hadde med seg en stor hær og et stort folk.

19 Og han kom med skip, og de kom til provinsen Ashtorash, og se, Turnus kom mot dem, for han dro til Sardunia og hadde til hensikt å ødelegge det og deretter dra derfra til Angeas for å kjempe mot ham.
20 Og Angeas og broren hans, Lucus, møtte Turnus i Canopia-dalen, og kampen ble hard og mektig mellom dem der.
21 Og slaget ble hardt mot Lukus, kongen av Sardunia, og hele hæren hans falt, og Niblos, hans sønn, falt også i det slaget.
22 Og onkelen hans Angeas befalte tjenerne sine, og de laget en gyllen kiste til Niblos og satte ham i den. Angeas kjempet igjen mot Turnus. Angeas var sterkere enn ham, og han drepte ham. Han slo hele sitt folk med sverdets egg. Angeas hevnet saken til Niblos, sin brorsønn, og saken til sin bror Lucus' hær.
23 Og da Turnus døde, ble hendene til de som overlevde slaget svake, og de flyktet fra Angeas og hans bror Lucus.
24 Angeas og broren hans, Lukus, forfulgte dem til hovedveien mellom Alphanu og Romah, og de drepte hele Turnus' hær med sverdets egg.
25 Lukus, kongen av Sardunia, befalte tjenerne sine at de skulle lage en kiste av messing, og at de skulle legge sønnen Niblos' legeme i den, og de begravde ham der.
26 Og de bygde et høyt tårn på det ved hovedveien, og de kalte det opp etter Niblos, som det er oppkalt etter den dag i dag, og de begravde også Turnus, kongen av Bibentu, der på det stedet sammen med Niblos.
27 Og se, på hovedveien mellom Alphanu og Romah ligger Niblos' grav på den ene siden og Turnus' grav på den andre, og det er et fortau mellom dem den dag i dag.
28 Og da Niblos ble begravet, vendte hans far Lucus tilbake med hæren sin til sitt land Sardunia, og hans bror Angeas, kongen av Afrika, dro med sitt folk til byen Bibentu, det vil si byen Turnus.
29 Og innbyggerne i Bibentu hørte om hans rykte, og de ble sterkt redde for ham, og de gikk ut for å møte ham med gråt og bønn, og innbyggerne i Bibentu bønnfalt Angeas om ikke å drepe dem eller ødelegge byen deres; og han gjorde det, for Bibentu ble i de dager regnet som en av byene til Kittims barn; derfor ødela han ikke byen.
30 Men fra den dagen av dro Afrikas konges tropper til Kittim for å plyndre og plyndre det, og når de dro, dro Sefo, hærføreren for Angeas' hær, med dem.
31 Og det var etter dette at Angeas vendte seg med hæren sin, og de kom til byen Puzimna, og Angeas tok derfra Jania, datteren til Uzu, til kone og brakte henne til byen sin i Afrika.

KAPITTEL 61

1 På den tiden befalte farao, kongen i Egypt, hele folket sitt å bygge ham et sterkt palass i Egypt.
2 Og han befalte også Jakobs sønner å hjelpe egypterne med byggingen, og egypterne bygde et vakkert og elegant palass til en kongelig bolig, og han bodde der og fornyet sitt styre og regjerte trygt.
3 Og Sebulon, Jakobs sønn, døde i det året, det er det syttito år etter at israelittene dro ned til Egypt. Sebulon døde hundre og fjorten år gammel og ble lagt i en kiste og gitt i sine barns hender.
4 Og i det syttifemte året døde hans bror Simeon. Han var hundre og tjue år gammel da han døde, og han ble også lagt i en kiste og gitt i sine barns hender.
5 Og Sefo, sønn av Elifas, sønn av Esau, hærføreren til Angeas, kongen av Dinhaba, lokket fortsatt daglig Angeas til å forberede seg til kamp for å kjempe mot Jakobs sønner i Egypt, og Angeas var ikke villig til å gjøre dette, for hans tjenere hadde fortalt ham om all Jakobs sønners styrke, hva de hadde gjort mot dem i kampen mot Esaus barn.
6 Og Sefo forledet i de dager daglig Angeas til å kjempe mot Jakobs sønner.
7 Og etter en tid lyttet Angeas til Sefos ord og samtykket i at han skulle kjempe mot Jakobs sønner i Egypt, og Angeas samlet hele sitt folk i orden, et folk tallrikt som sanden på havets bredd, og han bestemte seg for å dra til Egypt for å kjempe.
8 Blant Angeas' tjenere var det en ungdom på femten år. Bileam, Beors sønn, het han. Den unge mannen var svært vis og forstod seg i hekseri.
9 Angeas sa til Bileam: «Jeg ber deg, bruk trolldom for oss, så vi kan vite hvem som vil seire i denne kampen vi nå drar ut i.»
10 Og Bileam beordret at de skulle bringe ham voks, og han laget av det en avbildning av vogner og ryttere som representerte Angeas' hær og Egypts hær, og han satte dem i det kunstferdig forberedte vannet som han hadde til dette formålet, og han tok i sin hånd grenene av myrtetrær, og han utøvde sin list, og han førte dem sammen over vannet, og der viste det seg for ham i vannet de lignende bildene av Angeas' hærer som falt foran de lignende bildene av egypterne og Jakobs sønner.
11 Bileam fortalte dette til Angeas, og Angeas fortvilte og væpnet seg ikke for å dra ned til Egypt for å kjempe, og han ble værende i byen sin.
12 Da Sefo, Elifas' sønn, så at Angeas fortvilet etter å dra ut i kamp mot egypterne, flyktet Sefo fra Angeas i Afrika og dro og kom til Kittim.
13 Og hele folket i Kittim mottok ham med stor ære, og de leide ham til å kjempe slagene deres alle dagene, og Sefo ble overmåte rik i de dager, og troppene til Afrikas konge spredte seg fortsatt i de dager, og Kittims barn samlet seg og dro til Kuptizia-fjellet på grunn av troppene til Angeas, Afrikas konge, som rykket frem mot dem.
14 Og det skjedde en dag at Sefo mistet en ung kvige, og han gikk for å lete etter den, og han hørte den buldre rundt fjellet.
15 Og Sefo gikk og så, og se, der var en stor hule ved foten av fjellet, og der var en stor stein ved inngangen til hulen. Sefo kløyvde steinen og kom inn i hulen. Han så, og se, et stort dyr fortærte oksen. Fra midten og oppover lignet den et menneske, og fra midten og nedover lignet den et dyr. Sefo reiste seg mot dyret og drepte det med sverdene sine.
16 Da innbyggerne i Kittim hørte om dette, gledet de seg storlig og sa: «Hva skal vi gjøre med denne mannen som har drept dette dyret som fortærte buskapen vår?»
17 Og de samlet seg alle for å hellige ham én dag i året, og de kalte den Sefo etter hans navn, og de bar frem drikkofre til ham år etter år på den dagen, og de bar frem gaver til ham.
18 På den tiden ble Jania, datter av Uzu, kong Angeas' kone, syk, og sykdommen hennes ble sterkt følt av Angeas

og hans offiserer. Angeas sa til sine vismenn: «Hva skal jeg gjøre med Jania, og hvordan skal jeg helbrede henne fra sykdommen?» Hans vismenn sa til ham: «Fordi luften i vårt land ikke er som luften i Kittim, og vannet vårt ikke er som deres vann, derfor er dronningen blitt syk av dette.»
19 For på grunn av forandringen i luft og vann ble hun syk, og også fordi hun i sitt land bare drakk vannet som kom fra Purma, som hennes forfedre hadde ført opp med broer.
20 Og Angeas befalte sine tjenere å bringe til ham i kar Purma-vannet som tilhørte Kittim, og de veide dette vannet med alt vannet i Afrikas land, og de fant at vannet var lettere enn vannet i Afrika.
21 Og Angeas så dette, og han befalte alle sine offiserer å samle steinhuggerne i tusener og titusener, og de hugget stein uten tall, og bygningsarbeiderne kom og bygde en usedvanlig sterk bro, og de førte vannkilden fra Kittims land til Afrika, og dette vannet var for dronningen Jania og for alle hennes bekymringer, til å drikke av og bake, vaske og bade med det, og også til å vanne med det alt frø som det kan fås mat fra, og all jordens frukt.
22 Og kongen befalte at de skulle bringe av Kittims jord i store skip, og de brakte også steiner til å bygge med dem, og bygningsarbeiderne bygde palasser for dronningen Jania, og dronningen ble helbredet fra sin sykdom.
23 Og ved årets revolusjon fortsatte Afrikas tropper å komme til Kittims land for å plyndre som vanlig, og Sefo, Elifas' sønn, hørte rapporten deres, og han ga ordre om dem og kjempet mot dem, og de flyktet for ham, og han befridde Kittims land fra dem.
24 Kittims barn så Sefos tapperhet, og Kittims barn bestemte seg for å gjøre Sefo til konge over seg, og han ble konge over dem. Mens han regjerte, dro de for å underkue Tubals barn og alle de omkringliggende øyene.
25 Og deres konge Sefo gikk i spissen for dem, og de førte krig mot Tubal og øyene, og de underkuet dem, og da de kom tilbake fra slaget, fornyet de hans regjeringstid for ham, og de bygde et meget stort palass for ham som hans kongelige bolig og sete, og de laget en stor trone for ham, og Sefo regjerte over hele landet Kittim og over landet Italia i femti år.

KAPITTEL 62

1 I det året, det var det syttiniende året etter at israelittene dro ned til Egypt, døde Ruben, Jakobs sønn, i Egypt. Ruben var hundre og tjuefem år gammel da han døde, og de la ham i en kiste, og han ble gitt i hans barns hender.
2 Og i det åttiende året døde hans bror Dan; han var hundre og tjue år gammel da han døde, og han ble også lagt i en kiste og gitt i sine barns hender.
3 I det året døde Kusham, kongen i Edom, og etter ham regjerte Hadad, Bedads sønn, i trettifem år. I det åttiførste året døde Issakar, Jakobs sønn, i Egypt. Issakar var hundre og tjueto år gammel da han døde. Han ble lagt i en kiste i Egypt og gitt i sine barns hender.
4 I det åttito og andre året døde Aser, hans bror. Han var hundre og tjuetre år gammel da han døde. Han ble lagt i en kiste i Egypt og gitt i sine barns hender.
5 I det åttitredje året døde Gad. Han var hundre og tjuefem år gammel da han døde. Han ble lagt i en kiste i Egypt og gitt i sine barns hender.
6 I det åttifjerde året, det er det femtiende året av Hadads, Bedads sønns, konge i Edoms regjeringstid, samlet Hadad alle Esaus barn og stilte hele sin hær i stand, omkring fire hundre tusen mann. Han dro til Moabs land og dro for å kjempe mot Moab og gjøre dem skattpliktige til ham.
7 Moabs barn hørte dette, og de ble svært redde. De sendte bud til Midjans barn for å hjelpe dem i kampen mot Hadad, Bedads sønn, kongen i Edom.
8 Hadad kom til Moabs land, og Moab og Midjans barn dro ut for å møte ham, og de stilte seg opp i slagorden mot ham på Moabs mark.
9 Hadad kjempet mot moabittene, og det falt mange drepte av moabittene og midianittene, omkring to hundre tusen mann.
10 Og slaget ble svært hardt mot Moab, og da Moabs barn så at slaget ble hardt mot dem, la de hendene sine svake og snudde ryggen til, og lot Midjans barn fortsette kampen.
11 Midjans barn visste ikke hva Moab hadde i sinde, men de styrket seg i kampen og kjempet mot Hadad og hele hans hær, og alle Midjans barn falt for ham.
12 Hadad slo alle midianittene med et hardt slag, og han drepte dem med sverdets egg. Han lot ingen bli igjen av dem som kom for å hjelpe moabittene.
13 Da alle Midjans barn var omkommet i slaget, og barna i Moab hadde rømt, gjorde Hadad hele Moab til sin skattpliktige mann, og de ble underlagt hans hånd. De betalte en årlig skatt, slik det var foreskrevet. Hadad vendte tilbake til sitt land.
14 Og ved årets omveltning, da resten av Midjans folk som var i landet, hørte at alle deres brødre hadde falt i kampen mot Hadad for Moabs skyld, fordi Moabs barn hadde vendt ryggen til i kampen og forlatt Midjan for å kjempe, da bestemte fem av Midjans høvdinger seg sammen med resten av sine brødre som var igjen i landet deres, for å kjempe mot Moab for å hevne sine brødres sak.
15 Midjans barn sendte bud til alle sine brødre, Østens barn, og alle sine brødre, alle Keturas barn kom for å hjelpe Midjan i strid mot Moab.
16 Moabs barn hørte dette, og de ble svært redde fordi alle østens barn hadde samlet seg til kamp mot dem. Moabs barn sendte en påminnelse til Edoms land til Hadad, Bedads sønn, og sa:
17 Kom nå til oss og hjelp oss, så skal vi slå Midjan. For de har samlet seg og er kommet mot oss med alle sine brødre, Østens barn, til kamp for å hevne Midjans sak, som falt i slaget.
18 Hadad, Bedads sønn, konge i Edom, dro ut med hele sin hær og dro til Moabs land for å kjempe mot Midjan. Midjan og Østens barn kjempet mot Moab på Moabs mark, og kampen ble svært hard mellom dem.
19 Hadad slo alle midianittene og østens barn med sverdets egg. På den tiden reddet Hadad moab fra midianittenes hånd. De som var igjen av midianittene og østens barn, flyktet for Hadad og hans hær. Hadad forfulgte dem hjem til landet deres og slo dem med et svært stort mannefall, og de falne falt på veien.
20 Hadad reddet Moab fra Midjans hånd, for alle Midjans barn var falt for sverdets egg. Hadad vendte tilbake og dro hjem til sitt land.

21 Fra den dagen av hatet Midjans barn Moabs barn, fordi de hadde falt i kamp for deres skyld, og det var et stort og sterkt fiendskap mellom dem alle dager.
22 Og alle som fantes av midianittene på veien til moabs land, omkom for moabs sverd, og alle som fantes av moabittene på veien til midians land, omkom for midians sverd. Slik gjorde midianittene mot moabittene, og moabittene mot midianittene i mange dager.
23 Og det skjedde på den tiden at Juda, Jakobs sønn, døde i Egypt, i det åttisjette året etter at Jakob dro ned til Egypt. Juda var hundre og tjueni år gammel da han døde. De balsamerte ham og la ham i en kiste, og han ble gitt i hans barns hender.
24 I det åttiniende året døde Naftali. Han var hundre og trettito år gammel. Han ble lagt i en kiste og gitt i sine barns hender.
25 Og det skjedde i det nittiførste året etter at israelittene dro ned til Egypt, det vil si i det trettiende året av Sefos, sønn av Elifas, sønn av Esau, regjeringstid over Kittims barn, at Afrikas barn kom over Kittims barn for å plyndre dem som vanlig, men de hadde ikke kommet over dem på disse tretten årene.
26 Og de kom til dem det året, og Sefo, Elifas' sønn, dro ut mot dem med noen av sine menn og slo dem desperat, og Afrikas tropper flyktet for Sefo, og de falne falt foran ham, og Sefo og hans menn forfulgte dem, fortsatte og slo dem inntil de var nær Afrika.
27 Og Angeas, kongen i Afrika, hørte hva Sefo hadde gjort, og det plaget ham svært, og Angeas var redd for Sefo alle dager.

KAPITTEL 63

1 I det nittitre år døde Levi, Jakobs sønn, i Egypt. Levi var hundre og trettisju år gammel da han døde. De la ham i en kiste, og han ble gitt i hans barns hender.
2 Og det skjedde etter Levis død, da hele Egypt så at Jakobs sønner, Josefs brødre, var døde, begynte alle egypterne å plage Jakobs barn og gjøre dem bittere fra den dagen til den dagen de dro ut av Egypt. De tok fra dem alle vingårdene og markene som Josef hadde gitt dem, og alle de flotte husene som Israels folk bodde i, og alt det fete i Egypt – alt tok egypterne fra Jakobs sønner i de dager.
3 I de dager ble hele Egypts hånd enda hardere mot Israels barn, og egypterne plaget israelittene helt til Israels barn var lei av livet på grunn av egypterne.
4 I de dager, i det hundre og to år etter at Israel dro ned til Egypt, døde Farao, kongen i Egypt, og Melol, hans sønn, regjerte i hans sted. Alle de mektige mennene i Egypt og hele den generasjonen som kjente Josef og hans brødre, døde i de dager.
5 Og en annen generasjon stod opp i deres sted, som ikke kjente Jakobs sønner og alt det gode de hadde gjort mot dem, og all deres styrke i Egypt.
6 Fra den dagen av begynte hele Egypt å forbitre Jakobs sønners liv og plage dem med all slags hardt arbeid, fordi de ikke kjente sine forfedre som hadde frelst dem i hungersnødens dager.
7 Og dette kom også fra Herren, for Israels barns skyld, for å gagne dem i deres siste dager, slik at alle Israels barn kunne kjenne Herren sin Gud.
8 Og for å få vite hvilke tegn og mektige under Herren ville gjøre i Egypt for sitt folk Israel, for at Israels barn skulle frykte Herren, sine fedres Gud, og vandre på alle hans veier, de og deres ætt etter dem alle dager.
9 Melol var tjue år gammel da han ble konge, og han regjerte i nittifire år. Hele Egypt kalte ham farao etter hans fars navn, slik de pleide å gjøre med alle konger som regjerte over dem i Egypt.
10 På den tiden dro alle troppene til Angeas, kongen av Afrika, ut for å spre seg rundt i Kittims land som vanlig for å plyndre.
11 Sefo, sønn av Elifas, sønn av Esau, hørte rapporten deres, og han dro ut for å møte dem med hæren sin, og han kjempet mot dem der på veien.
12 Og Sefo slo Afrikas konges tropper med sverdets egg, og han lot ingen av dem bli igjen, og ikke engang én vendte tilbake til sin herre i Afrika.
13 Og Angeas hørte om hva Sefo, Elifas' sønn, hadde gjort med alle sine hærer, at han hadde utryddet dem, og Angeas samlet alle sine hærer, alle mennene fra Afrikas land, et folk tallrikt som sanden ved havets bredd.
14 Og Angeas sendte bud til sin bror Lukus og sa: «Kom til meg med alle dine menn og hjelp meg å slå Sefo og alle Kittims barn som har drept mine menn.» Og Lukus kom med hele sin hær, en meget stor styrke, for å hjelpe sin bror Angeas med å kjempe mot Sefo og Kittims barn.
15 Sefo og Kittims barn hørte dette, og de ble svært redde, og en stor redsel falt over deres hjerter.
16 Sefo sendte også et brev til Edoms land, til Hadad, Bedads sønn, kongen i Edom, og til alle Esaus barn. Der stod det:
17 Jeg har hørt at Angeas, kongen av Afrika, kommer til oss med sin bror for å kjempe mot oss, og vi er svært redde for ham, for hæren hans er svært stor, særlig siden han kommer mot oss med sin bror og hæren hans på samme måte.
18 Kom derfor nå opp med meg og hjelp meg, så skal vi kjempe sammen mot Angeas og broren hans, Lukus. Du skal redde oss fra deres hender. Men hvis ikke, så vit at vi alle skal dø.
19 Esaus barn sendte et brev til Kittims barn og til Sefo, kongen deres, og sa: «Vi kan ikke kjempe mot Angeas og hans folk, for det har vært en fredspakt mellom oss i så mange år, fra Belas, den første kongen, dager og fra Josefs, Jakobs sønns, kongen av Egypts, dager. Vi kjempet mot ham på den andre siden av Jordan da han begravde sin far.»
20 Og da Sefo hørte ordene til sine brødre, Esaus barn, avsto han fra dem, og Sefo ble svært redd for Angeas.
21 Angeas og broren hans, Lukus, stilte opp med hele hæren sin, omkring åtte hundre tusen mann, mot Kittims barn.
22 Alle Kittims barn sa til Sefo: «Be for oss til dine fedres Gud, kanskje han kan frelse oss fra Angeas' og hans hærs hånd! For vi har hørt at han er en stor Gud, og at han frelser alle som stoler på ham.»
23 Og Sefo hørte ordene deres, og Sefo søkte Herren, og han sa:
24 0 Herre, Abrahams og Isaks Gud, mine forfedre! I dag vet jeg at du er en sann Gud, og alle folkeslagenes guder er forfengelige og unyttige.

25 Husk nå i dag din pakt med Abraham, vår far, som våre fedre inngikk med oss, og vær meg nådig i dag for Abrahams og Isaks skyld, våre fedre, og frels meg og Kittims barn fra Afrikas konges hånd, når han kommer mot oss til kamp.
26 Herren lyttet til Sefos røst og så til ham for Abrahams og Isaks skyld. Herren frelste Sefo og Kittims barn fra Angeas' og hans folks hånd.
27 Den dagen kjempet Sefo mot Angeas, kongen av Afrika, og hele hans folk, og Herren ga hele Angeas-folket i hendene på Kittim-sønnene.
28 Og slaget ble hardt mot Angeas, og Sefo slo alle Angeas' menn og hans bror Lukus med sverdets egg, og det falt av dem omtrent fire hundre tusen mann til kvelden den dagen.
29 Og da Angeas så at alle hans menn omkom, sendte han et brev til alle innbyggerne i Afrika om å komme til ham og hjelpe ham i kampen, og han skrev i brevet: «Alle som finnes i Afrika, la dem komme til meg fra ti år og oppover. La dem alle komme til meg, og se, hvis han ikke kommer, skal han dø, og alt han eier, med hele hans husstand, skal kongen ta.»
30 Og alle de andre innbyggerne i Afrika ble skrekkslagne over Angeas' ord, og omtrent tre hundre tusen menn og gutter, fra ti år og oppover, dro ut av byen og kom til Angeas.
31 Og etter ti dager gjenopptok Angeas kampen mot Sefo og Kittims barn, og kampen mellom dem ble svært stor og hard.
32 Og fra Angeas' og Lukus' hær sendte Sefo mange av de sårede til sin hånd, omkring to tusen mann, og Sosiftar, høvdingen for Angeas' hær, falt i det slaget.
33 Og da Sosiphtar hadde falt, snudde de afrikanske troppene ryggen til for å flykte, og de flyktet, og Angeas og broren hans, Lucus, var med dem.
34 Og Sefo og Kittims barn forfulgte dem, og de slo dem fortsatt hardt ned på veien, omkring to hundre mann, og de forfulgte Asdrubal, Angeas' sønn, som hadde flyktet med sin far, og de slo tjue av hans menn ned på veien. Og Asdrubal rømte fra Kittims barn, og de drepte ham ikke.
35 Og Angeas og hans bror Lukus flyktet med resten av mennene sine, og de unnslapp og kom til Afrika med redsel og forferdelse, og Angeas fryktet alle dager at Sefo, Elifas' sønn, skulle dra i krig mot ham.

KAPITTEL 64

1 Bileam, Beors sønn, var på den tiden sammen med Angeas i slaget. Da han så at Sefo hadde seiret over Angeas, flyktet han derfra og kom til Kittim.
2 Og Sefo og Kittims barn mottok ham med stor ære, for Sefo kjente Bileams visdom, og Sefo ga Bileam mange gaver, og han ble værende hos ham.
3 Da Sefo kom tilbake fra krigen, befalte han at alle Kittims barn som hadde gått i kamp med ham, skulle telles, og se, ikke én ble savnet.
4 Og Sefo gledet seg over dette, og han fornyet sitt kongerike og holdt en fest for alle sine undersåtter.
5 Men Sefo husket ikke Herren og tenkte ikke på at Herren hadde hjulpet ham i kampen, og at han hadde frelst ham og hans folk fra Afrikas konges hånd, men han vandret fortsatt på Kittims barns og Esaus onde barns veier, for å tjene andre guder som hans brødre, Esaus barn, hadde lært ham. Derfor sies det: Fra de onde kommer ondskap.
6 Og Sefo regjerte trygt over alle Kittims barn, men han kjente ikke Herren som hadde frelst ham og hele hans folk fra Afrikas konges hånd. Afrikas tropper kom ikke mer til Kittim for å plyndre som vanlig, for de kjente til Sefos makt, som hadde slått dem alle med sverdets egg. Derfor var Angeas redd for Sefo, Elifas' sønn, og for Kittims barn alle dager.
7 På den tiden, da Sefo hadde kommet tilbake fra krigen, og da Sefo hadde sett hvordan han hadde seiret over hele Afrikas folk og slått dem i kamp med sverdets egg, rådde Sefo Kittims barn til å dra til Egypt for å kjempe mot Jakobs sønner og mot farao, kongen i Egypt.
8 For Sefo hørte at Egypts mektige menn var døde, og at Josef og hans brødre, Jakobs sønner, var døde, og at alle deres barn, Israels barn, var blitt igjen i Egypt.
9 Sefo tenkte på å dra for å kjempe mot dem og hele Egypt for å hevne saken til sine brødre, Esaus barn, som Josef med sine brødre og hele Egypt hadde slått i Kanaans land da de dro opp for å begrave Jakob i Hebron.
10 Sefo sendte bud til Hadad, Bedads sønn, konge i Edom, og til alle hans brødre, Esaus barn, og sa:
11 Sa du ikke at du ikke ville kjempe mot Afrikas konge, for han er et medlem av din pakt? Se, jeg kjempet mot ham og slo ham og hele hans folk.
12 Nå har jeg derfor bestemt meg for å kjempe mot Egypt og Jakobs barn som er der, og jeg vil ta hevn over dem for det Josef, hans brødre og forfedre gjorde mot oss i Kanaans land da de dro opp for å begrave sin far i Hebron.
13 Hvis dere nå er villige til å komme til meg og hjelpe meg i kampen mot dem og Egypt, skal vi hevne våre brødres sak.
14 Esaus barn lyttet til Sefos ord, og Esaus barn samlet seg, et meget stort folk, og de dro for å hjelpe Sefo og Kittims barn i kampen.
15 Og Sefo sendte bud til alle Østens barn og til alle Ismaels barn med ord som disse, og de samlet seg og kom Sefo og Kittims barn til unnsetning i krigen mot Egypt.
16 Og alle disse kongene, Edoms konge og Østens barn og alle Ismaels barn og Sefo, Kittims konge, dro ut og stilte opp alle sine hærer i Hebron.
17 Og leiren var svært tung, den strakte seg over en lengde på tre dagsreiser, et folk tallrikt som sanden på havets bredd, som ikke kan telles.
18 Og alle disse kongene og hærene deres dro ned og kom til kamp mot hele Egypt, og de slo leir sammen i Patros-dalen.
19 Og hele Egypt hørte rapporten deres, og de samlet seg også, alt folket i Egypt og fra alle byene som tilhørte Egypt, omkring tre hundre tusen mann.
20 Mennene i Egypt sendte også bud til Israels barn som den gang var i Gosen-landet, om å komme til dem for å dra og kjempe mot disse kongene.
21 Israels menn samlet seg, og de var omkring hundre og femti mann, og de dro ut i strid for å hjelpe egypterne.
22 Og Israels menn og Egypts menn dro ut, omkring tre hundre tusen mann og ett hundre og femti mann, og de dro mot disse kongene til kamp, og de stilte seg utenfor landet Gosen, rett overfor Patros.

23 Egypterne trodde ikke på at Israel skulle dra med dem i leirene deres sammen til kamp. For alle egypterne sa: «Kanskje Israels barn vil overgi oss i Esaus og Ismaels barns hånd, for de er jo deres brødre.»
24 Og alle egypterne sa til Israels barn: «Bli her sammen i deres posisjon, så vil vi dra og kjempe mot Esaus og Ismaels barn. Og hvis disse kongene får overtaket over oss, så kom alle sammen mot dem og hjelp oss.» Og Israels barn gjorde det samme.
25 Sefo, sønn av Elifas, sønn av Esau, konge i Kittim, og Hadad, sønn av Bedad, konge i Edom, og alle deres leirer og alle Østens barn og Ismaels barn, et folk tallrikt som sand, slo leir sammen i Patros-dalen rett overfor Takpankes.
26 Bileam, sønn av syreren Beor, var der i Sefos leir. Han hadde kommet til striden med Kittims barn. Bileam var en mann som var høyt æret av Sefo og mennene hans.
27 Sefo sa til Bileam: «Gjør spådom for oss, så vi kan vite hvem som vil seire i kampen, vi eller egypterne.»
28 Bileam reiste seg og prøvde seg på spådomskunsten, og han var dyktig i den, men han var forvirret, og verket ble ødelagt i hans hånd.
29 Og han prøvde det igjen, men det lyktes ikke. Bileam fortvilte og forlot det og fullførte det ikke. For dette var fra Herren, for å la Sefo og hans folk falle i Israels barns hånd, som hadde stolt på Herren, sine fedres Gud, i krigen.
30 Sefo og Hadad stilte opp i slagorden, og alle egypterne dro alene mot dem, omkring tre hundre tusen mann, og ikke én mann av Israel var med dem.
31 Alle egypterne kjempet mot disse kongene rett overfor Patros og Takpankes, og kampen mot egypterne ble hard.
32 Kongene var sterkere enn egypterne i det slaget, og omtrent ett hundre og åtti menn av Egypt falt den dagen, og omtrent tretti menn av kongens hær, og alle mennene i Egypt flyktet for kongene. Esaus og Ismaels barn forfulgte egypterne og fortsatte å slå dem helt til stedet der Israels barns leir var.
33 Og alle egypterne ropte til Israels barn og sa: «Skynd dere til oss og hjelp oss og frels oss fra Esaus, Ismaels og Kittims barns hånd!»
34 Og hundre og femti menn av Israels barn flyktet fra sin stasjon til disse kongenes leirer, og Israels barn ropte til Herren sin Gud om å utfri dem.
35 Herren hørte Israel, og Herren ga alle kongens menn i deres hånd, og Israels barn kjempet mot disse kongene, og Israels barn slo ihjel omkring fire tusen av kongens menn.
36 Og Herren sendte en stor forferdelse i kongenes leir, så frykt falt på Israels barn.
37 Alle kongenes hærer flyktet for Israels barn, og Israels barn forfulgte dem og fortsatte å slå dem helt til grensen til Kusj-landet.
38 Og Israels barn drepte enda to tusen mann av dem på veien, og ikke én av Israels barn falt.
39 Da egypterne så at Israels barn hadde kjempet med så få menn mot kongene, og at kampen var så hard mot dem,
40 Alle egypterne ble svært redde for livet sitt på grunn av den harde kampen, og hele Egypt flyktet. Alle menn gjemte seg for de oppstilte hærene. De gjemte seg på veien og lot israelittene gå i krig.
41 Og Israels barn ga kongens menn et forferdelig slag, og de vendte tilbake fra dem etter at de hadde drevet dem til grensen av landet Kusj.
42 Og hele Israel visste hva egypterne hadde gjort mot dem, at de hadde flyktet for dem i kampen og latt dem kjempe alene.
43 Israels barn handlet også med list, og da Israels barn vendte tilbake fra slaget, fant de noen av egypterne på veien og slo dem der.
44 Og mens de drepte dem, sa de disse ordene til dem:
45 Hvorfor dro dere fra oss og lot oss, som bare var et lite folk, kjempe mot disse kongene som hadde et stort folk til å slå oss, slik at dere dermed kunne redde deres egne sjeler?
46 Og om noen som israelittene møtte på veien, talte israelittene til hverandre og sa: Slå, slå! For han er en ismaelitt eller en edomitt eller en av Kittims barn. Og de stilte seg over ham og drepte ham, og de skjønte at han var en egypter.
47 Israels barn gjorde dette med list mot egypterne, fordi de hadde forlatt dem i kampen og flyktet fra dem.
48 Og Israels barn drepte på denne måten omkring to hundre mann av egypterne på veien.
49 Alle egypterne så det onde Israels barn hadde gjort mot dem. Hele Egypt fryktet Israels barn sterkt. For de hadde sett deres store makt, og at ikke én mann av dem hadde falt.
50 Så vendte alle Israels barn tilbake med glede på veien sin til Gosen, og resten av Egypt vendte tilbake, hver mann til sitt sted.

KAPITTEL 65

1 Etter dette skjedde det at alle faraos, kongen i Egypts, rådgivere og alle Egypts eldste samlet seg og kom frem for kongen og bøyde seg til jorden og satte seg foran ham.
2 Og Egypts rådgivere og eldste talte til kongen og sa:
3 Se, Israels barns folk er større og mektigere enn vi, og du vet alt det onde de gjorde mot oss på veien da vi vendte tilbake fra slaget.
4 Og du har også sett deres sterke makt, for denne makten har de fått fra deres fedre, for bare noen få menn sto opp mot et folk tallrikt som sanden og slo dem med sverdets egg, og ikke én av dem har falt, slik at hvis de hadde vært tallrike, ville de ha fullstendig utslettet dem.
5 Gi oss derfor nå råd om hva vi skal gjøre med dem, helt til vi gradvis utrydder dem fra oss, så de ikke blir for tallrike for oss i landet.
6 For hvis Israels barn blir mange i landet, vil de bli en hindring for oss, og hvis det skulle bli krig, vil de med sin store styrke slutte seg til fienden vår mot oss og kjempe mot oss, utrydde oss fra landet og dra bort fra det.
7 Kongen svarte Egypts eldste og sa til dem: Dette er den planen som er rådet mot Israel, og som vi ikke vil vike fra,
8 Se, Pitom og Rameses ligger i landet, byer som ikke er befestet til kamp. Det er din og vår oppgave å bygge dem og befeste dem.
9 Gå nå også du og vær listig mot dem, og rop ut en røst i Egypt og Gosen på kongens befaling:
10 Alle dere menn fra Egypt, Gosen, Patros og alle dere som bor dere! Kongen har befalt oss å bygge Pitom og Rameses og befeste dem til kamp. De blant dere i hele Egypt, av Israels barn og av alle byenes innbyggere som er villige til å bygge med oss, skal få sin lønn hver dag etter kongens ordre. Gå derfor først, dere skal være kloke og samle dere og komme til Pitom og Rameses for å bygge.

11 Og mens du bygger, skal du sørge for at det hver dag, etter kongens befaling, kunngjøres en slik kunngjøring i hele Egypt.
12 Og når noen av Israels barn kommer for å bygge med deg, skal du gi dem lønnen deres daglig i noen få dager.
13 Og etter at de har bygget med dere for sin daglige lønn, dra dere bort fra dem daglig, én etter én, i hemmelighet, og så skal dere reise dere og bli deres arbeidsledere og offiserer, og dere skal la dem bygge uten lønn etterpå, og hvis de nekter, så tving dem med all deres makt til å bygge.
14 Og hvis du gjør dette, vil det være godt for oss å styrke landet vårt mot Israels barn, for på grunn av byggingens og arbeidets utmattelse vil Israels barn bli færre, fordi du vil ta fra dem konene sine dag for dag.
15 Alle de eldste i Egypt hørte kongens råd, og rådet syntes godt om dem og faraos tjenere og hele Egypt, og de gjorde som kongens ord hadde sagt.
16 Alle tjenerne dro bort fra kongen, og de lot utrope i hele Egypt, i Takpankes og Gosen og i alle byene rundt Egypt:
17 Dere har sett hva Esaus og Ismaels barn gjorde mot oss, de som kom i krig mot oss og ville ødelegge oss.
18 Kongen befalte oss derfor å befeste landet, å bygge byene Pitom og Ramses, og å befeste dem til kamp, hvis de igjen skulle komme mot oss.
19 Hvem som helst av dere fra hele Egypt og fra Israels barn som vil komme for å bygge med oss, skal få sin daglige lønn av kongen, slik han har befalt oss.
20 Da Egypt og alle Israels barn hørte alt det faraos tjenere hadde sagt, kom Pitom og Rameses fra egypterne og Israels barn for å bygge sammen med faraos tjenere. Men ingen av Levis barn kom med sine brødre for å bygge.
21 Alle faraos tjenere og hans fyrster kom først med svik for å bygge med hele Israel som daglønnsarbeidere, og de ga Israel den daglønn de fikk fra begynnelsen.
22 Faraos tjenere bygde sammen med hele Israel, og de holdt på med dette arbeidet sammen med Israel i en måned.
23 Og ved slutten av måneden begynte alle faraos tjenere å i hemmelighet trekke seg tilbake fra Israels folk hver dag.
24 Og Israel fortsatte arbeidet på den tiden, men de fikk sin daglige lønn, fordi noen av egypternes menn fortsatt utførte arbeidet sammen med Israel på den tiden. Derfor ga egypterne Israel sin lønn i de dager, slik at de, egypterne, deres medarbeidere, også kunne ta imot lønnen for arbeidet sitt.
25 Og etter et år og fire måneder hadde alle egypterne trukket seg tilbake fra Israels barn, slik at Israels barn var alene igjen med arbeidet.
26 Etter at alle egypterne hadde trukket seg tilbake fra Israels barn, vendte de tilbake og ble undertrykkere og tjenestemenn over dem. Noen av dem sto som arbeidsledere over Israels barn for å motta fra dem alt de ga dem som lønn for arbeidet deres.
27 Og egypterne gjorde dette mot Israels barn dag etter dag for å plage dem i arbeidet deres.
28 Og alle Israels barn var alene om å utføre arbeidet, og egypterne avsto fra å gi Israels barn noen lønn fra den tiden av.
29 Og da noen av Israels menn nektet å arbeide fordi de ikke fikk lønn, undertrykte arbeidsindriverne og Faraos tjenere dem og slo dem med harde slag og tvang dem tilbake med makt for å arbeide sammen med sine brødre. Slik gjorde alle egypterne mot Israels barn alle dager.
30 Og alle Israels barn ble svært redde for egypterne i denne saken, og alle Israels barn vendte tilbake og arbeidet alene uten lønn.
31 Israels barn bygde Pitom og Rameses, og alle Israels barn utførte arbeidet; noen lagde murstein, andre bygde. Israels barn bygde og befestet hele Egypt og dets murer. Israels barn holdt på med arbeidet i mange år, helt til den tid kom da Herren husket dem og førte dem ut av Egypt.
32 Men Levis barn var ikke tjent med arbeidet sammen med sine brødre i Israel, fra begynnelsen av til den dagen de dro ut av Egypt.
33 For alle Levis barn visste at egypterne hadde talt alle disse ordene med svik til israelittene. Derfor avsto Levis barn fra å nærme seg arbeidet sammen med sine brødre.
34 Egypterne la ikke Levis barn i arbeid etterpå, siden de ikke hadde vært sammen med brødrene sine i begynnelsen. Derfor lot egypterne dem være i fred.
35 Og egypternes menn fortsatte å angripe Israels barn med hard hånd i dette arbeidet, og egypterne tvang Israels barn til å arbeide med hardhet.
36 Og egypterne gjorde Israels barn bittere med hardt arbeid, med mørtel og murstein, og også med all slags arbeid på marken.
37 Israels barn kalte Melol, kongen av Egypt, «Meror, konge av Egypt», fordi egypterne i hans dager hadde gjort dem bittere med all slags arbeid.
38 Alt det arbeidet egypterne påla Israels barn å arbeide med, utførte de med hardhet for å plage Israels barn. Men jo mer de plaget dem, desto mer ble de mange og desto mer vokste de. Egypterne sørget over Israels barn.

KAPITTEL 66

1 På den tiden døde Hadad, Bedads sønn, kongen i Edom, og Samla fra Mesreka, fra Østens barns land, ble konge i hans sted.
2 I det trettende året av faraos, kongen i Egypt, regjeringsåret var det hundre og tjuefemte året etter at israelittene dro ned til Egypt, og Samla regjerte over Edom i atten år.
3 Og da han regjerte, sendte han frem hærene sine for å dra og kjempe mot Sefo, Elifas' sønn, og Kittims barn, fordi de hadde ført krig mot Angeas, kongen av Afrika, og de hadde ødelagt hele hæren hans.
4 Men han holdt ikke bånd med ham, for Esaus barn hindret ham i det og sa: «Han var deres bror.» Samla lyttet derfor til Esaus barn og vendte tilbake med hele sin hær til Edoms land. Han gikk ikke videre for å kjempe mot Sefo, Elifas' sønn.
5 Farao, kongen i Egypt, hørte dette og sa: Samla, kongen i Edom, har bestemt seg for å kjempe mot Kittims barn, og deretter skal han komme for å kjempe mot Egypt.
6 Da egypterne hørte dette, økte de arbeidet på Israels barn, for at israelittene ikke skulle gjøre med dem slik de gjorde med dem i krigen mot Esaus barn i Hadads dager.
7 Egypterne sa til Israels barn: «Skynd dere og gjør arbeidet deres, fullfør oppgaven deres og styrk landet, så ikke Esaus brødre, deres barn, skal komme for å kjempe mot oss. For det er på deres skyld de skal komme mot oss.»

8 Israels barn gjorde dag for dag det samme arbeidet som egypternes menn gjorde, og egypterne plaget Israels barn for å gjøre dem færre i landet.
9 Men etter hvert som egypterne økte arbeidet på Israels barn, ble også Israels barn mange og tallrike, og hele Egypt ble fylt med Israels barn.
10 I det hundre og tjuefemte året etter at Israels barn var dro ned til Egypt, så alle egypterne at deres råd ikke lykkes mot Israel, men at de ble mange og vokste, og Egypt og Gosen ble fullt av israelitter.
11 Så kom alle de eldste i Egypt og vismennene frem for kongen, bøyde seg for ham og satte seg foran ham.
12 Alle Egypts eldste og vismenn sa til kongen: Kongen leve evig! Du ga oss det samme rådet mot Israels barn, og vi gjorde med dem etter kongens ord.
13 Men i takt med at arbeidet øker, øker og vokser de i landet, og se, hele landet er fullt av dem.
14 Nå er derfor hele Egypts øyne rettet mot deg, herre og konge, så du kan gi dem råd med din visdom, slik at de kan få overtaket på Israel og utrydde dem eller forringe dem fra landet. Kongen svarte dem og sa: «Gi dere råd i denne saken, så vi kan vite hva vi skal gjøre med dem.»
15 En hoffmann, en av kongens rådgivere, ved navn Job, fra Mesopotamia i landet Us, svarte kongen og sa:
16 Dersom kongen synes det behager, så la ham høre sin tjeners råd! Kongen sa til ham: «Tal!»
17 Og Job talte til kongen, fyrstene og alle Egypts eldste og sa:
18 Se, det råd kongen ga tidligere angående Israels barns arbeid er svært godt, og du skal ikke ta fra dem som strever for alltid.
19 Men dette er rådet du gir for å gjøre dem mindre, hvis kongen synes det er godt å plage dem.
20 Se, vi har fryktet krig lenge, og vi har sagt: Når Israel blir fruktbart i landet, vil de drive oss ut av landet hvis det skulle bli krig.
21 Dersom kongen synes det behager, skal det utstedes et kongelig dekret, og det skal skrives i Egypts lover, et dekret som ikke kan tilbakekalles, at ethvert guttebarn som fødes av israelittene, skal utøses på jorden.
22 Og når du gjør dette, skal ondskapen i krigene deres opphøre når alle Israels guttebarn er døde. La kongen gjøre det samme og sende bud etter alle de hebraiske jordmødrene og gi dem ordre om å utføre denne saken. Dette behaget kongen og fyrstene, og kongen gjorde som Job sa.
23 Kongen sendte bud etter de hebraiske jordmødrene. Den ene het Sjefra og den andre Pua.
24 Jordmødrene kom frem for kongen og stilte seg foran ham.
25 Kongen sa til dem: «Når dere gjør jordmortjeneste for de hebraiske kvinnene og ser dem på barmene, skal dere drepe ham hvis det er en sønn, men hvis det er en datter, skal hun leve.»
26 Men hvis dere ikke gjør dette, skal jeg brenne opp dere og alle husene deres.
27 Men jordmødrene fryktet Gud og hørte ikke på kongen i Egypt eller på hans ord. Når de hebraiske kvinnene fødte jordmoren en sønn eller datter, gjorde jordmoren alt som var nødvendig for barnet og lot det leve. Slik gjorde jordmødrene alle dager.
28 Da dette ble fortalt kongen, sendte han bud og kalte på jordmødrene og sa til dem: Hvorfor har dere gjort dette og latt barna leve?
29 Jordmødrene svarte og talte med hverandre foran kongen og sa:
30 Kongen må ikke tro at de hebraiske kvinnene er som de egyptiske kvinnene. For alle Israels barn er friske, og før jordmoren kommer til dem, har de født. Og vi, dine tjenestepiker, har ikke født noen hebraisk kvinne på oss i mange dager. For alle de hebraiske kvinnene er sine egne jordmødre, fordi de er friske.
31 Farao hørte ordene deres og trodde dem i denne saken. Jordmødrene gikk bort fra kongen. Gud gjorde vel med dem, og folket ble mange og vokste overmåte.

KAPITTEL 67

1 Det var en mann i Egypt av Levis ætt. Han het Amram, sønn av Kehat, sønn av Levi, Israels sønn.
2 Mannen gikk og tok seg en kone, Jokebed, datter av sin fars søster Levi. Hun var hundre og tjueseks år gammel, og han kom til henne.
3 Kvinnen ble med barn og fødte en datter, og hun kalte henne Mirjam, for i de dager hadde egypterne gjort Israels barn bittere.
4 Hun ble med barn igjen og fødte en sønn. Hun kalte ham Aron, for i den tiden da hun ble unnfanget, begynte farao å utøse blodet til Israels guttebarn.
5 I de dager døde Sefo, sønn av Elifas, sønn av Esau, konge i Kittim, og Janeas ble konge i hans sted.
6 Sefo regjerte over Kittims barn i femti år. Så døde han og ble gravlagt i byen Nabna i Kittims land.
7 Og Janeas, en av de mektige mennene blant Kittims barn, regjerte etter ham, og han regjerte i femti år.
8 Etter Kittims konges død flyktet Bileam, Beors sønn, fra Kittims land. Han dro til Egypt, til farao, kongen i Egypt.
9 Farao tok imot ham med stor ære, for han hadde hørt om hans visdom. Han ga ham gaver, satte ham til rådgiver og satte ham i høysete stilling.
10 Bileam bodde i Egypt, i ære blant alle kongens stormenn, og stormennene opphøyde ham, fordi de alle lengte etter å lære hans visdom.
11 I det hundre og trettiende året etter at Israels barn dro ned til Egypt, drømte farao at han satt på sin kongelige trone. Han løftet blikket og så en gammel mann stå foran ham. Den gamle mannen hadde en vekt i hendene, en slik vekt som kjøpmenn bruker.
12 Og den gamle mannen tok vektskålen og hengte den opp foran farao.
13 Den gamle mannen tok alle de eldste i Egypt, alle stormennene og de store mennene der, bandt dem sammen og satte dem på én vektskål.
14 Så tok han et melkekje og la det på den andre vektskålen, og kjeet var mer enn alt annet.
15 Farao ble forbløffet over dette forferdelige synet, over hvorfor kjeet skulle være overlegent over alle. Farao våknet og se, det var en drøm.
16 Farao sto tidlig opp om morgenen og kalte til seg alle tjenerne sine og fortalte dem drømmen. Mennene ble svært redde.

17 Kongen sa til alle sine vismenn: «Jeg ber dere om å tyde drømmen jeg drømte, så jeg kan forstå den.»
18 Bileam, Beors sønn, svarte kongen og sa til ham: «Dette betyr ikke annet enn en stor ulykke som skal komme over Egypt i de siste dager.»
19 For en sønn skal bli født Israel. Han skal ødelegge hele Egypt og dets innbyggere og føre israelittene ut av Egypt med sterk hånd.
20 Nå, konge, legg råd om denne saken, så du kan ødelegge Israels barns håp og deres forventninger, før denne ulykken kommer over Egypt.
21 Kongen sa til Bileam: «Hva skal vi gjøre med Israel? Vi har i begynnelsen rådført oss mot dem på en bestemt måte, men vi klarte ikke å få overtaket.»
22 Gi deg nå også råd mot dem, slik at vi kan få overtaket på dem.
23 Bileam svarte kongen og sa: Send nå bud og kal dine to rådgivere, så skal vi se hva de råder i denne saken. Etterpå skal din tjener tale.
24 Kongen sendte bud og kalte til seg sine to rådgivere, midjanitten Re'uel og usitten Job, og de kom og satte seg foran kongen.
25 Kongen sa til dem: «Se, dere har hørt drømmen jeg drømte, og dens tydning. Gi nå råd og vit og se hva som skal gjøres med Israels barn, slik at vi kan få overtaket på dem før deres ondskap bryter frem mot oss.»
26 Midjanitten Re'uel svarte kongen og sa: «Kongen leve, kongen leve evig!»
27 Hvis kongen synes det er godt, la ham holde seg unna hebreerne og forlate dem, og la ham ikke rekke ut hånden mot dem.
28 For disse er de som Herren utvalgte i gamle dager og tok som lodd for sin arv blant alle jordens folk og jordens konger. Hvem har ustraffet rakt ut sin hånd mot dem, og Gud har ikke tatt hevn over dem?
29 Du vet jo at da Abraham dro ned til Egypt, så Farao, den tidligere kongen i Egypt, sin kone Sara og tok henne til kone. Abraham hadde sagt: «Hun er min søster.» Han var redd for at egypternes menn skulle drepe ham for hans kones skyld.
30 Da kongen i Egypt hadde tatt Sara, lot Gud ham og hans husstand ramme ham med store plager, helt til han ga Abraham Sara, hans kone, tilbake. Da ble han helbredet.
31 Og Abimelek,槽geraritten, filisterkongen, straffet Gud for Sara, Abrahams kone, ved å tilstoppe hvert morsliv, fra menneske til dyr.
32 Da deres Gud kom til Abimelek i en drøm om natten og skremte ham for å gi Abraham Sara tilbake, som han hadde tatt. Etterpå ble alle Gerars innbyggere straffet for Saras skyld. Abraham ba til sin Gud for dem, og han bønnhørte ham, og han helbredet dem.
33 Abimelek fryktet for all denne ulykken som hadde rammet ham og hans folk. Han vendte tilbake til Abraham, sin kone Sara, og ga ham mange gaver sammen med henne.
34 Det samme gjorde han med Isak da han drev ham ut av Gerar. Gud gjorde underfulle ting med ham, så alle Gerars vannløp tørket ut, og trærne der bar ikke frukt.
35 Inntil Abimelek fra Gerar og Ahussat, en av vennene hans, og Pikal, hærføreren hans, kom til ham og bøyde seg ned og tilba seg for ham til jorden.
36 Og de ba ham om å be for dem, og han ba til Herren for dem, og Herren bønnhørte ham og helbredet dem.
37 Jakob, den rettskaffen mann, ble ved sin ustraffelighet frelst fra sin bror Esaus hånd og fra syreren Labans, sin morbrors, hånd, som søkte ham livet, likeså fra alle Kanaans konger som hadde samlet seg mot ham og hans barn for å ødelegge dem, og Herren frelste dem fra deres hånd, så de vendte seg mot dem og slo dem. For hvem hadde noen gang rakt ut sin hånd mot dem ustraffet?
38 Farao den første, din fars far, opphøyde sannelig Josef, Jakobs sønn, over alle fyrstene i Egypt, da han så hans visdom. For ved sin visdom reddet han alle landets innbyggere fra hungersnøden.
39 Deretter befalte han Jakob og hans barn å komme ned til Egypt, slik at landet Egypt og landet Gosen kunne bli befridd fra hungersnøden ved deres kraft.
40 Hvis det nå synes godt i dine øyne, så slutt å ødelegge Israels barn. Men hvis det ikke er din vilje at de skal bli boende i Egypt, så send dem ut herfra, så de kan dra til Kanaans land, landet der deres fedre bodde som fremmede.
41 Da farao hørte Jetros ord, ble han svært vred på ham. Han reiste seg skamfullt fra kongens åsyn og dro til Midjan, sitt land, og tok Josefs stav med seg.
42 Kongen sa til usitten Job: «Hva sier du, Job, og hva er ditt råd angående hebreerne?»
43 Da sa Job til kongen: «Se, alle landets innbyggere er i din makt. Kongen skal gjøre som han synes best.»
44 Kongen sa til Bileam: «Hva sier du, Bileam? Tal ditt ord, så vi kan høre det.»
45 Bileam sa til kongen: «De skal bli reddet fra alt det kongen har rådd mot hebreerne, og kongen skal ikke kunne få overtaket på dem med noe råd.»
46 For hvis du tenker å gjøre dem tyngre med flammende ild, kan du ikke seire over dem. For sannelig frelste deres Gud Abraham, deres far, fra Ur i kaldeerne. Og hvis du tenker å ødelegge dem med sverd, ble Isak, deres far, frelst fra det, og en vær ble satt i hans sted.
47 Og hvis du tenker å få dem til å svekkes med hardt og hardt arbeid, vil du ikke engang klare dette. For deres far Jakob tjente Laban med all slags hardt arbeid, og det gikk ham vel.
48 Hør derfor nå mine ord, konge! For dette er det råd som er gitt mot dem, det råd du skal bruke for å få overtaket over dem, og som du ikke skal vike fra.
49 Hvis kongen behager det, la ham da befale at alle deres barn som skal bli født fra denne dag av, skal kastes i vannet, for med dette kan du utslette deres navn, for ingen av dem, eller deres fedre, ble prøvd på denne måten.
50 Kongen hørte Bileams ord, og det syntes kongen og høvdingene godt om. Kongen gjorde som Bileam hadde sagt.
51 Kongen befalte at det skulle utstedes en kunngjøring og utstedes en lov i hele Egypt: «Hvert guttebarn som fødes av hebreerne fra denne dagen av, skal kastes i vannet.»
52 Farao kalte til seg alle tjenerne sine og sa: «Gå og let i hele Gosen-landet, der Israels barn bor, og sørg for at alle sønner som fødes av hebreerne, kastes i elven, men alle døtrene skal dere la leve.»
53 Da Israels barn hørte dette som Farao hadde befalt å kaste guttebarna sine i elven, skilte noen av folket seg fra konene sine, og andre holdt seg til dem.

54 Og fra den dagen av, da fødselstiden kom for de israelittene som hadde blitt igjen hos sine ektemenn, gikk de ut på marken for å føde der, og de fødte ute på marken og lot barna sine være igjen på marken og vendte hjem.
55 Og Herren, som hadde sverget til deres fedre at han ville gjøre dem tallrike, sendte en av sine tjenende engler i himmelen for å vaske hvert barn i vann, salve det og svøpe det i dets hender og legge to glatte steiner, hvorfra det sugde melk og honning fra den andre. Han lot håret vokse til knærne, slik at det kunne dekke seg med det, for å trøste det og holde seg til det i sin medfølelse med det.
56 Og da Gud hadde medlidenhet med dem og ønsket å gjøre dem mange på landet, befalte han sin jord å ta imot dem og bevare dem der til de vokste opp. Deretter åpnet jorden sin munn og spydde dem ut, og de spirte frem fra byen som jordens urter og skogens gress. De vendte tilbake til sin familie og til sin fars hus, og de ble hos dem.
57 Og Israels barns spedbarn var på jorden som markens urter, ved Guds nåde mot dem.
58 Og da alle egypterne så dette, dro de ut, hver til sin åker med sitt oksepar og sitt plogskjær, og de pløyde det opp slik man pløyer jorden ved såtid.
59 Og da de pløyde, klarte de ikke å skade Israels barns spedbarn, så folket ble mange og vokste overmåte mye.
60 Og farao befalte sine hoffmenn hver dag å dra til Gosen for å lete etter Israels barns spedbarn.
61 Og da de hadde lett og funnet en, tok de den med makt fra morens favn og kastet den i elven, men piken lot de være hos moren. Slik gjorde egypterne mot israelittene alle dager.

KAPITTEL 68

1 På den tiden kom Guds ånd over Mirjam, datter av Amram, Arons søster. Hun gikk ut og profeterte om huset og sa: «Se, denne gangen skal vi få en sønn av min far og mor. Han skal frelse Israel fra Egypts hånd.»
2 Da Amram hørte datterens ord, gikk han og tok sin kone med seg hjem igjen, etter at han hadde jaget henne bort på den tiden da farao befalte at alle guttebarn i Jakobs hus skulle kastes i vannet.
3 Så tok Amram Jokebed, sin kone, til seg tre år etter at han hadde drevet henne bort, og han kom til henne, og hun ble med barn.
4 Og etter sju måneder fra unnfangelsen fødte hun en sønn, og hele huset ble fylt med et sterkt lys, som solens og månens lys når de skinner.
5 Da kvinnen så at barnet var vakkert og tiltalende å se på, gjemte hun det i tre måneder i et indre rom.
6 I de dager konspirerte egypterne om å utrydde alle hebreerne der.
7 Og de egyptiske kvinnene dro til Gosen, der Israels barn var, og de bar sine små barn på skuldrene sine, sine spedbarn som ennå ikke kunne snakke.
8 Og i de dager, da Israels barns kvinner fødte, gjemte hver kvinne sin sønn for egypterne, for at egypterne ikke skulle få vite at de hadde født, og for at de ikke skulle utrydde dem fra landet.
9 Og de egyptiske kvinnene kom til Gosen, og barna deres, som ikke kunne snakke, bar de på skuldrene sine. Da en egyptisk kvinne kom inn i huset til en hebraisk kvinne, begynte barnet hennes å gråte.
10 Og da det ropte, svarte barnet som var i det indre rommet. De egyptiske kvinnene gikk og fortalte det til faraos hus.
11 Farao sendte ut sine tjenere for å hente barna og drepe dem. Slik gjorde egypterne med de hebraiske kvinnene alle dager.
12 Og det var på den tiden, omtrent tre måneder etter at Jokebed hadde gjemt sønnen sin, at saken ble kjent i faraos hus.
13 Kvinnen skyndte seg å hente sønnen sin før tjenerne kom. Hun tok en kiste av siv til ham, smurte den med jord og bek og la barnet i den og la det i steinene ved elvebredden.
14 Hans søster Mirjam sto langt borte for å få vite hva som skulle skje med ham, og hva som skulle bli av hennes ord.
15 Og Gud sendte på den tiden en forferdelig hete over Egypt, som brente opp menneskets kjøtt som solen i sin krets, og den plaget egypterne sterkt.
16 Og alle egypterne dro ned for å bade i elven på grunn av den fortærende heten som brant opp kjøttet deres.
17 Batia, faraos datter, gikk også for å bade i elven på grunn av den fortærende heten, og hennes jomfruer gikk langs elvebredden, og det samme gjorde alle kvinnene i Egypt.
18 Batia løftet blikket mot elven og så arken på vannet. Hun sendte tjenestepiken sin for å hente den.
19 Hun åpnet den og så barnet. Se, babyen gråt. Hun fikk medlidenhet med ham og sa: «Dette er et av de hebraiske barna.»
20 Alle kvinnene i Egypt som gikk langs elvebredden, ville gi ham die, men han ville ikke die. For dette var et løfte fra Herren, for å la ham bli ført tilbake til morens bryst.
21 Hans søster Mirjam var på den tiden blant de egyptiske kvinnene ved elvebredden. Hun så dette og sa til faraos datter: «Skal jeg gå og hente en amme blant de hebraiske kvinnene, så hun kan amme barnet for deg?»
22 Faraos datter sa til henne: «Gå!» Og den unge kvinnen gikk og kalte på barnets mor.
23 Faraos datter sa til Jokebed: «Ta med deg dette barnet og am det for meg, så skal jeg gi deg lønnen din, to sekel sølv hver dag.» Kvinnen tok barnet og ammet det.
24 Da to år var omme, da barnet var blitt stort, førte hun ham til faraos datter, og han var for henne som en sønn. Hun kalte ham Moses, for hun sa: «Jeg dro ham opp av vannet.»
25 Og faren hans, Amram, kalte ham Kebar, for han sa: Det var for ham han holdt omgang med sin kone, som han hadde vendt seg bort fra.
26 Og moren hans, Jokebed, kalte ham Jekutiel. «Fordi,» sa hun, «jeg har håpet på ham hos Den Allmektige, og Gud ga ham tilbake til meg.»
27 Hans søster Mirjam kalte ham Jered, for hun gikk ned etter ham til elven for å vite hva som ville bli hans ende.
28 Og broren hans Aron kalte ham Abizanuk, for han sa: «Min far forlot min mor og vendte tilbake til henne for hans skyld.»
29 Kehat, Amrams far, kalte ham Abigdor, for på grunn av ham gjorde Gud Jakobs hus' brudd opplagt, så de ikke lenger kunne kaste guttebarnene sine i vannet.

30 Og barnevakten deres kalte ham Abi Soko og sa: I hans telt holdt han seg skjult i tre måneder for Hams barns skyld.
31 Og hele Israel kalte ham Semaja, Netanels sønn, for de sa: I hans dager har Gud hørt deres rop og frelst dem fra deres undertrykkere.
32 Moses var i faraos hus, og han var som en sønn for Batia, faraos datter, og Moses vokste opp blant kongens barn.

KAPITTEL 69

1 I de dager, i sitt attende regjeringsår, døde Edoms konge og ble begravet i tempelet som han hadde bygd for seg selv som sin kongelige residens i Edoms land.
2 Esaus barn sendte bud til Petor, som ligger ved elven, og derfra hentet de en ung mann med vakre øyne og et vakkert utseende. Han het Saul. De gjorde ham til konge over seg i Samla.
3 Saul regjerte over alle Esaus barn i Edoms land i førti år.
4 Da farao, kongen i Egypt, så at det rådet Bileam hadde gitt Israels barn, ikke lykkes, men at de likevel var fruktbare og mange og tok til i hele Egypt,
5 I de dager befalte Farao at det skulle utgis en kunngjøring over hele Egypt til Israels barn: «Ingen skal redusere noe av sitt daglige arbeid.»
6 Og den mann som finner seg å være mangelfull i det arbeidet han daglig utfører, enten det er med mørtel eller murstein, da skal hans yngste sønn settes i deres sted.
7 Og Egypts arbeid ble sterkere for Israels barn i de dager, og se, hvis én murstein manglet til noens daglige arbeid, tok egypterne hans yngste sønn med makt fra moren hans og satte ham inn i bygningen på stedet for mursteinen som faren hans hadde latt mangle.
8 Og mennene i Egypt gjorde slik med alle Israels barn dag etter dag, alle dager i en lang periode.
9 Men Levi stamme samarbeidet ikke på den tiden med israelittene, sine brødre, fra begynnelsen av. For Levis barn kjente egypternes list, som de i begynnelsen hadde vist mot israelittene.

KAPITTEL 70

1 I det tredje året etter Moses' fødsel satt Farao ved en gjestebud. Dronningen Alparanit satt ved hans høyre side og Batia ved hans venstre side, og gutten Moses lå ved hennes barm. Bileam, Beors sønn, og hans to sønner og alle rikets fyrster satt ved bordet foran kongens øyne.
2 Gutten rakte ut hånden sin på kongens hode, tok kronen av kongens hode og satte den på sitt eget hode.
3 Og da kongen og prinsene så arbeidet gutten hadde gjort, ble kongen og prinsene forferdet, og en mann uttrykte forbauselse overfor sin nabo.
4 Kongen sa til fyrstene som satt til bords foran ham: «Hva sier dere, og hva sier dere, fyrster, om denne saken, og hva skal dommen bli over gutten på grunn av denne handlingen?»
5 Bileam, Beors sønn, trollmannen, svarte kongen og fyrstene foran ham og sa: «Husk nå, herre og konge, drømmen du har drømt for mange dager siden, og den som din tjener tydet for deg.»
6 Nå er dette altså en gutt blant de hebraiske barna, i hvem Guds ånd er. Min herre kongen må ikke tro at denne unge mannen gjorde dette uten å vite det.
7 For han er en hebraisk gutt, og visdom og forstand er med ham, enda han ennå er et barn, og med visdom har han gjort dette og valgt seg kongeriket Egypt.
8 For slik gjør alle hebreerne det med å bedra konger og stormenn, de gjør alt dette med list for å få jordens konger og menn til å skjelve.
9 Du vet sannelig at Abraham, deres far, handlet slik, han som narret hæren til Nimrod, kongen av Babel, og Abimelek, kongen av Gerar, og at han tok i eie Hets barns land og alle Kanaans kongerike.
10 og at han dro ned til Egypt og sa om Sara, sin kone: Hun er min søster, for å villede Egypt og kongen der.
11 Hans sønn Isak gjorde også det samme da han dro til Gerar og slo seg ned der. Hans styrke overvant filisterkongens hær Abimelek.
12 Han tenkte også på å snuble over filisternes rike, ved å si at Rebekka, hans kone, var hans søster.
13 Jakob var også troløs mot sin bror og tok førstefødselsretten og velsignelsen fra ham.
14 Så dro han til Paddan-Aram, til Labans, morbrorens hus. Han tok med list datteren hans, buskapen hans og alt han eide fra ham. Så flyktet han og vendte tilbake til Kanaans land, til sin far.
15 Sønnene hans solgte broren sin, Josef, som dro ned til Egypt og ble slave, og ble satt i fengsel i tolv år.
16 Inntil den tidligere farao drømte drømmer og førte ham ut av fengslet og opphøyde ham over alle fyrstene i Egypt fordi han tydet drømmene hans for ham.
17 Og da Gud sendte hungersnød over hele landet, sendte han bud etter faren hans og alle brødrene hans og hele farens husstand. Han forsørget dem uten betaling eller lønn, og kjøpte egypterne som slaver.
18 Nå, herre konge, se, dette barnet har reist seg i deres sted i Egypt, for å gjøre som de gjorde og for å leke med hver konge, fyrste og dommer.
19 Hvis kongen synes det behager, la oss nå utøse hans blod på jorden, for at han ikke skal vokse opp og ta herredømmet fra din hånd, og Egypts håp skal gå til grunne etter at han har regjert.
20 Bileam sa til kongen: «La oss kalle til oss alle dommerne og vismennene i Egypt, og la oss få vite om denne gutten har rett til døden, slik du sa. Da skal vi drepe ham.»
21 Farao sendte bud og kalte til seg alle vismennene i Egypt, og de kom frem for kongen. Og en Herrens engel kom blant dem, og han var som en av vismennene i Egypt.
22 Kongen sa til vismennene: «Dere har sikkert hørt hva denne hebraiske gutten som er i huset har gjort, og slik har Bileam dømt i saken.»
23 Døm nå også dere selv og se hva gutten har krav på for den gjerningen han har begått.
24 Og engelen, som så ut som en av Faraos vismenn, svarte og sa følgende foran alle Egypts vismenn og foran kongen og fyrstene:
25 Dersom kongen synes det behager, la kongen sende bud etter menn som kan bringe frem for ham en onyksstein og et glødende kull og legge dem foran barnet. Hvis barnet så rekker ut hånden og tar onykssteinen, da vet vi at gutten

har gjort alt det han har gjort med visdom, og vi må drepe ham.
26 Men dersom han rekker ut hånden sin mot kullet, da vet vi at han ikke gjorde dette med kunnskap, og han skal leve.
27 Kongen og fyrstene syntes godt om dette, og kongen gjorde som Herrens engel hadde sagt.
28 Kongen befalte at onykssteinen og kullet skulle bringes og legges frem for Moses.
29 Og de satte gutten foran seg, og gutten prøvde å rekke ut hånden sin mot onykssteinen, men Herrens engel tok hånden hans og la den på kullet, og kullet sloknet i hånden hans, og han løftet det opp og stakk det i munnen sin, og det brant en del av leppene og en del av tungen hans, og han ble tung i munn og tunge.
30 Da kongen og fyrstene så dette, skjønte de at Moses ikke hadde handlet klokt da han tok kronen av kongens hode.
31 Kongen og fyrstene avsto fra å drepe barnet. Moses ble værende i faraos hus og vokste opp, og Herren var med ham.
32 Og mens gutten var i kongens hus, var han kledd i purpur og vokste opp blant kongens barn.
33 Da Moses vokste opp i kongens hus, anså Batia, faraos datter, ham for sin sønn, og hele faraos husstand æret ham, og alle mennene i Egypt var redde for ham.
34 Daglig dro han ut og kom til landet Gosen, der hans brødre, Israels barn, var, og Moses så dem daglig med tung pust og hardt arbeid.
35 Moses spurte dem: «Hvorfor er dette arbeidet pålagt dere dag for dag?»
36 Og de fortalte ham alt som hadde hendt dem, og alle de påbudene Farao hadde gitt dem før han ble født.
37 Og de fortalte ham alle de rådene Bileam, Beors sønn, hadde gitt mot dem, og hva han også hadde gitt mot ham for å drepe ham da han hadde tatt kongens krone av hodet hans.
38 Da Moses hørte dette, ble han vred på Bileam, og han søkte å drepe ham, og han la seg i bakhold for ham dag etter dag.
39 Og Bileam var redd for Moses, og han og hans to sønner reiste seg og dro ut av Egypt, og de flyktet og overga sine sjeler og dro til landet Kush til Kikianus, kongen av Kush.
40 Og Moses gikk og gikk i kongens hus. Herren ga ham velvilje hos farao og hos alle hans tjenere og hos hele Egypts folk, og de elsket Moses overmåte.
41 Så kom dagen da Moses dro til Gosen for å se sine brødre. Han så Israels barn under deres harde arbeid og tyngde. Moses ble bedrøvet på grunn av dem.
42 Så vendte Moses tilbake til Egypt og kom til Faraos hus og trådte frem for kongen, og Moses bøyde seg ned for kongen.
43 Moses sa til farao: «Jeg ber deg, herre, jeg er kommet for å be deg om en liten bønn. Vend ikke mitt ansikt bort med tomhet.» Farao sa til ham: «Tal!»
44 Moses sa til farao: «La dine tjenere, Israels barn som bor i Gosen, få én dag til å hvile fra sitt strev.»
45 Kongen svarte Moses og sa: «Se, jeg har løftet ditt ansikt i denne saken for å oppfylle din bønn.»
46 Og farao befalte at det skulle utgis en kunngjøring over hele Egypt og Gosen:
47 Til dere, alle Israels barn, så sier kongen: I seks dager skal dere gjøre deres arbeid og arbeide, men på den sjuende dagen skal dere hvile og ikke utføre noe arbeid. Slik skal dere gjøre alle dager, slik kongen og Moses, Batjas sønn, har befalt.
48 Moses gledet seg over det kongen hadde gitt ham, og alle Israels barn gjorde som Moses befalte dem.
49 For dette var gitt fra Herren til Israels barn, for Herren hadde begynt å huske Israels barn for å frelse dem for deres fedres skyld.
50 Herren var med Moses, og hans rykte spredte seg over hele Egypt.
51 Og Moses ble stor i alle egypternes øyne og i alle Israels barns øyne. Han søkte det gode for sitt folk Israel og talte fredsord til kongen om dem.

KAPITTEL 71

1 Da Moses var atten år gammel, ønsket han å se sin far og mor, og han dro til dem i Gosen. Da Moses kom nær Gosen, kom han til det stedet hvor Israels barn arbeidet. Han så på deres byrder. Han så en egypter slå en av sine hebraiske brødre.
2 Da mannen som var blitt slått, så Moses, løp han bort til ham for å få hjelp. For Moses var høyt ansett i faraos hus. Han sa til ham: «Min herre, se til meg! Denne egypteren kom til huset mitt om natten, bandt meg og kom til min kone mens jeg så på, og nå vil han ta livet av meg.»
3 Da Moses hørte denne onde tingen, ble han vred på egypteren, og han snudde seg frem og tilbake. Da han så at det ikke var noen mann der, slo han egypteren og gjemte ham i sanden og reddet hebreeren fra hånden til den som slo ham.
4 Hebreeren gikk hjem til seg, og Moses vendte tilbake til sitt hjem og dro ut og kom tilbake til kongens hus.
5 Da mannen kom hjem, tenkte han på å forkaste seg fra sin kone. For det var ikke rett i Jakobs hus at noen mann gikk inn til sin kone etter at hun var blitt uren.
6 Kvinnen gikk og fortalte det til brødrene sine, og kvinnens brødre forsøkte å drepe ham. Han flyktet hjem og slapp unna.
7 Den andre dagen gikk Moses ut til brødrene sine. Han så at to menn var i strid med hverandre. Han sa til den ugudelige: «Hvorfor slår du din neste?»
8 Han svarte ham og sa: «Hvem har satt deg til fyrste og dommer over oss? Tenker du å drepe meg slik du drepte egypteren?» Moses ble redd og sa: «Det er vel kjent?»
9 Farao hørte om denne hendelsen og befalte at Moses skulle drepes. Gud sendte sin engel, og han viste seg for Farao i skikkelse av en høvding over livvakten.
10 Herrens engel tok sverdet fra hånden til høvdingen over livvakten og hugg hodet av ham med det. For livvakthøvdingens bilde var blitt forvandlet til Moses' bilde.
11 Herrens engel grep Moses' høyre hånd og førte ham ut av Egypt. Han flyttet ham utenfor Egypts grenser, en reise på førti dagsreiser.
12 Og Aron, hans bror, var alene igjen i Egypt, og han profeterte for Israels barn og sa:
13 Så sier Herren, deres fedres Gud: Kast bort, hver mann, de avskyelige tingene sine øyne har, og gjør dere ikke urene med Egypts avguder.

14 Israels barn gjorde opprør og ville ikke høre på Aron på den tiden.
15 Og Herren tenkte å ødelegge dem, hadde ikke Herren husket pakten han hadde sluttet med Abraham, Isak og Jakob.
16 I de dager fortsatte Faraos hånd å være hard mot Israels barn, og han knuste og undertrykte dem helt til den tid da Gud sendte ut sitt ord og la merke til dem.

KAPITTEL 72

1 I de dager brøt det ut en stor krig mellom Kusj-folket og Østens barn og Aram, og de gjorde opprør mot Kusj-kongen, som de var i hendene på.
2 Så dro Kikianus, kongen av Kush, ut med alle Kushs barn, et folk tallrikt som sanden, og han dro for å kjempe mot Aram og Østens barn for å undertrykke dem.
3 Og da Kikianus dro ut, lot han magikeren Bileam og hans to sønner vokte byen, og de laveste av folket i landet.
4 Så dro Kikianus ut mot Aram og Østens barn, og han kjempet mot dem og slo dem, og de falt alle såret ned foran Kikianus og hans folk.
5 Og han tok mange av dem til fange og undertrykte dem slik som i begynnelsen, og han slo leir i landet deres for å ta imot tributt fra dem som vanlig.
6 Da Bileam, Beors sønn, hadde overlatt ham til kongen av Kush for å vokte byen og de fattige i byen, reiste han seg og rådførte seg med folket i landet om å gjøre opprør mot kong Kikianus og ikke la ham komme inn i byen når han skulle komme hjem.
7 Folket i landet lyttet til ham, og de svor ham en ed og gjorde ham til konge over seg, og hans to sønner til høvdinger over hæren.
8 Så reiste de seg og reiste byens murer ved de to hjørnene, og de bygde en overmåte sterk bygning.
9 Og ved det tredje hjørnet gravde de utallige grøfter mellom byen og elven som omringet hele Kusj-landet, og der lot de elvens vann bryte frem.
10 Ved det fjerde hjørnet samlet de en rekke slanger ved hjelp av sine besvergelser og forbannelser, og de befestet byen og bodde i den, og ingen gikk ut eller inn før dem.
11 Og Kikianus kjempet mot Aram og Østens barn, og han underkuet dem som før, og de ga ham sin vanlige tributt, og han dro og vendte tilbake til sitt land.
12 Og da Kikianus, kongen av Kushia, nærmet seg byen sin og alle hærførerne med ham, løftet de blikket og så at byens murer var bygd opp og kraftig forhøyet, så mennene ble forbauset over dette.
13 Og de sa til hverandre: «Det er fordi de så at vi ble forsinket i kampen, og de var svært redde for oss. Derfor har de gjort dette og reist bymurene og befestet dem, slik at Kanaans konger ikke skulle komme i kamp mot dem.»
14 Kongen og soldatene gikk bort til byporten. De så opp, og se, alle byens porter var lukket. De ropte til vaktene: «Lukk opp for oss, så vi kan komme inn i byen.»
15 Men vaktene nektet å åpne for dem, etter ordre fra Bileam, trollmannen deres, kongen deres, og de lot dem ikke komme inn i byen deres.
16 Så brøt de ut til kamp mot dem rett overfor byporten, og ett hundre og tretti mann av hæren falt ved Kikianus den dagen.
17 Og neste dag fortsatte de å kjempe, og de kjempet ved elvebredden. De prøvde å komme seg forbi, men klarte det ikke, så noen av dem sank i gropene og døde.
18 Så befalte kongen at de skulle hogge ned trær for å lage flåter, som de kunne ta med til dem, og det gjorde de.
19 Og da de kom til stedet der grøftene lå, snurret vannet i møller, og to hundre mann på ti flåter druknet.
20 Og på den tredje dagen kom de for å kjempe ved siden der slangene var, men de kunne ikke komme dit, for slangene drepte hundre og sytti mann av dem. De holdt opp med å kjempe mot Kusj, og de beleiret Kusj i ni år, ingen kom ut eller inn.
21 På den tiden da krigen og beleiringen var mot Kusj, flyktet Moses fra Egypt for farao, som forsøkte å drepe ham fordi han hadde drept egypteren.
22 Moses var atten år gammel da han flyktet fra Egypt, bort fra faraos nærvær. Han flyktet og rømte til Kikianus' leir, som på den tiden beleiret Kusj.
23 Og Moses var ni år i leiren til Kikianus, kongen av Kushi, hele tiden de beleiret Kushi, og Moses dro ut og kom inn med dem.
24 Kongen og fyrstene og alle krigerne elsket Moses, for han var stor og verdig. Hans vekst var som en edel løve, hans ansikt var som solen, og hans styrke var som en løves. Han var kongens rådgiver.
25 Og etter ni år ble Kikianus rammet av en dødelig sykdom, og sykdommen hans overvant ham, og han døde på den sjuende dagen.
26 Tjenerne hans balsamerte ham, bar ham og gravla ham rett overfor byporten nord i Egypt.
27 Og de bygde en elegant, sterk og høy bygning over ham, og de la store steiner nedenfor.
28 Og kongens skrivere risset inn på disse steinene hele kong Kikianus' makt og alle hans slag som han hadde utkjempet; se, de er skrevet der den dag i dag.
29 Etter Kikianus' død, konge av Kushi, ble hans menn og tropper svært bedrøvet på grunn av krigen.
30 Så sa de til hverandre: «Gi oss råd om hva vi skal gjøre nå, ettersom vi har bodd i ødemarken i ni år, borte fra hjemmene våre.»
31 Hvis vi sier at vi skal kjempe mot byen, vil mange av oss bli såret eller drept, og hvis vi blir værende her under beleiringen, vil vi også dø.
32 For nå skal alle kongene i Aram og Østens barn høre at kongen vår er død, og de skal plutselig angripe oss på fiendtlig vis, og de skal kjempe mot oss og ikke la noen bli igjen av oss.
33 La oss derfor nå gå og utnevne en konge over oss, og la oss forbli beleiret inntil byen er gitt i vår hånd.
34 Og de ønsket å velge en mann til konge fra Kikianus' hær den dagen, og de fant ingen gjenstand de valgte som Moses til å regjere over dem.
35 Og de skyndte seg og tok av seg klærne sine, kastet dem på bakken og laget en stor haug og la Moses oppå den.
36 De reiste seg og blåste i trompetene og ropte for ham og sa: «Kongen leve, kongen leve!»
37 Og alt folket og alle stormennene sverget til ham at de skulle gi ham dronning Adonia, kusitten, Kikianus' kone, til hustru, og de gjorde Moses til konge over seg den dagen.
38 Den dagen utstedte hele folket i Kusj en kunngjøring: «Hver mann skal gi Moses noe av det han eier.»

39 Så bredte de ut et laken på haugen, og hver mann kastet noe av det han eide i det, den ene en gullørering og den andre en mynt.
40 Kus' barn kastet også onykssteiner, bdellium, perler og marmor til Moses på haugen, og også sølv og gull i stor mengde.
41 Moses tok alt sølvet og gullet, alle karene og bdellium- og onykssteinene som alle Kus' barn hadde gitt ham, og satte dem blant sine skattkammer.
42 Og Moses regjerte over Kusj-sønnene på den dagen i stedet for Kikianus, konge i Kusj.

KAPITTEL 73

1 I det femtifemte året av faraos, kongen av Egypts, regjeringsår, det vil si i det hundre og femtisyvende året etter at israelittene dro ned til Egypt, regjerte Moses i Kusj.
2 Moses var tjuesju år gammel da han ble konge over Kusj, og han regjerte i førti år.
3 Herren ga Moses velvilje og nåde hos alle Kusj-barnene, og Kusj-barnene elsket ham overmåte. Moses ble derfor både velviljet av Herren og av mennesker.
4 Og på den sjuende dagen av hans regjeringstid samlet alle Kusj-sønnene seg og kom frem for Moses og bøyde seg ned for ham til jorden.
5 Alle barna talte med hverandre i kongens nærvær og sa: «Gi oss råd, så vi kan se hva vi skal gjøre med denne byen.»
6 For det er nå ni år siden vi har beleiret byen, og vi har ikke sett barna våre og konene våre.
7 Kongen svarte dem og sa: «Hvis dere vil lytte til meg i alt det jeg befaler dere, vil Herren gi byen i vår hånd, og vi vil undertrykke den.»
8 For hvis vi kjemper mot dem slik som i det tidligere slaget vi hadde mot dem før Kikianus' død, vil mange av oss falle såret som før.
9 Se, her er et råd for dere i denne saken: Hvis dere vil lytte til min røst, vil byen bli gitt i våre hender.
10 Da svarte alle hærene kongen og sa: Alt som vår herre befaler, det skal vi gjøre.
11 Moses sa til dem: «Gå gjennom og rop ut en røst i hele leiren til alt folket og si:
12 Så sier kongen: Gå ut i skogen og ta med deg noen av storkeungene, hver mann med seg en unge.
13 Og enhver som bryter kongens ord og ikke tar med seg sitt barn, skal dø, og kongen skal ta alt han eier.
14 Og når du henter dem, skal de være i din varetekt. Du skal oppfostre dem til de vokser opp, og du skal lære dem å pile, slik haukenes unger gjør.
15 Da alle Kus' barn hørte Moses' ord, reiste de seg og lot det gå ut en kunngjøring i hele leiren:
16 Kongens befaling er at dere, alle Kusj-sønner, skal gå alle sammen til skogen og fange storkeungene der, hver mann med sin unge i hånden, og så skal dere føre dem hjem.
17 Og enhver som bryter kongens ordre skal dø, og kongen skal ta alt som tilhører ham.
18 Og alt folket gjorde så, og de gikk ut i skogen og klatret opp i furutrærne og fanget, hver mann en unge i hånden sin, alle storkeungene, og de førte dem ut i ørkenen og oppfostret dem etter kongens ordre, og de lærte dem å pile på, lik de unge haukene.
19 Og etter at storkeungene var oppdratt, befalte kongen at de skulle sulte i tre dager, og alt folket gjorde så.
20 Og på den tredje dagen sa kongen til dem: «Vær modige og bli tapre menn! Ta på hver mann sin rustning og bind sverdet om ham. Rid hver mann på sin hest og ta sin storkeunge i hånden.»
21 Vi skal reise oss og kjempe mot byen der slangene er, og hele folket skal gjøre som kongen hadde befalt.
22 Så tok hver mann sin unge i hånden og dro av sted. Da de kom til slangestedet, sa kongen til dem: «Send hver mann sin storkeunge ut på slangene.»
23 Og de sendte ut hver sin unge stork på kongens ordre, og de unge storkene løp på slangene og slukte dem alle og utryddet dem fra det stedet.
24 Og da kongen og folket så at alle slangene var utryddet på det stedet, reiste hele folket et stort rop.
25 De nærmet seg byen og kjempet mot den, inntok den og underla seg den. De gikk inn i den.
26 Den dagen døde ett tusen og hundre menn av byens innbyggere, alle som bodde i byen, men av folket som beleiret, døde ikke én.
27 Så dro alle Kus' barn, hver til sitt hus, til sin kone og sine barn og til alt som tilhørte ham.
28 Da Bileam, trollmannen, så at byen var inntatt, åpnet han porten, og han og hans to sønner og åtte brødre flyktet og vendte tilbake til Egypt, til farao, kongen i Egypt.
29 Det er trollmennene og spåmennene som er nevnt i lovboken, og som sto imot Moses da Herren lot plagene ramme Egypt.
30 Så inntok Moses byen ved sin visdom, og Kusj-ætten satte ham på tronen i stedet for Kikianus, kongen av Kusj.
31 Og de satte den kongelige kronen på hodet hans, og de ga ham til kone Adonia, den kusittiske dronningen, Kikianus' hustru.
32 Og Moses fryktet Herren, sine fedres Gud, så han kom ikke til henne, og han vendte ikke blikket mot henne.
33 For Moses husket hvordan Abraham hadde fått sin tjener Elieser til å sverge og sagt til ham: «Du skal ikke ta en kvinne av Kanaans døtre til Isak, min sønn.»
34 Også det Isak gjorde da Jakob flyktet fra broren sin, da han befalte ham og sa: Du skal ikke ta en kone av Kanaans døtre, og du skal ikke inngå pakt med noen av Kams barn.
35 For Herren vår Gud ga Ham, Noahs sønn, og hans barn og hele hans ætt som slaver for Sems barn og Jafets barn og deres ætt etter dem, som slaver for evig.
36 Derfor vendte ikke Moses sitt hjerte eller sine øyne til Kikianus' kone alle de dager han regjerte over Kusj.
37 Og Moses fryktet Herren sin Gud hele sitt liv, og Moses vandret for Herrens åsyn i sannhet, av hele sitt hjerte og sin sjel. Han vek ikke av fra den rette vei alle sine levedager. Han vek ikke av fra den veien, verken til høyre eller til venstre, som Abraham, Isak og Jakob hadde vandret på.
38 Og Moses styrket seg i Kush-barnas rike, og han ledet Kush-barnene med sin vanlige visdom, og Moses hadde fremgang i sitt rike.
39 På den tiden hørte Aram og Østens barn at Kikianus, kongen av Kusj, var død. I de dager gjorde Aram og Østens barn opprør mot Kusj.

40 Moses samlet alle Kus' barn, et svært mektig folk, omkring tretti tusen mann, og han dro ut for å kjempe mot Aram og Østens barn.
41 Og de dro først til Østens barn, og da Østens barn hørte rapporten deres, dro de dem i møte og gikk i kamp mot dem.
42 Krigen ble hard mot Østens barn, og Herren ga alle Østens barn i Moses' hånd, og omkring tre hundre menn falt ned.
43 Alle østens barn vendte tilbake og trakk seg tilbake, og Moses og Kus' barn fulgte etter dem og underkuet dem og krevde skatt på dem, slik de pleide å gjøre.
44 Så dro Moses og alt folket som var med ham derfra til Aram for å kjempe.
45 Arams folk dro også imot dem og kjempet mot dem. Herren ga dem i Moses' hånd, og mange av arameerne falt såret.
46 Også Aram ble underlagt Moses og folket i Kusj, og de betalte sin vanlige skatt.
47 Moses undertvang Aram og Østens barn under Kusjs barn, og Moses og alt folket som var med ham, vendte tilbake til Kusjs land.
48 Og Moses styrket seg i Kusj-sønnenes rike, og Herren var med ham, og alle Kusj-sønnene fryktet ham.

KAPITTEL 74

1 Etter flere år døde Saul, kongen i Edom, og Baal-Kanan, sønn av Akbor, ble konge i hans sted.
2 I det sekstende året av Moses' regjering over Kusj regjerte Baal-Kanan, Akbors sønn, i Edoms land over alle Edoms barn i trettiåtte år.
3 I hans dager gjorde Moab opprør mot Edoms makt. De hadde vært underlagt Edom siden Hadad, Bedads sønn, da han slo dem og Midjan og underla Moab under Edoms hånd.
4 Da Baal-Kanan, Akbors sønn, ble konge over Edom, trakk alle Moabs barn seg tilbake fra Edom.
5 Og Angeas, kongen av Afrika, døde i de dager, og hans sønn Asdrubal regjerte i hans sted.
6 Og i de dager døde Janeas, kongen av Kittims barn, og de begravde ham i hans tempel som han hadde bygget for seg selv på Kanopiasletten som bolig, og Latinus regjerte i hans sted.
7 I det tjueto andre året av Moses' regjeringstid over Kushs barn, regjerte Latinus over Kittims barn i førtifem år.
8 Og han bygde også et stort og mektig tårn for seg selv, og han bygde der et elegant tempel til sin bolig, for å utføre sitt styre, slik det var vanlig.
9 I sitt tredje regjeringsår lot han utrope til alle sine kyndige menn, og de bygde mange skip for ham.
10 Og Latinus samlet alle sine styrker, og de kom i skip, og dro dit for å kjempe mot Azdrubal, sønn av Angeas, konge av Afrika, og de kom til Afrika og kjempet mot Azdrubal og hans hær.
11 Og Latinus vant over Azdrubal, og Latinus tok fra Azdrubal akvedukten som hans far hadde brakt fra Kittims barn, da han tok Janiah, datter av Usi, til kone. Så veltet Latinus broen over akvedukten og slo hele Azdrubals hær et hardt slag.
12 Og de gjenværende sterke mennene fra Azdrubal styrket seg, og hjertene deres ble fylt av misunnelse, og de kurtisert døden, og gikk igjen i kamp mot Latinus, kongen av Kittim.
13 Og slaget ble hardt for alle mennene i Afrika, og de falt alle såret foran Latinus og hans folk, og kongen Azdrubal falt også i det slaget.
14 Kong Azdrubal hadde en meget vakker datter, som het Ushpezena, og alle mennene i Afrika broderte hennes bilde på klærne sine på grunn av hennes store skjønnhet og tiltalende utseende.
15 Og mennene fra Latinus så Ushpezena, datteren til Azdrubal, og roste henne til Latinus, kongen sin.
16 Og Latinus beordret at hun skulle bringes til ham, og Latinus tok Uspezena til kone, og han vendte tilbake for å reise til Kittim.
17 Og det var etter at Azdrubal, sønn av Angeas, døde, da Latinus hadde vendt tilbake til sitt land fra slaget, at alle innbyggerne i Afrika reiste seg og tok Anibal, sønn av Angeas, Azdrubals yngre bror, og gjorde ham til konge i stedet for sin bror over hele landet i Afrika.
18 Og da han ble konge, bestemte han seg for å dra til Kittim for å kjempe mot Kittims barn, for å hevne sin bror Asdrubals sak og Afrikas innbyggeres sak, og han gjorde det.
19 Og han bygde mange skip, og han kom dit med hele hæren sin, og han dro til Kittim.
20 Så kjempet Anibal mot Kittims barn, og Kittims barn ble såret av Anibal og hæren hans. Anibal hevnet sin brors sak.
21 Og Anibal fortsatte krigen i atten år mot Kittims barn, og Anibal bodde i Kittims land og slo leir der i lang tid.
22 Og Anibal slo Kittims barn hardt, og han drepte deres stormenn og fyrster, og av resten av folket drepte han omkring åtti tusen mann.
23 Og etter dager og år vendte Anibal tilbake til sitt land Afrika, og han regjerte trygt i stedet for sin bror Asdrubal.

KAPITTEL 75

1 På den tiden, i det hundre og åttiende året etter at israelittene dro ned til Egypt, dro tretti tusen tapre menn ut fra Egypt til fots, av Israels barn, alle av Josefs stamme, av Efraims, Josefs sønns barn.
2 For de sa at den tid var fullført som Herren hadde fastsatt for Israels barn i oldtiden, den som han hadde talt til Abraham.
3 Og disse mennene omgjordet seg, og hver mann la sitt sverd ved sin side, og hver mann sin rustning på seg, og de stolte på sin styrke, og de dro ut av Egypt med en sterk hånd.
4 Men de hadde ikke med seg forsyninger til veien, bare sølv og gull. Ikke engang brød for den dagen hadde de med seg. For de tenkte at de kunne få forsyningene sine fra filisterne, og hvis ikke, ville de ta dem med makt.
5 Og disse mennene var svært mektige og tapre menn. Én mann kunne forfølge tusen, og to kunne jage ti tusen på flukt. Så de stolte på sin egen styrke og dro avsted som de var.
6 Så satte de kursen mot Gat-landet, og de dro ned og fant gjeterne i Gat som gjette Gat-sønnenes buskap.

7 Og de sa til gjeterne: Gi oss noe av sauene mot betaling, så vi kan spise, for vi er sultne, for vi har ikke spist brød i dag.
8 Da sa gjeterne: «Er det våre får eller kveg, siden vi skal gi dem til dere mot betaling?» Da kom Efraims barn bort for å ta dem med makt.
9 Gats gjetere ropte over dem, så skriket deres hørtes langt unna. Alle Gats barn gikk ut til dem.
10 Da Gats barn så Efraims barns onde gjerninger, vendte de tilbake og samlet Gats menn. Hver mann tok på seg sin rustning og dro ut mot Efraims barn til kamp.
11 Og de kjempet mot dem i Gat-dalen, og kampen ble hard, og de slo hverandre i hjel den dagen.
12 Den andre dagen sendte Gat-sønnene bud til alle filisternes byer om å komme dem til unnsetning og si:
13 Kom opp til oss og hjelp oss, så vi kan slå Efraims barn som har dratt ut av Egypt for å ta buskapen vår og for å kjempe mot oss uten grunn.
14 Efraims barns sjeler var utmattet av sult og tørst, for de hadde ikke spist brød på tre dager. Og førti tusen mann dro ut fra filisternes byer for å hjelpe mennene i Gat.
15 Disse mennene var i kamp mot Efraims barn, og Herren overga Efraims barn i filisternes hender.
16 Og de slo alle Efraims barn, alle som hadde dratt ut av Egypt. Ingen ble igjen, bortsett fra ti menn som hadde rømt fra striden.
17 For dette onde kom fra Herren over Efraims barn, fordi de brøt Herrens ord ved å dra ut av Egypt, før den tid var kommet som Herren i gamle dager hadde fastsatt for Israel.
18 Og også av filisterne falt det en stor mengde, omkring tjue tusen mann, og brødrene deres bar dem og begravde dem i byene sine.
19 Og de falne av Efraims barn ble liggende forlatt i Gat-dalen i mange dager og år, og de ble ikke brakt til graven, og dalen ble full av menneskebein.
20 Mennene som hadde rømt fra slaget, kom til Egypt og fortalte alle Israels barn alt som hadde hendt dem.
21 Og deres far Efraim sørget over dem i mange dager, og brødrene hans kom for å trøste ham.
22 Så kom han til sin kone, og hun fødte en sønn, og han kalte ham Beria, for hun var uheldig i hans hus.

KAPITTEL 76

1 Moses, Amrams sønn, var fortsatt konge i Kusj-landet i de dager, og han hadde fremgang i sitt rike, og han styrte Kusj-barnene med rettferdighet, rettferdighet og uangripelighet.
2 Alle Kus' barn elsket Moses alle de dager han regjerte over dem, og alle innbyggerne i Kus' land fryktet ham sterkt.
3 I det førtiende året av Moses' regjeringstid over Kusj satt Moses på kongetronen, mens dronning Adonia satt foran ham, og alle stormennene satt rundt ham.
4 Dronningen Adonja sa til kongen og fyrstene: «Hva er dette dere, Kusj-sønnene, har gjort i så lang tid?»
5 Du vet jo at i de førti årene denne mannen har regjert over Kusj, har han ikke kommet nær meg, og han har heller ikke tjent Kusj-sønnenes guder.
6 Hør derfor nå, dere Kus' barn, og la ikke denne mannen lenger herske over dere, ettersom han ikke er av vårt kjød.
7 Se, min sønn Menakrus er blitt voksen. La ham være konge over dere! For det er bedre for dere å tjene deres herres sønn enn å tjene en fremmed, slave av Egypts konge.
8 Og hele folket og forstanderne blant Kusj-sønnene hørte de ordene som dronning Adonja hadde talt for deres ører.
9 Og hele folket forberedte seg til kvelden, og om morgenen sto de tidlig opp og gjorde Menakrus, sønn av Kikianus, til konge over seg.
10 Alle Kus' barn var redde for å rekke ut hånden mot Moses, for Herren var med Moses, og Kus' barn husket eden de hadde sverget til Moses, derfor gjorde de ham ikke noe ondt.
11 Men Kus' barn ga Moses mange gaver og sendte ham bort fra dem med stor ære.
12 Så dro Moses ut av Kusj-landet og dro hjem og holdt opp med å herske over Kusj. Moses var sekstiseks år gammel da han dro ut av Kusj-landet. For Herren hadde bestemt det. Den tid var kommet, som han hadde fastsatt i gamle dager, for å føre Israel ut av Hams barns nød.
13 Så dro Moses til Midjan, for han var redd for å dra tilbake til Egypt på grunn av farao. Han gikk og satte seg ved en vannkilde i Midjan.
14 De sju døtrene til midjanitten Re'uel gikk ut for å gjete sin fars småfe.
15 Så kom de til brønnen og hentet vann for å gi farens småfe vannet.
16 Så kom gjeterne fra Midjan og drev dem bort, og Moses sto opp og hjalp dem og vannet småfeet.
17 Så kom de hjem til sin far Re'uel og fortalte ham hva Moses hadde gjort for dem.
18 De sa: «En egyptisk mann har frelst oss fra gjeternes hånd. Han øste opp vann for oss og vannet småfeet.»
19 Reuel sa til døtrene sine: «Hvor er han? Hvorfor har dere forlatt mannen?»
20 Så sendte Re'uel bud etter ham og hentet ham og førte ham hjem, og han spiste brød med ham.
21 Og Moses fortalte Re'uel at han hadde flyktet fra Egypt og at han hadde regjert over Kusj i førti år, og at de deretter hadde tatt herredømmet fra ham og sendt ham bort i fred med ære og med gaver.
22 Da Reuel hørte Moses' ord, sa han til seg selv: «Jeg vil sette denne mannen i fengselet. Dermed skal jeg forsone Kus' barn, for han har flyktet fra dem.»
23 Og de tok ham og satte ham i fengselet, og Moses satt i fengsel i ti år. Og mens Moses satt i fengselet, syntes Sippora, Re'uels datter, medlidenhet med ham og forsørget ham med brød og vann hele tiden.
24 Alle Israels barn var fortsatt i Egypt og tjente egypterne med all slags hardt arbeid, og Egypts hånd fortsatte å være hard over Israels barn i de dager.
25 På den tiden slo Herren farao, kongen i Egypt, og han ble rammet av spedalskhet fra fotsålen til isen. På grunn av den grusomme behandlingen av Israels barn kom denne plagen fra Herren over farao, kongen i Egypt.
26 For Herren hadde hørt sitt folks, Israels barns, bønn, og deres rop nådde ham på grunn av deres harde strev.
27 Men hans vrede vendte seg ikke fra dem, og Faraos hånd var fortsatt strakt ut mot Israels barn. Farao forherdet sin nakke for Herren. Han tynget Israels barn mer og gjorde dem bittere med all slags hardt arbeid.

28 Da Herren hadde sendt pesten over farao, kongen i Egypt, ba han sine vismenn og trollmenn om å helbrede ham.
29 Og vismennene og trollmennene hans sa til ham: «Hvis blodet av små barn ble spridd i sårene, ville han bli helbredet.»
30 Farao hørte på dem og sendte sine tjenere til Gosen til Israels barn for å hente deres små barn.
31 Faraos tjenere gikk og tok Israels barns spedbarn med makt fra morens bryst, og de brakte dem til Farao hver dag, et barn hver dag, og legene drepte dem og lot dem smitte med pesten; slik gjorde de alle dager.
32 Og tallet på barna som Farao drepte, var tre hundre og syttifem.
33 Men Herren hørte ikke på legene til kongen i Egypt, og pesten ble stadig mer voldsom.
34 Farao ble plaget av denne plagen i ti år, men Faraos hjerte ble enda mer forherdet mot Israels barn.
35 Og etter ti år fortsatte Herren å hjemsøke farao med ødeleggende plager.
36 Og Herren slo ham med en ond svulst og sykdom i magen, og plagen utviklet seg til en kraftig byll.
37 På den tiden kom Faraos to tjenere fra Gosen-landet, der alle Israels barn var, og de gikk til Faraos hus og sa til ham: Vi har sett at Israels barn er trege i arbeidet sitt og forsømmelige i arbeidet sitt.
38 Da farao hørte ordene fra tjenerne sine, ble han svært vred på Israels barn, for han sørget sterkt over sin fysiske smerte.
39 Han svarte og sa: «Nå som Israels barn vet at jeg er syk, snur de seg og håner oss. Spenn nå for vognen min for meg, så vil jeg dra til Gosen og se hvorledes Israels barn håner meg.» Tjenerne hans spente for vognen for ham.
40 Og de tok ham og lot ham ri på en hest, for han var ikke i stand til å ri på den selv;
41 Og han tok med seg ti ryttere og ti fotfolk og dro til Israels barn i Gosen.
42 Og da de hadde kommet til grensen til Egypt, kjørte kongens hest inn i et smalt sted, forhøyet i den hule delen av vingården, inngjerdet på begge sider, mens det lave, slette landskapet lå på den andre siden.
43 Og hestene løp raskt dit og presset hverandre, og de andre hestene presset kongens hest.
44 Og kongens hest falt ned på lavsletten mens kongen red på den, og da han falt, snudde vognen over kongens ansikt, og hesten la seg oppå kongen, og kongen ropte, for han var svært sår i kjøttet.
45 Kongens kjøtt ble revet av ham, og knoklene hans ble brukket, så han ikke kunne ri. For dette var et løfte fra Herren til ham. Herren hadde hørt sitt folks, Israels barns, klagen og deres nød.
46 Tjenerne hans bar ham på skuldrene sine, litt om gangen, og de førte ham tilbake til Egypt, og rytterne som var med ham, kom også tilbake til Egypt.
47 Og de la ham i sengen hans, og kongen visste at hans ende var kommet til å dø. Så kom dronningen Aparanith, hans kone, og gråt foran kongen, og kongen gråt høyt med henne.
48 Og alle hans stormenn og tjenere kom den dagen og så kongen i den nøden, og de gråt høyt med ham.
49 Og kongens fyrster og alle hans rådgivere rådet kongen til å utnevne en til å regjere i hans sted i landet, hvem han enn ville velge blant sine sønner.
50 Kongen hadde tre sønner og to døtre, som dronningen Aparanith, hans kone, hadde født ham, i tillegg til kongens medhustruer.
51 Og dette var navnene deres: den førstefødte Othri, den andre Adikam og den tredje Morion, og søstrene deres het den eldste Bathia og den andre Acuzi.
52 Og Otri, kongens førstefødte, var en idiot, overilt og hastig i sine ord.
53 Men Adikam var en slu og vis mann og kjente til all Egypts visdom, men av upassende utseende, tykk i kjøtt og svært lav av vekst; hans høyde var én alen.
54 Og da kongen så at hans sønn Adikam var intelligent og vis i alle ting, bestemte kongen seg for at han skulle bli konge i hans sted etter hans død.
55 Og han tok Geduda, datter av Abilot, til kone. Han var ti år gammel, og hun fødte ham fire sønner.
56 Og senere gikk han og tok tre koner og fikk åtte sønner og tre døtre.
57 Og uorden tok overhånd over kongen, og kjøttet hans stinket som kjøttet av et kadaver som er kastet på marken om sommeren, i solens hete.
58 Og da kongen så at sykdommen hans hadde forsterket seg i ham, befalte han at sønnen Adikam skulle bringes til ham, og de gjorde ham til konge over landet i hans sted.
59 Og etter tre år døde kongen i skam, vanære og avsky, og tjenerne hans bar ham og begravde ham i Egypts kongers grav i Soan-Misraim.
60 Men de balsamerte ham ikke slik det pleide å være blant konger, for kjøttet hans var råttent, og de kunne ikke komme nærmere for å balsamere ham på grunn av stanken, så de begravde ham i all hast.
61 For dette onde var fra Herren mot ham, for Herren hadde gjengjeldt ham for det onde han hadde gjort mot Israel i hans dager.
62 Og han døde med redsel og skam, og hans sønn Adikam regjerte i hans sted.

KAPITTEL 77

1 Adikam var tjue år gammel da han regjerte over Egypt, og han regjerte i fire år.
2 I det to hundre og sekste året etter at Israel dro ned til Egypt, regjerte Adikam over Egypt, men han regjerte ikke så lenge som hans fedre hadde fortsatt.
3 For Melol, hans far, regjerte i nittifire år i Egypt, men han var syk i ti år og døde, fordi han hadde vært ond i Herrens øyne.
4 Alle egypterne kalte Adikam Farao etter fedrenes navn, slik de pleide å gjøre i Egypt.
5 Alle faraos vismenn kalte Adikam Ahus, for det kalles Ahus på egyptisk.
6 Og Adikam var overmåte stygg, og han var en alen og et spann, og han hadde et stort skjegg som nådde til føttene hans.
7 Og Farao satte seg på sin fars trone for å regjere over Egypt, og han styrte Egypt med sin visdom.

8 Og mens han regjerte, overgikk han sin far og alle de foregående kongene i ondskap, og han tynget Israels barn mer.
9 Og han dro med sine tjenere til Gosen til Israels barn, og han styrket arbeidet over dem og sa til dem: Fullfør deres arbeid, hver dags gjerning, og la ikke hendene deres slappe av fra vårt arbeid fra denne dag av, slik dere gjorde i min fars dager.
10 Og han satte oppsynsmenn over dem blant Israels barn, og over disse oppsynsmennene satte han arbeidsførere blant sine tjenere.
11 Og han la et mål med murstein over dem, slik at de kunne lage det samme antallet, dag for dag. Så vendte han tilbake og dro til Egypt.
12 På den tiden befalte Faraos arbeidsfogder Israels barns oppsynsmenn etter Faraos befaling og sa:
13 Så sier Farao: Gjør ditt arbeid hver dag, og fullfør ditt arbeid, og hold deg til det daglige målet med murstein; ikke slipp av noe.
14 Og det skal skje at hvis dere mangler de daglige mursteinene, vil jeg sette deres små barn i deres sted.
15 Og arbeidsfogdene i Egypt gjorde i de dager slik farao hadde befalt dem.
16 Og når det ble funnet at det manglet israelittenes mål av murstein for den daglige bruken, gikk faraos arbeidsfogder til israelittenes koner og tok noen av israelittenes spedbarn i det antallet murstein som manglet. De tok dem med makt fra morens fang og satte dem i byggingen i stedet for mursteinene.
17 Mens fedrene og mødrene deres gråt og gråt over dem, hørte de gråtende stemmene til spedbarnene sine i bygningens vegger.
18 Og arbeidsfogdene fikk overtaket på Israel, så israelittene skulle plassere barna sine i bygningen. Mannen plasserte sønnen sin i muren og la mørtel over ham, mens øynene hans gråt over ham, og tårene rant ned over sønnen hans.
19 Og arbeidsfogdene i Egypt gjorde slik med Israels barn i mange dager, og ingen syntes synd på eller barmhjertighet med Israels barns barn.
20 Og antallet på alle barna som ble drept i bygningen var to hundre og sytti, noen som de hadde bygget på i stedet for mursteinene som fedrene deres hadde latt mangle, og noen som de hadde trukket døde ut av bygningen.
21 Og arbeidet som ble pålagt Israels barn i Adikams dager overgikk i trengsel det de utførte i hans fars dager.
22 Israels barn sukket hver dag på grunn av sitt harde arbeid, for de hadde sagt til seg selv: Se, når farao dør, skal sønnen hans reise seg og lette arbeidet vårt!
23 Men de gjorde det siste arbeidet mer enn det første, og Israels barn sukket over dette, og deres rop steg opp til Gud på grunn av deres strev.
24 Og Gud hørte Israels barns røst og deres rop i de dager, og Gud husket for dem sin pakt som han hadde sluttet med Abraham, Isak og Jakob.
25 Og Gud så Israels barns byrde og deres harde arbeid i de dager, og han bestemte seg for å utfri dem.
26 Moses, Amrams sønn, satt fortsatt innesperret i fangehullet i de dager, i midjanitten Re'uels hus, og Sippora, Re'uels datter, forsørget ham i hemmelighet med mat dag etter dag.
27 Og Moses ble holdt innesperret i fangehullet i Re'uels hus i ti år.
28 Og etter ti år, som var det første året av Faraos regjeringstid over Egypt i sin fars sted,
29 Sippora sa til sin far Re’uel: «Ingen spør eller leter etter den hebraiske mannen som du nå har bundet i fengsel i ti år.»
30 Hvis det nå synes deg godt, la oss sende bud og se om han lever eller er død. Men faren hennes visste ikke at hun hadde forsørget ham.
31 Da svarte hennes far Re’uel og sa til henne: Har det noen gang hendt noe slikt at en mann har blitt holdt inne i et fengsel uten mat i ti år og levd?
32 Sippora svarte faren sin og sa: «Du har sikkert hørt at hebreernes Gud er stor og forferdelig, og at han gjør under for dem til enhver tid.»
33 Det var han som frelste Abraham fra Ur i kaldeerne, Isak fra hans fars sverd og Jakob fra Herrens engel som kjempet med ham ved Jabbuks vadested.
34 Også med denne mannen har han gjort mange ting. Han utfridde ham fra elven i Egypt og fra Faraos sverd og fra Kus' barn. Så kan han også utfri ham fra hungersnød og la ham leve.
35 Reuel syntes dette var godt, og han gjorde som datteren sin hadde sagt. Han sendte bud til fangehullet for å finne ut hva som hadde skjedd med Moses.
36 Og han så, og se, mannen Moses bodde i fangehullet, stående på føttene og lovet og ba til sine fedres Gud.
37 Re'uel befalte at Moses skulle føres ut av fangehullet, og de raket ham, og han skiftet fangeklær og spiste brød.
38 Etterpå gikk Moses inn i Re'uels hage, som lå bak huset, og der ba han til Herren sin Gud, som hadde gjort store undere for ham.
39 Og det skjedde mens han ba, at han så mot ham, og se, en safirstav var plassert i jorden, som var plantet midt i hagen.
40 Så gikk han bort til staven og så, og se, navnet til Herren, hærskarenes Gud, var inngravert på den, skrevet og utgravd på staven.
41 Og han leste den og rakte ut hånden sin og plukket den opp fra krattet som et skogtre, og staven var i hånden hans.
42 Og dette er staven som alle vår Guds gjerninger ble utført med, etter at han hadde skapt himmel og jord og hele deres hær, hav, elver og alle deres fisker.
43 Og da Gud hadde drevet Adam ut av Edens hage, tok han staven i hånden sin og gikk og dyrket jorden som han var tatt av.
44 Staven kom ned til Noah og ble gitt til Sem og hans etterkommere, helt til den kom i hebreeren Abrahams hånd.
45 Og da Abraham hadde gitt alt han eide til sønnen sin, Isak, ga han ham også denne staven.
46 Da Jakob flyktet til Paddan-Aram, tok han det i sin hånd, og da han kom tilbake til sin far, hadde han ikke glemt det igjen.
47 Da han dro ned til Egypt, tok han det i sin hånd og ga det til Josef, én del mer enn brødrene hans, for Jakob hadde tatt det fra sin bror Esau med makt.
48 Etter Josefs død kom Egypts stormenn inn i Josefs hus, og staven kom i hånden til midjanitten Re'uel, og da han dro ut av Egypt, tok han den i sin hånd og plantet den i hagen sin.

49 Alle kinittenes mektige menn prøvde å plukke den da de forsøkte å få tak i datteren hans, Sippora, men de lyktes ikke.
50 Slik ble den staven stående i Re'uels hage, helt til han som hadde rett til den kom og tok den.
51 Da Re’uel så staven i Moses’ hånd, undret han seg over den, og han ga ham datteren Sippora til kone.

KAPITTEL 78

1 På den tiden døde Baal-Kannan, sønn av Akbor, konge i Edom, og han ble gravlagt i sitt hus i Edoms land.
2 Etter hans død sendte Esaus barn bud til Edoms land og hentet derfra en mann som var i Edom, som het Hadad, og de gjorde ham til konge over seg i stedet for Baal-Kannan, sin konge.
3 Hadad regjerte over Edoms barn i førtiåtte år.
4 Og da han regjerte, bestemte han seg for å kjempe mot Moabs barn for å bringe dem under Esaus barns makt, slik de var før. Men han klarte det ikke, fordi Moabs barn hørte dette, og de reiste seg og skyndte seg å velge en konge over seg blant sine brødre.
5 Deretter samlet de et stort folk og sendte bud til Ammons barn, deres brødre, for å få hjelp til å kjempe mot Hadad, Edoms konge.
6 Hadad hørte hva Moabs barn hadde gjort, og han ble veldig redd for dem og avsto fra å kjempe mot dem.
7 I de dager tok Moses, Amrams sønn, Sippora, datteren til midjanitten Re'uel, seg til hustru i Midjan.
8 Og Sippora vandret i Jakobs døtres veier; hun var intet mindre enn rettferdig som Sara, Rebekka, Rakel og Leas.
9 Sippora ble med barn og fødte en sønn, og han kalte ham Gersom, for han sa: «Jeg har vært en fremmed i et fremmed land.» Men han omskar ikke forhuden hans, etter sin svigerfar Re'uels befaling.
10 Hun ble med barn igjen og fødte en sønn. Men hun omskar forhuden hans og kalte ham Elieser. For Moses sa: «Mine fedres Gud var min hjelp og fridde meg fra faraos sverd.»
11 Farao, kongen i Egypt, økte Israels barns arbeid i stor grad i de dager, og han fortsatte å legge åket sitt tyngre på Israels barn.
12 Og han befalte at det skulle kunngjøres i Egypt: Gi ikke folket mer halm til å lage teglstein med, la dem gå og samle seg halm etter hvert som de kan finne det.
13 De skal gi hver dag det antallet murstein de skal lage, og ikke trekke noe fra dem, for de er dovne i arbeidet sitt.
14 Og Israels barn hørte dette, og de sørget og sukket, og de ropte til Herren på grunn av sin sjeles bitterhet.
15 Herren hørte Israels barns rop og så hvor hardt egypterne undertrykte dem.
16 Herren var sjalu på sitt folk og sin arv, og han hørte deres røst. Han bestemte seg for å føre dem ut av Egypts trengsel og gi dem Kanaans land til eiendom.

KAPITTEL 79

1 I de dager gjette Moses småfeet til sin svigerfar Re'uel, midjanitten, på den andre siden av Sin-ørkenen. Han hadde også i hånden staven han hadde tatt fra sin svigerfar.
2 En dag løp en geitekilling vill fra flokken, og Moses satte etter den, og den kom til Guds fjell, Horeb.
3 Da han kom til Horeb, åpenbarte Herren seg for ham i busken. Han fant busken brennende, men ilden hadde ikke makt over busken så den kunne fortære den.
4 Og Moses ble storlig forbauset over dette synet, derfor ble ikke busken fortært. Han gikk bort for å se denne mektige gjerning. Herren kalte på Moses fra ilden og befalte ham å dra ned til Egypt, til farao, kongen i Egypt, for å sende Israels barn bort fra sin tjeneste.
5 Herren sa til Moses: «Gå og vend tilbake til Egypt! For alle de mennene som stod deg etter livet er døde.» Du skal be Farao om å sende Israels barn ut av landet sitt.
6 Og Herren viste ham tegn og under i Egypt for øynene på Faraos og hans undersåtters øyne, for at de skulle tro at Herren hadde sendt ham.
7 Moses lyttet til alt det Herren hadde befalt ham. Han vendte tilbake til sin svigerfar og fortalte ham alt som hadde hendt. Re'uel sa til ham: «Gå i fred!»
8 Moses brøt opp for å dra til Egypt, og han tok med seg sin kone og sine sønner. Da han var på et vertshus ved veien, kom en Guds engel ned og søkte anledning mot ham.
9 Og han ville drepe ham for hans førstefødte sønns skyld, fordi han ikke hadde omskåret ham og brutt pakten som Herren hadde sluttet med Abraham.
10 For Moses hadde lyttet til sin svigerfars ord, som han hadde talt til ham om ikke å omskjære sin førstefødte sønn. Derfor omskar han ham ikke.
11 Sippora så at Herrens engel søkte anledning til å klandre Moses, og hun forsto at dette skyldtes at han ikke hadde omskåret Gersom, sønnen hennes.
12 Sippora skyndte seg og tok noen av de skarpe klippene som var der, og hun omskar sønnen sin og frelste mannen sin og sønnen sin fra Herrens engels hånd.
13 Aron, sønn av Amram, Moses' bror, var i Egypt og vandret ved elvebredden den dagen.
14 Og Herren åpenbarte seg for ham på det stedet og sa til ham: «Gå nå bort til Moses i ørkenen!» Og han gikk og møtte ham på Guds fjell og kysset ham.
15 Aron løftet blikket og fikk se Sippora, Moses' kone, og hennes barn. Han sa til Moses: «Hvem er disse for deg?»
16 Moses sa til ham: «De er min kone og mine sønner, som Gud ga meg i Midjan.» Dette gjorde Aron vondt på grunn av kvinnen og barna hennes.
17 Aron sa til Moses: «Send kvinnen og barna hennes bort, så de kan dra til hennes fars hus.» Moses lyttet til Arons ord og gjorde så.
18 Sippora vendte tilbake med barna sine, og de dro til Re'uels hus og ble der inntil den tid kom da Herren hadde besøkt sitt folk og ført dem ut av Egypt fra Faraos hånd.
19 Så kom Moses og Aron til Egypt, til Israels barns menighet, og de talte til dem alle Herrens ord, og folket frydet seg overmåte.
20 Moshe og Aron sto tidlig opp neste dag og gikk til faraos hus. De tok Guds stav i hendene sine.
21 Og da de kom til kongens port, var to unge løver innesperret der med jernredskaper, og ingen gikk ut eller inn foran dem, bortsett fra de som kongen hadde befalt å komme, da kom trollmennene og trakk løvene tilbake med sine besvergelser, og dette førte dem til kongen.

22 Moses skyndte seg og løftet staven over løvene og slapp dem løs. Moses og Aron gikk inn i kongens hus.
23 Løvene kom også med dem i glede, og de fulgte etter dem og frydet seg slik en hund gleder seg over sin herre når han kommer fra marken.
24 Da farao så dette, ble han forbauset og skremt av ryktet. For de så ut som Guds barns.
25 Farao sa til Moses: «Hva krever du?» De svarte ham og sa: «Herren, hebreernes Gud, har sendt oss til deg for å si: Send mitt folk ut, så de kan tjene meg.»
26 Da farao hørte ordene deres, ble han storlig redd for dem. Han sa til dem: «Dra i dag og kom tilbake til meg i morgen.» De gjorde som kongens ord var.
27 Da de hadde gått, sendte farao bud etter magikeren Bileam og sønnene hans, Jannes og Jambres, og alle magikerne, trollmennene og rådgiverne som tilhørte kongen. De kom alle sammen og satte seg foran kongen.
28 Kongen fortalte dem alle de ordene Moses og hans bror Aron hadde talt til ham. Spellmennene sa til kongen: «Men hvordan kom mennene til deg på grunn av løvene som var innesperret ved porten?»
29 Kongen sa: «Fordi de løftet staven sin mot løvene og slapp dem løs og kom til meg, og løvene gledet seg over dem, slik en hund gleder seg over å møte sin herre.»
30 Bileam, Beors sønn, trollmannen, svarte kongen og sa: «Dette er ingen andre enn trollmenn som oss.»
31 Send nå bud etter dem, så de kan komme, så skal vi prøve dem. Kongen gjorde det samme.
32 Om morgenen sendte Farao bud etter Moses og Aron, og de skulle komme frem for kongen. De tok Guds stav og kom til kongen og talte til ham og sa:
33 Så sier Herren, hebreernes Gud: Send mitt folk, så de kan tjene meg.
34 Kongen sa til dem: «Men hvem vil vel tro på dere at dere er Guds sendebud og at dere kommer til meg på hans befaling?»
35 Gi derfor nå et under eller et tegn i denne saken, så skal de ordene du taler bli trodd.
36 Aron skyndte seg og kastet staven ut av hånden sin foran farao og tjenerne hans, og staven ble til en slange.
37 Og trollmennene så dette, og de kastet hver sin stav på bakken, og de ble til slanger.
38 Og slangen, som Arons stav, løftet sitt hode og åpnet munnen for å svelge spåmennenes staver.
39 Da svarte trollmannen Bileam og sa: «Dette har vært fra gamle dager: En slange sluker sin venn, og levende vesener fortærer hverandre.»
40 Gjør den nå om til en stav slik den var i begynnelsen, og vi skal også gjøre våre staver om til en slik de var i begynnelsen. Og hvis din stav sluker våre staver, da skal vi vite at Guds ånd er i deg, og hvis ikke, er du bare en kunsthåndverker i likhet med oss.
41 Aron skyndte seg og rakte ut hånden sin og grep tak i slangens hale, og den ble til en stav i hånden hans. Trollmennene gjorde det samme med stavene sine. Hver mann grep tak i halen på sin slange, og den ble til staver som i begynnelsen.
42 Og da de var blitt igjen til staver, slukte Arons stav stavene deres.
43 Og da kongen så dette, befalte han at krønikeboken om Egypts konger skulle hentes, og de hentet krønikeboken, Egypts kongers krøniker, hvor alle Egypts avguder var innskrevet. For de tenkte å finne Herrens navn i den, men de fant det ikke.
44 Farao sa til Moses og Aron: «Se, jeg har ikke funnet navnet til deres Gud skrevet i denne boken, og jeg kjenner ikke navnet hans.»
45 Rådsmennene og vismennene svarte kongen: «Vi har hørt at hebreernes Gud er en sønn av de vises, sønn av gamle konger.»
46 Farao vendte seg til Moses og Aron og sa til dem: «Jeg kjenner ikke Herren som dere har forkynt, og jeg vil heller ikke sende hans folk.»
47 De svarte kongen og sa: Herren, gudenes Gud, er hans navn, og han har kunngjort sitt navn over oss fra våre fedres dager og sendt oss og sagt: Gå til Farao og si til ham: Send mitt folk, så de kan tjene meg.
48 Send oss derfor nå, så vi kan dra på tre dagsreise i ørkenen, og der kan vi ofre til ham. For helt fra den tiden vi dro ned til Egypt, har han ikke tatt imot brennoffer, matoffer eller slaktoffer fra oss. Hvis du ikke sender oss, vil hans vrede bli opptent mot deg, og han vil slå Egypt enten med pest eller med sverd.
49 Farao sa til dem: «Fortell meg nå om hans makt og hans velde.» De sa til ham: «Han skapte himmelen og jorden, havene og alle fiskene der, han formet lyset, skapte mørket, lot regn falle på jorden og vannet den, og lot urter og gress spire, han skapte mennesker og dyr og skogens dyr, himmelens fugler og havets fisker, og ved hans munn lever og dør de.»
50 Sannelig, han skapte deg i din mors livmor og ga deg livsånde, og han oppfostret deg og satte deg på Egypts kongetrone. Han skal ta din ånd og sjel fra deg og føre deg tilbake til jorden du ble tatt fra.
51 Kongens vrede ble opptent over ordene deres, og han sa til dem: «Men hvem blant alle folkeslagenes guder kan gjøre dette? Min elv er min, og jeg har skapt den for meg selv.»
52 Og han drev dem bort fra seg, og han befalte at arbeidet mot Israel skulle bli hardere enn det hadde vært i går og før.
53 Moses og Aron gikk ut fra kongens nærvær, og de så at Israels barn var i en dårlig tilstand, for arbeidsfogdene hadde gjort arbeidet deres overmåte tungt.
54 Så vendte Moses seg til Herren og sa: «Hvorfor har du behandlet ditt folk ille? For helt siden jeg kom for å si til Farao hva du sendte meg for, har han behandlet Israels barn overmåte ille.»
55 Herren sa til Moses: «Se, du skal få se at Farao med utstrakt hånd og store plager vil sende Israels barn ut av sitt land.»
56 Og Moses og Aron bodde blant sine brødre, Israels barn, i Egypt.
57 Og når det gjelder Israels barn, gjorde egypterne dem bittere i livet med det harde arbeidet de påla dem.

KAPITTEL 80

1 Og etter to år sendte Herren igjen Moses til Farao for å føre Israels barn ut av Egypt.
2 Så gikk Moses og kom til Faraos hus, og han talte til ham ordene fra Herren, som hadde sendt ham. Men Farao ville ikke høre på Herrens røst. Gud vekket sin makt i Egypt mot

Farao og hans undersåtter, og Gud slo Farao og hans folk med store og alvorlige plager.
3 Og Herren sendte bud ved Arons hånd og forvandlet alt vannet i Egypt til blod, med alle dets bekker og elver.
4 Da en egypter kom for å drikke og hente vann, så han ned i krukken sin, og se, alt vannet var blitt til blod. Og da han kom for å drikke av begeret sitt, ble vannet i begeret til blod.
5 Og når en kvinne eltet deigen sin og laget maten sin, ble de til blod.
6 Herren sendte bud igjen og lot frosker komme frem i alle vannene deres, og alle froskene kom inn i egypternes hus.
7 Og da egypterne drakk, ble magene deres fylt med frosker, og de danset i magene sine slik de danser når de er i elven.
8 Og alt drikkevannet og kokevannet deres ble til frosker, og når de lå i sengene sine, avlet svetten deres frosker.
9 Til tross for alt dette vendte ikke Herrens vrede seg fra dem, og han rakte ut hånden mot alle egypterne og slo dem med alle slags store plager.
10 Så sendte han bud og slo støvet deres til lus, og lusene ble to alen høye på jorden i Egypt.
11 Lusene var også svært tallrike, i kjøttet av mennesker og dyr, blant alle innbyggerne i Egypt. Herren sendte også lusene over kongen og dronningen, og det gjorde Egypt stor sorg på grunn av lusene.
12 Likevel avtok ikke Herrens vrede, og hans hånd var fortsatt utstrakt over Egypt.
13 Og Herren sendte alle slags markens dyr inn i Egypt, og de kom og utryddet hele Egypt, mennesker og dyr og trær og alt som var i Egypt.
14 Og Herren sendte giftslanger, skorpioner, mus, vesler, padder og andre som krypet i støvet.
15 fluer, stikkvepser, lopper, insekter og knott, hver sverm etter sitt slag.
16 Alle slags krypdyr og vingede dyr kom til Egypt, og det gjorde egypterne stor sorg.
17 Loppene og fluene kom inn i egypternes øyne og ører.
18 Og stikkvepsen kom over dem og drev dem bort, og de forlot den og gikk inn i sine indre rom, og den forfulgte dem.
19 Og da egypterne gjemte seg på grunn av dyresvermen, låste de dørene etter dem, og Gud befalte Sulanut, som var i havet, å komme opp og dra inn i Egypt.
20 Og hun hadde lange armer, ti alen lange like lange som en manns alen.
21 Og hun gikk opp på takene og avdekket bjelkene og gulvet og skar dem opp, og hun strakte armen sin inn i huset og fjernet låsen og slåen og åpnet husene i Egypt.
22 Etterpå kom dyrevermen inn i Egypts hus, og dyrevermen utslettet egypterne, og det gjorde dem stor sorg.
23 Likevel vendte ikke Herrens vrede seg fra egypterne, og hans hånd var fortsatt strakt ut mot dem.
24 Og Gud sendte pest, og pest herjet over Egypt, blant hester og esler og kameler, blant flokker av okser og sauer og blant mennesker.
25 Da egypterne stod opp tidlig om morgenen for å føre buskapen sin ut på beite, fant de alt buskapen dødt.
26 Og det var bare én av ti igjen av egypternes kveg, og av israelittenes kveg i Gosen døde ikke én.
27 Og Gud sendte en brennende betennelse i egypternes kjøtt, som sprengte huden deres, og det ble en sterk kløe hos alle egypterne fra fotsålene til isen på hodet.
28 Og det kom mange byller på kjøttet deres, så kjøttet deres visnet bort til det ble råttent og forråttent.
29 Likevel avtok ikke Herrens vrede, og hans hånd var fortsatt utstrakt over hele Egypt.
30 Og Herren sendte et svært kraftig hagl, som slo vinrankene deres og knuste frukttrærne deres og tørket dem ut, så det falt ned på dem.
31 Også alle grønne urter tørket og døde, for en blandet ild falt ned midt i haglen, derfor fortærte haglen og ilden alt.
32 Også mennesker og dyr som ble funnet ute omkom av flammene av ild og hagl, og alle de unge løvene var utmattet.
33 Herren sendte bud og lot en mengde gresshopper komme inn i Egypt: gresshopper av alle slag, gresshopper av alle slag, og de fortærte alt som var igjen etter haglen.
34 Da gledet egypterne seg over gresshoppene, selv om de spiste opp markens grøde. De fanget dem i mengde og saltet dem til mat.
35 Og Herren lot en sterk havvind blåse, som tok bort alle gresshoppene, selv de som var saltet, og kastet dem ut i Rødehavet; ikke en eneste gresshoppe ble igjen innenfor Egypts grenser.
36 Og Gud sendte mørke over Egypt, så hele landet Egypt og Patros ble mørkt i tre dager, slik at ingen kunne se sin hånd når han løftet den til munnen.
37 På den tiden døde mange av Israels folk som hadde gjort opprør mot Herren og ikke ville høre på Moses og Aron, og som ikke trodde på dem at Gud hadde sendt dem.
38 Og som hadde sagt: «Vi vil ikke dra ut av Egypt, for at vi ikke skal omkomme av sult i en øde ørken!» og som ikke ville høre på Moses' røst.
39 Herren lot dem bli plaget i tre dager med mørke, og israelittene begravde dem i de dagene, uten at egypterne visste om dem eller gledet seg over dem.
40 Og mørket var meget stort i Egypt i tre dager, og enhver som sto da mørket kom, ble stående på sin plass, og den som satt, ble sittende, og den som lå, ble liggende i samme tilstand, og den som gikk, ble sittende på bakken på samme sted. Og dette skjedde med alle egypterne, helt til mørket var borte.
41 Og de mørke dagene gikk over, og Herren sendte Moses og Aron til Israels barn og sa: Feir deres høytid og hold deres påske! For se, jeg kommer midt på natten blant alle egypterne og slår alle deres førstefødte, fra den førstefødte av et menneske til den førstefødte av et dyr. Og når jeg ser deres påske, vil jeg gå forbi dere.
42 Og Israels barn gjorde i alt det Herren hadde befalt Moses og Aron, slik gjorde de den natten.
43 Og det skjedde midt på natten at Herren gikk ut midt gjennom Egypt og slo alle førstefødte blant egypterne, fra de førstefødte blant mennesker til de førstefødte blant dyr.
44 Farao sto opp om natten, han og alle tjenerne hans og alle egypterne, og det ble et stort skrik over hele Egypt den natten, for det fantes ikke et hus uten et lik.
45 Også bildene av Egypts førstefødte, som var hugget inn i veggene ved husene deres, ble ødelagt og falt til jorden.
46 Selv knoklene til deres førstefødte, som var døde før dette, og som de hadde begravet i husene sine, ble raket

opp av egypternes hunder den natten og slept frem for egypterne og kastet frem for dem.
47 Alle egypterne så denne ulykken som plutselig hadde rammet dem, og de ropte høyt.
48 Og alle familiene i Egypt gråt den natten, hver mann over sin sønn og hver mann over sin datter, for den førstefødte var den. Og oppstyret i Egypt hørtes langt unna den natten.
49 Den natten gikk Batja, faraos datter, ut med kongen for å lete etter Moses og Aron i husene deres, og de fant dem i husene sine, mens de spiste og drakk og gledet seg sammen med hele Israel.
50 Batja sa til Moses: «Er dette lønnen for det gode jeg har gjort deg, siden jeg har oppdratt deg og støttet deg, og at du har ført denne ulykken over meg og min fars hus?»
51 Moses sa til henne: «Sannelig, ti plager har Herren ført over Egypt. Har noen av dem rammet deg med noe ondt? Har én av dem rammet deg?» Hun sa: «Nei.»
52 Moses sa til henne: «Selv om du er din mors førstefødte, skal du ikke dø, og intet ondt skal ramme deg midt i Egypt.»
53 Hun sa: «Hva gagn har jeg av det når jeg ser kongen, min bror og hele hans husstand og undersåtter i denne ulykken, når deres førstefødte omkommer sammen med alle førstefødte i Egypt?»
54 Moses sa til henne: «Din bror og hans husstand og hans undersåtter, Egypts familier, ville ikke høre på Herrens ord. Derfor kom denne ulykken over dem.»
55 Farao, kongen i Egypt, gikk bort til Moses og Aron og noen av Israels barn som var med dem på stedet, og han ba til dem og sa:
56 Stå opp og ta med dere brødrene deres, alle Israels barn som er i landet, med deres småfe og storfe og alt de har tilhørende. De skal ikke la noe bli igjen. Be bare for meg til Herren deres Gud.
57 Moses sa til farao: «Se, selv om du er din mors førstefødte, frykt ikke! For du skal ikke dø. Herren har befalt deg å leve, for å vise deg sin store makt og sin sterke, utstrakte arm.»
58 Og Farao befalte at Israels barn skulle sendes bort, og alle egypterne tok seg sammen til å sende dem av sted, for de sa: Vi går alle under.
59 Og alle egypterne sendte israelittene ut med store rikdommer, sauer og okser og dyrebare ting, i samsvar med Herrens ed mellom ham og vår far Abraham.
60 Israels barn drøyde med å dra ut om natten, og da egypterne kom til dem for å føre dem ut, sa de til dem: Er vi tyver, siden vi skulle dra ut om natten?
61 Israels barn spurte egypterne om sølvkar og gullkar og klær, og Israels barn plyndret egypterne.
62 Og Moses skyndte seg og reiste seg og dro til Egypts elv, og hentet Josefs kiste opp derfra og tok den med seg.
63 Israels barn bar også opp, hver mann sin fars kiste, og hver mann sin stammes kister.

KAPITTEL 81

1 Israels barn dro fra Rameses til Sukkot, omkring seks hundre tusen mann til fots, foruten de små barna og konene deres.
2 En blandet folkemengde dro også opp med dem, og småfe og storfe, ja mye kveg.
3 Israels barns oppholdstid i Egypt var to hundre og ti år, og de holdt seg hardt arbeidende i landet.
4 Og da to hundre og ti år var til ende, førte Herren Israels barn ut av Egypt med sterk hånd.
5 Israels barn dro fra Egypt, fra Gosen og fra Ramses, og de slo leir i Sukkot på den femtende dagen i den første måneden.
6 Egypterne begravde alle sine førstefødte som Herren hadde slått, og alle egypterne begravde sine falne i tre dager.
7 Israels barn dro fra Sukkot og slo leir i Etom, ved enden av ødemarken.
8 Og på den tredje dagen etter at egypterne hadde begravet sine førstefødte, reiste mange menn seg fra Egypt og dro etter Israel for å få dem tilbake til Egypt, for de angret at de hadde sendt israelittene bort fra slaveriet.
9 En mann sa til sin neste: «Moses og Aron talte sannelig til farao og sa: Vi skal gå tre dagsreiser i ørkenen og ofre til Herren vår Gud.»
10 La oss derfor stå opp tidlig i morgen og føre dem tilbake. Hvis de vender tilbake med oss til Egypt, til sine herrer, da skal vi vite at de har tro. Men hvis de ikke vender tilbake, skal vi kjempe mot dem og føre dem tilbake med stor kraft og sterk hånd.
11 Morgenen etter stod alle Faraos stormenn opp, og med dem omkring syv hundre tusen mann, og de dro ut av Egypt den dagen og kom til det stedet hvor Israels barn var.
12 Alle egypterne så, og se, Moses og Aron og alle Israels barn satt foran Pi-Hahirot og spiste og drakk og feiret Herrens høytid.
13 Da sa alle egypterne til Israels barn: «Dere sa jo: Vi skal dra tre dagsreiser i ørkenen og ofre til vår Gud og så vende tilbake.»
14 Nå er det altså fem dager siden du dro. Hvorfor vender du ikke tilbake til dine herrer?
15 Moses og Aron svarte dem og sa: «Fordi Herren vår Gud har vitnet for oss og sagt: Dere skal ikke mer vende tilbake til Egypt, men vi skal dra til et land som flyter med melk og honning, slik Herren vår Gud med ed hadde lovet våre fedre å gi oss.»
16 Da de egyptiske stormennene så at Israels barn ikke hørte på dem og ikke ville vende tilbake til Egypt, gjorde de seg klar til å kjempe mot Israel.
17 Herren styrket Israels barns hjerter mot egypterne, så de ga dem et hardt slag, og kampen ble hard mot egypterne, og alle egypterne flyktet for Israels barn, for mange av dem omkom for Israels hånd.
18 Faraos stormenn dro til Egypt og fortalte det til Farao: Israels barn har flyktet og skal ikke mer vende tilbake til Egypt. Og på denne måten talte Moses og Aron til oss.
19 Farao hørte dette, og hans hjerte og alle hans undersåtters hjerter vendte seg mot Israel, og de angret at de hadde sendt Israel. Og alle egypterne rådet Farao til å forfølge Israels barn for å få dem til å vende tilbake til sine byrder.
20 Og de sa til sin bror: «Hva er dette vi har gjort, siden vi har ført Israel ut av slaveriet vårt?»
21 Og Herren styrket alle egypternes hjerter til å forfølge israelittene, for Herren ville slå egypterne i Rødehavet.

22 Farao reiste seg og spente for vognen sin. Han befalte alle egypterne å samle seg. Ikke én mann var igjen, bortsett fra de små barna og kvinnene.
23 Alle egypterne dro ut med farao for å forfølge israelittene, og egypternes leir var en overmåte stor og tung leir, omkring ti hundre tusen mann.
24 Hele denne leiren dro avsted og forfulgte Israels barn for å føre dem tilbake til Egypt, og de kom til dem der de hadde slått leir ved Rødehavet.
25 Israels barn løftet blikket og så at alle egypterne forfulgte dem. Israels barn ble storlig redde for dem, og Israels barn ropte til Herren.
26 Og på grunn av egypterne delte Israels barn seg i fire flokker, og de var delte i sine meninger, for de var redde for egypterne, og Moses talte til hver av dem.
27 Den første avdelingen bestod av Rubens, Simeons og Issakars barn, og de bestemte seg for å kaste seg i havet, for de var overmåte redde for egypterne.
28 Moses sa til dem: «Frykt ikke, stå stille og se den frelse Herren vil utrette for dere i dag.»
29 Den andre avdelingen bestod av Sebulons, Benjamins og Naftalis barn, og de bestemte seg for å dra tilbake til Egypt med egypterne.
30 Moses sa til dem: «Frykt ikke! For slik dere har sett egypterne i dag, skal dere aldri mer se dem i evighet.»
31 Den tredje divisjonen bestod av Judas og Josefs barn, og de bestemte seg for å dra imot egypterne for å kjempe mot dem.
32 Moses sa til dem: «Stå på deres plasser, for Herren skal kjempe for dere, og dere skal tie stille.»
33 Og den fjerde avdelingen var av Levi, Gads og Asers barn, og de bestemte seg for å gå midt blant egypterne for å forvirre dem. Og Moses sa til dem: «Bli på deres plasser og frykt ikke, bare rop til Herren, så han kan frelse dere fra deres hender.»
34 Etter dette reiste Moses seg fra folket og ba til Herren og sa:
35 Herre, hele jordens Gud, frels nå ditt folk som du førte ut av Egypt, og la ikke egypterne skryte av at makt og styrke er deres.
36 Herren sa til Moses: «Hvorfor roper du til meg? Si til Israels barn at de skal dra av sted. Rekk ut staven din over havet og kløyv det, så Israels barn kan dra gjennom det.»
37 Og Moses gjorde så, og han løftet staven sin over havet og kløyvde det.
38 Og havets vann delte seg i tolv deler, og Israels barn gikk gjennom til fots med sko, slik en mann går gjennom en forberedt vei.
39 Og Herren åpenbarte sine underverker for Israels barn i Egypt og i havet ved Moses og Aron.
40 Og da Israels barn var kommet ut i havet, kom egypterne etter dem, og havets vann strømmet tilbake over dem, og de sank alle i vannet, og ikke én mann var igjen utenom Farao, som takket Herren og trodde på ham. Derfor lot ikke Herren ham gå til grunne sammen med egypterne på den tiden.
41 Og Herren befalte en engel å hente ham fra egypterne, og de kastet ham ned i Ninive, og han regjerte over det i lang tid.
42 Og på den dagen frelste Herren Israel fra Egypts hånd, og alle Israels barn så at egypterne var omkommet, og de så Herrens store hånd, i det han hadde gjort i Egypt og i havet.
43 Da sang Moses og Israels barn denne sangen for Herren den dagen Herren lot egypterne falle for dem.
44 Og hele Israel sang i fellesskap og sa: Jeg vil synge for Herren, for han er høyt opphøyet. Hest og rytter har han kastet i havet. Se, det står skrevet i Guds lovbok.
45 Etter dette dro Israels barn videre og slo leir i Mara. Herren ga Israels barn lover og dommer på det stedet i Mara. Herren befalte Israels barn å vandre på alle hans veier og tjene ham.
46 Så dro de fra Mara og kom til Elim. I Elim var det tolv vannkilder og sytti daddeltrær, og barna slo leir der ved vannet.
47 De brøt opp fra Elim og kom til Sin-ørkenen på den femtende dagen i den andre måneden etter at de hadde dratt ut av Egypt.
48 På den tiden ga Herren israelittene manna å spise, og Herren lot det regne mat fra himmelen til israelittene dag etter dag.
49 Israels barn spiste manna i førti år, alle de dagene de var i ørkenen, helt til de kom til Kanaans land for å ta det i eie.
50 De dro fra Sin-ørkenen og slo leir i Alusj.
51 De dro fra Alusj og slo leir i Refidim.
52 Da Israels barn var i Refidim, kom Amalek, sønn av Elifas, sønn av Esau, bror til Sefo, for å kjempe mot Israel.
53 Og han hadde med seg åtte hundre og ett tusen menn, magikere og tryllekunstnere, og han gjorde seg klar til kamp mot Israel i Refidim.
54 Og de førte et stort og hardt slag mot Israel, og Herren overga Amalek og hans folk i hendene på Moses og Israels barn, og i hendene på Josva, sønn av Nun, efratitten, Moses' tjener.
55 Israels barn slo Amalek og hans folk med sverdets egg, men kampen ble svært hard mot Israels barn.
56 Herren sa til Moses: Skriv dette i en bok som et minne om deg, og legg det i hånden til Josva, Nuns sønn, din tjener. Du skal befale Israels barn og si: Når dere kommer til Kanaans land, skal dere fullstendig utslette minnet om Amalek, så det ikke lenger er under himmelen.
57 Og Moses gjorde så, og han tok boken og skrev disse ordene i den og sa:
58 Husk hva Amalek gjorde mot deg på veien da du dro ut av Egypt.
59 Som møtte deg på veien og slo deg i ryggen, de svake bak deg da du var utmattet og sliten.
60 Når Herren din Gud har gitt deg ro for alle dine fiender rundt omkring i det landet Herren din Gud gir deg til arv, så du kan ta det i eie, da skal du utslette minnet om Amalek under himmelen. Du skal ikke glemme det.
61 Og den kongen som har medlidenhet med Amalek, eller med hans minne eller hans ætt, se, jeg vil kreve det av ham, og jeg vil utrydde ham fra sitt folk.
62 Og Moses skrev alle disse tingene i en bok, og han påla Israels barn å gjøre alt dette.

KAPITTEL 82

1 Israels barn dro fra Refidim og slo leir i Sinai-ørkenen i den tredje måneden etter at de hadde dratt ut av Egypt.

2 På den tiden kom midjanitten Re'uel, Moses' svigerfar, med sin datter Sippora og hennes to sønner. For han hadde hørt om de underverkene Herren hadde gjort med Israel, at han hadde utfridd dem fra Egypts hånd.
3 Så kom Re'uel til Moses i ødemarken, der han hadde slått leir, der Guds fjell var.
4 Og Moses gikk ut for å møte sin svigerfar med stor ære, og hele Israel var med ham.
5 Re'uel og barna hans ble værende blant israelittene i mange dager, og fra den dagen av kjente Re'uel Herren.
6 Og i den tredje måneden etter at Israels barn hadde dratt ut av Egypt, på den sjette dagen i måneden, ga Herren Israel de ti bud på Sinai-fjellet.
7 Og hele Israel hørte alle disse budene, og hele Israel gledet seg overlykkelig i Herren den dagen.
8 Herrens herlighet hvilte over Sinai-fjellet, og han kalte på Moses. Moses kom midt i en sky og steg opp på fjellet.
9 Og Moses var på fjellet i førti dager og førti netter; han spiste ikke brød og drakk ikke vann, og Herren lærte ham lovene og rettene for å lære Israels barn.
10 Og Herren skrev de ti bud som han hadde gitt Israels barn på to steintavler, som han ga Moses for at han skulle gi Israels barn befaling.
11 Og da førti dager og førti netter var til ende, da Herren hadde talt til Moses på Sinai-fjellet, ga Herren ham steintavlene, skrevet med Guds finger.
12 Da Israels barn så at Moses nølte med å komme ned fra fjellet, samlet de seg rundt Aron og sa: «Vi vet ikke hva som har blitt av denne mannen Moses.»
13 Reis deg derfor nå og lag en gud for oss som kan gå foran oss, så du ikke skal dø.
14 Aron ble veldig redd for folket, og han befalte dem å bringe ham gull, og han laget en støpt kalv av det for folket.
15 Før Moses kom ned fra fjellet, sa Herren til ham: «Gå ned! For folket ditt, som du førte ut av Egypt, har gjort seg fordervet.»
16 De har laget seg en støpt kalv og bøyd seg ned for den. Forlat meg nå, så jeg kan utrydde dem av jorden! For de er et stivnakket folk.
17 Moses bønnfalt Herren og ba til Herren for folket på grunn av kalven de hadde laget. Deretter steg han ned fra fjellet, og i hendene hans hadde han de to steintavlene som Gud hadde gitt ham for å befale israelittene.
18 Da Moses kom til leiren og så kalven som folket hadde laget, ble Moses sint, og han knuste tavlene under fjellet.
19 Så kom Moses til leiren, og han tok kalven og brente den med ild og malte den til den ble til fint støv, og han strødde det på vannet og ga det til israelittene å drikke.
20 Og omtrent tre tusen menn som hadde laget kalven, døde av folket for hverandres sverd.
21 Dagen etter sa Moses til folket: «Jeg vil dra opp til Herren. Kanskje jeg kan gjøre soning for de syndene dere har begått mot Herren.»
22 Så steg Moses opp til Herren igjen, og han ble hos Herren i førti dager og førti netter.
23 I førti dager bønnfalt Moses Herren for Israels barn, og Herren hørte Moses' bønn, og Herren bønnfalt ham for Israel.
24 Da sa Herren til Moses at han skulle hugge ut to steintavler og bringe dem opp til Herren, og at han skulle skrive de ti bud på dem.
25 Moses gjorde så. Han kom ned og hogg ut de to tavlene og gikk opp på Sinai-fjellet til Herren. Herren skrev de ti bud på tavlene.
26 Og Moses ble fortsatt hos Herren i førti dager og førti netter, og Herren ga ham forskrifter og lover som han skulle gi Israel.
27 Og Herren befalte ham angående Israels barn at de skulle bygge en helligdom for Herren, så hans navn kunne bo der. Og Herren viste ham hvordan helligdommen så ut og hvordan alle dens gjenstander så ut.
28 Og da de førti dagene var omme, kom Moses ned fra fjellet med de to tavlene i hånden.
29 Så kom Moses til Israels barn og talte til dem alle Herrens ord, og han lærte dem lover, forskrifter og dommer som Herren hadde lært ham.
30 Og Moses fortalte Israels barn Herrens ord om at det skulle bygges en helligdom for ham, så han kunne bo blant Israels barn.
31 Folket gledet seg storlig over alt det gode Herren hadde talt til dem gjennom Moses, og de sa: «Vi vil gjøre alt det Herren har talt til deg.»
32 Folket reiste seg som én mann og ga gaver til Herrens helligdom, og hver mann kom med Herrens offergave til arbeidet i helligdommen og til all tjenesten der.
33 Alle Israels barn kom med alt som fantes i hans eie til arbeidet i Herrens helligdom – gull, sølv og kobber, og alt som kunne brukes til helligdommen.
34 Alle de vismenn som var forkynnere i arbeidet, kom og laget Herrens helligdom, slik Herren hadde befalt, hver mann i det arbeidet han hadde vært forkynt i. Og alle de vismennene som var forstandige, laget helligdommen og dets redskaper og alle redskapene til den hellige tjenesten, slik Herren hadde befalt Moses.
35 Etter fem måneder var arbeidet med tabernaklet fullført, og Israels barn gjorde alt det Herren hadde befalt Moses.
36 Så brakte de helligdommen og alle dens redskaper til Moses. Israels barn gjorde slik som Herren hadde vist Moses.
37 Moses så arbeidet, og se, de gjorde det slik Herren hadde befalt ham. Moses velsignet dem.

KAPITTEL 83

1 I den tolvte måneden, på den tjuetredje dagen i måneden, tok Moses Aron og sønnene hans og kledde dem i klærne deres. Han salvet dem og gjorde med dem slik Herren hadde befalt ham. Moses bar frem alle de offergavene som Herren hadde befalt ham den dagen.
2 Etterpå tok Moses Aron og sønnene hans og sa til dem: I sju dager skal dere bli ved inngangen til tabernaklet, for slik er det jeg har gitt befaling om.
3 Aron og sønnene hans gjorde alt det Herren hadde befalt dem gjennom Moses, og de ble værende i sju dager ved inngangen til tabernaklet.
4 På den åttende dagen, den første dagen i den første måneden, i det andre året etter at israelittene hadde dratt ut av Egypt, reiste Moses helligdommen. Han satte opp alle tingene i tabernaklet og alle tingene i helligdommen. Han gjorde alt det Herren hadde befalt ham.

5 Moses kalte Aron og sønnene hans til seg, og de bar frem brennofferet og syndofferet for seg selv og Israels barn, slik Herren hadde befalt Moses.
6 Den dagen tok Arons to sønner, Nadab og Abihu, fremmed ild og bar den frem for Herren, en som ikke hadde befalt dem. Da fór en ild ut fra Herrens åsyn og fortærte dem, og de døde for Herrens åsyn den dagen.
7 Den dagen Moses var ferdig med å reise helligdommen, begynte Israels barns høvdinger å bringe sine offergaver frem for Herren til innvielsen av alteret.
8 Og de bar frem sine offergaver, hver fyrste for én dag, en fyrste hver dag i tolv dager.
9 Og alle offergavene de kom med, hver mann på sin tid, ett sølvfat som veide hundre og tretti sekel, en sølvskål på sytti sekel etter helligdommens sekel, begge fulle med fint mel blandet med olje til matoffer.
10 En skje som veier ti sekel gull, full med røkelse.
11 En ung okse, en vær og et årsgamle lam til brennoffer.
12 Og én geitebukk til syndoffer.
13 Og som fredsoffer skal dere ofre to okser, fem værer, fem geitebukker og fem årsgamle lam.
14 Slik gjorde Israels tolv høvdinger dag etter dag, hver mann på sin tid.
15 Og det var etter dette, på den trettende dagen i måneden, at Moses befalte Israels barn å holde påske.
16 Israels barn holdt påske på sin tid, den fjortende dagen i måneden, slik som Herren hadde befalt Moses. Slik gjorde Israels barn.
17 Og i den andre måneden, på den første dagen i måneden, talte Herren til Moses og sa:
18 Tell alle mannkjønn blant Israels barn fra tjue år og oppover, du og din bror Aron og Israels tolv høvdinger.
19 Moses gjorde så. Aron kom med Israels tolv høvdinger, og de telte Israels barn i Sinai-ørkenen.
20 Og tallet på Israels barn, etter deres familier, fra tjue år og oppover, var seks hundre og tre tusen fem hundre og femti.
21 Men Levis barn ble ikke regnet blant sine brødre, Israels barn.
22 Og tallet på alle mannkjønn blant Israels barn fra én måned gammel og oppover var tjueto tusen to hundre og syttitre.
23 Og tallet på Levis barn fra én måned gammel og oppover var tjueto tusen.
24 Og Moses satte prestene og levittene, hver mann, til sin tjeneste og til å utføre sin byrde for å tjene i helligdommen i tabernaklet, slik Herren hadde befalt Moses.
25 Og på den tjuende dagen i måneden tok skyen seg bort fra vitnesbyrdets tabernakel.
26 På den tiden fortsatte Israels barn sin reise fra Sinai-ørkenen. De tok en reise på tre dagsreiser. Skyen hvilte over Paran-ørkenen. Der ble Herrens vrede opptent mot Israel, for de hadde provosert Herren ved å be ham om mat å spise.
27 Herren hørte på deres røst og ga dem kjøtt som de spiste i én måned.
28 Men etter dette ble Herrens vrede opptent mot dem, og han slo dem med et stort mannefall, og de ble begravet der på samme sted.
29 Israels barn kalte dette stedet Kebrot-Hattaava, for der begravde de folket som hadde lyst på kjøtt og blod.
30 De dro fra Kebrot-Hattaava og slo leir i Haserot, som ligger i Paran-ørkenen.
31 Mens Israels barn var i Haserot, ble Herrens vrede opptent mot Mirjam på grunn av Moses, og hun ble spedalsk, hvit som snø.
32 Og hun ble holdt innestengt utenfor leiren i sju dager, inntil hun var blitt frisk igjen etter spedalskheten sin.
33 Etterpå brøt Israels barn opp fra Haserot og slo leir ved enden av Paran-ørkenen.
34 På den tiden sa Herren til Moses at han skulle sende tolv menn fra Israels barn, én mann fra hver stamme, for å dra og utforske Kanaans land.
35 Så sendte Moses de tolv mennene, og de kom til Kanaans land for å utforske og undersøke det, og de utforsket hele landet fra Sin-ørkenen til Rekob, helt til Kamoth.
36 Og etter førti dager kom de til Moses og Aron, og de fortalte ham det de hadde i hjertet sitt. Ti av mennene kom med en ond rapport til Israels barn om det landet de hadde utforsket, og sa: «Det er bedre for oss å vende tilbake til Egypt enn å dra til dette landet, et land som fortærer sine innbyggere.»
37 Men Josva, Nuns sønn, og Kaleb, Jefunes sønn, som var blant dem som hadde utforsket landet, sa: Landet er overmåte godt.
38 Dersom Herren har behag i oss, vil han føre oss til dette landet og gi det til oss, for det er et land som flyter med melk og honning.
39 Men Israels barn ville ikke høre på dem, og de lyttet til ordene til de ti mennene som hadde kommet med et ondt rykte om landet.
40 Herren hørte Israels barns knurring, og han ble vred og sverget og sa:
41 Sannelig, ingen mann av denne onde generasjon fra tjue år og oppover skal se landet, unntatt Kaleb, Jefunes sønn, og Josva, Nuns sønn.
42 Men denne onde generasjonen skal visselig gå til grunne i denne ødemarken, og deres barn skal komme til landet og ta det i eie. Derfor ble Herrens vrede opptent mot Israel, og han lot dem vandre om i ødemarken i førti år, helt til slutten på den onde generasjonen, fordi de ikke fulgte Herren.
43 Folket bodde lenge i Paran-ørkenen, og deretter dro de videre til ødemarken langs veien til Rødehavet.

KAPITTEL 84

1 På den tiden tok Korah, sønn av Jetser, sønn av Kehat, sønn av Levis sønn, mange menn av Israels barn med seg. De reiste seg og trettet med Moses, Aron og hele menigheten.
2 Herren ble vred på dem, og jorden åpnet sin munn og slukte dem, husene deres og alt de tilhørte, og alle mennene som tilhørte Korah.
3 Etter dette lot Gud folket gå rundt langs veien til Se'ir-fjellet i lang tid.
4 På den tiden sa Herren til Moses: «Du skal ikke føre krig mot Esaus barn! For jeg vil ikke gi dere så mye som en fot kan tråkke på av noe som tilhører dem. Jeg har gitt Se'ir-fjellet til arv til Esau.»

5 Derfor kjempet Esaus barn mot Se'irs barn i tidligere tider, og Herren hadde gitt Se'irs barn i Esaus barns hender og utryddet dem foran dem, og Esaus barn bodde i deres sted den dag i dag.
6 Derfor sa Herren til Israels barn: «Kjemp ikke mot Esaus barn, deres brødre! For ingenting i deres land tilhører dere. Men dere kan kjøpe mat av dem for penger og ete det, og dere kan kjøpe vann av dem for penger og drikke det.»
7 Og Israels barn gjorde etter Herrens ord.
8 Israels barn vandret omkring i ødemarken, langs veien til Sinai-fjellet i lang tid, og de rørte ikke Esaus barn, og de ble værende i det området i nitten år.
9 På den tiden døde Latinus, kongen av Kittims barn, i det førtifemte året av hans regjeringstid, det fjortende året etter at Israels barn dro ut av Egypt.
10 Og de begravde ham på den tomten han hadde bygget for seg selv i landet Kittim, og Abimnas regjerte i hans sted i trettiåtte år.
11 I de dager, etter nitten år, hadde Israels barn passert grensen til Esaus barn. De kom og passerte veien til Moabs ørken.
12 Herren sa til Moses: «Du skal ikke beleire Moab og ikke stride mot dem, for jeg vil ikke gi dere noe av landet deres.»
13 I nitten år reiste Israels barn gjennom Moabs ørken uten å kjempe mot dem.
14 I det trettisjette året etter at Israels barn hadde dratt ut av Egypt, slo Herren Sihons, amorittenes konges, hjerte, og han førte krig og dro ut for å kjempe mot Moabs barn.
15 Sihon sendte budbringere til Beor, sønn av Janeas, sønn av Bileam, rådgiver for kongen i Egypt, og til hans sønn Bileam for å forbanne Moab, slik at det kunne bli gitt i Sihons hånd.
16 Sendebudene dro og hentet Beor, sønn av Janeas, og hans sønn Bileam fra Petor i Mesopotamia. Beor og hans sønn Bileam kom til Sihons by og forbannet Moab og deres konge i nærvær av Sihon, amorittenes konge.
17 Så dro Sihon ut med hele hæren sin og dro mot Moab og kjempet mot dem. Han ydmyket dem, og Herren ga dem i hans hender. Sihon drepte Moabs konge.
18 Sihon tok alle byene i Moab i slaget, og han tok også Hesjbon fra dem. For Hesjbon var en av byene i Moab. Sihon satte sine fyrster og stormenn i Hesjbon, og Hesjbon tilhørte Sihon i de dager.
19 Derfor talte lignelsestalerne Beor og hans sønn Bileam disse ordene og sa: Kom til Hesjbon, Sihons by skal bygges opp og grunnfestes.
20 Ve deg, Moab! Du er fortapt, Kemosj-folk! Se, det står skrevet i Guds lovbok.
21 Da Sihon hadde erobret Moab, plasserte han vakter i de byene han hadde tatt fra Moab, og et betydelig antall av Moabs barn falt i Sihons hånd i kampen, og han tok en stor fangst av dem, sønner og døtre, og han drepte kongen deres; så vendte Sihon tilbake til sitt eget land.
22 Sihon ga Beor og Bileam, sønnen hans, en mengde sølv og gull. Han sendte dem bort, og de dro til Mesopotamia, hjem til sitt land og hjem.
23 På den tiden dro alle Israels barn fra veien til Moabs ødemark og vendte tilbake og omringet Edoms ødemark.
24 I den første måneden i det førtiende året etter at de hadde dratt ut av Egypt, kom hele menigheten til Sin-ørkenen. Israels barn bodde der i Kadesj i Sin-ørkenen. Mirjam døde der, og hun ble gravlagt der.
25 På den tiden sendte Moses bud til Hadad, kongen i Edom, og sa: Så sier din bror Israel: La meg dra gjennom ditt land. Vi skal ikke dra gjennom åkrer eller vingårder, vi skal ikke drikke vannet fra brønnen. Vi skal gå på kongens vei.
26 Edom sa til ham: «Du skal ikke dra gjennom mitt land.» Og Edom dro ut for å møte Israels barn med et mektig folk.
27 Esaus barn nektet å la Israels barn dra gjennom landet sitt. Israels barn dro derfor bort fra dem og kjempet ikke mot dem.
28 For før dette hadde Herren befalt Israels barn og sagt: Dere skal ikke stride mot Esaus barn. Derfor dro israelittene bort fra dem og stride ikke mot dem.
29 Så dro Israels barn fra Kadesj, og hele folket kom til fjellet Hor.
30 På den tiden sa Herren til Moses: Si til din bror Aron at han skal dø der, for han skal ikke komme inn i det landet jeg har gitt Israels barn.
31 Og Aron dro opp til fjellet Hor på Herrens befaling i det førtiende året, i den femte måneden, på den første dagen i måneden.
32 Aron var hundre og tjuetre år gammel da han døde på fjellet Hor.

KAPITTEL 85

1 Kanaaneernes konge Arad, som bodde i sør, hørte at israelittene var kommet via spionenes vei, og han stilte opp hæren sin for å kjempe mot israelittene.
2 Israels barn var svært redde for ham, for han hadde en stor og tung hær, så Israels barn bestemte seg for å vende tilbake til Egypt.
3 Israels barn vendte tilbake omtrent tre dagsreiser til Maserat Beni Jaakon, for de var svært redde på grunn av kong Arad.
4 Israels barn ville ikke vende tilbake til sine bosteder, så de ble værende i Beni Jaakon i tretti dager.
5 Da Levis barn så at Israels barn ikke ville vende tilbake, ble de nidkjære for Herrens skyld. De reiste seg og kjempet mot israelittenes brødre, og drepte en stor mengde av dem og tvang dem til å vende tilbake til sitt sted, fjellet Hor.
6 Og da de kom tilbake, var kong Arad fortsatt i ferd med å ordne hæren sin til kamp mot israelittene.
7 Israel avla et løfte og sa: «Hvis du gir dette folket i min hånd, skal jeg ødelegge byene deres med bann.»
8 Herren hørte Israels røst og ga kanaaneerne i deres hånd. Han slo dem og byene deres fullstendig og kalte stedet Horma.
9 Israels barn brøt opp fra fjellet Hor og slo leir i Obot, og de brøt opp fra Obot og slo leir i Ije-Habarim, på Moabs grense.
10 Israels barn sendte bud til Moab og sa: «La oss nå dra gjennom ditt land til vårt sted!» Men Moabs barn ville ikke la Israels barn dra gjennom landet sitt. For Moabs barn var svært redde for at Israels barn skulle gjøre mot dem slik Sihon, amorittenes konge, hadde gjort mot dem. Han hadde tatt landet deres og drept mange av dem.

11 Derfor lot ikke Moab israelittene dra gjennom landet hans, og Herren befalte Israels barn å ikke stride mot Moab. Derfor brøt israelittene opp fra Moab.
12 Israels barn brøt opp fra Moabs grense og kom til den andre siden av Arnon, Moabs grense, mellom Moab og amorittene. De slo leir ved Sihons, amorittenes konges, grense i Kedemot-ørkenen.
13 Israels barn sendte budbringere til Sihon, amorittenes konge, og sa:
14 La oss dra gjennom landet ditt. Vi skal ikke svinge inn på markene eller i vingårdene. Vi skal følge kongens vei inntil vi har passert grensen din. Men Sihon ville ikke la israelittene dra gjennom.
15 Sihon samlet alle amorittene og dro ut i ødemarken for å møte Israels barn, og han kjempet mot Israel i Jahas.
16 Herren ga Sihon, amorittenes konge, i Israels barns hånd, og Israel slo hele Sihons folk med sverdets egg og hevnet Moabs sak.
17 Israels barn tok Sihons land i eie fra Aram til Jabuk, til Ammons barn, og de tok alt byttet fra byene.
18 Og Israel inntok alle disse byene, og Israel bodde i alle amorittenes byer.
19 Og alle Israels barn bestemte seg for å kjempe mot Ammons barn og ta også deres land.
20 Herren sa til Israels barn: «Dere skal ikke beleire Ammons barn og ikke hisse opp krig mot dem! For jeg vil ikke gi dere noe av landet deres.» Israels barn lyttet til Herrens ord og kjempet ikke mot Ammons barn.
21 Israels barn vendte seg og dro opp veien gjennom Basan til landet til Og, kongen i Basan. Og, kongen i Basan, dro ut for å møte israelittene i kamp. Han hadde med seg mange tapre menn og en meget sterk hær av amorittenes folk.
22 Og, kongen i Basan, var en svært mektig mann, men sønnen hans, Naaron, var overmåte mektig, enda sterkere enn ham.
23 Og Og sa i sitt hjerte: Se, hele Israels leir tar opp et område på tre paraser. Nå vil jeg slå dem i hjel på én gang, uten sverd eller spyd.
24 Og gikk opp på Jahas-fjellet og tok derfra en stor stein, som var tre parsa lang, og satte den på hodet sitt og bestemte seg for å kaste den over Israels barns leir for å slå alle israelittene med den steinen.
25 Herrens engel kom og stakk steinen i Ogs hode, og steinen falt ned på Ogs hals, den som falt til jorden på grunn av steinens vekt på hans hals.
26 På den tiden sa Herren til Israels barn: «Frykt ikke for ham! For jeg har gitt ham og hele hans folk og hele hans land i deres hånd. Dere skal gjøre med ham som dere gjorde med Sihon.»
27 Moses gikk ned til ham med en liten mengde av Israels barn, og Moses slo Og med en stokk ved anklene hans og drepte ham.
28 Etterpå forfulgte Israels barn Ogs barn og hele hans folk, og de slo dem og utslettet dem til det ikke var noen rest igjen av dem.
29 Etterpå sendte Moses noen av Israels barn ut for å utspeide Jazer, for Jazer var en svært berømt by.
30 Speiderne dro til Jazer og undersøkte det, og speiderne stolte på Herren og kjempet mot mennene i Jazer.
31 Disse mennene inntok Jazer og landsbyene rundt, og Herren ga dem i deres hånd, og de drev bort amorittene som hadde vært der.
32 Israels barn tok landet som tilhørte de to amoritkongene, seksti byer som lå på den andre siden av Jordan, fra Arnon-bekken til Herman-fjellet.
33 Israels barn dro videre og kom til Moabs sletter, som ligger på denne siden av Jordan, ved Jeriko.
34 Moabs barn hørte alt det onde Israels barn hadde gjort mot de to amoritkongene, Sihon og Og. Da ble alle moabittene svært redde for israelittene.
35 Da sa Moabs eldste: «Se, de to amorittenes konger, Sihon og Og, som var mektigere enn alle jordens konger, kunne ikke stå seg mot Israels barn. Hvordan kan vi da stå oss mot dem?»
36 De sendte oss sannelig bud før nå om å dra gjennom landet vårt på veien, og vi ville ikke la dem gå. Nå vil de vende seg mot oss med sine tunge sverd og ødelegge oss. Moab var i nød på grunn av Israels barn, og de var svært redde for dem, og de rådførte seg med hverandre om hva som skulle gjøres med Israels barn.
37 Moabs eldste bestemte seg for å ta en av sine menn, Balak, sønn av moabitten Sippor, og gjorde ham til konge over seg på den tiden. Balak var en svært vis mann.
38 Moabs eldste reiste seg og sendte bud til Midjans barn om å slutte fred med dem. For det hadde vært et stort slag og fiendskap mellom Moab og Midjan i de dager, helt fra Hadads, Bedads sønns, konge i Edoms dager, da han slo Midjan på Moabs mark, og helt til denne dag.
39 Moabs barn sendte bud til Midjans barn, og de sluttet fred med dem. Midjans eldste kom til Moabs land for å slutte fred for Midjans barn.
40 Moabs eldste rådførte seg med Midjans eldste om hva de skulle gjøre for å berge livet deres fra Israel.
41 Alle Moabs barn sa til Midjans eldste: «Nå slikker Israels barn opp alt som er rundt oss, slik oksen slikker opp gresset på marken. For slik gjorde de med de to amorittenes konger, som er sterkere enn oss.»
42 Midjans eldste sa til Moab: «Vi har hørt at den gang Sihon, amorittenes konge, kjempet mot dere og tok landet deres. Da sendte han bud fra Mesopotamia til Beor, Janeas' sønn, og til Bileam, hans sønn. De kom og forbannet dere. Derfor fikk Sihon overtaket over dere, så han tok landet deres.»
43 Send nå også til Bileam, hans sønn, for han bor fortsatt i sitt land. Gi ham lønnen hans, så han kan komme og forbanne alle de folkene du frykter. Moabs eldste hørte dette, og det behaget dem å sende bud til Bileam, Beors sønn.
44 Balak, Sippors sønn, kongen av Moab, sendte budbringere til Bileam og sa:
45 Se, et folk har kommet ut fra Egypt. De dekker hele jorden og står stille rett overfor meg.
46 Kom derfor nå og forbann dette folket for meg! For de er for mektige for meg. Kanskje jeg kan seire og kjempe mot dem og drive dem bort. For jeg har hørt at den du velsigner, er velsignet, og den du forbanner, er forbannet.
47 Balaks sendebud dro til Bileam og hentet Bileam for å forbanne folket og kjempe mot Moab.
48 Bileam kom til Balak for å forbanne Israel. Herren sa til Bileam: «Forbann ikke dette folket, for det er velsignet.»

49 Dag etter dag prøvde Balak å overtale Bileam til å forbanne Israel. Men Bileam hørte ikke på Balak på grunn av det ord Herren hadde talt til Bileam.
50 Da Balak så at Bileam ikke ville gjøre som han ønsket, reiste han seg og dro hjem. Bileam vendte også tilbake til sitt land, og derfra dro han til Midjan.
51 Israels barn brøt opp fra Moabs sletter og slo leir ved Jordan fra Bet-Hajesimot helt til Abel-Shittim, ved enden av Moabs sletter.
52 Da Israels barn bodde på Sittim-sletten, begynte de å drive hor med Moabs døtre.
53 Israels barn kom nær Moab, og Moabs barn slo opp teltene sine rett overfor Israels barns leir.
54 Moabs barn var redde for Israels barn, og Moabs barn tok alle døtrene deres og konene deres, som var vakre å se til og tiltalende, og kledde dem i gull og sølv og kostbare klær.
55 Moabs barn lot disse kvinnene sitte ved inngangen til teltene sine, slik at Israels barn kunne se dem og vende seg til dem og ikke kjempe mot Moab.
56 Alle Moabs barn gjorde dette mot Israels barn. Hver mann satte sin kone og datter ved inngangen til sitt telt. Alle Israels barn så hva Moabs barn gjorde. Israels barn vendte seg til Moabs døtre og begjærte dem og gikk til dem.
57 Og det skjedde at når en hebreer kom til døren til Moabs telt og så en moabisk datter og ønsket henne i sitt hjerte og talte til henne i døren til teltet om det han ønsket, mens de talte sammen, kom teltmennene ut og talte til hebreeren slik som disse ordene:
58 Dere vet jo at vi er brødre, vi er alle etterkommere av Lot og etterkommere av hans bror Abraham. Hvorfor vil dere da ikke bli hos oss, og hvorfor vil dere ikke spise vårt brød og vårt offer?
59 Og da Moabs barn hadde overveldet ham med sine ord og lokket ham med sine smigrende ord, satte de ham i teltet og laget mat og ofret for ham, og han spiste av deres offer og av deres brød.
60 Så ga de ham vin, og han drakk og ble beruset. De stilte en vakker pike foran ham, og han gjorde med henne som han ville, for han visste ikke hva han gjorde, ettersom han hadde drukket rikelig med vin.
61 Slik gjorde Moabs barn mot Israel på det stedet, på Sittim-sletten, og Herrens vrede ble opptent mot Israel på grunn av denne saken, og han sendte pest blant dem, og der døde tjuefire tusen mann av israelittene.
62 Nå var det en mann blant Simeons barn som het Simri, sønn av Salu. Han sluttet seg til midjanitten Kosbi, datter av Sur, kongen i Midjan, for øynene på alle Israels barn.
63 Pinehas, sønn av Elasar, sønn av presten Aron, så denne onde gjerningen Simri hadde gjort. Han tok et spyd, reiste seg og gikk etter dem. Han gjennomboret dem begge og drepte dem. Pesten stoppet blant Israels barn.

KAPITTEL 86

1 På den tiden etter pesten talte Herren til Moses og til Elasar, sønn av presten Aron, og sa:
2 Tell overhodene for hele Israels barns menighet, fra tjue år og oppover, alle som drog ut i hæren.
3 Moses og Eleasar telte Israels barn etter deres familier, og tallet på hele Israel var syv hundre tusen syv hundre og tretti.
4 Og tallet på Levis barn, fra én måned gammel og oppover, var tjuetre tusen, og blant disse var det ikke en mann av dem som ble mønstret av Moses og Aron i Sinai-ørkenen.
5 For Herren hadde sagt til dem at de skulle dø i ørkenen. De døde alle sammen, og ikke én ble igjen av dem uten Kaleb, Jefunes sønn, og Josva, Nuns sønn.
6 Etter dette sa Herren til Moses: «Si til Israels barn at de skal hevne seg på Midjan for deres brødres, Israels barns, sak.»
7 Moses gjorde så, og Israels barn valgte ut blant seg tolv tusen mann, tusen i hver stamme, og de dro til Midjan.
8 Israels barn førte krig mot Midjan, og de drepte alle menn, også Midjans fem høvdinger, og de drepte Bileam, Beors sønn, med sverd.
9 Israels barn tok midianittenes koner til fange, med deres små barn og deres buskap og alt de eide.
10 De tok alt byttet og alt byttet og brakte det til Moses og Eleasar på Moabs sletter.
11 Moses og Elasar og alle menighetens høvdinger gikk ut for å møte dem med glede.
12 Og de delte alt byttet fra Midjan, og Israels barn tok hevn over Midjan for sine brødres, Israels barns, sak.

KAPITTEL 87

1 På den tiden sa Herren til Moses: «Se, dine dager går mot slutten. Ta nå Josva, Nuns sønn, din tjener, og sett ham i tabernaklet, så vil jeg befale ham det.» Og Moses gjorde så.
2 Herren viste seg i tabernaklet i en skysøyle, og skysøylen sto ved inngangen til tabernaklet.
3 Herren befalte Josva, Nuns sønn, og sa til ham: Vær sterk og modig! For du skal føre Israels barn inn i det landet jeg med ed lovte å gi dem, og jeg vil være med deg.
4 Moses sa til Josva: «Vær sterk og modig! For du skal la Israels barn ta landet i eie. Herren skal være med deg. Han skal ikke forlate deg eller svikte deg. Vær ikke redd eller mist motet.»
5 Moses kalte alle Israels barn til seg og sa til dem: «Dere har sett alt det gode Herren deres Gud har gjort for dere i ørkenen.
6 Hold derfor nå alle ordene i denne loven og vandre på Herrens, deres Guds vei! Vik ikke av fra den veien Herren har befalt dere, verken til høyre eller venstre.
7 Og Moses lærte Israels barn lover, forskrifter og dommer, slik som Herren hadde befalt ham.
8 Og han lærte dem Herrens vei og hans lover; se, de er skrevet i Guds lovbok, som han ga Israels barn ved Moses' hånd.
9 Da Moses var ferdig med å gi Israels barn befaling, sa Herren til ham: «Gå opp på Abarim-fjellet og dø der, og bli samlet til ditt folk, slik som Aron, din bror, ble samlet.»
10 Og Moses dro opp, slik Herren hadde befalt ham, og han døde der i Moabs land etter Herrens befaling, i det førtiende året etter at israelittene hadde dratt ut av Egypt.
11 Israels barn gråt over Moses på Moabs sletter i tretti dager, og dagene med gråt og sørge over Moses var til ende.

KAPITTEL 88

1 Etter Moses' død sa Herren til Josva, Nuns sønn:
2 Gjør deg klar og gå over Jordan til det landet jeg har gitt Israels barn, og du skal la Israels barn ta landet i eie.
3 Hvert sted hvor deres føtter tråkker, skal tilhøre dere. Fra Libanon-ørkenen til den store elven, Perat-elven, skal deres grense være.
4 Ingen skal kunne stå imot deg alle dine levedager. Likesom jeg var med Moses, vil jeg være med deg. Vær bare sterk og frimodig, så du holder hele den loven Moses befalte deg. Vik ikke av fra veien, verken til høyre eller venstre, så du kan lykkes i alt du gjør.
5 Josva befalte Israels tilsynsmenn: «Gå gjennom leiren og befal folket: Gjør dere i stand proviant! For om tre dager skal dere gå over Jordan og ta landet i eie.»
6 Israels barns tilsynsmenn gjorde så, og de befalte folket, og de gjorde alt det Josva hadde befalt.
7 Josva sendte to menn for å utspeide landet rundt Jeriko, og mennene dro og utspeidet Jeriko.
8 Etter sju dager kom de til Josva i leiren og sa til ham: «Herren har gitt hele landet i vår hånd, og innbyggerne der er forferdet av frykt for oss.»
9 Deretter stod Josva opp om morgenen, og hele Israel med ham, og de brøt opp fra Sittim. Josva og hele Israel med ham gikk over Jordan. Josva var åttito år gammel da han gikk over Jordan med Israel.
10 Folket dro opp fra Jordan den tiende dagen i den første måneden og slo leir i Gilgal, ved det østre hjørnet av Jeriko.
11 Israels barn holdt påske i Gilgal på Jeriko-slettene på den fjortende dagen i måneden, slik det står skrevet i Moseloven.
12 Dagen etter påske sluttet mannaen på den tiden, og det var ikke mer manna til Israels barn, og de spiste av Kanaans land.
13 Jeriko var fullstendig stengt for Israels barn; ingen kom ut eller inn.
14 I den andre måneden, på den første dagen i måneden, sa Herren til Josva: «Stå opp! Se, jeg har gitt Jeriko og hele folket i din hånd. Alle dine krigere skal gå rundt byen én gang om dagen. Slik skal du gjøre i seks dager.»
15 Og prestene skal blåse i trompeter, og når dere hører trompetlyden, skal hele folket rope ut i et stort rop, så byens murer skal falle ned; hele folket skal dra opp, hver mann mot sin motstander.
16 Og Josva gjorde slik som Herren hadde befalt ham.
17 Og på den sjuende dagen gikk de rundt byen sju ganger, og prestene blåste i trompetene.
18 Og ved den sjuende runden sa Josva til folket: Rop, for Herren har gitt hele byen i vår hånd.
19 Bare byen og alt som er i den skal være forbannet for Herren. Vokt dere for det forbannede, så dere ikke bannlyser Israels leir og skaper ulykker over den.
20 Men alt sølvet og gullet og messinget og jernet skal vies til Herren; det skal komme inn i Herrens skattkammer.
21 Folket blåste i trompeter og ropte høyt, og Jerikos murer falt ned, og hele folket gikk opp, hver mann rett foran seg, og de inntok byen og slo i hjel alt som var i den, både menn og kvinner, unge og gamle, okser, sauer og esler, med sverdets egg.
22 Og de brente hele byen med ild; bare sølv- og gullkarene, kobber- og jernkarene la de i Herrens skattkammer.
23 Og Josva sverget på den tiden og sa: Forbannet være den mannen som bygger opp Jeriko! Det er hans førstefødte sønn som skal legge grunnvollen, og det er hans yngste sønn som skal sette opp portene.
24 Akan, sønn av Karmi, sønn av Sabdi, sønn av Serah, sønn av Juda, var troløs mot det bannlyste. Han tok noe av det bannlyste og gjemte det i teltet. Da ble Herrens vrede opptent mot Israel.
25 Etter dette, da Israels barn var kommet tilbake fra å ha brent ned Jeriko, sendte Josva ut menn for å utspeide Ai og kjempe mot byen.
26 Mennene dro opp og utspeidet Ai. De vendte tilbake og sa: «Ikke la hele folket dra opp med deg til Ai. La bare omkring tre tusen mann dra opp og innta byen! Det er bare få menn der.»
27 Josva gjorde så, og omkring tre tusen mann av Israels barn dro opp med ham, og de kjempet mot mennene i Ai.
28 Og slaget ble hardt mot Israel, og mennene fra Ai felte trettiseks menn av Israel, og Israels barn flyktet for mennene fra Ai.
29 Da Josva så dette, flerret han klærne sine og falt ned med ansiktet mot jorden for Herrens åsyn, han og Israels eldste, og de strødde støv på hodet sitt.
30 Josva sa: «Herre, hvorfor førte du dette folket over Jordan? Hva skal jeg si når israelittene har vendt ryggen til fiendene sine?»
31 Nå skal alle kanaaneerne, landets innbyggere, høre dette, omringe oss og utrydde navnet vårt.
32 Herren sa til Josva: «Hvorfor faller du ned på ditt ansikt? Reis deg og gå bort! For israelittene har syndet og tatt av det bannlyste. Jeg vil ikke lenger være med dem med mindre de utrydder det bannlyste fra sin midte.»
33 Josva reiste seg og samlet folket. Han kom med urim etter Herrens befaling. Juda stamme ble tatt ut, og Akan, Karmis sønn, ble tatt ut.
34 Josva sa til Akan: «Fortell meg, min sønn, hva du har gjort.» Akan sa: «Jeg så blant byttet en vakker kappe fra Sinear og to hundre sekel sølv og en gullkile som veide femti sekel. Jeg begjærte dem og tok dem, og se, de er alle gjemt i jorden midt i teltet.»
35 Josva sendte ut menn som dro og hentet dem fra Akans telt og førte dem til Josva.
36 Josva tok Akan og disse karene og sønnene og døtrene hans og alt han tilhørte, og de førte dem til Akor-dalen.
37 Og Josva brente dem der med ild, og alle israelittene steinet Akan med steiner, og de reiste en steinrøys over ham. Derfor kalte han dette stedet Akors dal. Fordi Herrens vrede stilnet, kom Josva deretter til byen og kjempet mot den.
38 Herren sa til Josva: «Frykt ikke og vær ikke redd! Se, jeg har gitt Ai, kongen og folket i din hånd. Du skal gjøre med dem som du gjorde med Jeriko og kongen. Bare byttet og buskapen skal dere ta som bytte. Legg et bakhold mot byen bak den.»
39 Josva gjorde som Herren hadde sagt. Han valgte ut tretti tusen tapre menn blant krigsmennene. De ble sendt av sted, og de la seg i bakhold for byen.

40 Og han befalte dem og sa: Når dere ser oss, skal vi flykte for dem med list, og de skal forfølge oss. Dere skal da reise dere fra bakholdet og innta byen. Og det gjorde de.
41 Josva kjempet, og mennene i byen dro ut mot Israel, uten å vite at de lå i bakhold for dem bak byen.
42 Josva og alle israelittene lot som om de var utmattet foran dem, og de flyktet med list gjennom ørkenen.
43 Mennene fra Ai samlet alle folkene som var i byen for å forfølge israelittene. De dro ut og ble lokket bort fra byen, ikke én ble igjen. De lot byen stå åpen og forfulgte israelittene.
44 De som lå i bakhold, reiste seg fra sine plasser og skyndte seg å komme til byen, inntok den og satte fyr på den. Mennene fra Ai vendte tilbake, og se, røyken fra byen steg opp til himmelen, og de hadde ingen mulighet til å trekke seg tilbake verken den ene eller den andre veien.
45 Alle mennene fra Ai var midt i Israel, noen på denne siden og noen på den siden, og de slo dem så at ikke én av dem ble tilbake.
46 Israels barn tok Melosj, kongen i Ai, levende og førte ham til Josva. Josva hengte ham på et tre, og han døde.
47 Etter at Israels barn hadde brent ned byen, vendte de tilbake til den, og de slo alle som var i den med sverdets egg.
48 Og tallet på de falne av mennene i Ai, både menn og kvinner, var tolv tusen. Bare buskapen og byttet fra byen tok de til seg, slik Herren hadde sagt til Josva.
49 Alle kongene på denne siden av Jordan, alle kongene i Kanaan, hørte om det onde Israels barn hadde gjort mot Jeriko og Ai, og de samlet seg for å kjempe mot Israel.
50 Bare innbyggerne i Gibeon var svært redde for å kjempe mot israelittene, for at de skulle omkomme. De handlet listig. De kom til Josva og hele Israel og sa til dem: «Vi kommer fra et land langt borte. Gjør nå en pakt med oss.»
51 Innbyggerne i Gibeon overmannet Israels barn, og Israels barn sluttet en pakt med dem og sluttet fred med dem, og menighetens høvdinger sverget det til dem. Men etterpå visste Israels barn at de var deres naboer og bodde blant dem.
52 Men Israels barn drepte dem ikke, for de hadde sverget til dem ved Herren, og de ble vedhuggere og vannbærere.
53 Josva sa til dem: «Hvorfor har dere narret meg ved å gjøre dette mot oss?» De svarte ham og sa: «Fordi det ble fortalt dine tjenere alt det dere hadde gjort mot alle amorittenes konger, og vi ble svært redde for livet, og vi gjorde dette.»
54 Den dagen satte Josva dem til å hugge ved og hente vann, og han fordelte dem som slaver blant alle Israels stammer.
55 Da Adonisedek, kongen i Jerusalem, hørte alt det Israels barn hadde gjort med Jeriko og Ai, sendte han bud til Hoham, kongen i Hebron, og til Piram, kongen i Jarmut, og til Jafia, kongen i Lakisj, og til Deber, kongen i Eglon, og lot si:
56 Kom opp til meg og hjelp meg, så vi kan slå Israels barn og innbyggerne i Gibeon, som har sluttet fred med Israels barn.
57 Og de samlet seg, og de fem amorittenes konger dro opp med alle sine leirer, et mektig folk, tallrikt som sanden på havets strand.
58 Alle disse kongene kom og slo leir foran Gibeon, og de begynte å kjempe mot innbyggerne i Gibeon. Alle mennene i Gibeon sendte bud til Josva og sa: «Kom raskt opp til oss og hjelp oss! For alle amorittenes konger har samlet seg for å kjempe mot oss.»
59 Josva og hele krigerfolket dro opp fra Gilgal, og Josva kom plutselig mot dem og slo disse fem kongene med et stort mannefall.
60 Herren la dem i forlegenhet foran israelittene. De slo dem med et forferdelig mannefall i Gibeon og forfulgte dem langs veien som går opp til Bet-Horon, helt til Makkeda. De flyktet for israelittene.
61 Og mens de flyktet, sendte Herren haglsteiner fra himmelen over dem, og flere av dem døde av haglsteinene enn av Israels barns nedslaktning.
62 Israels barn forfulgte dem, og de fortsatte å hugge dem ned på veien, de fortsatte å hugge dem ned.
63 Mens de slo, og dagen led mot kveld, sa Josva foran hele folket: «Sol, stå stille i Gibeon, og måne i Ajalon-dalen, inntil folket har fått hevn over fiendene sine.»
64 Herren hørte Josvas røst, og solen sto stille midt på himmelen, og den sto stille i seks og tretti øyeblikk, og månen sto også stille og gikk ikke ned i en hel dag.
65 Og det har ikke vært noen dag som denne, verken før eller etter, at Herren lyttet til en manns røst, for Herren kjempet for Israel.

KAPITTEL 89

1 Da sang Josva denne sangen den dagen Herren ga amorittene i Josvas og Israels barns hånd, og han sa foran hele Israels øyne:
2 Herre, du har gjort mektige ting, du har gjort store gjerninger. Hvem er som deg? Mine lepper skal synge om ditt navn.
3 Min godhet og min borg, min høye borg, jeg vil synge en ny sang for deg, med takksigelse vil jeg synge for deg, du er min frelses styrke.
4 Alle jordens konger skal prise deg, verdens fyrster skal synge for deg, Israels barn skal fryde seg over din frelse, de skal synge og prise din makt.
5 Til deg, Herre, har vi betrodd oss, vi sier at du er vår Gud, for du var vår ly og vårt sterke tårn mot våre fiender.
6 Til deg ropte vi og skammet oss ikke, på deg stolte vi og ble frelst. Da vi ropte til deg, hørte du vår røst, du frelste våre sjeler fra sverdet, du viste oss din nåde, du ga oss din frelse, du gledet våre hjerter med din styrke.
7 Du dro ut til vår frelse, med din arm forløste du ditt folk; du svarte oss fra din hellige himmel, du frelste oss fra titusenvis av folk.
8 Solen og månen sto stille på himmelen, og du sto i din vrede mot våre undertrykkere og befalte dine dommer over dem.
9 Alle jordens fyrster reiste seg, folkeslagenes konger samlet seg, de lot seg ikke rokke for ditt åsyn, de begjærte dine kriger.
10 Du reiste deg mot dem i din vrede og lot din harme falle over dem. Du ødela dem i din vrede og utryddet dem i ditt hjerte.

11 Folkeslag er blitt fortært av din harme, kongeriker er blitt fortapt på grunn av din vrede. Du såret konger på din vredes dag.
12 Du utøste din harme over dem, din harmfulle vrede grep dem; du lot deres misgjerning falle over dem og utryddet dem i deres ondskap.
13 De la ut en felle og falt i den. De gjemte seg i nettet, foten deres ble fanget.
14 Din hånd var klar mot alle dine fiender som sa: Ved sitt sverd tok de landet i eie, ved sin arm bodde de i byen. Du fylte deres ansikter med skam, du senket deres horn til jorden, du forferdet dem i din vrede og ødela dem i din vrede.
15 Jorden skalv og ristet ved lyden av din storm som sendte dem over dem. Du sparte ikke deres sjeler for døden, og du lot deres liv gå ned i graven.
16 Du forfulgte dem i din storm, du fortærte dem i din virvelvind, du forvandlet regnet deres til hagl, de falt i dype groper så de ikke kunne reise seg.
17 Likene deres var som søppel kastet ut midt på gatene.
18 De ble fortært og utslettet i din vrede, du frelste ditt folk med din kraft.
19 Derfor gleder våre hjerter seg i deg, våre sjeler jubler over din frelse.
20 Våre tunger skal fortelle om din makt, vi vil synge og prise dine underfulle gjerninger.
21 For du frelste oss fra våre fiender, du befridde oss fra dem som reiste seg mot oss, du utslettet dem foran oss og trakk dem ned under våre føtter.
22 Slik skal alle dine fiender gå til grunne, Herre, og de ugudelige skal bli som agner som drives av vinden, og dine elskede skal bli som trær plantet ved vann.
23 Så vendte Josva og hele Israel med ham tilbake til leiren i Gilgal, etter at de hadde slått alle kongene, så ikke en eneste rest ble igjen av dem.
24 Og de fem kongene flyktet alene til fots fra slaget og gjemte seg i en hule. Josva lette etter dem på slagmarken, men fant dem ikke.
25 Senere ble det meldt til Josva: Kongene er funnet, og se, de har gjemt seg i en hule.
26 Josva sa: «Sett ut menn ved huleåpningen til å vokte dem, så de ikke røver seg.» Og Israels barn gjorde så.
27 Josva kalte til seg hele Israel og sa til krigsførerne: «Sett føttene deres på disse kongenes nakker!» Josva sa: «Slik skal Herren gjøre med alle fiendene deres.»
28 Etterpå befalte Josva at de skulle drepe kongene og kaste dem inn i hulen, og at de skulle legge store steiner foran huleåpningen.
29 Deretter dro Josva den dagen til Makkeda med alt folket som var med ham, og han slo byen med sverdets egg.
30 Og han utslettet byens sjeler og alt som tilhørte ham, og han gjorde med kongen og innbyggerne som han hadde gjort med Jeriko.
31 Så dro han derfra til Libna og stred mot byen, og Herren ga byen i hans hånd. Josva slo byen med sverdets egg, og alle dens sjeler, og han gjorde med byen og dens konge slik han hadde gjort med Jeriko.
32 Derfra dro han videre til Lakisj for å kjempe mot byen. Kong Horam i Gaza dro opp for å hjelpe mennene i Lakisj. Josva slo ham og folket hans så mye at ingen var tilbake av ham.
33 Josva tok Lakisj og hele folket der, og han gjorde med byen slik han hadde gjort med Libna.
34 Så dro Josva derfra til Eglon, og han inntok også det, og han slo det og hele folket der med sverdets egg.
35 Derfra dro han til Hebron og kjempet mot byen, inntok den og slo den fullstendig. Derfra vendte han tilbake med hele Israel til Debir, kjempet mot byen og slo den med sverdets egg.
36 Og han utryddet hver sjel som var der, han lot ingen bli igjen, og han gjorde med byen og kongen der som han hadde gjort med Jeriko.
37 Josva slo alle amorittenes konger fra Kadesj-Barnea til Asa, og han inntok landet deres med en gang, for Herren hadde kjempet for Israel.
38 Josva og hele Israel kom til leiren i Gilgal.
39 Da Jabin, kongen i Hasor, på den tiden hørte alt Josva hadde gjort mot amorittenes konger, sendte han bud til Jobat, kongen i Midjan, og til Laban, kongen i Simron, til Jefal, kongen i Aksaf, og til alle amorittenes konger og sa:
40 Kom raskt til oss og hjelp oss, så vi kan slå Israels barn før de kommer over oss og gjør med oss slik de har gjort med de andre amorittenes konger.
41 Alle disse kongene lyttet til Jabins, Hasors konges, ord, og de dro ut med alle sine leirer, sytten konger, og deres folk var like tallrikt som sanden på havets strand, sammen med utallige hester og vogner. De kom og slo leir sammen ved Meroms vann, og de møttes for å kjempe mot Israel.
42 Herren sa til Josva: «Frykt dem ikke! For i morgen omtrent på denne tiden vil jeg overgi dem alle felte foran deg. Du skal skjære hasene over hestene deres og brenne opp vognene deres.»
43 Josva og alle krigsmennene kom brått over dem og slo dem, så de falt i deres hender, for Herren hadde gitt dem i Israels barns hender.
44 Israels barn forfulgte alle disse kongene med deres leirer og slo dem til det ikke var noen igjen av dem. Josva gjorde med dem slik Herren hadde sagt til ham.
45 På den tiden vendte Josva tilbake til Hasor og slo byen med sverdet og utryddet hver sjel som var der, og brente den opp med ild. Fra Hasor dro Josva videre til Simron og slo byen og slo den fullstendig.
46 Derfra dro han til Aksaf og gjorde med byen slik han hadde gjort med Simron.
47 Derfra dro han til Adulam og drepte alle som var der. Han gjorde med Adulam som han hadde gjort med Aksaf og Simron.
48 Og han dro fra dem til alle byene til kongene som han hadde slått, og han slo alle folket som var igjen av dem, og han slo dem fullstendig ut.
49 Bare byttet og buskapen tok israelittene som bytte, men hvert menneske slo de i hjel; de lot ikke en sjel leve.
50 Josva og hele Israel gjorde slik Herren hadde befalt Moses. De feilet ikke i noe.
51 Josva og alle Israels barn slo hele Kanaans land, slik Herren hadde befalt dem, og de slo alle kongene deres, trettien konger i alt, og Israels barn tok hele landet deres.
52 Foruten Sihons og Ogs kongedømmer, som ligger på den andre siden av Jordan. Moses hadde inntatt mange byer i disse, og Moses ga dem til rubenittene, gadittene og halve Manasse-stammen.

53 Josva slo alle kongene som var på denne siden av Jordan, mot vest, og ga dem til arv til de ni stammene og til den halve Israelsstamme.
54 I fem år førte Josva krig mot disse kongene, og han ga byene deres til israelittene, og landet fikk ro etter kampene i amorittenes og kanaaneernes byer.

KAPITTEL 90

1 På den tiden, i det femte året etter at Israels barn hadde trukket over Jordan, etter at Israels barn hadde hvilt etter krigen mot kanaaneerne, brøt det ut store og harde slag mellom Edom og Kittims barn, og Kittims barn kjempet mot Edom.
2 I det året, det er i det trettiførste året av sitt regjeringstid, dro Abianus, kongen av Kittim, ut med en stor hær av de mektige mennene fra Kittims barn. Han dro til Se'ir for å kjempe mot Esaus barn.
3 Hadad, kongen i Edom, hørte om hans rapport, og han dro ut for å møte ham med et stort folk og en sterk styrke, og han gikk til kamp mot ham på Edoms mark.
4 Kittims hånd ble sterkere enn Esaus barn, og Kittims barn drepte to og tjue tusen mann av Esaus barn, og alle Esaus barn flyktet for dem.
5 Kittims barn forfulgte dem, og de nådde Hadad, kongen i Edom, som løp foran dem. De tok ham levende og førte ham til Abianus, kongen i Kittim.
6 Abianus beordret at han skulle drepes, og Hadad, kongen av Edom, døde i sitt førtiåttende regjeringsår.
7 Kittims barn fortsatte å forfølge Edom, og de slo dem med et stort mannefall, og Edom ble underlagt Kittims barn.
8 Kittims barn hersket over Edom, og Edom ble underlagt Kittims barns hånd og ble ett kongerike fra den dagen.
9 Og fra den tid kunne de ikke lenger løfte hodet, og deres rike ble ett med Kittims barn.
10 Abianus satte embetsmenn i Edom, og alle Edoms barn ble underlagt og skattpliktige under Abianus, og Abianus vendte tilbake til sitt eget land, Kittim.
11 Og da han kom tilbake, fornyet han regjeringen sin og bygde seg et romslig og befestet palass til kongelig residens, og han regjerte trygt over Kittims barn og Edoms barn.
12 I de dager, etter at Israels barn hadde drevet bort alle kanaaneerne og amorittene, var Josva gammel og høylytt til år.
13 Herren sa til Josva: «Du er gammel og fremskreden i livet, og en stor del av landet er fortsatt uinntatt.»
14 Så skal du nå dele dette landet til arv mellom de ni stammene og den halve Manasse-stammen. Josva sto opp og gjorde som Herren hadde sagt til ham.
15 Og han delte ut hele landet til Israels stammer som arv etter deres inndeling.
16 Men til Levi-stammen ga han ingen arv. Herrens offergaver er deres arv, slik Herren hadde talt om dem ved Moses.
17 Josva ga Kaleb, Jefunes sønn, Hebron-fjellet, én del over brødrene hans, slik som Herren hadde talt gjennom Moses.
18 Derfor ble Hebron Kalebs og hans barns arv, og det er den dag i dag.
19 Josva delte hele landet ut til hele Israel ved loddtrekning, slik Herren hadde befalt ham.
20 Israels barn ga levittene byer av sin arv og marker for deres buskap og eiendom. Slik Herren hadde befalt Moses, gjorde Israels barn. De delte ut landet ved loddtrekning, enten det var stort eller lite.
21 Og de dro for å arve landet etter sine grenser, og Israels barn ga Josva, Nuns sønn, en arv blant seg.
22 Ved Herrens ord ga de ham den byen han krevde, Timnat-Serak i Efraim-fjellet. Han bygde opp byen og bosatte seg der.
23 Dette er arvene som presten Elaser og Josva, Nuns sønn, og overhodene for stammenes familier utdelte til Israels barn ved loddtrekning i Silo, for Herrens åsyn, ved inngangen til tabernaklet, og de sluttet å dele landet.
24 Herren ga landet til israelittene, og de tok det i eie, slik Herren hadde lovet dem, og slik Herren hadde sverget til deres fedre.
25 Herren ga israelittene ro for alle fiendene rundt omkring dem, og ingen kunne stå imot dem. Herren ga alle fiendene deres i deres hender. Ikke ett eneste ord av alt det gode Herren hadde talt til Israels barn, slo feil. Ja, Herren oppfylte alt.
26 Josva kalte alle Israels barn til seg og velsignet dem og befalte dem å tjene Herren. Deretter lot han dem dra, og de dro hver til sin by og hver til sin arv.
27 Israels barn tjente Herren alle Josvas dager, og Herren ga dem ro fra alle kanter, og de bodde trygt i byene sine.
28 I de dager døde Abianus, kongen av Kittim, i sitt trettiåttende regjeringsår, det er det syvende året av hans regjeringstid over Edom. De begravde ham på stedet han hadde bygget for seg selv. Latinus regjerte i hans sted i femti år.
29 Og i løpet av sin regjeringstid førte han frem en hær, og han dro og kjempet mot innbyggerne i Britannia og Kernania, barna til Elisja, sønn av Javan, og han seiret over dem og gjorde dem skattpliktige.
30 Han hørte da at Edom hadde gjort opprør mot Kittims makt, og Latinus dro til dem og slo dem og ydmyket dem. Han la dem under Kittims barns makt. Edom ble ett kongerike med Kittims barn alle dager.
31 Og i mange år var det ingen konge i Edom, og deres styre lå hos Kittims barn og deres konge.
32 I det tjuesekste året etter at Israels barn hadde trukket over Jordan, det vil si det sekstisekste året etter at Israels barn hadde dratt ut av Egypt, var Josva gammel og høylytt på årene. Han var hundre og åtte år gammel på den tiden.
33 Etter at Herren hadde gitt alle israelittene ro fra alle fiendene rundt omkring, kalte Josva til seg hele Israel, til deres eldste, deres dommere og deres tilsynsmenn. Og Josva sa til Israels eldste og deres dommere: Se, jeg er gammel og høylytt til år, og dere har sett hva Herren har gjort med alle de folkeslagene som han har drevet bort foran dere. For det er Herren som har kjempet for dere.
34 Ta dere derfor nå frimodige til å holde og gjøre etter alle ordene i Moseloven, så dere ikke viker av fra den verken til høyre eller venstre, og ikke går inn blant de folkeslag som er igjen i landet. Dere skal ikke nevne navnet på deres guder, men dere skal holde dere til Herren deres Gud, slik dere har gjort den dag i dag.

35 Og Josva formante Israels barn sterkt til å tjene Herren alle sine dager.
36 Og alle israelittene sa: Vi vil tjene Herren vår Gud alle våre dager, vi og våre barn og våre barnebarn og vår ætt til evig tid.
37 Den dagen sluttet Josva en pakt med folket. Han lot Israels barn dra, og de dro hver til sin arv og sin by.
38 Og det var i de dager, da Israels barn bodde trygt i byene sine, at de begravde kistene til sine fedres stammer, som de hadde ført opp fra Egypt, hver mann i arven til sine barn. Israels barn begravde Jakobs tolv sønner, hver mann i arven til sine barn.
39 Og dette er navnene på byene hvor de begravde Jakobs tolv sønner, som Israels barn hadde ført opp fra Egypt.
40 Og de begravde Ruben og Gad på denne siden av Jordan, i Roma, som Moses hadde gitt til barna deres.
41 Simeon og Levi begravde de i byen Mauda, som han hadde gitt til Simeons barn. Utmarken rundt byen var for Levis barn.
42 Og de begravde Juda i byen Benjamin rett overfor Betlehem.
43 De begravde Issakars og Sebulons knokler i Sidon, i den delen som tilfalt barna deres.
44 Dan ble gravlagt i sine sønners by i Esjtael, og Naftali og Asjer ble gravlagt i Kadesj-Naftali, hver mann på den plassen han hadde gitt sine sønner.
45 Og de begravde Josefs knokler i Sikem, på den delen av marken som Jakob hadde kjøpt av Hamor, og som ble Josefs arv.
46 Og de begravde Benjamin i Jerusalem rett overfor jebusittene, som var gitt til Benjamins barn; Israels barn begravde sine fedre, hver mann i sine barns by.
47 Etter to år døde Josva, Nuns sønn, hundre og ti år gammel. Josva hadde dømt Israel i tjueåtte år. Israel tjente Herren alle sine levedager.
48 Josvas andre beretninger og hans kriger og de irettesettelser han irettesatte Israel med, og alt det han hadde befalt dem, og navnene på byene som Israels barn tok i eie i hans dager, se, det er skrevet i boken med Josvas ord til Israels barn og i boken om Herrens kriger, som Moses og Josva og Israels barn hadde skrevet.
49 Israels barn begravde Josva på hans arvedels grense, i Timnat-Serak, som var gitt ham på Efraim-fjellet.
50 I de dager døde Elasar, Arons sønn, og de begravde ham på en høyde som tilhørte hans sønn Pinehas, en høyde som var gitt ham på Efraim-fjellet.

KAPITTEL 91

1 På den tiden, etter Josvas død, var kanaaneerne fortsatt i landet, og israelittene bestemte seg for å drive dem bort.
2 Israels barn spurte Herren: «Hvem skal først dra opp mot kanaaneerne og kjempe mot dem?» Herren sa: «Juda skal dra opp.»
3 Judas barn sa til Simeon: «Dra opp med oss til vår lodd, så skal vi kjempe mot kanaaneerne, og vi skal også dra opp med deg, til din lodd.» Så dro Simeons barn med Judas barn.
4 Judas barn dro opp og kjempet mot kanaaneerne. Herren overga kanaaneerne i Judas barns hender, og de slo dem i Besek, ti tusen mann.
5 De kjempet mot Adoni-Besek i Besek, og han flyktet for dem. De forfulgte ham og tok ham på fersken. De grep tak i ham og hogg av tomlene og stortærne hans.
6 Adoni-Besek sa: «Sjutti konger med avhuggede tomler og stortær samlet maten sin under bordet mitt, slik jeg har gjort, slik har Gud gjengjeldt meg. De førte ham til Jerusalem, og der døde han.»
7 Simeons barn dro med Judas barn, og de slo kanaaneerne med sverdets egg.
8 Herren var med Judas barn, og de tok fjellet i eie. Josefs barn dro opp til Betel, det er Lus, og Herren var med dem.
9 Josefs barn utspeidet Betel, og vaktene så en mann gå ut fra byen. De tok ham på fersken og sa til ham: «Vis oss nå inngangen til byen, så skal vi vise deg godhet.»
10 Mannen viste dem inngangen til byen, og Josefs barn kom og slo byen med sverdets egg.
11 Mannen og familien hans ble sendt av sted, og han dro til hetittene. Han bygde en by og kalte den Lus. Alle israelittene bodde i byene sine, og Israels barn bodde i byene sine. Israels barn tjente Herren så lenge Josva levde, og så lenge de eldste levde. De hadde levd lenge etter Josva og sett det store verk Herren hadde gjort for Israel.
12 Og de eldste dømte Israel i sytten år etter Josvas død.
13 Alle de eldste utkjempet også Israels slag mot kanaaneerne, og Herren drev kanaaneerne bort foran Israels barn for å la israelittene bosette seg i deres land.
14 Og han oppfylte alle de ordene han hadde talt til Abraham, Isak og Jakob, og den eden han hadde svoret at han ville gi dem og deres barn kanaaneernes land.
15 Herren ga Israels barn hele Kanaans land, slik han hadde lovet deres fedre, og Herren ga dem ro fra dem som bodde rundt dem, og Israels barn bodde trygt i sine byer.
16 Lovet være Herren for alltid, amen og amen.
17 Vær styrket, og la hjertene til alle dere som stoler på Herren være ved godt mot. Slutten.